

โหวตกรรมสวัสดิ

พระพุทธศักราช ๒๕๕๗

เล่ม ๕

หลวงราชบัญชา (ล่อ แพ่งสภา) เนติบัณฑิตรวบรวมพิมพ์

มีกรรมสิทธิ์ ตาม พระราชบัญญัติ

แก้คำผิด

คำผิด	หน้า	บันทึก	คำถูก
ศ. พ. ๒๔๕๖	๑	๑	พ. ศ. ๒๔๕๖
มาตรา ๒๙๙	๒	๑๕	มาตรา ๒๙๙
อัยการ	๕	๑๒	อัยการ
จับแกงค์ย	๑๑	๘	จับแกงค์ย
ฎีกา ๗๓๑	๒๓	๑	ฎีกาที่ ๗๓๑
ในที่เกิดเหตุ	๓๔	๕	ในที่เกิดเหตุ
ปลูกษาอุทรณ์	๓๕	๑๖	ปลูกษาอุทรณ์
เห็นว่าจำเลย	๔๓	๑๔	เห็นว่างจำเลย
เห็นว่าอัยการ	๔๓	๑๔	เห็นว่าอัยการ
มีใบ	๕๑	๓	มีใบ
ว่าชายคต	๕๑	๕	ว่าชายคต
พระยานวเพติ	๕๑	๑๓	พระยานวเพติ
อั้งนั	๕๓	๑๕	อั้งนั
ศาลอุทรณ์	๕๕	๗	ศาลอุทรณ์
อชบคั	๕๕	๑๔	อชบคั
พดทหาย	๕๘	๑	พดทหาย
ได้รับคความ	๕๙	๑๖	ได้รับคความ

คำผิด	หน้า	บรรทัด	คำถูก
คำขังจาก	๒๘	๒	คำขังขังจาก
เปนนั่นคง	๗๕	๑๗	เปนนั่นคง
เจ้าทุกพ้อง	๘๐	๓	เจ้าทุกพ้อง
นายบั่นคง	๘๒	๑	นายบั่นคง
ยื่นอุทธรณ์	๙๐	๔	ยื่นอุทธรณ์
คดีอาญาเถื่อน	๙๖	๘	คดีอาญาเถื่อน
ในมาตรา ๙๗	๑๐๔	๕	ในมาตรา ๘๗

สารบาณ

ชาญา

เจตนา

จำเลยรูดเงินของชายกับนาคายมี อริบาทหนางกัน ครั้น
เกิดวิวาทกันขึ้น จำเลยรูดเงินนาคายไว้แล้วร้องเรียก
ให้พวกของชายเข้าฟันแต่ถึงเขา ๆ ตายเพราะถูกทำร้าย
คดีสันว่าจำเลยมีเจตนาบดขี้ชีวิตเขา หน้า ๕

ผู้ใหญ่มานมาห้ามจำเลย ๆ โกรธเข้าทำร้ายผู้ใหญ
บ้านนาคายไม่ได้กลัวว่าจะถึงตาย แต่หากผู้ใหญ่มาน
ตายเพราะพิษแผลตนนี้ คดีสันว่าจำเลยไม่มีเจตนาจะ
ทำร้ายให้ ถึงตาย หน้า ๒๓

จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต แม้จะได้ทำโดย
เบ็ดเตลี่ยาเจตนาขายมิได้ ก็ยังต้องรับโทษ หน้า ๒๗
ใช้ มีคแห่งถูกที่ดำคัญ แต่เขาตายโดยพิษแผลใน
ชั่วเวลารุ่งนาฬิกาตงนี้ คดีสันว่าเจตนาจะฆ่าให้
ตาย หน้า ๒๐๘

เขาขุดแร่ โดยคิดว่าตนได้ วางเงินประมูลขอประทาน
บัตรไว้แล้วคั้งนี้ ไม่มีผิดฐานลักทรัพย์ เพราะไม่มี
เจตนาที่จะลัก หน้า ๒๑๓

โทษ

การ ที่ศาลตัดสิน ส่ง เด็กไปโรงเรียนคดีฉันทาน นั้น
ไม่เรียกว่าลงโทษ หน้า ๓๙

ศาลโทษะ

นายบ้ายทรงนายทองแล้วจึงหนีไป นายสายนิคา
นายทอง เห็น คังนั้น เข้าพัน นายรอดพรพวดก นายบ้าย
ตาย คิดสินว่านายสายทำโดยศาลโทษะ หน้า ๑๔๘

บ้องกัน

ผู้ตายเป็นผู้ก่อกรรม ก่อนแล้วถือศพ มาทำร้ายจำ
เลย ๆ แย้งศพได้ ฟันผู้ตายตาย คิดสินว่าจำเลยมีอ
กันเกินกว่าเหตุ หน้า ๘๔

เบียดปรานี

ในคดีทำร้ายเขา ถ้ามีอัยที่คดีอุกปรานี
ดตโทษได้ หน้า ๕๗
จำเลยเป็นคนชราอายุ ๕๖ ปี แต่ไม่เคยรับอาญา
มาก่อนเลย ปรานีขุดตโทษได้ หน้า ๑๓๙

สมรู้

ต้องคนขึ้นไปบนเรือน คนหนึ่งถืออาวุธคอยอยู่
ที่ประตูเรือน อีกคนหนึ่งเข้าดวยทรัพย์พาหนีไปก่อนหน้า
เจ้าทรัพย์ด้วยกัน เรียกว่าตัวการฉ้อราษฎ์ทั้ง ๒ คน
ไม่ใช่สมรู้คนหนึ่งตัวการคนหนึ่ง หน้า ๑
เรียกตัว เขามาเพื่อให้เพื่อนได้ โอกาศทำร้ายเขาก็

คือ ญาไปยื่นเป็นเพื่อนคนร้ายในที่เกิดเหตุก็ คัดสิน
ว่าเป็นผู้สมรู้ หน้า ๓๔

ก. ข. นัดกันไปฆ่าค. ก. เป็นผู้ลงมือ ข. ยืนอยู่
ใกล้ ๆ ครั้น ค. ตายแล้ว ข. ช่วย ก. เอาศพ
ค. ไปฝังซ่อนเสีย คัดสินว่า ข. เป็นผู้สมรู้
ด้วย ก. หน้า ๔๘

พวกของจำเลยไปทำร้ายเขา จำเลยยื่นผ้าของ
ให้พวกรู้ที่เกิดเหตุ ๕ เส้น คัดสินว่าจำเลยเป็นผู้
สมรู้ในการกระทำความผิด หน้า ๑๘๑

ทวิการ

ต้องคนขึ้น ไปบนเรือน คนหนึ่งถือธนูคอยอยู่
ที่ประตูเรือน อีกคนหนึ่งเข้าด้วยทรัพย์พาหนีไปต่อหน้า
เจ้าทรัพย์ด้วยกัน คัดสินว่าเป็นทวิการชิงรางวัลทรัพย์
ทั้งสองคน หน้า ๑

กะทงไทย

จำเลยงัดคอก โคจะลักโค เจ้าทรัพย์จับจำเลย ๆ
คือเจ้าทรัพย์บาดเจ็บ มีผิด ๒ กะทงพยายามลักทรัพย์
กะทงหนึ่ง ทำร้ายร่างกายกะทงหนึ่ง หน้า ๘๗

ค่าเสียหาย

ฆ่าบิดาเขาตาย เขาฟ้องเรียกค่าปลุกศพแล้วได้
เพราะเรียกว่าเป็นค่าเสียหายตามมาตรา ๘๗ หน้า ๑๐๔

เมื่อผู้ตายพึงเรียกค่าเสียหายจากจำเลยผู้ฆ่าตัวเขา

ตายตามมาตรา ๘๗ ได้ น้ำ ๑๕๖
๑๕๕

เจ้าพนักงาน

ยิงผู้ช่วยเจ้าพนักงานตามนำตาย มีผิดเหมือน

กับฆ่าเจ้าพนักงาน ลงโทษตามมาตรา ๒๕๐

ข้อ ๒ ได้ น้ำ ๕๒

ใช้อำนาจหน้าที่
ในทางทุจริต

คนเป็นนายช่างอยู่ใต้สวนคดี ดอนให้พยาน

ให้การเท็จ มีผิดตามบท ๑๔๒ ฐานใช้อำนาจแต่

ตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริต น้ำ ๑๒๕

ทำพยานเท็จ

ดอนให้เขาเบิกความเท็จแก่ศาล ผู้สอนมีผิดฐาน

ทำพยานเท็จตามบท ๑๕๗ น้ำ ๗๓

จี้จวาง

คนหนึ่งเข้าด้วยทรัพย์ อีกคนหนึ่งถืออาวุธยืนคอย

อยู่ที่ประตูเรือน แล้วพาทรัพย์หนีไปต่อหน้าเจ้าทรัพย์

ด้วยกัน คิดสินว่าเป็นจี้จวางไม่ใช่ชิงทรัพย์ น้ำ ๑

ปล้น

ในคดีเรื่องปล้น ถ้าเจ้าทรัพย์มีบาดแผลอันเกิด

แต่เครื่องประหารเป็นพยานอยู่แล้ว โจทก์ไม่จำเป็นต้องสืบ

ว่าจำเลยมีศีลตรา ถ้าไม่ น้ำ ๑๓๒

จำเลย ๗ คน ถือศีลตราขอเจ้าพนักงานไม่คืนที่ฆ่าเจ้า

ทรัพย์ขาด ห่อนำคก แล้วด้วยห่อผ้าพาทิ้งวงหนี

ไป คิดสินว่าผิดฐานปล้นทรัพย์ น้ำ ๑๗๑

บาทแลตสาหัส แผลที่คองรักษาอยู่เดอนเศษจึงหายนั้น ครึ่งว่า
เปนแผลสาหัสเดอมอไปไม่ได้ หน้า ๑๓๙

อนาจาร; ขำเวา เพียงแต่จับมือถอนมคดังเคตาหญิง ยังไม่ถึงเปิดอง
ผ้าเปลือยกาย หญิง ดังนี้ มีผิดเพียง ฐาน อนาจาร ตาม
บท ๒๕๖ ไม่ใช่พยายามร่วมขำเวา หน้า ๔๕

ฉ้อโกง เขาของรูปไปทอดกัจนำว่าเป็นของดี มีผิดตาม
บท ๓๑๐ ไม่ใช่บท ๓๐๔ หน้า ๑๑๐
โจทจ้างคนขนเข้าไปส่งเงินสระดี จ้างโดยรับดำอ้าง
ว่าเป็นเงินสระดีเขาเข้าเปิดออกเสีย มีผิดฐานฉ้อ โกง
ตามบท ๓๐๖ ข้อ ๑ หน้า ๑๑๓

สัญญา

ใช้เงิน การชำระหนี้แก่กันของมีสิ่งสำคัญตั้งจะพึงได้ โดย
ชอบด้วยกฎหมาย หน้า ๑๘๑

แบบ ยกที่ส่วนมีแต่ไปโต้ส่วนให้แก่กันทำ หนังสือกันเอง
ก็ใช้ได้ หน้า ๑๕

หนังสือกันเขียนด้วยเส้นดินสอก็ใช้
ได้ หน้า ๑๒๙

ประกัน ถ้าไม่ไค มีสัญญากันไว้แล้ว นายประกันไม่ต้ง
รับผิดชอบเมื่อถูกกันตาย หน้า ๓๗

ยักทวีปท่างณี

เข้าเวือกันไม แต่มีสัญญาว่าถ้าผู้เข้าเกิดเสีย
หายด้วย เวืออับปาง แล้วเจ้าของเวือ ต้องใช้ค่าเสียหาย
เมื่อมีการเสียหายเกิดขึ้น ผู้เข้าจะนับเรือไว้ ค่างณ
ไม่ได้

หน้า ๗๗

จำนำ

ทำหนังสือสัญญาจำนำของรูปพรรณกันไว้ แต่ตอน
ท้ายมีความว่า ถ้าผู้จำนำต้องการเงินเมื่อใด ผู้จำนำ
จะไถ่ไม่ให้ขาด ดังนั้นคดีนี้ว่าเป็นสัญญาจำนำธรรมดา
ไม่ใช่ค้ำ

หน้า ๑๔๒

วิเคราหภาษา

ในสัญญาว่ามีราคาจำนำเงินให้เงินเจียง ๒๔๐๐
บาท ถ้าผู้จำนำรับรองแต่ลงชื่อไว้ ดังนั้น ผู้
ตั้งชื่อเป็นลูกหนี้จะถือว่าเป็นนายประกันไม่ได้

หน้า ๑๔๕

อำนาจฟ้อง

ผู้รับมรดกเอาหนังสือสัญญาจำนำที่ดินซึ่งผู้ตายทำ
ไว้ขอฟ้องเจ้าของที่ดินได้

หน้า ๑๕๒

คนนอก

ไม่ตรี

สัญญาทวงพระราชไมตรีมีผลใช้ ได้แต่เมื่อได้แตก

พระราชปฏิญาณตน

เปลี่ยนพระราชปฏิญาณตนแล้ว

หน้า ๑๕๕

วิธีพิจารณา

เจตนา

คู่สารบานอาญาว่าด้วยเจตนา

พยาน

คำพยานกล่าวว่าจำเลยได้ว่าจ้างให้พยานรับว่าคน

ร้ายเช่นนั้น ไม่ควรพั่งขึ้นลงโทษจำเลย

หน้า ๙

ในคดีข่มขืนซ้ำเราที่คนกลางเป็น โจท คน กลางต้อง

อ้าง คน เอง เป็น พยาน มีฉนั้น ชื่อ ว่า คดียัง เลื่อน

ถอย นำ ๒๗

คำพยานซึ่งจำเลยไม่มี โอกาสได้ ซักค้านั้น พัง

ลงโทษจำเลยไม่ได้ นำ ๑๒๑

ฉนั้นระงับยอมเป็นพยานดังกล่าว ถูกทำร้าย

ด้วยกำลังตรา นำ ๑๓๒

อ้างเอกสารเป็นพยาน แม้ ไม่ส่งดำเนินให้ อีกฝ่าย

หนึ่งทราบตามกระบวนการพิจารณา เอกสารนั้นก็ยังพัง

เป็นพยานได้ นำ ๑๖๖

ศาลตัดสินตั้งแต่ไปโรงเรียนหัด สอนตาม ๒ ปี เด็ก

ฎีกาไม่ได้ เพราะไม่ได้ลงโทษ นำ ๓๙

คนร่วมจริง อังกฤษจรูญเนียร ภายหลัง ดัฎญา พ้องคน

โท คู่ความทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาในข้อดังกล่าวนี้

ถ้าคนโทเป็นโจทฎีกาได้แต่ในบัญญัติกฎหมาย นำ ๑๙๖

คู่ความกระประเด็นกันว่า นพิภษาเนื่องมาจาก

ด้านนอกอันฤาไม่ มีสัญญาชอภกันจำกั ไควสืบสม

ชนะคดี วิจัยประเด็นเช่นนี้พึงได้ นำ ๒๙

ฎีกา

กระประเด็น

คำให้การ

จำเลยถูกขัยการฟ้องจำนวนหนึ่งเจ้าทุกข์จำนวนหนึ่ง
ในคดีอันเดียวกันศาลจะฟังคำให้การของจำเลยในคดี
เจ้าทุกข์เป็นโจทมาเป็นประมาณในการตัดสินคดีขัยการ
เป็นโจทไม่ได้

หน้า ๘๐

คดีดิน

โจทหลายฝ่ายฟ้องหาจำเลยด้วยมูลกรณีเดียวกัน
ศาลรวมคดีดินในคำพิพากษาอันเดียวกัน ถ้าจำนวน
ใดจำนวนหนึ่งชำระครบพร้อมจำต้องพิจารณานัดคดีดิน
ใหม่แล้ว จำนวนอื่น ๆ นั้นคดีดินใหม่ด้วย
เพราะอยู่ในคำพิพากษาอันเดียวกัน

หน้า ๘๐

อายุความ

จำเลยร้องอุทธรณ์อนาถาในกำหนดอายุความ
ศาลตั้งยกอนาถาเสีย จำเลยยื่นอุทธรณ์ใหม่โดย
เสียค่าธรรมเนียมได้ ถึงการยื่นครั้งหลังจะเกินกำหนด
อายุความก็ได้

หน้า ๘๐

เจ้าของที่ดินตาย ญาติต้องฟ้องแบ่งมรดกใน
กำหนด ๑ ปี จะยกมาตรา ๕๒ พระราชบัญญัติ
ออกโดยนมาตัดอายุความมรดกไม่ได้

หน้า ๑๑๖

ทรัพย์สินมรดกตกอยู่กับคนอื่น ญาติของผู้ตายฟ้อง
เรียกได้ ถึงเกินกำหนดอายุความก็ได้

หน้า ๑๗๗

ชานาจฟ้อง

อัยการ ฟ้องคดี หารว่า ทำสุราเถื่อนโดย จำหน่ายไม่ได้
ต้องฟ้องจนเจ้าภาษี หน้า ๕๓๓

ค่าธรรมเนียม

เจ้าภาษีฟ้องความสุราไม่คงเสียค่าธรรมเนียม
ถ้าแพะของเสียตลอดทั้งแทนจำเลยด้วย หน้า ๕๓๓

ฟ้องเคื้ออบกุ่ม

การฟ้องความคงอ้างบท มติหนังสือว่าฟ้อง
เคื้ออบกุ่ม หน้า ๕๓๓

อุทฺตม

หลานฟ้องยาเป็นอุทฺตม หน้า ๑๗๔

กระทรวงศาล

คนร่วมรังอังกฤช จตุรเมียร ภายหลัง หนังสือ ดัญญา
ฟ้องคนโทษคดีต่างประเทศ ถ้าคนโทษเป็น โทษตก
ศาลมีอำนาจ หน้า ๑๗๖

พินัยกรรม

(แปลภาษา)

พินัยกรรมของผู้ตายมีความว่า “ถ้าบุตรคนใดจะ
มีเรือน ในเวลาที่ข้าพเจ้าจะมีชีวิตอยู่ข้าพเจ้าจะให้ทรัพย์สิน
สมบัติไปพอสมควร แต่ไม่ให้ได้รับส่วนแบ่งอีก”
ข้อความดังกล่าวนี้คดีอำนาจบุตรที่มีเรือนใน ระหว่างผู้ตายยังมี
ชีวิตอยู่ไม่ให้ ได้รับส่วนแบ่งอีก หน้า ๑๗๑

ที่ดิน

ให้ โดยเสนาหา

ยกที่ดินไม่ได้ส่วนให้แก่กัน

ทำหนังสือกันเอง

01/10/2565

กึ่งพิงโต

หน้า ๑๕

ถวญี่สงข ัษรณังสงข ัไม่มีเวทนา หลุดเป็นลัทธิ แก่ผู้ใดถึงจะ

ปกครองมานานเท่าใดก็ตี ้หน้า ๔๑

ชื่อใน โฉนด ุญชื่อใน โฉนดตาย ทายาทเป็นเจ้าของที่ดินนั้น

ถึงจะยังไม่ได้ โฉนดเบียรกัตี ้หน้า ๑๑๖

ผู้ตั้งขึ้นชื่อใน โฉนดด้วยกัน ้ถ้าตายจากกัน

แบ่งที่ควรถึงตามชื่อ ้หน้า ๒๐๐

กรรมสิทธิ์ ้เรขิตนที่ฝรั่งเคล็ดออกหนึ่งตั้งให้ โจท ้มีกรรมสิทธิ์

ใน ที่ดินเมืองตราดแห่งหนึ่งแต่ครั้งเมืองตราดยังเป็นของ

ฝรั่งเคล็ด ้ภายหลังเมืองตราดตกมาเป็นพระราชอาณา

เขตจำเลยเข้าอยู่ ปกครองโดยไว้ ้อำนาจจากเมือง ้ตั้ง

ว่ากรรมสิทธิ์อยู่แก่ โจท ้หน้า ๑๘๕

ดอมเอาชื่อคนลงในหนังสือซื้อขายกับผู้ ้อื่นเรามีได้

ว่ากล่าว ้แต่ไม่ยอมให้คนใช้ ้อำนาจในที่ดินนั้น

กรรมสิทธิ์อยู่กับ ้เราผู้เดียว ้หน้า ๒๓๐

จำนำ ชายฝาก ้ทำหนังสือสัญญาจำนำที่ดินกันไว้แล้ว ้หายส่งบุญ

ไปไม่ส่งดอก ้ผู้รับจำนำจึงเข้าทำนาค่างคอกมา ๗ ปี

ตัดสินว่าภริยาตั้งนี้เป็นชายฝาก ้หน้า ๒๐๔

สุรา

เจตนา จำหน่าย สุรา โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น เป็น ความผิด เด่มอกลงจะมีโทษ มีเจตนาชั่วร้ายกัก นำ ๒๖

ใบอนุญาต ใบอนุญาต จำหน่ายสุราใช้ ได้เฉพาะตัวผู้รับ อนุญาต ผู้รับมรดกไม่มีอำนาจใช้ นำ ๓๐

อำนาจฟ้อง เจ้าภาพเป็นผู้มีอำนาจ ฟ้องคดี สุราเกินอัยการไม่ มีอำนาจ เว้นแต่ฟ้องแทนเจ้าภาพ นำ ๕๓

ผัวเมีย

สินสมรส (วิธีแบ่ง) วิธีแบ่งสินสมรสชายที่มีภรรยาตายคนนั้นจำต้อง แบ่ง ตามตักสินผัวเมียหมดกว่าด้วยสินสมรส นำ ๖๒

ชายไม่มีทุน หญิงมีทุน ต้องแบ่งชายก่อนหญิง หาว นำ ๕๕

ชายตระร้างหญิงแล้วเก็บเอาทรัพย์สินไปสลายเก็บ แต่ มีภรรยาใหม่ตั้งขึ้น ต้องแบ่งสินสมรสคงค้าง นำ ๒๒๒

มรดก

อายุความ เจ้าของที่ตนตาย ญาติต้องฟ้องแบ่งมรดกใน ๑ ปี พระราชบัญญัติออกโดยตรา ๕๒ ไม่จบ

ต่างอายุความมรดก นำ ๑๖๖

อายุความมรดก ๑ ปีนี้ใช้แก่ระหว่างญาติกันเอง คนอื่นจะอ้างขึ้นใช้แก่ผู้ที่เขาเป็นญาติผู้ตายไม่ได้ นำ ๑๗๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๙๘ ศ.พ. ๒๕๕๖

อาญา ชิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ตัวการ สมัคร

๒ คนขึ้นไปบนเรือน คนหนึ่งถืออาวุธคอยอยู่ที่ประตูเรือน อีกคนหนึ่งเข้าฉวยทรัพย์ พาหนีไปต่อหน้าเจ้าทรัพย์ด้วยกัน เป็นความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ ไม่ใช่ชิงแต่เป็นตัวการด้วยกันทั้ง ๒ คน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจษอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าหลวงพิเศษ

อัยการมณฑลนครศรีธรรมราช โจษ

ในคดีระหวาง

นายคง นายโต จำเลย

คดีนี้โจษหาว่าเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๑๓๑๑ เวลาบ่ายวันจำเลยทั้ง ๒ ถือสิ่งตราดูขึ้นแย่งชิงทรัพย์ของนายน่วม อำแดงดีวัน ไปรวมราคา ๗๑ บาท ที่บนเรือนตำบลวัดขุ่น ขอให้ถึงโทษจำเลยตามลักษณะอาญามาตรา ๒๙๓

01/10/2565

๒๙๔-๒๙๕-๒๙๖ ๖

จำเลยทั้ง ๒ คนให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่

ฐานพิจารณาได้ความตามคำพยานโจทก์ว่า นายหม่อม ชั่วแดงตั้งวัน
ได้เก็บทรัพย์สินไว้ในหมอน คือ แหวนทองคำ ๓ วงราคา ๓๕ บาท
ต่างหูทองคำ ๑ คู่ราคา ๑๒ บาท เงินเหรียญ ๒๐ เหรียญราคา ๒๑ บาท
เงินบาท ๓ บาทรวม ๗๑ บาท เมื่อวันที่โจทก์หาเวลาดำเนินถึงนายคงจำเลย
โต จึงขึ้นไปบนเรือนนายหม่อม แต่นายโตยังมีคอกอยู่ประตูเรือน
นายคงตรงเข้าแย่งหมอนที่เก็บสิ่งของจากอำเภอตั้งวันไปได้ แล้วพากันวิ่ง
หนีไปต่อหน้า นายหม่อม นายชุ่มบุตรชายและบุตรเขยอำเภอตั้งวัน ได้ยิน
เสียงอำเภอตั้งวันเรียกให้ช่วยจึงวิ่งมาเห็นจำเลยทั้ง ๒ นี้ถือหมอนแถม
มีวิ่งไปต่อกัน นายหม่อม นายชุ่มโต คิดความจำเลยไปจนเข้าป่า แต่หา
พบไม่ จึงได้ ไปแจ้งความแก่นายเหมือนผู้ใหญ่บ้าน ๆ โตเรียกจำเลย
ทั้ง ๒ มาถาม นายคงรับว่าได้แย่งชิงหมอนของอำเภอตั้งวันไปจริงไปกับนายโต
สิ่งของต่าง ๆ นั้นจำเลยได้ส่งให้นายโตทั้งหมด ฯ

ได้ความดังนี้ ตามมณฑลนครศรีธรรมราชปกครองว่านายคงมีความ
ผิดฐานแย่งชิงทรัพย์สินตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๕ นายโตมีผิดฐานเป็นผู้
สมรู้ต่อนายคงตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๕ ซึ่งขาดคดีนี้ ให้จำคุกนายคง ๓ มี
๐1/10/2565
ผิดฐานปรารถนารับสารภาพตามมาตรา ๕๕ ถึงหนึ่ง คงให้จำคุกนายคงไว้

มีกำหนด ๑๘ เดือน แต่ให้จำคุกนายโต ๒ ปี ให้จำเลยคืนทรัพย์สินที่ใช้
ราคาทรัพย์สิน ๗๑ บาท ให้เจ้าทรัพย์ด้วย ฯ

นายจางยอหมรับโทษตามศาลเดิม ฝ่ายนายโตจำเลยอุทธรณ์ ศาล
อุทธรณ์รับฟ้องพิเคราะห์พิเคราะห์เห็นว่า ข้อที่ศาลอุทธรณ์ตั้งว่านายคงจำเลย
เป็นผู้ร้ายกระทำการชิงทรัพย์แสดง โทษนายคงนั้นชอบแล้ว แต่คดีเฉพาะตัว
นายโตนั้นเห็นด้วยพยานฐานที่ซึ่งนายโตเบิกความยืนยันว่า ในเวลาที่ผู้ร้าย
ขึ้นแย่งชิงทรัพย์นั้น นายโตจำเลยได้อยู่ในบ้านเรือนต้นขอตั้งชื่อของนายโต
พยานโจทก์เบิกความมาแล้ว กระทำให้เป็นที่สงสัยว่าจะเห็นผู้ขึ้นเป็นนายโต
ไปกันได้ ทั้งอ้างดวงจันทร์ทรัพย์สินมีอายุถึง ๗๐ ปี รับว่าตาไม่ค่อยจะเห็น
ได้ โกลดดังนั้น ยังไม่เป็นเหตุพอที่จะพยานโตมีพหูรังคำหาโจทก์ ให้ยกคำ
ตัดสินศาลอุทธรณ์เฉพาะข้อตั้งโทษนายโต ให้มีโทษตัวนายโตจำเลยไป ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ ฐานพิจารณาได้
ความดังกล่าวแล้วข้างต้น คดีนี้โจทก์ตั้งพยานโต โทษนายโตแต่เห็นถนัด
จำได้ว่านายโตจำเลยได้ ไปกับนายคง เวลาเกิดเหตุก็เป็นเวลาจางวัน
แม้คำอ้างดวงจันทร์จะฟังไม่ได้สินด้วยเป็นชราชราตาม กิติ แต่คำนายถ่มถูก
อ้างดวงจันทร์กับนายถ่มถูกเขยก็ฟังได้ เบนยุติ หลักรัฐานคำพยานนาย

จำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างได้ และข้อกฎหมายมาตรา ๒๙๙ ฐานชิงทรัพย์ ซึ่งศาลล่างวางมานั้นยังมีต่อกับมูลกรณี คดีนี้เข้าบทมาตรา ๒๙๗ ซึ่งว่าผู้ใดชิงทรัพย์ โดยกระทำความผิดโดยเอาทรัพย์พาหนีไปต่อหน้า ท่านว่ามันมีความผิดฐานเป็นโจรชิงทรัพย์ดังนั้นจึงจะชอบ ถูกใจฟังชั้น ให้ลงโทษจำคุกอัยโดยจำเลยไว้ มีกำหนด ๑๘ เดือน คำพิพากษาศาลฎีกาของพิเศษปลุกษามามีชอบ ให้ยกเลย มีบังคับตามคำสั่งศาลชั้นทุกประการ ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖
 กรมสวัสดิ
 พระยานรเณตวิบูลย์ชากิจ
 พระยาเกษมศักรวิ

อธิบดีทรงปลุกษา

จำคุกตลอดชีวิต

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา เจตนา

จำเลยรู้ว่าน้องชายกับผู้ตายมีอิริยาบถหม้างกัน ครั้นเกิด
วิวาทกันขึ้น จำเลยจับแขนผู้ตายรวบไว้ แล้วร้องให้พวก
น้องชายเข้าทำร้ายเขาถึงตาย อากาว่าเช่นนี้สันนิษฐานว่า
จำเลยมีสติเจตนาที่จะปลงชีวิตเขา มีผิดเป็นเหตุการตามบท
๒๓ แด ๒๔๗ แต่ในคดีอุกฉกรรจ์เช่นนี้ ศาลสูงมีอำนาจ
แก้ไขบทกฎหมายให้ต้องด้วยทำนองคดีของธรรมดาเพิ่มโทษ
จำเลยไว้ ถึงโจทก์จะมีได้เหตุเกิด ๆ ถวายเป็นฎีกาก็ดี

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุกฉกรรจ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เข้าทูลวงพิเศษ

ขอการเมื่อของราชบุรี และอำเภอแดงผาด โจท
ในคดีระหว่าง

อำเภอแดงผาน จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองราชบุรีหาว่า เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พุทธศก
๒๔๕๓ เวลากลางวัน อำเภอแดงผานจำเลยกับพวกได้ล้มคบกันทำร้ายร่างกาย

นายดี นายมี นายน้อยมีบาดเจ็บดำหัด นายดีชยไต้ วนเคยวักชาติใจตาย
ด้วยทนต์บาดเจ็บไม่ได้ เหตุเกิดณะดำบดดำมะ โสติ อัจเณอเม่นาอ้อมเมือง
ราชบุรี ขอให้ส่งโทษตามตักขณชานาฎาถ ๒ ส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑-๒
ฝ่ายข้าแ่งผาดพิงดาวนายดีตายฟ้องเรียกเมยทำขวัญเงิน ๘๐๐ บาท ฯ

ข้าแ่งนอมจำเอยให้กำปฏิเสช แก้วาเมือวันเกิดเหตุจำเอยยื่นค
ฤครอย เห็นคนเขาคัพพันถัน จำเอยหาได้เกยชของชวยเหลอชควยไม่ ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าณะวันแ่งเวดดำที่ โจทหานายช้เมญ ใหญ่บ้านได้
มีตระกูลชาติบ้าน แ่งราษฎรพากันไปคฤครนอันมาก ข้าแ่งนอมจำเอย
นายพวง นายต่อน นายสัพอกหนึ่ง และนายดีมีตาย นายมี นายใหญ่
นายส่อน นายโยพอกหนึ่งได้ ไปคฤครนควยเพิ่มชกัน แ่งต่างมีศีลตราวช
ติดตัวไปควยกันทุกคน ได้ความว่านายพวงนึ่งชายจำเอยกับนายดีมีตาย
เป็นคนมีดำเหตุอริบาดหมวงคอกัน ข้าแ่งนอมจำเอยเองริชชิตว่าเขาทัง ๒
ไม่ถุกกัน เห็นถ้าจะเกิดเหตุจิวาทกนจนจึงบอกให้นายพวงกลับบ้าน นาย
พวงผัดว่าชอชนมีกินประเดี่ยวก่อน ว่าแ่งดวงนั้นนายพวงก็เคีตรงเขาไป
ที่รานข้าแ่งจน ซึ่งในเวลานนายดีมีตายดำลงยนชอบหรือยทนน เห็น
นายพวงเขากเกิดเป็นปากเสียงอะอะแ่งเงอมคดงทาทะพันชกันแ่งกัน ฝ่าย
ข้าแ่งนอมจำเอยเห็นตังนั้นก็ตรงเขาไปจับแขนนายดีทัง ๒ แขนรวบไปถัดหลัง
ยึดไว้แ่งวรของว่า “พวกเราทำไมไม่แ่งไม่ยิงถั่ว” ตังนี้ ในทันที่ไฉน

01/10/2565

นายพวงก็ตรงเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ขานรับว่า นายพิพัฒน์คงคงในบ่อ ภาย
 หลังพวงขานนายดี แดพวงจึงอ้างแดงนามต่างชื่อของ แดพิงก์ รัฐมนตรีมาตจับ
 ด้วยกันทั้ง ๓ ข้างแล้วพวงจำเลยพากันหนี ปล้น จนมันยังจับตัวไม่ได้
 คงจับได้แต่จำเลยคนเดียว นายดีก็คงคงอยู่ได้ ขึ้นเดี่ยวชาติใจตาย ตาม
 คำวินิจฉัยนี้มาดแดงว่าถูกแทงหลังข้างซ้ายตักหลัง ในแดงจวง ๑ นิ้วยาว ๓ นิ้ว
 ได้ความดังนี้ ศาลเมืองวารมบุรีถูกฆาตกรนายพวงแต่นายดีเป็นผู้ก่อกรรม
 ซึ่ก่อน จำเลยเป็นผู้ช่วยนายพวงซึ่งชายให้ชานายดีตาย จำเลยซึ่ง
 มีความผิดฐานเป็นตัวกรรด้วยกับนายพวงตามลักษณะอาญามาตรา ๒๓ แด
 ๒๕๑ ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา แต่จำเลยเป็นผู้หญิงควรให้จำคุก
 ไว้ไม่เกิน ๓ ปี ส่วนพวงของข้าแดงมาตขอเรียกค่าทำขวัญหนึ่งไม่
 ควรรับด้วย เพราะนายดีตายยังมีบรรดาเป็นผู้ปกครองอยู่ ข้าแดงมาต
 เป็นแต่เพียงพี่สาวหามีอำนาจฟ้องเรียกได้ ไม่ ควรให้ยกเลย ฯ
 พนักงานอัยการโจทก์ แดจำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ฯ
 ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปกครองว่าข้อเท็จจริงแถบทุกกฎหมาย ที่ศาล
 เดิมยกขึ้นปกครองโทษจำเลยนั้นชอบแล้ว แต่การกำหนดโทษจำคุกจำเลย
 ยี่เบาไป ให้เพิ่มอีก ๒ ปีรวมเป็นโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๕ ปี ฯ
 ข้าแดงนามฝ่ายเดียวจำเลยทุกเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ
 กรรมากรศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ฐานพิจารณา
 ได้ความดังกล่าวไว้ข้างต้น เห็นว่าที่ศาลต่างทั้ง ๒ หลงปกครองว่าจำเลย

01/10/2565

ไม่มีเจตนาจะฆ่าให้ตายนั้นผิดกับรูปความแต่คำพยาน เพราะจำเลยรู้ว่า นายพวงน้องชายของตัวกับนายตีผลตายเป็นคนมีอิริยาบถห่างแก่กัน ครั้นเมื่อเกิดเหตุระงันขึ้น จำเลยตงมือตรงเข้าจับแขนนายตีผลหลังไว้แล้วร้องออกอควาใจให้พวกคนแตรงลงถึงนายตีผลนั้น จะฟังว่าทำโดยไม่มีเจตนาอันไม่ได้อคิดเขมบท ๒๔๙ กับ ๒๓ ฐานใช้ เป็นตัวการฆ่าคนตาย โดยสัตย์เจตนาแท้ กรรมกรเห็นจาเมื่อยกรไม่ฎีกาขึ้นมา แต่คดี เป็นอกฉกรรจ์ดำญอยู่ แลคำตต่างวางบทกฎหมายมาผิดคิดตลอดต่อนมากตงนี้ นาคคำตตงยอมทรงไว้ ซึ่งอำนาจจะแก ไซ้ให้ถูกคงได้ตามพระราชกำหนดกฎหมาย ฯ

ขอช่วยเหลือนจึงพร้อมกันคดีนี้ให้ยกคำพิพากษาค่าตต่างทั้ง ๒ เสียแต่ชวาคว่าอันยอมเป็นพริชมความผิดคือขมพมาตรา ๒๔๙-๒๓ ถักยณฮาญาให้จาคดีอันยอมจำเลยไว้ นกกำหนด ๑๕ บันบแต่จนคองขงเป็นคณไป ฯ

คำตฎีกา วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตฎีกา
 พระยานรณคิบบัญชาภัก
 พระยาเกษมศักราช

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๑ พ.ศ. ๒๕๕๖

วิธีพิจารณา พยาน

คำพยานที่เบิกความว่า จำเลยได้จ้างให้พยานรับว่าเป็นคนร้ายเช่นนี้ ไม่ควรฟังเป็นประมาณ แม้จำเลยจะได้ว่าจ้างจริงในเวลาที่ตั้งซึ่งอยู่เช่นนี้ ก็เชื่อว่าจะปลุกคนให้พ้นห่วง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
ออกตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นสองพิเศษ

อัยการเมืองศรีวิชัย นครไทรบุรี

โจท

ในคดีระหว่าง

สินกิมตย์ สินแก่

จำเลย

คดีโจทฟ้องศาลเมืองศรีวิชัยหาว่าเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายนพุทธศักราช ๒๕๕๓ เวลากลางวันจำเลยกับพวกอีก ๓ คนได้เข้ามาดักแทงเงินช่วยเหลือโดยเจตนาอยู่ที่สี่ข้าง สินช่วยเหลืออยู่ได้วันเดียวก็ขาดใจตาย ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑ ฝ่ายสินไทรบุรีเป็นโจทฟ้องเรียกให้รับจำเลยเป็นค่าเสียหาย ๑๕๖ บาท ฯ

จำเลยทั้ง ๒ ให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ ๑

ศาลเมืองศรีจักรณาแล้วทำความเห็นปฤกษาว่า จินฮวยดีมีผู้ตาย
กับจินกิมฮุยจำเลยเป็นคนที่ไม่ชอบพอกัน เมื่อวันเกิดเหตุ จินฮวยดีมีผู้ตาย
กับจินฮวยชุนได้พากันไปที่โรงเงินเกงฮุย ตอนกลับได้รมาตามทางพบจำเลย
๒ คนกับพวกถือมีคเคียวชงเข้ามา จินกิมฮุยจำเลยได้เอามัดแดงจินฮวยดีมี
ถูกที่วังหลวงใน แต่จำเลยทั้ง ๒ วิ่งหนีไป จินฮวยชุนเบิกความว่าจำ
หน้าจำเลยได้ แต่จินฮวยชุนเบิกความประออบว่า เมื่อวันเกิดเหตุพยาน
ไปตามจินฮวยดีมีผู้ตาย ได้เห็นจินกิมฮุยกับพวกเคียวชงครอยตามจินฮวยดีมีไป
พอถึงตัวจินฮวยดีมีจำเลยก็แทงเอา ๑ นอกจากนั้นยังมีจำเลยยังเบิกความ
ว่า จินกิมฮุยเมื่อเข้ามาติดตัวได้ ว่าจางพยานเป็นเงิน ๕๐๐ บาท ว่า
ให้รับค้อพนักงานว่าพยานเป็นคนของจินฮวยดีมีเอง พยานฐานที่ของจำเลย
ไม่มีน้ำหนักหักล้างได้ จำเลยทั้ง ๒ มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา
๒๔๙ แต่ ๒๓ ให้จำคุกจำเลยไว้ ๖ เดือนคนละ ๒๐ ปี กับให้ ไร่
ค่าเสียหายด้วย ๕๐ บาท อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลภูเก็ตเห็นชอบด้วย
ความเห็นศาลเมืองศรีจักรณาถึงข้อ ให้เป็นคำตัดสินบังคับลงโทษจำเลย ๑

จำเลยร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปฤกษาว่า ถ้อยคำ
พยานโจทก์เบิกความฟังได้ว่า จำเลยเป็นพริฐได้ฆ่าจินฮวยดีมีผู้ตาย แต่ศาล
เดิมยกบทพิพากษาโทษจำเลยยังมีชอบ จินกิมฮุยมีความผิดเพียงฐาน

ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาตามมาตรา ๓๕๑ ตอน ๒ ประกอบด้วยลักษณะกรรจ์
ตามมาตรา ๓๕๐ ข้อ ๓ ฝ่ายจำเลยนั้นไม่ได้เป็นผู้ลงมือกระทำร้ายจำเลยด้วยดี
มีความผิดแต่เพียงฐานตั้งรอยดุนตามมาตรา ๖๕ ข้อ ๒ จึงชวาท
คดีนี้แก่ ศาลพิพากษาว่าคดีนี้ โทษโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๒๐ ปี
ให้จำคุกจำเลย มีกำหนด ๑๓ ปี ๕ เดือน ฯ

จำเลยฝ่ายเดียวทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาหารือกัน ได้ความ
ว่าเมื่อวันเกิดเหตุ จำเลยด้วยดีแต่จำเลยของตนได้ ไปยัง โรงเงินเก็งคัยเพื่อคิด
บัญชี ครั้นเวลา ๒ โมงเศษจำเลย ทั้ง ๒ พวกกลับเคียวมาตามทาง มีผู้ร้าย
ดอบเซ แหงจำเลยด้วยดีถูกตีข้างซ้าย พยาน ฐานที่ฝ่ายโจทก์มีจำเลยของตน
ผู้เดียวไปช่วยบอกความว่า เมื่อเคียวออกจากบ้านเงินเก็งคัยมาได้ประมาณ
๑๕ วา พยานเห็นจำเลยด้วยดีกับจำเลยอีกพวกออก ๒ คนเคียวตามหลังจำ
เลยด้วยดีมา พยานไม่เห็นจำเลยด้วยดีด้วยอาวุธอะไร เห็นแต่จำเลย กับมีค
พอเดินขึ้นมาทันจำเลยด้วยดี จำเลยด้วยดีก็เอามือค้ำจำเลยด้วยดี ฯ จึงระบุว่า
จำเลยด้วยดีทำร้ายเขาแล้ว พยานเขาไปตรวจดูเห็นเป็นแผลถูกแทง เวลาที่
จำเลยด้วยดีแข็งแรงมาทางพยานเคียวเคียงกับจำเลยด้วยดีห่างกัน ๒ ศอกเท่านั้น
จำเลยด้วยดีแทงเขาแล้วก็ถอยหลังวิ่งหนีไป อีกตั้งประเดี๋ยวหนึ่งจำเลยซึ่งวิ่งได้

๐1/10/2565
มายังที่เกิดเหตุ แดงพาดหัวจำเลยด้วยดีกลับไปยังบ้านเงินเก็งคัย พยานไม่ได้

บอกพี่จ๋าถึงกับว่าใครเป็นผู้หลง พยานได้ ไปแจ้งความต่อปตท.อำเภอ ให้ตำรวจไปจับจำเลยในคืนนั้น ๆ นอกจากคำจ๋าของสมัน โสภณคำจ๋า แข็งเว้งเบิกความว่าพยานเดินมาตามจ๋าช่วยดื่ม เห็นจำเลยเดินตกรถช่วยตาม จ๋าช่วยดื่มไป พอทันกันก็เขามือต้อยเขากันหนึ่งแล้ววิ่งหนีพยานเห็นห่างกัน ประมาณ ๒๐ วา จ๋าช่วยดื่มกับจ๋าของสมันเดินเคียงกันมาทางประมาณ ๑ วา แต่ยังมีจ๋าคนเข้ามาเบิกความประจักษ์อีกอย่างหนึ่งว่า พยานไปเยี่ยม จ๋าก็มดุษฎี ๆ ได้ว่าจ้างจ๋าคงเป็นเงิน ๕๐๐ บาททำให้เขารับต่อเจ้าพนักงานว่า จ๋าคงเป็นผู้หลงจ๋าช่วยดื่มเอง ถัดคือโทษสัญญาว่าจะตั้งเสียแต่เลี้ยงลูก เมียจ๋าคงด้วย กรรมกรเห็นว่าจ๋าคงเบิกความดังนั้น จะเข้ามาเป็น ข้าราชการของจำเลยไม่ได้จำเลยปฏิเสธว่าไม่ได้จ้างจ๋า ถ้าแม่ พิจารณาว่า ได้พักจ้างจริงถึงจะอาภทเขาเป็นกำรขี้ของจำเลยก็ไม่ได้ จำเลยต้องขัง อยู่จะระจนชวายเพื่อ ให้คืนหลักฐานดังกล่าวถึง จนกระทั่งหัวหน้าคนร้ายสั่งให้ ก็เป็นการแก้ตัวสถานที่หนึ่ง แต่จะไม่เป็นการแก้ชกฏแก้ชกรรมที่จ๋าเขา ความจริงเข้ามาประปน ให้ยุ่งในด้านจน ผู้พิพากษาพึงใคร่ควรดูซึ่งเท็จแต่ จริงแห่งคดีเฉพาะประเด็นที่เป็นข้อใหญ่ใจความสำคัญ ฝ่ายคำจ๋าแข็งเว้ง พยานไม่ควรฟังเป็นประมาณได้เช่นกัน เพราะว่าจะเกิดเหตุขึ้นเป็นวัน ๒-๓-๔ คำ (ตรงกับวันที่ ๒๔ มิถุนายน ค.ศ. ๑๒๕๙) เป็นเวลา ๒ ชั่วโมง เค็ดอนพึงจะรับทราบหุ้ แต่ต้องถนมนไม่ได้จุกุโคมต้องสว่าง พยานเห็นคน

๒๐ ๑๖ พณฺวชฺชาในทักขอนชวํมิตฺตจะเห็นจนถึงจำหน้า
 คนร้ายได้ ถึงแก่ ถ้ามองพยานได้เห็นแต่จำตัวคนทรงได้ตระหนักจริง
 แล้ว เหตุไฉนเมื่พยานพาฉันช่วยสืบมาดังที่มานฉันเก่งคือนั้น พยานจึง
 ไม่ได้บอกกล่าวเล่าความให้ฉันแจ้งด้วยแต่ในชั้นแรกนั้นเลย จนความได้
 จนเวลาถึง ถึงกับพยานใจตรมแต่ความของฉันได้ ไปคุยกับญาติคน
 เดียว ซึ่งมีชื่ชวํรุตพิงไม้โต ในคำว่าการจำตัวคนร้ายได้แม่นยำเหมือนกัน
 เพราะในชั้นแรกฉันของชวํรุตได้ บอกอะไร ชื่อแก่คนหนึ่ง โตไม่ว่าเห็นฉันก็มึน
 จำเลยเป็นแม่แห่งฉันช่วยสืบ พดฺยยังได้ ไม่ให้เป็นคำตายตัวว่าจำหน้าได้
 แต่ไม่รู้จักชื่อฉัน ครั้นเมื่อปลัดข้าเถิดได้มาตามปากคำ ฉันช่วยสืบผู้ตาย ๆ
 พงมาบตออกข้อความบอกแก่ฉันก็มึนด้วยเป็นแม่แห่งพยานจึงได้บอกความประสมไป
 ตามนั้น ฉันได้ตั้งได้เห็นเป็นความประพฤติกของพวกฉันเป็นอาจินมามาก
 กว่ามาก ทักขพรคพวกเข้กันตามเขาไป ตามกันจนเป็นอาจินโดยะไม่ควรจะ
 คำนึงว่าจะมีใจยังไม่ปรักปรำเขาข้างหนึ่ง แต่ช่วยตั้งเตรียมข้างพวกคน
 ดำระพัดไป โดยไม่เหลียวถึงถึงความดีตายฤยาเกรงทุกขโทษภัยในปัจจุบัน
 แลตอนาคต ถึงขณะเห็นแต่จริงคำพยานอันจะฟังด้วยคำผู้ตายได้นั้น ควร
 ต้องมีคำสักพยานอื่นเป็นหลักฐานประกอบให้ ชอบด้วยทำนองคดีของวินิจฉัย
 แต่ในคดีนี้พยานฉันทั้ง ๒ คนนี้ เมื่อพิเคราะห์แต่เดิม ๆ ก็ดูเหมือนว่าจะ
 เป็นคำประกอบคำผู้ตาย แต่เมื่อใคร่ครวญพิจารณาเอาบัญญัติอันซึ่งแล้ว

จะพึงเห็นได้ว่าพยานกล่าวเหตุไม่สมผล กล่าวกันไม่สมปลาย เป็นพยาน
 ถ้อยหาพวกกับคำเสี้ยมสอนรับสั่งอ้างให้การปรักปรำจำเลย เหตุว่าเป็น
 พวกอธิปไตยต่างแย่งงานกันเป็น ๒ ก๊ก ๑ ครั้นหันมาหาพยานพนักงาน
 ที่เป็นคนไทย ได้ ได้ดั่งอนิจกรรมจำเลยในคืนเกิดเหตุนี้ ด้วยหวังว่าจะได้
 เคารงอนมน้ำบ้าง ก็ได้พบแต่คำพยานบอกเล่า ได้ ยืนยันแต่ปากคำพวก
 กันเจ้าก็บอกเล่าด้วยซ้ำไป จะหาคำพยานที่ปรักปรำอันควรฟังเป็นหลัก
 ฐานมิได้โดย คดีโจทก์ได้พินหนัก ยังเป็นที่เกิดอับแคลงสงสัยได้
 อยู่ ฝ่ายพยานฐานที่จำเลยได้บ้างว่าเวลา ๑ ทุ่มจำเลยยังอยู่ที่โรงของ
 จำเลยไม่ได้ ไปข้างไหนจนเวลา ๒ ยาม ปลัดอำเภอมาปลุกเรียกจนแล้ว
 จำเลยจึงไปครั้งนี้ เห็นว่าฎีกาจำเลยพ้องชั้น ชัดแจ้งถึงแห่งคดีควร ให้เป็น
 ผลคืนแก่จำเลย จึงขอศาลตัดสินให้ยกคำพิพากษาคำต่างทั้ง ๒ ยกฟ้องโจท
 ก์ปล่อยจำเลยทั้ง ๒ พันโทษไป ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ

พระยานรณรงค์บัญชาภิบาล

พระยาจักรปาณิศร์ศิริวิสุทธ

อธิบดีทรงปลัดบัญชา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๒ พ.ศ. ๒๔๕๖

ที่ดิน ให้ โดยเสนาหา

ยกที่ดินซึ่งมีแต่ใบไต่สวนให้แก่กัน แม่ทำหนังสือ
กันเองก็ฟังได้ มาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติออกโฉนด
ที่ดิน ศก ๑๒๗ ห้ามบังคับคดีชนิดนี้ไม่

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาคัดอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษ

นายชม อ่างตงเนี้ย อ่างตงใหม่ โจอ
ในคดีระหว่าง

อ่างตงแรม จันทก จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองนครนายกหาว่า เมื่อเดือน ๑๐ พุทธศก ๒๔๕๒
(ร.ศ. ๑๒๘) อ่างตงแรมจำเลยได้รับฝากโฉนดที่ ๒๒๕๘ สำหรับที่ดิน
ตำบลย่านซื่อซึ่งมีชื่อเงินแดงบุ่งตลาโจทก์เป็นเจ้าของ ครั้นต่อมาเงินแดงตลา
จำเลยกดขี่เอาโฉนดไปขอโอนได้ชื่อจำเลยต่อพนักงานเกษตร์ ขอให้คัด
บังคับจำเลยกินโฉนดที่ดิน ๑

จำเลยแม่ลูกให้การว่า โฉนดที่ดินพิกษณชั้นจ้งแยกให้แก่จำเลย
มีหนังสือเป็นหลักฐาน ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า โจทเป็นหลานสืบมา โฉนดที่ดินจ้งแยก มีนาย
อ่ำแดงเข้มจำเลยนั้นเป็นน้องสาวจ้งแยก อ่ำแดงเข้มเป็นผู้ที่เอาใจได้เลี้ยง
ดูแลจ้งแยกมาก จ้งแยกมีความเห็นหาจ้งได้ ทำหนังสือยกที่ดินให้แก่
อ่ำแดงเข้ม เวลาที่ทำหนังสือยกให้นั้นยังไม่ได้ออกโฉนดแผนที่ จึงมอบ
แต่ใบปิดคู่มือจนได้ส่วนให้ด้วยทั้งแก่จ้งแยกทำหนังสือยกให้แล้ว จ้งแยก
ขอขมาได้ อีกไม่ช้าก็ตาย ครั้นตายแล้วได้ อภิบาล โจทจึงได้มาฟ้องเป็น
กรณีว่าจ้งแยกได้ฝากโฉนดไว้กับจำเลย สืบพยานก็ไม่ได้ความสมฟ้อง ฯ

ศาลเมืองนครนายกจึงตัดสินยกฟ้อง โจทเสีย ฯ

โจทอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชโองพิเศษปกครองภาคต้นตัดสิน ว่ามรดกจ้งแยกเป็นที่ดิน
แม้จะฟ้องกันเกินก็ไม่ใช่คดีตาย เพราะโจทจำเลยปกครองมาด้วยกัน แด
หนังสือยกให้ ทำเพียง ๒๐ วันก่อนตามแผนจึงมิได้สอบถามปากคำครบถ้วนตาม
ฟังว่าไม่เป็นพินัยกรรมโดยชอบได้ แดถึงแม้จะฟังว่าเป็นหนังสือยกให้
ก็คนซึ่งมีโฉนดแผนที่ พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินศก ๑๒๗ มาตรา ๔๕
ว่าด้วยการ โอนที่ดินยกให้ ทำกรรมกรรมต่อหน้าพนักงาน จึงตัดสินว่าจำเลย
ไม่มีอำนาจในทันที คืนโฉนดให้แก่โจท แดให้ ใช้คำอุทธรณ์นิยมแทน

จำเลยทูลเกล้าถวายฎีกา ๑

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาถ้อยความคดีเห็นว่า ศาล
ข้าหลวงพิเศษพิจารณายังไม่ชอบ ข้อที่ปรึกษาว่าโจทก์จำเลยปกครองที่มา
ด้วยกันนั้นพิจารณาไม่ได้ความจริง แต่หนังสือเงินแรงทำยกโทษนั้นถึงได้
ตามกฎหมาย แต่มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินสัก ๑๗๗
ก็ยังไม่ต้องใช้แก่คดี เพราะเวลานั้นไม่มีโฉนดแผนที่ได้ออก มีแต่ใบ
โต้ฉ้อเป็นคดี โจทก์ฟ้องเอาที่ดินเป็นทรัพย์สินของบุตรที่ตาย ควร
ต้องว่าในกำหนด ๑ ปี นี้โจทก์ฟ้องโดยอ้างโฉนดที่ดินก็ไม่ได้ความจริงโดย
คดีโจทก์บดกลายหลายประการ ฎีกาจำเลยฟังขึ้น ให้ยกคำพิพากษาศาล
ข้าหลวงพิเศษแต่ยกฟ้องโจทก์เสีย ให้โจทก์เสียค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย
ตลอดทุกศาล กับค่าทนายความ ๓ ค่ารวม ๑๗๕ บาท

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานเรนทิพย์บุษยภักดิ์

พระยาเกษมศรีธรรม

อธิบดีกระทรวงยุติธรรม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๓ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ใ้เงิน

ทำหนังสือกู้เงินไป แล้วอ้างว่า ได้ผ่อนใช้คืนเงินทุก
งวดออกแล้ว แต่ไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรมาแสดง
เช่นนี้ฟังไม่ได้ เพราะสัญญาที่เดิมนั้นเองที่คัดค้าน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง
เจ้าแดงเตียน โจทก์
กับ
จันคันทอง จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้อง ค่าอรรถสาธิตฎีกา กล่าวว่ามีคดีอรรถสาธิตฎีกา พุทธศก
๒๔๕๑ จำเลยได้ทำหนังสือสัญญาขยืมเงินโจทก์ไป ๒ ครั้ง ครั้งแรก ๕๐๐
เหรียญ ครั้งหลัง ๒๐๐ เหรียญ รวม ๗๐๐ เหรียญ คิดเป็นเงินตรา
สยามตรง ๑๐๖๐ บาท ๖๑ สตางค์ และจำเลยให้ โจทก์ยึดค้ำกับหนังสือ
สำคัญสำหรับที่ ๒ ฉบับไว้เป็นประกัน จนบัดนี้จำเลยหานำคืนเงินแต่ดอกเบี้ย
มาใช้ ให้ โจทก์ไม่ คิดรวมทั้งเงินแต่ดอกเบี้ย ๑๔๔๔ บาท ขอให้ศาล

๐1/10/2565
บังคับจำเลยใช้

จำเลยให้การรับตามฟ้อง โจทก์ และอธิบายว่าความเป็นจริงนั้นจำเลย
 ได้เข้าถึงของของทรงรูปพรรณรวม ๑๒ ชิ้น จำนำไว้แก่ข้าแต่กรวยรับเอาเงิน
 มา ๒๐๐ เหรียญ และจำเลยได้เอาหนังสือสำคัญสำหรับที่นำที่ส่วน ๒ ฉบับ
 ให้ ยึดถือไว้ด้วย ครั้นต่อมาจำเลยได้รับเงินจากโจทก์ ๕๐๐ เหรียญ
 โดยตกลงกันว่าโจทก์จะแบ่งเอาของที่ข้าแต่กรวยรับมายึดถือไว้ กิ่งหนึ่ง ครั้น
 ต่อมาในที่สุดจำเลยตกลงให้ โจทก์ออกเงินไถ่เอาของที่ข้าแต่กรวยรับมาไว้
 เสียแต่ผู้เดียว จำเลยได้ส่งคืนเงินมัดคอกเบี้ยต่อ โจทก์เมื่อฉบับนี้ โจทก์
 ยังคงค้างคืนเงินจำเลยเพียง ๖๐๐ บาทเท่านั้น ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าเงินต้นที่จำเลยได้ทำหนังสือสัญญาขี้มเงิน
 โจทก์ไป ๒ คราวเป็นหนังสือสัญญา ๒ ฉบับ ๆ และมีข้อความว่าจำเลยได้
 รับเงินไปจากโจทก์ ๕๐๐ เหรียญ สัญญาว่าจะส่งคอกเบี้ยร้อยละ ๒ เหรียญ
 ต่อเดือน ให้หนังสือสำหรับที่คืนยึดไว้เป็นประกัน ๑ ฉบับ ๆ หลังรับเงิน
 ไปอีก ๒๐๐ เหรียญ โจทก์ความในหนังสือสัญญากฎหมายกันกับฉบับแรก คัดตอน
 ท้ายของหนังสือสัญญานี้ว่าจะส่งคอกเบี้ยภายใน ๘ เดือน ถ้าไม่ส่งยอม
 ให้เอาที่นำยึดไว้เป็นประกันขายทอดตลาด หนังสือสัญญาทั้ง ๒ ฉบับที่กล่าว
 แล้วนั้น ไม่ได้อ้างถึงสิ่งของของทรงรูปพรรณ ข้อที่จำเลยอ้างว่าได้ส่ง
 คอกเบี้ยแก่โจทก์นั้น จำเลยไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร
 ๐๑/๑๐/๒๕๖๕
 อย่างไรมาแสดง จำเลยอ้างเช่นมาดอย ๆ เช่นนี้ฟังไม่ได้ ฯ

ศาลมณฑลภูเก็ตจึงชี้ขาดตัดสินให้จำเลยใช้เงินโจท ๑๐๖๐ บาท
๖๑ ต่างก็ หรือ ๗๐๐ เหรียญกับดอกเบี้ยร้อยละ ๑ ต่อเดือน
แต่สัญญาฉบับ ๕๐๐ เหรียญนั้นให้ คัดดอกเบี้ยซึ่งละ ๑ บาทต่อเดือน กับ
ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแต่กำหนดค่าทนายความแทนโจทด้วย ๕๐ บาท ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ ชำหัดวงพิเศษปรึกษา ยืนตามศาล เดิมว่าคดีไม่เป็น ปัญหา
เพราะหนังสือสัญญาของจำเลยคัดค้านจน (บิตปาก) จำเลยเอง ให้ยก
อุทธรณ์จำเลยเสีย ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาลำนวนคดี เห็นว่าคดีโจทฟ้อง
โจทนิร ฎีกาจำเลยไม่เป็นแก่นสาร ศาลตั้งทั้ง ๒ ปรึกษาให้จำเลยใช้
เงินโจทนั้นชอบแล้ว ให้ยกฎีกาจำเลยบังคับคดียืนตามคำพิพากษาศาล
ชำระวงพิเศษทุกประการ กับให้จำเลยใช้ค่าทนายแทนโจทชั้นศาลอุทธรณ์
แต่ศาลฎีกานรวม ๑๕๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ

พระยานเรณิตินุชากิจ

พระยาเกษมศุภการี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ใ้

ผู้ยอมสินกัน เมื่อชำระหนี้ต้องมีสิ่งสำคัญที่ออกนึ่งจะ
พึงไ้ตามประกาศรัชกาลที่ ๔ จดศักราช ๑๒๒๑๑

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นสองพิเศษ

จำกั

โจท

ในคดีระหว่าง

นายเชื่อน อังแดงบุตร

จำเลย

โจท พ้อง ศาลเมือง ฉะเชิงเขว่าจำเลย ทำหนังสือสัญญากู้เงิน โจทไป
๔๕๐ บาท คิดดอกเบี้ยเป็นเจ้าเปิดอกหกหนเงินปีละ ๕๐ ดีด จำเลยรับ
เงินไปแล้วมิได้ ส่งดอกเบี้ยจนกาสถัดวงเลยมา ๒๔ เดือน คิดดอกเบี้ยซึ่ง
ละ ๑ บาทเป็นเงิน ๑๔๗ บาท ขอให้ศาลบังคับจำเลยใ้

จำเลยให้การรับว่ากู้เงิน โจทไปจริงตามฟ้อง แต่ข้อสัญญามีว่า โจท
จะเอาเจ้าเปิดอกแก่จำเลย ๑๐ เกวียนเป็นอันหักหนี้หมคกันและจำเลยใ้ส่งเจ้า
เปิดอกนั้น โ้แก่ โจทครบถ้วน ๑๐ เกวียนแล้ว

ศาลเมืองฉะเชิงเทราพิจารณาคดีว่า การที่จำเลยตั้งเจ้าเปิดอกใช้ หัก
ณ โทษนั้นมิได้ มีสิ่งสำคัญคือกัน ทำผิดประกาศรัชกาลที่ ๔ ลงวันที่ ๕ ๑๕ ๕ คำ
มีออกยังเป็นเอกศก ๑๒๒๑ คดีนั้นให้จำเลยใช้เงินแดงออกเบียดเป็นเงิน ๒๓๗
บาท แต่ให้ คัดตอกเบียดคงแคว้นพองจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษคดีชั้นต้นตามคำเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาถ้านวนคดีแล้ว เห็นว่าคดี
โจทก์หนังสือสัญญาเป็นหลักฐานว่าจำเลยก็เงินไป ข้อที่จำเลยต่อสู้ว่าเป็น
สัญญาตกเจ้า แต่ได้ตั้งเจ้าสืบเกี่ยวกัน ใช้เงินแดงอันมีความในหนังสือ
สัญญาหาเป็นจริงว่าไม่มี แต่จำเลยไม่มีหลักฐานตั้งตัวคดีมาแต่ตั้งข้อศาล
ศาลต่างปลุกษาขอลประกาศรัชกาลที่ ๔ ทว่าใช้เงินให้เรียกเอาประทวนค่มือ แต่
คดีนั้นบังคับให้จำเลยใช้เงินแก่โจทก์ตามข้อหาอันชอบแล้ว ให้ยกฎีกาจำเลย
เสีย ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแทนโจทก์แต่กำหนดนายความรวม ๓ ศาล
เป็นเงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๕๒

กรมสวัสดิ์
พระยาภักดีพานุภรณ์ กิจ
พระยานวณิชบัญชากิจ

คำพิพากษาฎีกา ๗๓๑ พ.ศ. ๒๕๕๒

อาญา เจตนา

จำเลยวิวาทต่อสู้กับฝ่ายหนึ่ง ผู้ใหญ่บ้านไปห้ามว่า
ถ้าไม่เลิกกันจะจกร้างตั้งเมือง จำเลยตามโทษะขึ้นมาเข้า
ทำร้ายผู้ใหญ่ม้าน ฆาตเจ็บไม่สาหัสน่าจะถึงตาย แต่หาก
ผู้ใหญ่ม้านตายเพราะพิษแผ่นดิน สันนิษฐานว่าจำเลยไม่
มีเจตนาจะทำร้ายให้ถึงตาย มีผิดตามมาตรา ๒๕๑ ตอน ๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจทก์จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ราชโองการพิเศษ

อัยการเมืองสมุทรสงคราม

โจท

ในคดีระหว่าง

นายไปต์ นายแรก นายเทพ นายคง ช่างแดงเขียน

นายผลัด นายซำ นายบคง

จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้องศาลเมืองสมุทรสงครามหาว่า

เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม

พุทธศักราช ๒๕๕๓ เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ จำเลยทั้ง ๘ คนต่างวิวาทขว้างปา

ซึ่งกัน นายเพงผู้ใหญ่ม้านจึงได้ ไปห้าม นายไปต์ นายแรก นายเทพ นายคง

แต่ข้าแต่เรียนจำเลยกลับทำร้ายผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีบาดเจ็บดำหัด ครั้นเมื่อ วันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๔ ผู้ใหญ่บ้านเพิ่งตายด้วยพิษแสลง จึงขอให้ลงโทษจำเลยตามลักษณะอาญาเมื่อวันที่ ๗ หมวดที่ ๑ - ๒ แต่ตั้งวันที่ ๑๐

นายไปต์จำเลยให้การต่อสู้ว่า ผู้ใหญ่เพิ่งได้ตายก่อน แถนายเงิน นายเช่า นายผลัดกับนายแดงเราช่วยแพงถกขายโควังจำเลย ๒ ที่จนจำเลยถึงถึง นายแรกบุตรจำเลยจึงมาพองจำเลยขึ้นเรือน แล้วพองผู้ใหญ่เพิ่งกลับพากันขวางเรือนจำเลยอีก ต่อมาจำเลยมิได้กระทำการร้ายต่อไปอย่างไร

นายแรกให้การต่อสู้ว่านายไปต์บิดาจำเลยถูกผู้ใหญ่เพิ่งตจนตมนอนอยู่จำเลยยื่นมือร่วมไว้ ผู้ใหญ่เพิ่งจะตจจอกจำเลยจึงต้องบองกนตจวบาง ๆ

นายเทพ ข้าแต่เรียน นายคง แถนายเช่าจำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อหา ฯ

นายผลัด นายแดงจำเลยรับว่าโควังบ้านนายไปต์จริงเพราะนายแรกกับนายคงขวางจำเลยก่อน ฯ

ศาลเมืองสงครามพิจารณาแล้ว ทำความเห็นดังนี้ซึ่งคดีศาลมณฑลราชบุรีว่า นายไปต์ นายแรกจำเลยมีความผิดตามลักษณะอาญา มาตรา ๖๓ แถ ๒๔๗ ฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาควรให้จำคุกไว้ตลอดชีวิต แถนายเทพ นายคง ข้าแต่เรียนผิดฐานเป็นพวกรบของนายไปต์ ควรให้จำคุกไว้กำหนดคนละ ๓ ปี ฝ่ายนายแดง นายผลัดมีความผิดตามมาตรา ๓๓๗ ข้อ ๑ ควรให้ปรับคนละ ๓๐ บาท แต่นายเช่านั้นพิจารณาไม่มีความผิดให้ปล่อยไป ฯ

01/10/2565

อธิบดีศาลมณฑลราชบุรีเห็นว่ามรดกของนายชื่อน นายแดง นายผลัด
 แตนนายแรกกับนายคงได้ทงการวิวาทขวางปากกันฝ่ายผู้ใหญ่เพิ่งมาห้าม นายไป่
 กับนายแรกกดับทำร้ายผู้ใหญ่เพิ่ง แตนนายเทพ อำแดงเขียนช่วยตีซ้ำ
 นายไป่ นายแรกมีความผิดตามมาตรา ๒๕๑ ควรให้จำคุกไว้ตลอดชีวิต
 ส่วนนายเทพอำแดงเขียนมีความผิดตามมาตรา ๒๕ ฐานเป็นผู้ตีมือ ควรให้
 จำคุกคนละ ๒ ปี แตนนายแดง นายผลัด นายคงมีความผิดตามมาตรา ๓๓๘
 ข้อ ๑ ควรให้ปรับเป็นพินัยคนละ ๕๐ บาท นายเข้าไม่มีความผิดให้ปล่อยไป ฯ

นายไป่ นายแรก นายเทพ นายคงแตนอำแดงเขียนจำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชุดองพิเศษปฤกษาว่า นายไป่ นายแรกมีความผิดฐาน
 ทำร้ายเขาตายโดยมิได้เจตนาตามมาตรา ๒๕๑ ตอน ๒ ประกอบกับมาตรา
 ๒๕๐ ข้อ ๒ เพราะผู้ใหญ่เพิ่งผู้ตายเป็นพนักงาน พักพิภาษาให้จำคุกจำเลย
 ๒ คนไว้มีกักคนละ ๑๕ ปี ฝ่ายนายผลัด นายแดงแตนนายคงนายเทพอำแดงเขียน
 มีความผิดตามมาตรา ๓๓๘ ข้อ ๑ ให้ปรับเป็นพินัยคนละ ๓๐ บาท ถ้าไม่
 มีเงินเสียให้จำได้โทษคนละ ๓๐ วัน

โจทแตนจำเลยที่ตอง โทษทุกแตนว่า ๑ ตวยฎีกา ฐานคนชื่อนานา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปฤกษาดำนวนคดีนี้โดยถัดวันแตน ฐาน
 พิจารณาได้ความว่าเมื่อวันโจทหาเวตาบ่าย ๕ โมงเศษ นายผลัด นายแดง
 พวกหนึ่ง นายไป่ นายแรก นายคงแตนอำแดงเขียนพวกหนึ่งเกิดวิวาท
 ขวางปากกัน ผู้ใหญ่เพิ่งผู้ปกครองท้องถิ่นได้มาระงับเหตุ แตนบอกว่

ถ้าจำเลยไม่ฟังคำห้ามปรามจะจัดซื้อตั้งไปยงเมือง ทั้งนี้โดยนายโปดหันเข้าไป
 ท้าว่าถ้าจัดซื้อจะแพง แล้วถองมือแทงผู้ใหญ่เพ็งถูกแขน ผู้ใหญ่เพ็งตั้งมอง
 นายแซกผู้บุตรนายโปดหันเข้าช่วยบิดาแทงผู้ใหญ่เพ็งถูกข้างหลังซ้าย ฝ่าย
 นายเทพอำแดงเช่นนายทอง ได้ตีความความท้าอ้อมแดงกับนายเงินพยานในฐานะที่
 เกิดเหตุว่า ไม่ได้เข้าช่วยนายโปดหัน นายแซกประกวาทโต แต่ขึ้นสู้จนบาดเจ็บ
 แผลผู้ใหญ่เพ็งมีแค่แผลถักมีด ๓ แผล เป็นแผลไม่ร้ายถึงอันตราย แต่
 มิได้ปรากฏว่ามีแผลฟกช้ำอื่นอันพึงจะพิสูจน์ ให้เห็นว่าจำเลยอื่นได้ช่วยทำร้าย
 ภัย แต่นายเข้าจำเลยนั้นไม่ได้ตีความว่าได้ ตีความว่าทำร้ายประกวาทโต
 กรรมกรรมเห็นว่านายโปดหันกับนายแซกกำลังมีโทษระริ่งแรงสุดมขมิดหน้าเพราะ
 เหตุวิวาทอยู่ข้างหนึ่ง เมื่อผู้ใหญ่เพ็งกล่าวคำไม่ถูกหูกคานโทษะมีหนักยัง
 เข่ากระถ้ำร้ายแทงเองโดยมิได้ คิดหมายร้ายหลัง ความมีความผิดตามลักษณะ
 ขาญมาตรา ๒๕๑ ตอน ๒ คงโทษไว้ให้ดวงพิเศษปลุกละมาชอบด้วย
 ฎีกาโจรจำเลยฟังไม่รับให้ยกเสีย บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลจังหวัด
 พิเศษทุกประการ

ศาลฎีกา วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
 พระยาฤทธิคุณกรมวัง
 พระยานรเฑณีบัญชาการ
 พระยาจักรปาณิศรวิจิตรวิสุทธิ
 พระยาเกษมสุขการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

สุรา เจตนา

จำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น แม้จะ ได้ทำ
โดยเปิดเผย หาเจตนาขายมิได้ ก็มีโทษ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจท
อุทธรณ์คำพิพากษาคำอุทธรณ์

กรมศุลกากร

โจท

ในคดีระหว่ง

อำเภอฉะเชิงเทรา

จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลเมืองประทุมธานีหาว่าจำเลยจำหน่ายสุราโรง แลสุรา
ต่างประเทศโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

อำเภอฉะเชิงเทราให้ การปฏิเสธรว่าจำหน่ายสุรานั้นเงินสามชั่ง ไปเมือง
จีนยังไม่กลับ แต่กรจำหน่ายนี้จำเลยมีใบอนุญาต หากนายสิงโต
พนักงานผู้ตรวจนำสุรามาตรวจเก็บเขาใบอนุญาตของจำเลยไปเสีย ๗

ศาลเมืองประทุมธานีพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน
พุทธศก ๒๔๕๕ พนักงานผู้ตรวจนำสุราได้ตรวจบ้านจำเลยพบสุราโรง ๑ เท

กัม ๒ ทนาน สุราศอดันตา ๑ เทกัม ๖-๗ ทนานกระบอกทองเหลืองทอง
 สุรา ๓ กระบอกด้วยแก้ว ๕ ด้วยจำเลยไม่มีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ข้อ
 แก้วของจำเลยพังไม่ขึ้น เป็นแต่ได้ความว่าจำเลยร้องขอรับใบอนุญาต
 จำหน่ายสุราจริง แต่จำเลยยังหาทุนได้รับใบอนุญาตไม่ จำเลยมาทวง
 จำหน่ายสุราเสียก่อนจึงนี้ มีความผิดตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตปี ๑๒๔๘
 มาตรา ๒๕-๒๖ ศาลชั้นให้ปรับจำเลยเป็นเงิน ๕ ชั่ง แต่ให้นำสุราต
 เครื่องทองเป็นของทดอง ถ้าจำเลยไม่มีเงินใช้ค่าปรับให้จำเลยได้โทษวัน
 ละ ๑ บาท ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแลค่าทนายความ ๒๕ บาททวม
 โจทด้วย ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธว่าจริงอยู่ที่จำเลยไม่มีใบอนุญาต
 จำหน่ายสุรา แต่จำเลยจำหน่ายโดยความตั้งใจโดยสุจริต มิได้มีเจตนา
 ร้าย แต่จำหน่ายโดยเบ็ดเตล็ด จำเลยควรได้รับความออกทนนแห่งพระราช
 บัญญัติภาษีสรรพสามิตปี ๑๒๔๘ มาตรา ๕๗ แล ๖๐ ให้ยกคำพิพากษาศาล
 เดิมแลยกฟ้อง โจท ฯ

โจททูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาว่าสมควรที่จะ ฐานพิจารณาได้
 ความดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลเมืองประทุมธานีคดีต้นขอเบ็ด
 ด้วยเหตุว่าพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตปี ๑๒๔๘ นั้นหาได้กล่าวไม่ว่าผู้กระทำ
 ผิดจะต้องมีเจตนาร้ายทำ โดยรู้ว่าเป็นการผิดก่อนจึงจะลงโทษได้ เพราะฉะนั้น
 จึงไม่ควรตั้งถึงเจตนาร้ายของจำเลย ศาลอุทธรณ์ยกมาตรา ๖๐ ขึ้นปรึกษา

ยกฟ้อง โจทก์นั้นหาชอบไม่ ด้วยเหตุที่ได้วินิจฉัยไว้เป็นขั้นต้นฐานใน คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๑/๒๕๕๖ และที่ ๔๖๔/๒๕๕๖ ดังเดิยวกันนั้น ซึ่ง ข้อต่อสู้ของจำเลยไม่มีมูลที่จะชนะได้ คิดเช่นนี้ย่อมมีผ่านหน้ามาเนื่อง ๆ ถ้าจะปล่อยให้ เป็นไปดังคำอุทธรณ์ บัญญัติมาใช้ การจำหน่ายตุลาการมี ผลว่าใครนี่จะทำได้ ก็ทำเอาไม่ต้องรอรับไม่อนุญาตก่อน ความครอบงำ ของรัฐบาล เพื่อประสงค์ บำบัดผู้ร้าย บัญญัติโรคเป็นต้น ก็จะต้อง ทำลายไป ถิ่น พระราชบัญญัติขึ้นเองก็จะเป็นคำศาลหาประโยชน์มิได้โดย ฎีกาโจทก์ขึ้น ให้ยกคำพิพากษาคำอุทธรณ์เสีย ให้บังคับคดีปรับจำเลยตามคำพิพากษา ศาลเมืองประทุมธานีทุกประการ เว้นแต่จำเลยไม่มีเงินค่าปรับมาใช้ ให้ จำคุกโทษมีกำหนด ๔ เดือน กับให้จำเลยเสียค่าทนายความแทนโจท ษณ์ศาลฎีกานี้ ๕๐ บาท ฯ

ศาลฎีกาวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศัศ ๒๕๕๖

กรมตุลาการ
 พระปลัดฤทธิคุณกรณกิจ
 พระยานรเนกนิมิตต์

อธิบดีทรวงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

สุรา ใบอนุญาต

ใบอนุญาตจำหน่ายสุรานั้นใช้ได้เฉพาะตัวผู้รับอนุญาต
ถ้าเจ้าของเดิมตาย ผู้รับมรดกจะจำหน่ายสุราต่อไปต้อง
ขออนุญาตใหม่

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
พิจารณาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

กรมศาลการ

โทษ

ในคดีระหว่าง

อานตงจัน จันหลิมซุน จันหลิม

จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองฉุญญะบุรีหาว่า จำเลยดื่มคบกกันจำหน่ายสุรา
โดยมิได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานฯ ขัดตมเมื่อเจ้าพนักงานได้เตือน ให้
จำเลยเปลี่ยนใบอนุญาตใหม่ จำเลยไม่ยอมทำตามพระราชบัญญัติ ขอ
ให้ตั้งโทษตามพระราชบัญญัติภาษีขึ้นในปี ๑๒๔๘ ฯ

อานตงจันให้การว่าจำเลยจำหน่ายสุรามีใบอนุญาต ดังชื่อว่ามีจำเลย
ซึ่งได้ขายแล้ว จำเลยไม่ได้เจตนาทุจริตไม่คดฉ้อมีความผิด ฯ

01/10/2565

เงินหลิมชุนแตเงินหลิมให้กล่าวเป็นลูกจ้างอำเภอเงิน ฯ

ศาลเมืองชัยภูมิพิจารณาได้ความว่า เดิมเงินไปซื้อด้ามี่จำเลย
ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสุราโรง ครั้นเมื่อพุทธศก ๒๔๕๔ เงินไปซื้อตาย
อำเภอเงินกรวยก็รับมรดกแต่จำหน่ายสุราก็ต่อมาไม่มีใครได้ว่ากล่าว ครั้น
ถึงพุทธศก ๒๔๕๕ เงินใหม่อำเภอเงินได้รับใบอนุญาตเปลี่ยนใหม่อีกครั้ง
หนึ่ง แต่ยังมีคงเอาชื่อด้ามี่คนที่ตายแล้วนั้นใส่ในใบอนุญาตอย่างเดิม เจ้า
พนักงานเทศอำเภอเงินให้เปลี่ยนใบอนุญาตเป็นชื่อของตนเอง อำเภอเงิน
ก็เพิกเฉยไม่ยอมทำตาม ฯ

ศาลเมืองชัยภูมิพิพากษาว่า อำเภอเงินจำเลยมีความผิดตามพระ
ราชบัญญัติภาษีในใบ ๑๒๔๘ ส่วนที่ ๔ มาตรา ๒๕ ถึง ๓๑ จึงตัดสิน
ให้ปรับอำเภอเงินจำเลยตามมาตรา ๓๖ แล ๓๑ เป็นจำนวนเงิน ๕๐ บาท
ถ้าไม่มีเงินค่าปรับมาใช้ ให้จำคุกโทษนี้กำหนด ๕๐ วัน ให้อำเภอเงิน
เสียค่าธรรมเนียมแทนโทษด้วย ฝ่ายเงินหลิมชุนแตเงินหลิมนั้นไม่มีความ
ผิดให้ปล่อยตัวพ้นโทษไป ฯ

โจทก์ทบทวน ฯ

ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า อำเภอเงินมีใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ดงชื่อ ด้ามี่
เป็นการใช้ได้ อำเภอเงินมิได้ ตัดทจริตประการใด อันเป็นธรรมเนียม
เงินมักดอญหรือญาติเจ้าของร้านเดิมเพื่อเป็นเครื่องหมายในการค้าขาย การ
ที่อำเภอเงินไม่ยอมเปลี่ยนชื่อ ของด้ามี่ ที่ตายนั้นก็ไม่ มีกฎหมายบังคับ จึงยัง
01/10/2565

ไม่เป็นเหตุที่จะลงโทษจำเลยได้ แต่ทั้งโจทก์ก็ได้ มีพยานหลักฐานมาแสดงว่า จำเลยมีเจตนาทุจริตตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตในชั้น ก่อให้ยกคำพิพากษาศาลเดิมและยกฟ้อง โจทก์ ฯ

โจทก์อุทธรณ์ว่า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมสรรพากรได้พร้อมกันประชุมปลุกเสกด้านงานคดีนี้ เห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต มาตรา ๒๕ มีข้อความชัดเจนว่า ใบอนุญาตจำหน่ายสุรานั้น ให้ได้แก่ตัวผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมให้ผู้อื่นเขาไป ให้เป็นอันขาด เพราะฉนั้นเมื่อผู้รับอนุญาตตาย ผู้รับมรดกมีความประสงค์จะขายสุราก็ไป ต้องยื่นเรื่องขอรับใบอนุญาตเปลี่ยนใหม่ เมื่อเจ้าพนักงานออกใบอนุญาต เปลี่ยน ให้แล้ว จึงจำหน่ายสุราก็ได้ โดยชอบ ด้วยกฎหมาย และมาตรา ๒๖ ก็ทำให้อำนาจไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะต้องมีเจตนาร้าย ทำโดยรู้ว่าเป็นการผิดก่อนจึงจะลงโทษได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่ตองสืบถึงเจตนาร้ายในคดีนี้ และได้ความชัดอีกว่าเจ้าพนักงานได้ ตักเตือนให้จำเลยเปลี่ยน ใบอนุญาตครั้งหนึ่งแล้ว จำเลยกลับเพิกเฉยเสียตั้งต้นไปโดยเจตนาไม่เข้าการ ข้อที่ศาลอุทธรณ์ยกมาตรา ๕๗ ขึ้นปลุกเสกฟ้อง โจทก์ นั้นหาชอบไม่ ด้วยเหตุที่ได้วินิจฉัยไว้เป็นบันทึกฐานในคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๔๑๑/๕๖ คู่ๆเดียวกัน จำเลยต่อสู้คดีโดยหลงเชื่อว่าเป็นอนุญาตมีข้อ

๓๓

ของตำรับฉบับการใช้ได้ พนักงานตักเคียนแต่र्वก็ไม่ปรากฏว่าจะเปลี่ยน
ครั้งเดียว ๆ เจ้าพนักงานจึงต้องพ้อง เพราะจำเลยขึ้นจำหน่ยดูรายอยู่
ผู้กรโจทพารณ ให้ยกคำพิพากษาคำต่อทธรณ์เสีย แต่ศาลเมืองรัญญบุรี
พิพากษาอีกก็ยกด้วยคดีนี้เพราะจำเลยทำคดีขึ้นข้อบังคับเพราะใจเซตา จึงได้
ปรับอย่างเบาเพียง ๕๐ บาทนั้น ต้นควรแก้รูปความแต่र्व ให้บังคับคดี
ความนั้น แต่ให้จำเลยใช้ค่าธรรมเนียมแทนโทษและค่าทนายอีก ๒๐ บาท
ด้วย ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมเสด็จตี

พระยวงฤคิกานุกรณ์ กิจ

พระยานรณตีมีญชากิจ

อธิบดีทกรปฤคณา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๑ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา สมัคร

เรียกตัวเข้ามา เพื่อให้เพื่อนได้ โอกาสทำร้ายเขา
เป็นผู้ร้ายสมัครตามบท ๖๕

แต่ ไปยื่นเป็นเพื่อนคนร้าย ในเกิดที่เหตุ ก็เป็นผู้สมัคร
คู่กัน เพราะช่วยพยุงใจ ให้กล้าหาญยิ่งขึ้น

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เจ้าทดวงพิเศษ

อัยการเมืองสมุทรสาคร โจท

ในคดีระหว่าง

นายคำ นายรอดคำนั้น นายอ่อง นายจันต์วารัด จำเลย
คดีนี้โจทฟ้องศาลเมืองสมุทรสาครว่า เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พุทธ
ศก ๒๕๕๔ เวลาพลบค่ำ นายจันได้เรียกนายเอี่ยมออกไปหา แล้วนายคำ
นายรอด นายจัน นายอ่องได้ช่วยกันถ่มขี้มูมพั้นนายเอี่ยมมีบาดแผล ๖ แห่ง
ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๒ ฯ

นายคำจำเลยให้การรับว่าพยานนายเอี่ยมจริง แก้วว่านายเอี่ยมพยานคำ
ก่อน ย้ายนายจัน นายรอด นายอ่อง ปฏิเสธ ฯ

ในระหว่างศาลพิจารณานายอ่องจำเลยหนึ่ง ศาลเมืองส่งทนายพิจารณา
แต่คดีนี้คดีเฉพาะตัวนายจัน นายจัน นายรอดว่า นายจันได้ ไป
เรียกนายเอี่ยมมาจากบ้านให้นายคำพินมีบาทแดง ๖ แห่งจนนายเอี่ยมพิจารณา
ใช้ไม่ได้ นายคำมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๖ ข้อ ๑ แต่
นายจันมีความผิดฐานเป็นมั่วดังมาตรา ๒๕ นายรอดกล่าวนั้นเห็นว่า
ยังไม่ควรจะมีโทษ จึงตัดสินให้จำคุกนายคำจำเลยมีกำหนด ๕ ปี ให้จำคุก
อ้ายจันตามมาตรา ๒๕ แบ่งโทษทัณฑ์ ๓ ส่วนลงไว้ ๒ ส่วน มีกำหนด
๓ ปีกับ ๔ เดือนให้ปล่อยนายรอดพ้นโทษไป ครั้นนายหลงพนักงานจับ
กุมตัวนายอ่องได้ ศาลเมืองทำคำพิพากษาอีกฉบับหนึ่ง ปรากฏว่านายอ่อง
ได้เป็นทนายทนายก่อนเห็นนั้น แต่ไม่ไต่ถามชื่อ ปรากฏดังเดิมนั้นว่าอะไร
แต่ให้ลงโทษตามมาตรา ๒๕ ให้จำคุกอ้ายอ่องมีกำหนด ๓ ปีกับ ๔ เดือน ฯ

โจทก์จำเลยที่ฟ้องโทษต่างเรียงอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ชี้ว่าหลวงพิเศษหลงลืมอ่านจำฟ้องอุทธรณ์ อ้ายอ่อง
ไม่ได้ฟ้องอุทธรณ์จำพิพากษาโทษอ้ายอ่อง คราวนี้จึงนับแต่คำพิพากษาคณะ
แรกแห่งศาลเดิมตัดสินแก้ว่านายรอดกล่าวนั้นเป็นบิดาอ้ายคำจำเลยที่ศาลเดิมให้
ปล่อยตัวไปนั้น ปรากฏว่าได้ติดคดีราวอุษินอยู่ในที่เกิดเหตุด้วย กระ

ทำให้ข้าพระพุทธเจ้ามีความกล้าหาญขึ้นเป็นการอุททมนต์ควรต้องมีความผิดฐาน
เป็นผู้อุปการะแก่ข้าพเจ้ามาตรา ๒๕ ด้วย ให้จำคุกข้าพระองค์ไว้มีกำหนด
๓ ปีกับ ๔ เดือน นอกนั้นขอยืนตามคำพิพากษาศาลเดิม ฯ

ข้าพระองค์แต่ข้าพเจ้าแต่เพียงเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุกษาด้านจนคดีนี้ เห็นว่าคดีเฉพาะ
คดีข้าพระองค์แต่ข้าพเจ้าไม่มีของที่จะรอดพ้นพระราชอาญาได้ ศาลเจ้าหลวง
พิเศษคดีดินนาชบแต่ตัว แต่คดีเฉพาะคดีข้าพระองค์นั้นศาลเจ้าหลวงพิเศษดิม
เดียยังมีได้ปลุกษาฟ้องขอทรรณ ให้ส่งจำนำจนคืนไปให้ศาลเจ้าหลวงพิเศษ
คดีขอทรรณคดีข้าพเจ้า และให้ยกฎีกาข้าพระองค์ ข้าพเจ้า มีงักมีให้
ตงโทษตามคำพิพากษาศาลเจ้าหลวงพิเศษทุกประการ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

กรมสวัสดิ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระยาเกษมศรีขจร

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๕ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา นายประกัน

ตุลาการ นายประกัน ไม่ฟ้องรับผิดชอบตามลักษณะ
ฎีกา บทที่ ๕๖ เว้นแต่ในสัญญาจะได้บังคับไว้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์นำหลวงพิเศษ

	นายสิน	โจท
ในคดีระหว่าง	เงินเดือน	จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลแพ่งกรุงเก่า กล่าวว่า นายไม่อ้างตนได้ภายใน
สัญญาข่มเงินโจทไป ๕๑๘ บาท จำเลยเป็นนายประกัน บัดนี้ นายไม่
อ้างตนแพทนาย จำเลยไม่ยอมใช้เงิน จึงขอให้ศาลมีคำจำเลยให้ใช้ ฯ

เงินเดือนจำเลยรับว่าได้เป็นนายประกัน นายไม่อ้างตนแพ ถูกเงินโจทจริง
แต่เมื่อ นายไม่อ้างตนแพ ตายเสียแล้วเริ่มนี้จำเลยไม่ยอมรับรับผิดชอบ ศาล
แพ่งเมืองกรุงเก่าพิจารณาปรากฏว่า โจทฟ้องรับว่าตุลาการ นายไม่อ้างตนแพ
ให้การรับว่าได้เป็นนายประกัน ปัญหาอันจะพึงวินิจฉัยมีว่าจำเลยจะต้องรับ

ผิดชอบตามตักขณกฏฉบับที่ ๔๖ มาตรา ๒ ซึ่งมีคำว่า “ผู้ใดให้เอกสาร
ที่ทรัพย์สินของท่านไปสิ่งอื่นประกันแก่ผู้ใดคนหนึ่งหาช โทษผู้ประกันใช้
คืนคืนท่านจงเต็ม ถ้าผู้ใดขายจะเอาทรัพย์สินออก บัญญัติกับพระกัมมได้”

ดังนี้ได้จำไม่ เห็นว่าโจทก์ฟ้องเรียกเงินจากจำเลยมิได้จึงแก้ฟ้องตั้งสัญญา
จะมีข้อความพิเคราะห์ถึงแล้วผู้ใดขายนายประกันก็ตั้งใช้ แต่คดีโจทก์แจ้งว่า
หนังสือสัญญาหาไม่ส่ง เมฆธำมาพิพจน์ ได้คืน ศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย
ไปอย่างอื่น จึงคดีนี้ยกฟ้องโจทก์ ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ชี้เหตุผลพิเศษคดีนี้ยื่นตามศาลเดิม ฯ

โจทก์ทฎเกล้า ฯ ทนายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปลุกษาด้านวงคดีนี้ เห็นว่า
ศาลล่างทั้ง ๒ คดีนี้ยื่นฟ้องกันมาเป็นลำดับ หักฟ้องโจทก์นี้ชอบด้วยกฎหมาย
แต่ทางพิจารณาแล้ว ฎีกาโจทก์ไม่เปนแก่นสาร ขอบให้ยกเสีย ให้โจท
เสียค่าทนายแทนจำเลย ๓ ศาลเปนเงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตักสิล

พระยาฤทธิกาอนุกรมกิจ

พระยาเกษมสุขุมาร

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา โทษ ฎีกา

ศาลที่ตัดสินส่งเด็กไปโรงเรียนที่ตัดสินนาน ๒ ปี เด็กฎีกา
ไม่ได้ เพราะไม่ใช่ลงโทษ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

	กรมอัยการ	โจท
ในคดีระหว่าง	นายเชื้อ	จำเลย

กชั้นได้ความว่าเด็กเชื้อจำเลยซึ่งมีอายุได้ ๑๕ ปีเศษ ค้องหาว่าจงใจ
หมวกถ่วงของขุนประมาณหริภุญ ศาลพระราชอาญาพิจารณาได้ความ
เป็นสำคัญว่าจำเลยได้ จ้องราวหมวกถ่วงจริง มีความผิดตามบทลงโทษอาญา
มาตรา ๒๘๗ แต่จำเลยยังเป็นเด็กอยู่ยังไม่ควรลงโทษ จึงให้ส่งไปไว้
ยังโรงเรียนที่ตัดสินนานที่กำหนด ๒ ปี ศาลอุทธรณ์เห็นชอบด้วย ฯ

๑/110/2565
จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาฐานคนชานาถาขอให้รชการลงอาญา ฯ

กรรมการสภาอภิปฎการได้ประชุมปรึกษาด้วยจนคดีเห็นว่าการคดีนี้จำเลย
 อฎการไม่ได้ เพราะศาลหาได้ตั้งโทษแก่เด็กจำเลยนี้ไม่ ตั้งไม่โรงเรียน
 กัดต้นคาน ไม่ใช่งต้งต้นชกรรม เป็นการตั้งต้อนคดีแก่จะให้เป็นผลเมื่อ
 คัดสืบไป ศาลอฎการได้อินิจฉัยไว้เป็นบันทึกฐานแล้ว ในคำพิพากษาอฎการ
 ที่ ๑๕๓/๓๔๕๖ ตาเดียวกับ ให้ยอฎการจำเลยเดียว แต่ให้ รับตั้ง
 จำเลยไปไว้ยังโรงเรียนกัดต้นคานโดยหลัง ๆ

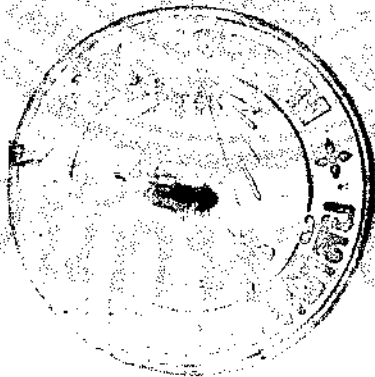
ศาลอฎการ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตอฎการ

พระยาตอฎการนุกรณกิจ

พระยาเกษมศังการ

อธิบดีทรงปฎการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๒

ที่ดิน ธรณีสงฆ์

ที่ธรณีสงฆ์ไม่มีเวลาหลุดเป็นสิทธิแก่ผู้ใด ถึงจะปกครอง
โดยอำนาจปรบักษมานานเท่าใดก็ตาม

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดพิษณุ

นายคุ้ม มรรคนายกอดังดอนปางม โจท

ในคดีระหว่าง

นายเปลี่ยนกับพวก ๑๐ คน จำเลย

นายเปลี่ยน โจท

ในคดีระหว่าง

นายคุ้ม นายตา พระครูอินัยรร จำเลย

จำนวนที่ ๑ นายคุ้มฟ้องศาลเมืองนครศรีธรรมราชว่าจำเลยเข้ามาปลูก
เรือนอยู่ในเขตวัด ขอให้ศาลขับไล่ ฯ

จำเลยต่อสู้กรรมสิทธิ์ แลนายเปลี่ยนจำเลยคัดฟ้องว่านายคุ้มไม่เป็น
มรรคนายก ไม่มีอำนาจฟ้องได้ ฯ

ด้านวนที่ ๒ นายเบ็ดยนพ็องแย่ง หัวว่าจำเลยรุกที่คนแตรหรือโรงร้าน
ของโจท ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาแก่ให้จำเลยไว้ค่าเสียหาย ๒๐ บาท
แต่ให้จำเลยรื้อหรือทุกรูเข้ามานั้นไปเสีย ฯ

นายคุม นายตา แดพระครูวินัยธรจำเลย ข้อความนายเบ็ดยนเข้ามา
ด้อมรั้วแดปลูกโรงร้านที่ในวัด กัดทางที่จะตัดถนน พระครูวินัยธรเจ้าอาวาส
จึงได้สั่งให้ รื้อ โรงร้านนั้นเสีย ฯ

ศาลเมืองนครคีรีธรรมราชพิจารณาดัง ปลูกษาว่าที่ดินเพียงเขต
กำแพงแตรวไม่ ข.เขตกเป็นทิวัดจริง แต่ที่นำวัดกำแพงนั้น พยานโจท
ไม่มีหลักฐานพอที่จะแสดงว่าเป็นที่กรรมสิทธิ์ พิพากษาให้ขับไล่แต่ นายเบ็ดยน
อ่าวแดงตั้งยก จีนเซ่งดำ แดจีนเซียงออกจากที่พยานหมายเลข ๑,๒,๓,๔
ฝ่ายคดีจำเลยนอกนั้น ให้ บกเป็นเขตวัดใหม่ตามแผนที่ซึ่งศาลขีดเส้นแดง ถ้า
โรงเรือนของ จำเลยคนใดรุกถ้าเข้ามาในเส้นนี้ให้ รื้อถอนเสียให้พ้นเขต แดให้
จำเลยผู้ถูกรุก เสียค่าธรรมเนียมแตรค่าทนายแทนโจท ๕๐ บาท ด้านวน
ที่ ๒ ให้ยกฟ้องโจท ค่าธรรมเนียมให้ โจทเสียแทนจำเลย ฯ

โจท จำเลยร้องอุทธรณ์ทั้ง ๒ ด้านวน ฯ

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปลุ่กษาว่า วัดถวณบามันเดิมเจ้าพระยานคร
คีรีธรรมราชเป็นผู้สร้าง แดมรั้วไม่ ข.เขตกล้อมรอบ เจ้าอธิการเท่าได้
สร้างกำแพงอิฐตามแนวรั้วไม่ กิ่งหนงทางตาน้ำ แดกำแพงน้ปรักหักพัง

เสียนานมาแล้ว ๖ ครั้งเห็นแต่กรากแปดคยเจดอยู่ แต่ที่นำวัดนั้นออกเขต
 กำแพงนี้ได้ความตามคำพยาน โจทก์ว่าเป็นที่ของวัดเหมือนกัน เคยมีวัดไม่
 ๖ เห็นก็รายรอบไปจนถึงงานใหญ่ เรียกว่าถนนสี่เมือง แต่ทั้งนี้
 ปากตรอกวัดจนถึง โรงอุโบสถได้ความว่าเดิมเป็นที่อำเภอปราง ๆ อุทิศ
 ถวายวัด แต่ที่ซึ่งพิภพคัมภีร์นายเบ็ญนพันธ์ เดิมเป็นพระคูวัด เคยมี
 ศาลสองหลังปลูกไว้ ปกติว่าพงแต่พระยาบริรักษ์ บิดานายเบ็ญนได้ปลูก
 โรงตั้งที่ตรงที่ศาลนี้ ครั้นโรงนี้ทรงสร้างชำรุดไปอีก ภายหลังอำเภอกรม
 ได้เจ้าปลัดจันช้อยแต่เมื่อเวลานายเบ็ญนมาต่อมรณนั้น พระครูวินัยธร
 เจ้าคณะเมืองทวายนี้ จึงให้นายคัมภีร์คนยากไปรื้อบ้านแต่วัดเดียวจำเลย
 ไม่มีอำนาจ ถือที่รายนี้เป็นที่วัดได้ จึงพิพากษาแก่เจ้าคัคคินศาลเดิมให้ขมิได้
 จำเลยทั้งหมดทุกคนออกไปพื้นที่รายพิภพ แต่ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียม
 แทนโจทก์ แดงกฟ้องอุทธรณ์นายเบ็ญนเดีย ๆ

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาในด้านคดีนี้ เห็นว่าจำเลยค้อย
 คดีไม่ถนัดปากคั้งแต่ต้นจนอดด้าน พยาน โจทก์มีกความมั่นคงมีข้อหา
 ฝ่ายพยานนายเบ็ญนจำเลยบุควพระยาบริรักษ์กตมีเบ็ดความ ประกอบด้านจน
 โจทก์ว่า พ้องดู ๒ คนไว้ก่อน.อาศาลานำวัดนั้นด้วยพลการ เพราะใน
 ตมยันนี้ดังกตนั้นยังมีอำนาจราชฎรชามมือไมกตาโต้แย้งกตทาน บัดนี้จำเลย

ถลันจะมาอ้างว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน มีพระราชกำหนดกฎหมายว่า ขึ้นชื่อ
ว่าที่วัดธรรมรังษี ผู้ใดจะถือเป็นที่สิทธิ์เพราะได้เช่าอยู่โดยอำนาจเป็นบริษัทมา
นานเท่าใดๆ ไม่ได้เลย ต้องคงเป็นที่วัดธรรมรังษีอยู่เดิมไป ศาลเจ้าหลวง
พิเศษวัดธรรมรังษี คำตัดสินคดีเดิมให้รับได้จำเลยทุกคนนั้นชอบแล้ว ให้ยก
ฎีกาจำเลยเสีย ให้จำเลยใช้คำถวายกรรมนิมิตตลอดแต่กำหนดความโดย
อัตราอย่างสูง คือรวม ๓ ศาดเงิน ๓๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๒

กรมตุลาการ

พระยานเรนทรมัญชากิจ

พระยาเกษมสุขการวี

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๐๐ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา อนาจาร ชำเรา

เพียงแต่จับมือถือนม คดถึงเกล้าหญิง ยังมีได้ประกอบ
ประโยคให้ โดดเข้าไปในฐานชำเรา เช่นเปิดโปงผ้าเปิดอวัยวะ
หญิงดังนี้เป็นความผิดเพียงฐานอนาจาร ตามบท ๒๔๖ หาใช้
พยายามข่มขืนทำชำเราไม่

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท
กษัตริย์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชำหลังพิเศษ

อัยการเมืองสุโขทัย

ในคดีระหว่าง

นายหยัน

จำเลย

กรณีโจทก์ฟ้องศาลเมืองสุโขทัย หาว่าเมื่อคืนวันที่ ๑๑ มกราคม
พุทธศัศ ๒๔๕๕ จำเลยถือข่มขืนบุกรุกฉ้อฉลไปกอดปล้ำข่มขืนจะทำชำเราชำแดง
หม้อ ขอให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมาย

จำเลยให้การต่อสู้ว่าชำแดงหม้อได้รักใคร่แต่ได้ร่วมประเวณีกับจำเลย
มาช้านาน ชำแดงหม้อนี้ให้จำเลยไปหา ครั้นจำเลยจะกลับ ชำแดง
หม้อโกรธ จึงผลักไล่ด้วยความจำเลย ฯ

ศาลเมืองสุโขทัยพิจารณาดำเนินการว่า พยานโจทก์แดงพยาน
 ร่วมเบิกความมั่นคง พึงได้ดังนี้ว่า เมื่อคืนวันเกิดเหตุนายหยันจำเลย
 ซึ่งเป็นเสมือนยกยู่อำเภอบ้านคำนั้น ได้เข้าไปกอดปล้ำจับนมอำแดงหม้อกั๋ใน
 ห้องเรือนอำแดงหม้อนอนหลับไปแล้ว อำแดงหม้อไม่ยินด้วยจำเลย
 จึงร้องให้สาวบ้านช่วย อำแดงมากพยานร่วมได้เข้าไปพบจำเลยนั่งอยู่พาใต้
 เรือน ฝ่ายจำเลยไม่มีพยานเบิกความให้ดูหรือข้อชี้ว่าอำแดงหม้อได้เคยคม
 จำเลยเป็นรั้ จำเลยมีความผิดตามมติเช่นอาญามาตรา ๖๐ แด ๒๔๓ ฐาน
 พยายามข่มขืนทำชำเรา จึงพิพากษาให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๔ เดือน ๗

จำเลยอุทธรณ์ ๗

ศาลอุทธรณ์ชี้ให้ลงพิเศษประกาศว่าการที่จำเลยกระทำนั้น ยังไม่
 พอที่จะเป็นผิด ฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเรา จำเลยควรมีความผิดตาม
 มาตรา ๒๔๖ ฐานกระทำอนาจาร พิจารณาแก้คำตัดสินศาลเดิมให้จำคุก
 จำเลยมีกำหนด ๑ เดือน แต่จำเลยต้องรับโทษกักขังตลอดแล้ว ให้ปล่อยไป ๗

โจทก์อุทธรณ์ ๗ ถวายฎีกา ผู้พิพากษาศาลเดิมตั้งชื่อรับรองว่าเป็น
 บัญชีหากฎหมาย ซึ่งควรได้รับความวินิจฉัยไว้ ให้กระจ่าย ๗

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่าด้วยคำหาญิง
 คชกลางแดงพยานโจทก์เบิกความว่ากิริยาจำเลยเพียงกอดปล้ำจับนม ทำให้
 ทั่วหมอง ทั่วภายนอก ยังไม่ถึงได้เบ็ดเตล็ดนำหญิงเข้าเป็นลักษณะจำเลยประกอบ

๔๗

ประโยชน์ให้ โอดั้เข้าในฐานพวยยามอันชินจำเรา คดีเจ้าบทรทักฐาน
ความคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๔/๑๒๓ เป็นความผิดเพียงฐานอนาจาร ถึง
ที่ศาลอุทธรณ์จำคุกวงพิเศษปลุกขามานัน้รอมแล้ว ฎีกาโจทพ้งไม่ยื่นให้
ยกเสีย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศัก ๒๔๕๒

กรมต้วติ

พระยามรเนคัมยชาภิก

พระยาพิพากษาศดัยาธิปัตย์

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๑๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา สมัคร ตัวการ

ก. ช. นัดกันไปฆ่า ค. ก. เป็นผู้ลงมือ ข. ยืนอยู่ใกล้ๆ
ครั้งนี้ ค. ตายแล้ว ทั้ง ๒ คนช่วยกันเชือดพ. ค. ไปฝั่งซ่อนเสีย
ก. เป็นตัวการ ข. เป็นผู้สมัคร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
ตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้างหลวงพิเศษ

อัยการเมืองสุโขทัย

โจท

ในคดีระหว่าง

นายกน นายคต

จำเลย

โจทฟ้องศาลเมืองสุโขทัยกล่าวหา เมื่อเดือน ๘ ธันวาคมปี
โกศลทรศก ๑๒๙ จำเลยทั้ง ๒ กับนายจ ได้สมัครกันฉกกระบือของผู้มีชื่อ
ไป ๒ กระบือ ผูกซ่อนไว้ในป่า ภายหลังนายคตนอกใจจำเลยทั้ง ๒
จะนำขี้ออกกระบือไปได้เสียที่อื่นจำเลยไปพบเข้า ครั้นเจ้าของกระบือ
ความมาขอได้กระบือที่จำเลย ๆ รมให้ ไก่ไปโดยมิได้บอกให้นายจรู้ และ

ในวันที่ได้กระเบื้องนั้นเองเวลาบ่าย จำเลยทั้ง ๒ ได้ซื้อตุ๊กตาเงินนายจิว แล้วจำเลยได้คบคิดกันฆ่านายจิวตาย โดยความโกรธ ว่านายจิวจะยกยอกระเบื้องอย่างหนึ่ง และว่านายจิวได้ลักทรัพย์ของนายขุนไปครั้งหนึ่ง ขอให้ลงโทษตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑ ฯ

นายขุนจำเลยให้การปฏิเสธชัดเจนว่านายจิวเป็นผู้ฆ่านายจิวตาย ฝ่ายนายจิวจำเลยปฏิเสธชัดเจนว่านายขุนเป็นผู้ฆ่านายจิวตาย แล้วจึงกลับมาบังคับให้นายจิวช่วยทรมานศพไปทั้งในบ่า ฯ

ศาลเมืองสุโขทัยพิจารณาปรากฏชัดชัดว่า จำเลยทั้ง ๒ ได้ช่วยกันฆ่านายจิวตาย (๑) เพราะมีความโกรธแค้นนายจิวว่าคืบยกยอกระเบื้อง (๒) เพราะว่านายจิวได้เคยลักทรัพย์ของนายขุน (๓) เพราะจำเลยคิดเบียดบังไม่ให้นายจิวได้ส่วนแบ่งเงินค่าได้กระเบื้องด้วย คิดสินจ้างจำเลยมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ ข้อ ๖ ให้ลงพระราชอาญาประหารชีวิตจำเลยให้ตายตกไปตามกัน อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลพิษณุโลก ลงตราเห็นชอบด้วยแล้ว บังคับให้ลงโทษตามศาลเมืองสุโขทัยคดีนี้ ฯ

จำเลยร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์เข้าหาดวงพิสัยปรากฏว่า จำนวนปรากฏว่านายขุนผู้เดียว เป็นผู้ฆ่านายจิวตาย ฝ่ายนายจิวนั้นไม่ได้ลงมือกระทำการร้าย เป็นแต่เพียง

นายวิฑูรย์กล่าวว่า นายต้องช่วยห้ามศพไปทิ้งเพื่อปกป้องความ ผิดของนายคุณเท่านั้น
 ซึ่งคิดว่านายคุณมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ และย้ายคดีผิดตาม
 มาตรา ๖๕ ฐานเป็นผู้ส่งมอบของสาธารณะ แต่คดีเฉพาะตัวนายคุณนั้นเมื่อ
 ชนควรฟังวินิจฉัยว่ากรียาที่ นายคุณ กระทำผิด นั้นจะเข้าในลักษณะ ผิดวรรค ใน
 มาตรา ๒๕๐ ข้อใดข้อหนึ่งๆไม่ ข้อที่ศาลเดิมยกกรณี (๑) ว่าทำ
 เพราะ โกรธนายวิฑูรย์จะยกข้อกระบือ (๒) ว่านายวิฑูรย์ได้ทรัพย์ของนายคุณ
 แต่ (๓) เพื่อประสงค์จะเบียดบังไม่ ให้นายวิฑูรย์ได้รับส่วนแบ่งค่าได้กระบือ ใน
 เหตุทั้ง ๓ ประการนั้น เห็นว่าโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมาแสดงให้มันคง
 เป็นที่พอใจแก่ศาล มีแค่พยานเมิน ๆ คงนี้ยังไม่ควรฟังว่าคำแถลงกระทำผิด
 ต้องด้วยลักษณะผิดวรรคตามมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓-๖ คดีนี้จำระวางจำการร้าย
 ที่เกิดขึ้นเป็นเหตุจำเลยได้พยานไว้มากเป็นได้ จึงชี้ขาดว่านายคุณจำเลยมีความ
 ผิดตามมาตรา ๖๕ ให้แก่ศาลตัดสินศาลเดิม คือให้จำคุกนายคุณไว้ มี
 กำหนด ๒๐ ปี (ยี่สิบปี) ให้จำคุกย้ายคดีผิดวรรคแบ่งโทษ ๓ ส่วนลด
 เสียส่วนหนึ่ง คงให้จำคุกย้ายคดีผิดวรรค ๑๓ ปีกับ ๔ เดือน (สิบสามปี
 กับ ๔ เดือน) ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ว่าควรลงโทษจำเลยตามศาลเดิม

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้เห็นว่า ข้อ

01/10/2565

ที่ศาลอุทธรณ์ ปรึกษาโดย ถัดวัน ว่า ความจริง แห่งคดี ควรฟังได้มันคงว่า

ข้าพเจ้าเป็นผู้ส่งมอบคืนแก่ท่านนายวดีด้วย โดยเจตนาอันชอบแล้ว คดีเฉพาะ
 ข้าพเจ้านั้นความปรากฏว่า เวลาก่อนเกิดเหตุจำเลยทั้ง ๒ เติรพุดกันไปไกล ๆ
 แต่ในขณะที่ข้าพเจ้าส่งท่านนายวดีนั้น ข้าพเจ้าอยู่ไกล เพียง ๒ ศอกเศษมิได้
 ห้าม ครั้นนายวดีตายแล้วข้าพเจ้าได้ช่วยห้ามศพนายวดีไปทิ้งเสียในราวป่า
 เพื่อช่วยปกปิดความผิด ควรวินิจฉัยได้ว่าข้าพเจ้าเป็นใจดีจริงด้วยข้าพเจ้า
 ตามบทแต่กำหนดโทษที่ ๓ ของธรรมนูญอาญา แต่ไม่มีเหตุที่จะควร เปลี่ยน
 แปลงให้เป็นอย่างอื่นได้ ข้าพเจ้าขออภัยขอโทษมาเสียแต่บัดนี้ขอคืนดีตามคำ
 พิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าให้ดวงพิเศษทุกประการ ฯ

สวดฎีกา วันที่ ๑๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมหลวงดิ
 พระยานเรนตะบริษัฏราชกิจ
 พระยาพิพากษาศาลฎีกาธิบดี

อธิบดีทรวงปฤกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๑๖ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา เจ้าพนักงาน

ยังมีที่ช่วยเจ้าพนักงานตามนำที่ตาย มีผิดเหมือนกับฆ่า
เจ้าพนักงาน ลงโทษตามบท ๒๕๐ ข้อ ๒

ที่ ๑๙๖ พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๙ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ขอพระมหาเถรเจ้ากรมการ ศาลฎีกา ขอพระรชชาน นาคคีระหองอัยการ

เมืองราชบุรี โจท นายคดี นายตั้งจำเลย ขันกรามบั้งคนมุดพระกรุณา
ทราบไต่ขนาดของรถพระบาท

คดีนี้โจทฟ้องหาว่า เดิมนายคดีจำเลยได้กระทำความผิดในคดีอาญาหลาย
ครั้งแล้วหลบหนีไป เจ้าพนักงานจับตัวจำเลยยังไม่ได้ ครั้นเมื่อวันที่ ๒๗
มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ เวลาถึงรุ่งวันทีมานายตั้งจำเลยได้ มการ
รถของนายคดีจำเลยพบบินเข้ามาต้งานนั้น พนักงานผู้ปกครองท้องที่
เข้าจับตัวนายคดีจำเลย นายตั้งจำเลยซึ่งเป็นพรรคพวกของนายคดีจึงติดตาม
ขึ้นจะพ้นมือจับ นายคดีจำเลยจึงจับตัวหลบหนีไปได้ พนักงานแลพวกรายอื่น
ได้ติดตามนายคดีจำเลยไป นายคดีได้เข้ามียัง กระสุนปืนถูกนายตั้งขาใจ
ตายพนักงานจึงจับตัวนายคดีจำเลยได้ ขอให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมาย

01/10/2565

ลักษณะอาญาตั้งวันที่ ๗ หมวดที่ ๑ แลตั้งวันที่ ๒ หมวดที่ ๑ ฯ

นายคคจำเลยให้การว่าจำเลยไปทำงานที่บ้านกำนันทั้ง นายชม นายปลั่ง กับพวกช่วยกันลักขโมยทำร้ายจำเลย ๆ จึงจึงหนีออกทุ่งนาไป นายติบ ตักจำเลยอยู่ข้างทาง ตรงเข้าแย่งปืนของจำเลย มีปืนโตสั้นออกถูก นายติบพ่ายแพ้อ แต่จำเลยทำใจดีจึงใจยิงนายติบไม่ ๆ

นายตจจำเลยให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่ ๆ

ฐานพิจารณาได้ความว่า นายคคจำเลยคนนี้ได้เคยกระทำความผิดเป็นทาง อาญาหลายเรื่องแล้วหลบหนีหายไป พระบารมีบรรณราชฎ์นายอำเภอดำเนิน ส่งจดสั่งให้พนักงานตรวจตราของที่คอยสืบจับตัวอยู่ ครั้นเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๔ นายคคจำเลยหลบหนีมาบัง ๑ มอกไปทำงานบอชภาค ที่บ้านนายท่งกำนัน นายชมผู้ตรวจตราฯ ไปในที่นั้น ได้เห็นนายคคหลบหนี ในที่ประชุมชน นายชม นายปลั่ง แดนายตจจึงเข้าช่วยกันจับ เวदानั้น ผู้คนที่ไปทำงานตกใจแตกตื่นกันมาก นายคคได้โอกาสดับหัวคุณหนีไปได้ พนักงานแถวพวกราชฎ์ต่างวิ่งกรวยง ให้แยกย้ายกันออกไปตามจับนายคคจำเลย ในทันใด นายคคได้เข้ามึงมาทางพวกพนักงานผู้พาดหน้าพาดหลังออก ไปทางทุ่ง ฝ่ายนายติบผู้ตายเห็นดังนั้นจึงวิ่งไปตักคหน้าจำเลยอยู่ปากทาง พอจำเลยเข้ามาใกล้นายติบ จำเลยยกปืนขึ้นยิงนายติบ ๆ ไม่มีอะไรดังใด กระโดดเข้าอกคอจำเลยไว้ จำเลยได้ใช้กระสุนยิงนายติบจนหมดลูก ในคืนหนึ่งทีประจู่ได้ นายติบพอจำเลยปล้ำตมตหงสคตขกันทงค พวกพนักงานติดตามมาทันจึงจับตัวนายคคจำเลยได้ นายติบถูกกระสุนปืนมีมาก

01/10/2569

เมล็ดงาหัด ๔ แห่ง คือ เมล็ดที่ ๑ ถูกโค โห่ปราช้างซ้าย เมล็ดที่ ๒ ถูกหน้าอก
ราวนมข้างซ้าย เมล็ดที่ ๓ ถูกท้องเห็นอติด้วยก้อนข้างขวา เมล็ดที่ ๔
ถูกที่ท้องริมอติคือก้อนทางข้างขวา เมล็ดทั้ง ๔ นี้ตามคำชั้นสูงนี้ของพนักงาน
อ้างเถอว่าเป็นเมล็ดโตกตมเท่าเมล็ดเข้า โภชน์ทั้งในทั้ง ๔ เมล็ด นายถิมชาติ
ใจตายในวันนั้นเอง ฯ

ศาลมณฑลราชบุรีพิจารณาแล้ว เห็นว่านายศตจำเริญได้กระทำความผิด
กฎหมายหลายครั้งเนื่อง ๆ มาตั้งแต่คน ครั้นพบบินเข้าใบในที่ประชุมชน
พนักงานเจ้าจับกุม นายศตจำเริญไม่ยอมให้จับ กลับขัดขืนพนักงานผู้กระทำ
การอันชอบด้วย กฎหมายใช้ กระสุนปืนยิงถูก นายถิมชาติช่วย พนักงานจับกุม
ตามหน้าที่ตั้งนี้ ด้วยศตจำเริญมีความผิดฐานฆ่าเจ้าพนักงานด้วย โดยฉ้อเจตนา
ซึ่งด้วยลักษณะอาญามาตรา ๒๕๐ ข้อ ๒ และข้อ ๖ จึงพิพากษาให้ประหาร
ชีวิตราชัยศตจำเริญให้ตายตกไปพร้อมกัน ฝ่ายชายตอจำเริญนั้นพิจารณาไม่ได้
ความจริง ให้ปล่อยตัวพ้นโทษไป ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ราชโองพิเศษโปรดขยายขึ้นตามคำพิพากษา
ศาลเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

เจ้าพระพรหมเจ้าได้รับ พระราชทาน ทรงลดจำนวน คดีนี้ ฐานพิจารณาได้
ความถึง กราบ บังคมทูล พระ กรุณา มาแล้ว ข้างต้น ปฤกษาพร้อมกัน เห็นด้วย
เกล้า ฯ ว่า ข้อที่ชายศตจำเริญแก้คดีว่านายถิมกระ โดตเข้าแย่งบั้นขอของจำเลย
๑๑/10/2565
บนจึงตั้งข้อออกกฎหมายติเตียนนั้นฟัง ไม่ได้ หากมันโดนตนเองคงคิดว่าแล้ว

โทษเลยกระสุนปืนจะถูกนายตีไปถึง ๔ แห่ง แต่มาตรา ๕๑ แห่งลักษณะ
อาญาซึ่งคดีนี้มีให้จำเลยอ้างการต่อสู้เจ้าพนักงานจับมาเป็นข้อบ่งชี้ตัวด้วย
คำต่างทั้ง ๒ ให้ตั้งพระราชอาญาประหารชีวิตหรือจำคุกจำเลยนั้น ข้อบ่งชี้ด้วย
พระราชกำหนดกฎหมายแล้ว ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น ขอบให้ยกเถียงแต่ให้
บังคับคดีตามคำพิพากษาข้อเดิมนี้ ฯ

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานเกล้า ฯ ถวายบำเหน็จคำพิพากษาคัด
มณฑลราชบุรี คำต่อทูลเกล้า ฯ ขอพระราชทานเกล้า ฯ แต่จำเนาะฎีกาจำเลยทราบได้
ฝ่าละอองธุลีพระบาท ฯ

ถว้จะควร ประการใด สุดแล้วแต่จะทรง พระกรุณา โปรดเกล้า โปรด
กระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

กรมต๋อด้ดี

พระยาฤทธิพิทักษ์

พระยาเกษมสุขการี

อัครราชทูต

(จำนวน)

ที่ ๔๓/๒๕๖

ด่วนที่สุด

วันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

พุทธกรมหลวงสวัสดิวัดนวิศิษฎ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑๖ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖
ปฎุษาโทษชัยคดีร้ายชำนายตบตายที่แขวงเมืองวารบุรี ซึ่งศาลมณฑล
วารบุรี ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษแต่ศาลฎีกาพิพากษาค้องกันให้ประหาร
ชีวิตร้ายคดีให้ตายยกไปตามกันนั้น ได้ตรวจดูข้อความเห็นรอบค้วยแล้ว
อนุญาตให้ลงโทษร้ายคดีตามคำพิพากษา.

(พระบรมนามาภิไธย) ดยยามินทร์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๒๒ พ.ศ. ๒๔๕๒

อาญา เบี้ยปรับ

ในคดีที่ว่าทำร้ายเขา ถ้ามีอภัยที่ต่อสู้กัน ยกมาตรา ๕๙
ขึ้นปรับณียัดโทษได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลกรมสามัญศาลกลาง

อัยการศาลทหารเรือกลาง

โจท

ในคดีระหว่าง

พลทหาร นายไม่ ^{๑๒๙}
ท,ว,๑ ๕ ๘

จำเลย

คดีนี้โจทของศาลทหารเรือกลาง ระบุว่าเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธ
ศก ๒๔๕๔ จำเลยได้ ไล่คดีตำรวจแห่งพลทหาร นายขวัญ ^{๑๒๘}
ท,ว,๑ ๕,๓๗๙
ถูกที่ก้องน้อย ๑ ที่เป็นบาทแฝดล่าหัด พลทหารนายขวัญอยู่ได้ ๑๗ วัน
ขาดใจตายด้วยพิษบาดแผล เหตุเกิดในเรื่องจักข้างจอกอยู่ตรงหน้าวัดระฆัง
โฆสิตารามกรุงเทพฯ ขอให้ตั้งโทษความถึงณอาญามาตรา ๒๔๙ แด ๒๕๐
ฐานฆ่าคนตายโดยฉ้อเจตนา แดโจทได้ ยื่นคำร้องขอให้เพิ่มเติมอีกกระทงหนึ่ง
ว่าขอให้ตั้งโทษจำเลยฐานหนีราชการทหารแลพาเอาเครื่องแต่งตัวทหารขึ้นมี
ราคา ๒๕ บาท ๗๗ สตางค์ ไปด้วย ฯ

01/10/2565

จำเลยให้การว่า พลทหาญนายชวัญผู้ตายได้ทะเลาะวิวาทกับจำเลย แต่
ได้ค่อยจำเลยก่อน จำเลยมีมือได้เขามัดกับมือไปทีหนึ่งจะถูกพลทหาญ

นายชวัญที่ตรงไหนไม่ทราบ ข้อหาว่าหนีราชการทหาญนั้นจำเลยรับสารภาพ
ว่าหนีเพราะเหตุที่เกิดขึ้นเอง แต่เครื่องแต่งตัวทหาญนั้นจำเลยไม่ได้เอาไป ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันเกิดเหตุเวลาเช้าจำเลยมีหน้าที่เขารักษา
ยามที่เรือบรรจขุส โสทรตั้งแต่ ๒ โมงเช้าถึง ๔ โมงเช้า แต่เมื่อถึงกำหนด

ที่จำเลยจะดงยาม ห้ามพลทหาญอื่นมารับเปลี่ยนยามไม่ ส่วนจนปรากฏ
ว่าผู้จะเข้ารับยามจากจำเลยนั้นคือ พลทหาญนายชวัญผู้ตาย แต่เวลานั้น

ประจวบนายชวัญถูกทำโทษต้องเกาะตู้เรืออยู่ แลจนระเบียบทหาญเรือ
ทว่า หลอกทำโทษไม่ของเขารักษายาม จำเลยได้เรียกพลทหาญนายชวัญผู้ตาย

ให้รับยามจากจำเลย พลทหาญนายชวัญไม่ยอมรับบอกว่าคุณถูกทำโทษแล้ว
จำเลยกับพลทหาญนายชวัญจึงเกิดเป็นปากเสียงกันขึ้น จำเลยนายภาคเข้ามา

ห้ามแล้วต่างเด็กกันไป ครั้นเวลาเที่ยงมีพลทหาญอื่นมารับเปลี่ยนยามจำเลย
เมื่อจำเลยออกยามไปแล้ว จำเลยได้ ยมมุดจากพลทหาญนายไม่เต็ม ๑ มี

พยานเห็นจำเลยยืนอยู่ที่กระได้เรือบรรจขุส โสทร ฝ่ายพลทหาญนายชวัญ
ผู้ตายอยู่ที่เรือบรรจทุกหน้า ในที่นั้นเรือจอดอยู่ ถ้าคิด ๆ กันคือเรือจักรข้าง

อยู่กลางระหว่างเรือบรรจขุส โสทรแต่เรือบรรจทุกหน้า ในตอนนี้โจทก์ไม่มีพยาน
ได้ ยืนยันว่าจำเลยและผู้ตายได้ร้องทาทายกันฤ ๆ ไม่ มีแต่สักขพยานว่าเห็นจำเลย

วิ่งไปที่เรือจักรข้าง ฝ่ายผู้ตายก็วิ่งมาที่เรือจักรข้างเหมือนกัน พร้อมกับ

แล้วต่างเขาคอด้งกันอยู่ แต่ใครจะเป็นผู้ลงมือทำร้ายกันนั้นก็ไม่มีใครพบเห็น
แต่จำตรีนายนาโคได้เห็นจำเลยกบฏตายกำดั่งปด้าคอด้งกัน จึงโทรเขาไปห้าม
แต่แย่งมีตจากจำเลยได้ จำเลยโดดน้ำหนีไป จำตรีนายนาโคได้นำตัว

พลทหารนายชวัญไปส่งยังโรงพยาบาล แพทย์นายทหาญได้ตรวจบาดแผล
พลทหารนายชวัญ ทำคำชันสูตรไว้ แพศรหวัตถูกแทง ที่ท้องน้อยเป็นแผลยาว
๒ ^๗/_{๑๐} เซนติเมตร กว้าง ๑ ^๕/_{๑๐} เซนติเมตร ตักถึงถ้าได้เป็นบาดแผล
ฉกรรจ์ พลทหารนายชวัญอยู่ได้ ๑๗ วันขาดใจตายด้วยบาดแผลนั้น ฯ

ศาลทหารเรือกลางปกครองว่า มุลดรณที่เปนมานี้จะฟังว่าจำเลย
เจตนาจะฆ่าพลทหารนายชวัญให้ตายยังมีได้ ด้วยบาดแผลของผู้ตายมีแต่
เพียงแผลเดียว หากพลทหารนายชวัญมาตายลงความผิดของจำเลยคงด้วย
ลักษณะอาญามาตรา ๒๕๑ ตอนท้าย ซึ่งบัญญัติว่าผู้ใดมีได้เจตนาจะฆ่า
ให้ตาย แต่มีนกระทำร้ายร่างกายเขาจนถึงตายอันคงด้วยลักษณะฉกรรจ์
ตามทำนองที่ว่าไว้ ในมาตรา ๒๕๐ ด้วยไซ้ ทำนองนั้นผู้ผิดต้องรวางโทษ
จำคุกแต่ ๓ ปีถึง ๒๐ ปี แต่เหตุที่วินิจฉัยดังนี้ เพราะกิริยาที่ผู้ตายประพฤติ
มาเข้าในมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ จึงตัดสินให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๒๐ ปี
แต่จำเลยควรได้รับลดความปรานีตามมาตรา ๕๘ ให้ลดโทษลงส่วนหนึ่งใน๓
คงเป็นโทษจำคุกจำเลย ๑๓ ปีกับ ๔ เดือน ส่วนโทษหลบหนีราชการนั้น
เห็นว่าจำเลยต้องรับโทษหนักอยู่แล้วควรให้ยกเสีย ฯ

โทษจำคุกจำเลยร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลกรมบัญชีการกลาง ปฎิญาเห็นชอบด้วยคำพิพากษาเรียกกลาง เห็น
แต่ขอทให้ลด โทษจำเลยฐานปราถนัยนั้นด้วยมีบงกชกร ไหยกเสียบ ให้บังคับ
คดีจำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๒๐ ปี ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาหารือคดีฐานพิจารณา
ได้ความดังกล่าวแล้วข้างต้น ข้อพิพาทหรือข้อ ๒ ปฎิญาว่าจำเลย
ฆ่าคนตายโดยมิได้เจตนา แต่กระทำให้ถึงตายด้วยลักษณะเอกรรจ์
แห่งมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ ฆ่าคนตายโดยความพยายามด้วยความพยายาม
มาตหมายดังนี้ เห็นว่าปฎิญาว่าควรมีโทษปรับ แต่คดีนี้ควรวินิจฉัย
ว่าเข้ามาตรา ๒๔๙ แห่งลักษณะอาญาฐานฆ่าคนตายโดยมิได้เจตนา เพราะ
คดีที่จำเลยไต่ถามจะว่าร้ายกล่าวถึงกตทของนาย เมื่อจำเลยแต่งแล้ว
โตคนนำหมไปพันที ก็เรียกคนส่งให้เห็นเจตนาว่ารักพรในหัวแล้ว แต่
คดีมดอยทศอดชออดกนมหะศกร ใช้มาตรา ๕๙ แต่๓๘ ฐานปฎิญาตโทษ
จำเลยได้ จึงขอทว่าให้กำหนดโทษจำคุกตลอดชีวิต คิดแบ่ง ๓ ถดง
เสีย ๑ ส่วนตามมาตรา ๓๘ คงให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๑๒ ปี คำพิพากษา
ศาลทหารเรือทง ๒ ซึ่งขัดกับศาลฎีกาไหยกเสีย ฯ อนึ่งพึงสังเกตว่าจะปฎิญา

01/30/235

หมื่นยกถักษณเดกรรจ์ ในมาตรา ๒๕๐ ข้อ ๓ นั้นใช้แก้คดีใด ควรจะวินิจฉัยว่า
เขาเหตุใดจะมาพิจารณาให้เปนเจตนาปองร้าย ฎาเปนประโยชน์พยายามเหตุการณ
ใดต่นั้น เปนความประสงค์ของตักอีกชั้นหนึ่งต่างหาก เเน่ฉบับนี้ก็ยัง
ไม่เอามาใช้ ในการพิจารณาคความอาญา ฯ

คำตักฎีกา วันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตักฎีกา

พระยาฤทธิพิทักษ์

พระยาจักรีปานคีรีศรีวิสุทธิ

พระยาพิพากษาตักฎีกา

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๓๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

ผู้เมีย สิ้นสมรส

วิธีแบ่งสมรสชายที่มีภรรยาหลายคนนั้น จำต้องแบ่งตาม
ลักษณะผู้เมีย หมวดว่าด้วยสิ้นสมรส

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ตาย

โจท

ในคดีระหว่าง

หลวงเกษตรหิรัญรักษ์

จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องศาลแพ่ง (๑) ขออย่าชดเชยจากสามีภรรยาอันกับจำเลย
(๒) ให้จำเลยคืนเงินเดิมตามบัญชีท้ายฟ้องหมายอักษร ก. รวมเป็นเงิน
๓๘๕๒ บาท (๓) ขอให้แบ่งสิ้นสมรสตามบัญชีหมายอักษร ข. รวม
เป็นเงิน ๑๕๐๒๓ บาท ฯ

ในข้อหานี้จำเลยยอมไม่รับชดเชย แต่ศาลได้ตัดสินให้ชดเชยเป็น
แต่ชดเชยไปชั้นหนึ่งแล้ว ยังแต่เรื่องคืนเงินเดิมสิ้นสมรสจำเลยให้การว่าโจทไม่มี
ทุนเงินเดิมมาอยู่กินกับจำเลย ฝ่ายจำเลยเองนั้นมีเงินเดิม จำเลยมีภรรยา

หลายคนและยังมีหนี้ชุกมากในที่สุดว่าถ้าศาลจะแบ่งเงินสมรสแล้ว ขอให้ ภรรยาอีก ๔ คนของจำเลยคือ เพิ่ม รัง เบ็ญจ อิน ใ้รับในส่วนแบ่ง ในสมรสด้วย ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาปฤกษาว่าประเด็นที่จะต้องสืบในคดีนี้ก็เฉพาะแต่ในเรื่องทรัพย์สินอย่างเดียว ฝ่ายจำเลยมีโต้แย้งแต่จำกัดว่าทรัพย์สินตามบัญชีท้ายฟ้อง โจทก์เป็นอย่างไร ตกเป็นหน้าที่โจทก์สืบฝ่ายเดียวว่าทรัพย์สินจะมีจริงตามบัญชีท้ายฟ้องหรือไม่ ฐานพิจารณาได้เห็นว่าโจทก์จำเลยได้แต่งงานมีทุนด้วยกันฝ่ายละ ๑๐ ชั่ง โดยยกกันกันที่ร้านบิดามารดา โจทก์ค้าบดตรอกเจ้าภาณุมาศ แต่ที่ร้านเมื่อบิดามารดาโจทก์ตาย ฝั่งนี้ก็เป็นความมรดกกัน แลกคั้งที่คู่ได้แบ่งกัน โดยถ้วน ภายหลังโจทก์ออกเงินซื้อที่ร้านในระหว่างที่ โจทก์มีจำเลยอยู่กันด้วยกันแล้ว มีหนังสือซื้อชื่อ โจทก์จำเลยรวมกัน ศาลแพ่งวินิจฉัยว่าเป็นสินสมรส ส่วนเงินเดิมตามบัญชีท้ายฟ้องนั้น โจทก์สืบได้ความสมควรมีจริง ฯ

ฝ่ายจำเลยปรากฏว่ามีทุน ๑๐ ชั่ง เงินเดิมนอกนั้นยังไม่ปรากฏปัญหาที่จะ พึงวินิจฉัย ก็คือเงินที่เขาไปซื้อ ที่บ้านค้าบด ตรอกเจ้าภาณุมาศนั้น จำเลยได้เอาเงินเดิม ของจำเลย มาซื้อ บ้างฤาไม่ตัวจำเลยเองเบิกความในข้อนี้เกินประมาณจนฟังไม่ได้ คงได้ความจากพยานอื่นที่รู้เห็นเบิกความว่าเห็นจำเลยเอาเงินมาจากในกำปั้นที่กระทรวงเกษตราธิการ ๗๐ ฤา ๘๐ ชั่งว่าจะ

เขาไปซื้อที่บ้านเรือนรายนี้ ค่าตั้งจำนวนข้างตัวคือ ๗๐ ซึ่งรวมเข้ากับ
เงินทุน ๑๐ ซึ่ง เป็น ๘๐ ซึ่ง พังว่าเป็นสินเดิมฝ่ายจำเลย แต่ที่นำค่าบดของ
ชอยที่ ๙ ที่โจทก์นั้นได้ความว่าเป็นนาเดิมของจำเลยตรอกไว้ แม้เงิน
ที่เสียค่ารถถนนครั้งหลังเมื่อได้ ก็นอยุ่กับโจทก์ แล้วก็คิดโจทก์ยังสืบไม่ได้ความ
ว่าจำเลยได้ฮานานี่มาหากินรวมกับโจทก์ แต่ฉันทัดข้อไปถึงต้นสมรก็ตาม
บัญญัติท้ายฟ้องหมายอักษร ข, ว่าทรัพย์สินของจำเลยมีได้จำหน้า
ประการใด โจทก์สืบได้ความว่าต้นสมรตั้งอยู่บริเวณ เว้นแต่ค่าเช่า
ห้องแถวแต่หนึ่งคือบริเวณสัญญาเงินซึ่งเงินไป ๓๘๕๐ บาทนั้นไม่ได้ความว่า
อยู่ที่จำเลยประการหนึ่ง วิฉินฉินว่าชายมีภรรยาหลายคน ภรรยาอยู่ต่างบ้านกัน
ต้นสมรที่เกิดแถวมาอยู่ในบ้านของภรรยาคนใด ควรแบ่งบ้านสมรได้
เฉพาะภรรยาที่เป็นผู้ตั้งและภรรยาต้นสมรสองเท่านั้น จะเอามาแบ่งให้ภรรยา
ทั่วไปนั้นไม่ควร แลกฎหมายในเรื่องทรัพย์สินระหว่างสามีไม่ได้นับญาติไว้
ในข้อนี้ว่าอย่างไร เมื่อไม่มีกฎหมายสำคัญก็ต้องอาศัยความยุติธรรมขึ้น
พิพากษา แลบทกฎหมายลักษณะโจทก์บัญญัติว่า ถ้าหญิงชามีสินเดิม
ด้วยกันจึงให้ บ้านสมรสองอย่างหนึ่ง แลอีกอย่างหนึ่งนั้นหญิงมีสินเดิมชายไม่มีสิน
เดิม แต่ภรรยาไม่มีสินเดิมหญิงไม่มีสินเดิมแล้วกฎหมายไม่ได้พูดถึง ภรรยา
ของจำเลยคนอื่นเช่น เป็ลย่น เพ่ม ริว ทั้ง ๓ คนนี้ เป็นหญิงที่ไม่มีทุน
สินเดิมแม้จะปรากฏว่าได้อยู่ที่เรือนโจทก์ ก็ไม่ควรจะได้รับแบ่งต้นสมร

อาศรัยเหตุไต่ถามใจแล้วนั้น จึงคิดเงินให้จำเลยส่งทรัพย์สินตามบัญชีท้าย
 พ้องใจทนายอักษร ก, ตั้งแต่เลข ๑ ถึง ๑๙ ถ้าส่งไม่ได้ ให้เอาเงินสมรส
 ใช้เต็มวงเต็ม กับให้จำเลยส่งทรัพย์สินตามบัญชีทนายอักษร ข, ตั้งแต่เลข ๑
 ถึง ๒๙ แต่ให้เอามารวมกับที่ดินบ้านเรือนหมายเลข ๓๓, ๓๔, ๓๕, แล้ว
 ให้ประเมินราคาทั้งหมดขายทอดตลาดได้เงินเท่าใด ให้หักค่าใช้จ่าย ซึ่งโจท
 จำเลยยกต้องถือนั้นเสียก่อน เหลือเงินเท่าใด ให้ใช้เป็นค่าธรรมเนียม โจท
 จำเลยแต่ค่าหมายฝ่ายละ ๓๐๐ บาท เมื่อเหลือเท่าใดจึงให้เอาไป สิ้นเดิม
 ความมากน้อย คือ สิ้นเดิมฝ่ายโจทที่เป็นอนัตราขายไปแล้ว ๓๓๗๐ บาท
 สิ้นเดิมของจำเลยที่เป็นอนัตราขายไปแล้ว ๖๕๐๐ บาท ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ไม่ได้พิจารณาแต่คงเหตุอย่างใดเลย ทัดดีเห็นความ
 ศาลเดิม ดังนี้ ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้เห็นว่าความ
 จริง แห่งคดี ศาลล่างพิ้ง ว่า โจทจำเลย มีสินเดิม มาขาย ด้วยกัน ได้เกิด สิ้นสมรส
 แต่สินเดิมของ โจทจำเลยสูญไปเสีย จึงบังคับ ให้ประเมินราคาฤขายทอด
 ตลาดได้ เงินหักค่าใช้จ่ายแล้วหักใช้ สิ้นเดิมทั้ง ๒ ฝ่ายนั้นรอบแล้ว แต่คำตัดสิน
 ศาลแพ่งมาควมลงเพียงนี้ (จะเป็นด้วยคดีเลข ๓ แล้วจำทรัพย์คงไม่เหลือออก
 เลยฤาประการใดขอไว้) ไม่ได้บังคับให้แบ่งสินสมรสระหว่างหญิงชาย ถ้า
 หมายว่าเงินสมรสนั้นยังเหลืออยู่ จะให้บังคับอย่างไร กรรมการจึงตั้งแก่

เพิ่มเติมว่าถ้าเงินดมรดยังเหลืออยู่ ก็ให้แบ่งส่วนชายหาหญิงคนให้แก้
 ทดวงเกษศรหรือฤกษ์กับตายเท่านั้น เพราะปัญหาเรื่องแบ่งเงินดมรระหว่าง
 เมียหย่าคนนั้นไม่ขึ้นมาถึงศาลฎีกาเห็นเท่านั้นถ้าตัวของชกแบ่งเงินดม
 รดก็คัดค้านทุก ๆ พิจารณาดมรแล้ว คัดค้านทั้งนี้เสียไม่ได้ขอให้แยก
 ยกเมียเท่านั้นไม่ได้ขอทวงฎีกา จึงไม่เป็นกิจศาลฎีกาจะรอขึ้นวินิจฉัย
 ได้ จะฟังกล่าวแต่เพียงว่าคำพิพากษาศาลแพ่งซึ่งใช้คำว่า “ในเรื่องราว
 มีภรรยาหย่าคนกฎหมายในเรื่องทรัพย์สินระหว่างเมียไม่ได้บัญญัติในเรื่องนี้
 อย่างไร เมื่อไม่มีกฎหมาย ศาลต้องอาศัยความยุติธรรมชั้นพิพากษา” ดังนี้
 เป็นคำกล่าวไว้ โดยไร้อคติเกรงว่าศึกษาพิจารณากฎหมายไม่รอบคอบ ไม่
 ดมควรว แดกกฎหมายว่าด้วยแบ่งเงินดมรชายมีเมียหย่าคน มีในหมวด
 เงินดมรดกชั้นหนึ่งเหมือนกันเองเป็นแน่แท้ ฎีกาจำเลยร้องไม่แย้งถ่วง
 ทุบายเสียยังคิดคดีตามคำพิพากษาศาลแพ่งทุกประการ คำธรรมเขียนขึ้น
 ขอทวงฎีกาให้เป็นภักดิ์จำเลย อย่าให้รักจากภักดิ์พิพากษา แต่ให้จำเลย
 เสียค่าทนายความให้ ฝ่ายโจทก์ ชั้นศาลอุทธรณ์ ๑๐๐ บาทชั้นศาลฎีกา
 ๒๐๐ บาท ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยาฤทธิวิเศษราชการุณ

พระยาเกษมสุขการ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา พยาน

คนกลางฟ้องหาว่า ขาข่มขืนจำเรา แต่ไม่ได้สำแดงตัว
เบิกความเป็นพยาน ทักต้อนว่าคดียังเดือ้นตอชยเพราะจะฟังคนอื่น
ให้ยิ่งกว่าคนกลางไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จำเลยพิเศษ

อ้างจาก โจท

ในคดีระหว่าง

นายเท นายถัน จำเลย

คดีนี้อ้างจากเปมโจทหาว่าจำเลยได้นับคร่า โจทไปรับเงินกระทำจำเรา
แตกทั้งโจทไว้ยังบ้านจำเลย ๖ วันขอให้ตั้งโทษแตรเรียกคืนใหม่ ๒๐๐ บาท ฯ

นายเท ให้การปฏิเสธว่าไม่ได้คร่า แต่ว่าอ้างจากรักใคร่กัน
เป็นชู้สาวนัดแนะ ให้จำเลยไปรับ ฝ่ายนายถัน ให้การว่านายเทวานไปเป็น
เพื่อนหาได้เกี่ยวข้องยังไม่ ฯ

ศาลมณฑลนครสวรรค์พิจารณาแล้ว ปฤษาว่า โจทมีพยานเบิก
ความส่งมา จำเลยทั้ง ๒ ได้ ใช้กำลังคร่าอ้างจากไปรับเงินกระทำจำเรา
แตกทั้งใจ ทบมานของทคนจริง มีความผิดตามดั๊กษณชาฎามาตรา ๒๔๓

คดีนี้ให้จำคุกนายเทโว มีกำหนด ๒ ปี ให้จำคุกนายถนงไว้ ๑๖ เดือน
กึ่งให้หมายให้ทำขบวนให้แก่ข้าแดงจาก ๑๐๐ บาท ค่าอุทธรณ์เจ้าหลวง
พิเศษเห็นชอบด้วย ฯ

นายเจ้าเดยมุเคียวทอดเถิด ฯ ถวายฎีกาฐานคนอนาถา
กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาว่าอันคดีเห็นว่าข้าแดง
จากเป็นหญิงคนกลางเป็นโจทก์ฟ้องเองว่าถูกทำร้ายในตำนานห้ามค้าแดงจาก
ตำบลคุดเบ็กความเปนพยานให้ โอกาสนายเจ้าเดยมุเคียวได้ชี้แจง แต่ในคดีทำว่า
ข่มขืนทำร้าย นางนี้คำหญิงคนกลางเป็นหลักฐานอย่างเอก ถ้าคนกลางไม่
ตำบลคุดเบ็กให้ข้อคำให้แน่นอนแล้ว คดีก็เลื่อนดอมีพยานกระเด็นกระด้าง
ภายนอกจะพึงเป็นแน่จำเลยมีผิดทางอาญานี้ไม่ได้ ศาลดั่งชำระคดีแต่
วินิจฉัยมาดังนี้ยังไม่ชอบกระบวนพิจารณา ฎีกาจำเลยฟังขึ้น คดีไม่ควร
ฟังว่าจำเลยมีผิด ให้ยกคำพิพากษาศาลดั่งทั้ง ๒ ชั้น ให้ปล่อยตัว
นายเทโวนายถนงจำเลยพ้นโทษไปทันที ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานเรตติบัญญัติ

พระยาเกษมศรีสุทวารี่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๒ พ.ศ. ๒๕๕๖

วิธีพิจารณา กะประเตน

โจทก์จำเลยกะประเตนข้อสี่ว่า นาฬิกาข้อมือมาจาก
จำนวนก่อนถูกไม่ มีสัญญายอมกันว่าถ้าฝ่ายใดล้มล้มได้
ที่นาเป็นสิทธิ วิธีกะประเตนเช่นนี้ พังได้ตามบท ๒๗
กชน ๓ วิธีพิจารณาความแพ่ง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จำเลยฟ้อง

จำเลย

โจทก์

ในคดีระหว่าง

นายคดี

จำเลย

กรณีโจทก์ฟ้องศาลฎีกาขอรับคืน โจทก์มีที่นาตำบลห้วยตะโก

เนื้อที่ ๑๗ ไร่เศษ โดยอ้างคงจูงเป็นพี่โจทก์ได้ยกให้เมื่ออ้างคงจูงตายแล้ว

01/10/2565

โจทก์มีคดีโอนหรืออ้างคงจูงเป็นเจ้าของที่ดิน

กรณีเมื่อเดือนมิถุนายน

พุทธศก ๒๔๕๔ จำเลยอายานำโดนดไปเปลี่ยนเป็นชื่อโจท ๆ ก็ให้ โดนด
นี้ไป จำเลยกลับไปโดนได้ชื่อจำเลยเสีย จึงขอให้ศาลบังคับให้จำเลย
ถอนชื่อออกจากโดนดแต่คืน โดนดที่นำให้ โจท อนึ่งนายคดีจำเลยได้เคย
ฟ้องเรียกมรดกข้อ แดงดีจากเงินซึ่งอ้างคงชาววังหนึ่งแล้ว ได้ โดนดหลาย
ฉบับคืนไป แต่โดนดที่คืนรายนั้นนอกพิพาทไม่ได้เกี่ยวข้องในคดีนี้เลย ฯ

นายคดีจำเลยให้การต่อสู้ว่า ข้าคงดีเป็นภรรยาจำเลยได้ ให้ โจท
อาศรัยทำกินในที่นาราย ๑๗ ไร่เศษนั้นเท่านั้น หากโดยกให้เป็นสิทธิไม่ เป็น
ที่เกี่ยวในคดีก่อน แดเมื่อจำเลยได้ ไปขอโอน โดนดมาในชื่อจำเลย โจท
ก็รับแต่ไม่คัดค้าน ฯ

ถึงวันนัดชั่งของสถวนคดีนี้ โจทจำเลยกระประเด็นตกลงกันว่า ให้ ชั่ง
เงินซึ่งผู้เดียวเป็นพยานร่วม ถ้าแม่ เงินซึ่งเบิกว่าโดนดที่รายนั้นไม่ได้เกี่ยวข้อง
ในคดีที่จำเลยเป็น โจทฟ้องเงิน ซึ่งจริงตั้งตัวโจทแล้ว จำเลยยอมคืน โดนด
ให้ เงินเยี่ยมโจท ถ้าเงินซึ่งว่าที่รายนั้นเกี่ยวข้องในคดีก่อนสันตามคำจำเลยแล้ว
โจทยอมถอนฟ้องเป็นเสร็จคดีกัน ฯ

ครั้นวันพิพากษา เงิน ซึ่งได้เบิกความต่อโจทว่า ที่นารายพิพาท
นี้ไม่ได้เกี่ยวข้อง กับ คดีเรื่อง มรดก ข้าคงดีที่จำเลย เป็น โจทฟ้องเงิน ซึ่ง กับ
ข้าคงดีชาย เป็น โดนดที่อ้างคงดีโดยกให้ โจทประมาณตั้งกับหนึ่งก่อน
ข้าคงดีตาย ฯ

ศาลมณฑลนครไชยศรีปกครองว่าคดีควรบังคับตามที่โจทก์จำเลยได้ตั้งญัตติ
ปราณีประณอมยอมกัน จึงพิพากษาให้จำเลยคืนโฉนดให้ โจทก์ แต่
ให้เสียค่าธรรมเนียมกับค่าทนายแทนโจทก์ ๒๕ บาท ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษปกครองว่า วิธีกระประเด็น ข้อตั้งอย่างที่โจทก์
จำเลยทำก็น่าจะเป็นประเด็น ไนราณ ใช้ ไม่ได้ ในสมัยนี้ ควรฟังว่าโจทก์ได้
ยินยอมให้จำเลยถือเป็นที่ดิน เพราะเมื่อจำเลยไปโอนชื่อลงในโฉนด โจทก์
ก็รู้แต่ไม่คัดค้านประการใด พึงพิพากษาให้ยกคำตัดสินศาลเดิมแต่เพียง โจทก์เสีย
ให้ โจทก์ใช้ค่าธรรมเนียมกับค่าทนายแทนจำเลย ๒ บาท ๒๕ บาท ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาตามฉันทคนโต ^{ซึ่งมีขึ้นที่} มาตรา ๓๑/๕๖
ให้ศาลเดิมเรียกโฉนดหลักฐานที่โจทก์อ้าง ในจำนวนแห่งที่ ๑๔๗/๑๒๘ มา
พิจารณาให้ ถัดวันแต่จี้ เห็นว่าโจทก์จำเลยกระประเด็นขึ้นของสำนักงานสืบหาข้อ
เท็จจริงอย่างเดียวกันที่นั่นเนื่องมาแต่ด้านนอกก่อนฎีกาไม่ ตั้งญัตติว่าฝ่ายใดสืบ
ค้นฝ่ายนั้นยอมได้ ที่เป็นสิทธิต่างยอมเลิกพิพาทกัน พิธีพิจารณาตั้งนี้ เป็นวิธี
กระประเด็นขึ้นต้องส่งตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๗
ตอน ๓ แต่จำเลยได้มีตั้งญัตติยอมกันในศาลให้เป็นการหนักแน่นขึ้นศาลเดิม
ปกครองให้ ^{๐๙/๒๒๕๕๖๕} บังคับคดีตามที่ โจทก์ จำเลยได้ ประณอมยอมกันนั้นชอบด้วย

กระบวนพิจารณาแถบตกฎหมายทุกประการ คำพิพากษาคัดจำห้องพิเศษ
เค็รตามความตักเปเน มัตติณัย โทม่ นั้นไม่ ชอบให้ยกเสื่อฎีกาโจทพั้งรับ คัง
ฐีราคาให้ มังคัมหมายคิกจำเดยถอนชื่อออกจาก โฉนดที่ ๓๔๗๕ เน็ดที่ ๑๗ ไร่
๓ งานคำบดห้วยตะโก ให้ โอนเปเนสิทธิกัถึนเชื่อมตามยอมในศาลนั้น
ให้จำเดยใช้ค่าธรรมเนียมตถอยคทุกศาลแต่ค่าทนายแทน โจทอีก ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๙ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตวัตติ

พระยาฤทธิการณกรณ กิจ

พระยาเกษมศุภการี

อธิบดีทรงปลูกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๙๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา ทำพยานเท็จ

สอน ให้เบิกความเท็จต่อศาล ผู้สอนมีผิดฐานทำพยาน
เท็จ ตามบท ๑๕๗

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาใจ
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จำเลยพิเศษ

อัยการมนตรีราชบุรี

ใจ

ในคดีระหว่าง

นายมี นายสอน นายคำ

จำเลย

โจทก์ฟ้องศาลมนตรีราชบุรีว่า เติมอัยการยื่นฟ้องกล่าวหาว่านายเตาะ
ใช้คำสั่งตรวจกระทำร้ายร่างกายนายเหลียนมีบาดเจ็บ ได้อ้างตัวนายเหลียน
เป็นพยาน นายเหลียนกลับเบิกความเท็จอ้างนายเตาะ โดยนายมี
ทนายนายเตาะ นายสอนบิดานายเตาะและนายคำพระทพ.กจำเลยได้ช่วยกัน
เสี้ยมสอนนายเหลียนให้เบิกความผิดจากความเป็นจริง ขอให้ตั้งโทษตาม
ลักษณะอาญาภาค ๑ หมวดที่ ๖ ส่วนที่ ๓ หมวดที่ ๒ ฐานกระทำพยานเท็จ
ชั้นในศาล ฯ

นายมี นายสอน นายคำให้การปฏิเสธ นายสอน นายคำแก้ว
คืนวันหนึ่งในเดือน ๑๒ พุทธศักราช ๒๔๕๕ จึงได้ไปพักผ่อนที่บ้าน
นายมีจำเลยพร้อมด้วยนายเหี้ยนกับพวกอีก ๔ คน จำเลยหาได้เสียมสอน
นายเหี้ยนนประการใดไม่

ฐานพิจารณาได้ความว่าเดิมนายเหี้ยนได้มาแจ้งเหตุต่อพนักงานอำเภอ
หาว่านายเคาะเซอมีตพัวนายเหี้ยน พนักงานอัยการได้สอนได้ความว่าทำ
ผิดจริงแล้ว จึงยื่นข้อกล่าวหาต่อนายเคาะเซอด้วย นายเคาะเซอ
ให้นายมีจำเลยเป็นทนายเขาแล้ว ก่อนวันที่ศาลนัดพิจารณาคดีพยาน
ฝ่ายโจทก์นี้ ได้ความปรากฏว่านายเหี้ยนผู้ถูกระทำร้ายกับนายคังนายเงิน
นายเขียน ข้าแคงนูนพวกพยานโจทก์ได้เข้ามาถึงเมืองราชบุรี คนเหล่านี้ได้
มาดำเนินคดีที่ที่พักนอนที่บ้านนายมีทนายนายเคาะ โดยนายมีชักชวน
เกิดยกถอมตอขึ้นเรียงตัวให้อยู่ที่บ้านตน ในคืนนั้นเอง นายมีจึงเรียก
นายเหี้ยนกับพวกพยานไปสอนว่า เมื่อเขาไปเบิกความต่อหน้าศาลให้เบิกว่า
นายเหี้ยนพบนายเคาะที่ตรอกมีตต่างคนต่างคน นายเคาะดำคัญว่ามี
หุดอกจึงเซอมีตเหืองไปดูนายเหี้ยนเขา และนายเคาะได้ยอมเสียค่าทำ
ขวัญให้ ๑๐๐ บาทแล้ว ครั้นรุ่งเช้านายมีจึงกำรับสอนชาวอัครกหนึ่ง
แต่รู้ดำรับว่าถ้าไม่เบิกความตามที่สอนนั้น จะฟ้องเป็นพยานเท็จเอาตัวได้
ทุกจึงได้ ข้อคดีของนายมีจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างหลักฐานพยานฝ่ายโจท
ได้เลย ๖

ศาลมณฑลราชบุรีประกาศว่า ข้อความที่นายมีได้เขียน ถอนนายเหตียน ให้เบิกความเท็จจริงนั้นเป็นใจความสำคัญในคดี อาจให้นายเกาะหุดพัน พระราชาญาได้ คัดสินใจที่มีพยานหลายปากเบิกความยืนยันว่าได้เห็นแต่ ได้ ยืนยันว่ามีเสียงดังขึ้นดังนี้เป็นอันฟังได้ แม้ถ้อยคำพยานจะแตกต่างกัน บางก็เป็นแต่พูดความ ฝ่ายจำเลยคนอื่นนอกจากนายมีนั้นพยาน โจทก์เบิก ความยังไม่พอที่จะลงมติพื้นฐานได้ว่า โจทก์กระทำผิด ยังไม่ควรมีโทษ นายมี ผู้เคยมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔-๑๕๗-๑๕๘ คัดสินให้ จำคุกนายมีไว้ นึกกำหนด ๑ ปี แต่ห้ามไม่ให้นายมีรับเป็นทนายว่าต่างแก่ ต่างในศาลยุติธรรมมีกำหนด ๕ ปี ฝ่ายนายดอน นายคำจำเลยนั้นให้ปล่อย ตัวไป ฯ

นายมีจำเลยผู้เดียวร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชบุรีพิเคราะห์ประกาศว่า คำนายเหตียนเบิกความแตกต่างกับคำพยาน โจทก์ปากอื่น ไม่ควรฟังเป็นประมาณในการวินิจฉัยจึง คัดสินยกคำพิพากษาศาลเดิมยกฟ้อง โจทก์ปล่อยนายมีพ้นโทษไป ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ร้องขอให้ตั้งโทษให้เป็นเยี่ยงอย่าง ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุม ประกาศว่าอันคดีนี้เห็นว่า โจทก์มี หลักพยานเบิกความประกอบกันเป็นนัยคง โดยกระจ่างไม่มีข้อเท็จจริงดี ว่า นายมีเป็นทนายความอยู่ได้ เกิดยกต่อมเสียงดังขึ้น ให้เบิกความเท็จ นายมี

ได้กระทำ พยานเท็จขึ้นใช้ ในศาลเป็นการ ประทุษร้าย ต่อความยุติธรรมใน
แผ่นดิน มีความผิดเข้าบทมาตรา ๑๕๗ แห่งฉกษณชญา ฎีกาโจทพั้งขึ้น
คำพิพากษาคัดชำระพิเศษปลุกษามาไม่ชอบโทษกเสียด การทอพยานเท็จ
โทษอาพรางให้ตัดยศ ฉิฐาน กรรมกรฎีกาได้ตั้งเหตุมาหลายเรื่องว่าศาลด่าง
เพ็ดยมีขอ ไม่ค่อยตระโทษให้ สันแก่รูปความดะบทบัญญัติผู้เป็นพยานในศาล
จึงพากันกำเรบได้ ใจให้การเท็จหะระหะจนเหลือ ถึงทอพยานเท็จขึ้นแก่
ความคณิมจับได้มีนโมมีของตงสัย เป็นความผิดร้ายอย่างหนัก ให้ตั้งโทษ
จำคุกชยามไว้ มีกำหนด ๓ ปี แต่ห้ามไม่ให้ ขึ้นศาลยุติธรรมเป็นทนายว่าต่าง
แก่ต่างราชฎฎสืบไป จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากกระทรวงยุติธรรม ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๐ ธันวาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ

พระยามรเนติบัญญัติ

พระยาเกษมศุรการ

พระยาพิพากษาดัตถยาธิบดี

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศึกษาที่ ๙๐๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ยึดทรัพย์ต่างนี้

ก. เจ้าเรือของ ข. ไป คนของ ข. เป็นผู้คุมเรือ มีสัญญากันว่าถ้าเกิดเสียหาย ข. ต้องรับผิดชอบ ภายหลังเกิดเสียหายขึ้น ก. เขาเรือไปขายใช้ค่าเสียหาย ข. ฟ้องเรียกเรือคืน ตัดสินว่า ก. ต้องคืนตามสัญญาเช่า ส่วนค่าเสียหายต้องฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่ง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจอุทธรณ์คดี
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดสงขลา

ในคดีระหว่าง โจทก์
จำเลย จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าเมื่อเดือนตุลาคม พุทธศก ๒๔๕๕ จำเลยได้เช่าเรือดอมราคา ๔๐๐ บาทของโจทก์บรรทุกเรือมาคไปขายที่ปากประ โดยคิดค่าเช่าเที่ยวละ ๗๐ บาท ครั้นเรือไปถึงช่องแสมท่าถูกคลื่นลมเรือจมลงในเขต ภายหลังจำเลยได้เรือคืนแล้ว จำเลยกลับเขาเรือไปจำหน่ายเสีย ขอให้ศาลบังคับจำเลยคืนเรือฤๅใช้ราคาค่าเรือ ฯ

01/10/2225

นายตจจำเลยให้การว่าจำเลยได้เช่าเรือโจทก์จริง แต่จำเลยต้องการให้โจทก์เช่าเรือไปเอง โจทก์ไม่ไปแต่โจทก์ได้ว่าจ้างนายทวยให้ไปนายทวยคุมเรือไปแทน และรับรองว่าถ้าเกิดเสียหายโจทก์จะรับผิดชอบทั้งสิ้น แต่เมื่อเรืออับปางลงดังนี้ จำเลยต้องเสียหายมากจึงต้องเช่าเรือของโจทก์จำนำเสีย ๆ

ฐานพิจารณาได้ถึงความประหลาดพิสดารฟังได้ว่าจำเลยได้เช่าเรือโจทก์จริง เพราะรับกันอยู่แล้ว ฝ่ายจำเลยจะให้โจทก์คุมเรือไปแต่ด้วยโจทก์ว่ามีกิจธุระจำเป็นไปไม่ได้ แต่ได้จ้างนายทวยเป็นนายทวยคุมเรือไปแทนโจทก์ และรับรองว่าถ้าเกิดเสียหายจะชดเชยให้ จำเลยจึงเช่าเรือมาดโกดจนบรรทุกเรือตลอดมของโจทก์ไปรวม ครั้นเรือโช โยนลงไปถึงช่องแสมสารเกิดพายุคลื่นใหญ่ เรือไม่ถ่วงมารอด้านทานได้ ได้จมลงในเขต ของจำเลยเสียหายบ้างได้ ครั้นบ้าง ส่วนเรือตลอดมที่จมนั้น เรือเมตต์ฝรั่งติดไปกับเรือ รุนใด จำเลยได้เช่าเรือมาดให้เป็นค่าช่วยลากแลกรื้อเรือแก่เรือเมตต์ฝรั่ง ได้รับเรือตลอดมคืนแล้วจำเลยเอาไปจำนำไว้กับนายทวยไปเงิน ๕๐ บาท ๆ

ศาลเมืองระยองปลุกษาว่า คำที่โจทก์รับรองจ้างให้นายทวยเป็นนายทวยเรือแต่รับผิดชอบ ในการเสียหายอันจะเกิดขึ้นนั้น ฟังว่าเป็นสัญญาชอบด้วยกฎหมาย คดีนี้ฝ่ายโจทก์เองเป็นผู้มีคดีสัญญา จำเลยจึงไม่ รับผิดชอบ ทั้งจำเลยก็ได้ รับความเสียหายมากอยู่แล้วด้วย จึงคดีคืนให้ยกฟ้องโจทก์ ๆ

๐๑/10/2565
โจทก์ทนาย ๑

ศาลอุทธรณ์จังหวัดสงขลาพิเศษกับคำตัดสินศาลเดิมว่าปรากฏว่ามีข้อด้วย
 รุปลความ ทั้งจึงขาดเรื่องลอมของโจทชนั้นจำเลยได้ คั้นมาแล้ว หาก
 จำเลยเอาไปจำหน่ายเสียแก่นายดาวฮักต่อหนึ่ง จำเลยซึ่งรับผิดชอบแต่งตั้ง
 คั้นเรือฤๅใช้ราคาเรือแก่โจทก์เสมอ จึงบังคับให้จำเลยตั้งเรือคั้นให้แก่โจท
 ฤๅใช้ราคาค่าเรือเป็นเงิน ๕๐๐ บาท แต่ความเสียหายด้วยอุทกภัยนี้ เมื่อ
 จำเลยเห็นว่า โจทก์ควรรับออกเงิน ไร่ ค่าเสียหายให้แก่จำเลย เพราะได้ มีการ
 สัญญาว่าเรือไว้เป็นสถานที่พักให้พวกตำรวจขึ้น เพื่อได้ อนุญาตเป็นคดีขึ้น
 ต่างหาก จำเลยต้องคดี โดยมากคิดหักเอาเองความเสียหายแล้วด้วยกัน เขา
 เป็นหายกันดังนี้ ไม่ใช่ทางอรรถคดี ฯ

จำเลยทอดเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการ ศาลฎีกาได้พร้อมกันปรากฏว่าจำนวน คดี นั้นเห็นว่า ศาลจังหวัด
 พิเศษตัดสินถูกต้องของระเบียบตลอดคดีแล้ว ไม่ควรฎีกา ไรให้เป็นอย่างอื่นได้
 จำเลยไม่ควรถวายฎีกา ไ้หยกเสียแต่ให้จำเลยเสียค่าทนายแทนโจทก์รวม
 ๓ ศาลเงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมเลขาธิการ

พระยาเกษมศักราช

พระยานรเทศบัญชาภิบาล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๒๐ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา คำให้การ คดีสิน

ในคดีอาญาที่เจ้าทุกข์ฟ้องตัวเอง แต่มีอัยการว่าความ
ทำกับตัวอีกสำนวนหนึ่ง แม้ว่าจำเลยจะได้ให้การใน
สำนวนที่เจ้าทุกข์เป็นโจทก์แล้ว ศาลจะฟังคำให้การนั้นมา
เป็น ประมวลใน การ คดีสิน สำนวนอัยการเป็นโจทก์ด้วยไม่ได้
ผิดกระบวนวิธีพิจารณาคดีอาญา ในข้อว่าจำเลยต้องให้การ
แก้ฟ้องแต่อยู่เฉพาะน่าในศาล จึงจะลงโทษได้

แต่ถ้าศาลได้ คดีสินสำนวนทั้ง ๒ นั้นรวม ในคำพิพากษา
อันเดียวกัน เมื่อคดีอัยการเป็นโจทก์ชำรุด คดีราษฎรเป็นโจทก์
นั้นพลอยตกไปด้วย จำต้องพิจารณา คดีสินใหม่ เพราะมูล
ที่ท้านั้นเป็นกรณีเดียวกัน แต่ฟ้องตัวกันหลายฝ่าย แต่
ได้พิจารณาแก้คดีสินในคำพิพากษานับเดียวกัน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง	นายปานกับพวก ๒ คน	โจท
	นายอ้อมกับพวก ๗ คน	จำเลย
ในคดีระหว่าง	นายอ้อมกับพวก ๒ คน	โจท
	นายปานกับพวก ๓ คน	จำเลย
ในคดีระหว่าง	อัยการมณฑลนครไชยศรี	โจท
	นายปาน นายอ้อมกับพวก	จำเลย

จำนวนที่ ๑ นายปาน นายอ้อม นายปันเป็นโจทฟ้องศาลมณฑลนคร
ไชยศรีหาว่า นายอ้อม นายรวม นายนาน นายฉุย อ้างเหมือน
อ้างแดงถอย อ้างแดงเขียนแดงอ้างแดงเขียนจำเลย ได้ก่อมรณะทำร้ายโจทมี
บาดเจ็บลาหัตถ์บริ ไม่ลาหัตถ์บริ ที่ตำบลตากองแขวงเมืองนครไชยศรี
เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๔ ขอให้ตั้งโทษจำเลยแก่ให้
จำเลยใช้ค่าเสียหายแก่โจท ๕๐๐ บาท ฯ

อ้างแดงเหมือน อ้างแดงถอย อ้างแดงเขียนแดงอ้างแดงเขียนจำเลยให้การ
ปฏิเสธ ข้อกล่าวเป็นคดีหมิ่น ฯ

ฝ่ายนายอ้อม นายรวม นายนานแต่นายฉุยให้การต่อสู้คดีเป็นจำเลย
แต่ฟ้องแย้งในจำนวนที่ ๒ ว่า นายอ้อม นายปัน แต่มนายฉุยจำเลยมี
คดีตรวจอุทธรณ์เข้ามาทำถึงในวันนายอ้อม แลทำร้ายโจท ขอให้ตั้ง
โทษแก่โจท โทษค่าเสียหายเป็นเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

01/10/2565

นายอ่วม นายแผ้ว นายบันนแต นายผลดีให้การต่อสู้ โดยท่านเองเต็มใจ
กับที่เป็นโจทก์ฟ้องแย้งนั้น ฯ

จำนวนที่ ๓ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องหาว่า นายปาน นายแผ้ว
นายบันนแต นายผลดีจำเลยฝ่ายหนึ่ง นายอ่วม นายร่วม นายสุข นายนาน
ฝ่ายหนึ่ง ค้างวิญจาทำร้ายร้ายต่อกันมีบาดเจ็บถึงสาหัสขอให้ลงโทษ ฯ

นายปาน นายแผ้ว นายบันนแต นายผลดีให้การต่อสู้เหมือนเช่นที่ตน
เป็นโจทก์ฟ้อง แต่ นายอ่วม แล นายร่วมยังมีได้ ให้การเลย ฯ

ศาลมณฑลนครไชยศรีวินิจฉัยคดีทั้ง ๓ จำนวนพิจารณาแล้วปรากฏว่า
นายอ่วมกับพวกจำเลยได้ ทำร้ายนายปาน นายแผ้วแลนายบันนแต ด้วยถึงบาดเจ็บ
สาหัส มีความผิดตามกฎหมายอาญามาตรา ๒๕๖ พิพากษารวมทั้ง ๓
จำนวนให้จำคุกนายอ่วม นายร่วม นายสุข นายนาน จำคุกเหมือนแต่
จำคุกชดชกับจำคุกเยี่ยม จำคุกเยื่อนคนละ ๒ ปี แต่ให้ทำวิญให้นายปาน
๒๐๐ บาท นายแผ้ว ๑๐๐ บาท นายบัน ๕๐ บาทตามบาดเจ็บมากแต่น้อย
กับให้เสียค่าทำเนียบแลค่าทนายความ ๒๐ บาทแทนนายปานกับพวก ฟ้อง
แย้งของนายอ่วมกับพวกให้ยกเลย ฯ

จำเลยที่ต่อสู้โทษทั้ง ๘ คนร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชโองการพิเศษพิจารณาว่าศาลมณฑลนครไชยศรีพิพากษาคดี
นี้ได้ถูกต้องวิธีพิจารณา กล่าวคือ จำนวนพนักงานอัยการเป็นโจทก์นายอ่วม
นายร่วมจำเลยยังมีได้ ให้การเลย ศาลเดิมยังขึ้นคดีสืบไปโดยถือเอาคำ
ให้การแก่ฟ้องแย้งใน จำนวนนายปานเป็นโจทก์มา เป็นประมาณใน การตัดสิน

01/10/2565

จำนวนนี้ ใช้ ไม่ได้ ผิดกระบวนความ แด่จำนวนอีก ๒ จำนวนนั้นแม่
ศาลนครไชยศรีจะได้ มีกับคดีอื่นด้วยก็ได้ ก็ต้องถือว่าเป็นราคามีของ
เหตุ ว่า ฟ้อง หากความคง ดำเนินดำเนินฝ่ายพิจารณา คดีคดีอื่นรวมอยู่ในคำพิพากษา
ฉบับเดียวกัน จึงพิพากษาให้ยกคดีตัดสินศาลเดิมเสีย แต่ให้ศาลเดิม
พิจารณาใหม่ปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามกระบวนพิจารณาอรรถคดี ฯ

อัยการ โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ๑ คดีความว่าคดีอัยการเป็น โจทก์ถึงที่
สุดแล้ว เพราะจำเลยขาดอรรถคดี ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่าอัยการ
ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาเงินจำนวนเช่นนี้ หาประโยชน์แก่นสารมิได้โดย การ
ที่จะตั้งโทษจำเลยในคดีอาญานั้น จำเลยต้องได้ชดเชยในศาลแต่ได้
ให้การแก้ฟ้อง แต่ในส่วนเงินอัยการนั้นจำเลยยังมีได้แก่เลยจนสักคำก็จะขึ้น
ให้ตั้งโทษนั้น ผิดด้วยหัวใจบทกฎหมายทั้งโลก ฯ แด่คำสั่งข้าหลวง
พิเศษยื่นจำนวนให้ พิจารณาใหม่เช่นนั้น อัยการจะทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา
กลางคืนเป็นการกลับมาประวิงคดีหลวงนั้นไม่ชอบ ฎีกาเช่นนั้นไม่เป็นแก่นสาร
จงอย่าให้ รื่นชอก ไหยกเสีย มีกับคดีอื่นตามศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานรเณศบัญญัติ

พระยาเกษมศรีขันธ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา บ้างกัน

ผู้ตายเป็นผู้ก่อกรณฉ้อโกงขึ้นก่อน แล้วถือดาพมาทำร้ายจำเลย ๆ แย่งดาพไต่ ฟันผู้ตาย ๆ ที่ตัดสินว่าจำเลยบ้างกันเกินกว่าเหตุ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท

ตุลาการ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์
กรมอัยการ โจท
ในคดีระหว่าง
จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖ จำเลยกับพวกได้คบคิดกันฉ้อเงินไต่ไปด้วย ที่ตำบลตาดอกทอง แขวงกรุงเพท ฯ ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๘-๒๕๑ ฯ

จำเลยให้การว่า เงินไต่ไม่สูญหายไป เขาดาพฟันจำเลยก่อน ถูกทิ่มมือ จำเลยกลับแย่งดาพได้จำ เงินไต่ไม่สูญหายไป เงินไต่ไม่สูญไปอีก จำเลยจึงเอาดาพนั้นขว้างไปถูกเงินไต่ไม่มีบาดแผล ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุจำเลยจัดเรือจะไปรับผลไม้ขาย เงินไต่ไม่สูญหายไปจริงของปากหนึ่งร้องตำท้าวทายจำเลยต่าง ๆ โดย

มุดเนื่องจากการที่จำเลยไปทวงเงินคืนเสีย ครั้นจำเลยค่าตอบแทน คืนเสียจึง
 จึงเข้าไปในโรงหมีบตาพออกมาก เติบงามถึงพานจะนำวิชาที่คดีจำเลย ฝ่าย
 จำเลยไม่มีคดีตราจึงยกกระดางขึ้นจะขว้าง จำเลยไปถอยหลังตกลงไปใน
 ต้ากระโถง จำเลยคิดตายลงไป ในตอนนี้ไม่มีผู้รู้พยานปรากฏว่าใครเป็น
 ผู้ทำร้ายก่อน แต่ตัวจำเลยเองถูกคนตาพมีบาดแผลที่มือ ๑ แห่ง ภายหลัง
 จำเลยแย่งตาพจากจำเลยได้ จึงฟันจำเลยลงไป ๑ ที ถูกซี่โครง
 ซาก ๒ ซี่ แผลทลุถึงปอด จำเลยไปรักษาแผลอยู่ได้ ๑๓ วันซากใจตายโดย
 บาดแผลนั้น ๆ

ศาลพระราชอาญาปกครองว่า จำเลยมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่
 เจตนาตามตักษณอาญามาตรา ๒๕๑ จึงพิพากษาให้จำคุกจำเลยไว้มี
 กำหนด ๗ ปี ๆ

โจทก์จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปกครองว่า ศาลพระราชอาญาพิพากษา
 โทษ ให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๗ ปี นั้นยังแรงไปด้วยมตกรณีปรากฏว่า
 จำเลยไม่ผู้ขายเป็นลูกของวิชาที่คดีขึ้นก่อนจำเลย ๆ ไม่มีคดีตราสิ่งใด ถูกยัด
 โทษแล้ว เมื่อเขาต่อสู้แย่งตาพได้เช่นนั้น จึงต้องโทษของกันด้วยแต่ทำเกินกว่า
 เหตุสมควร คดีต้องตามประมวลอาญามาตรา ๒๕๑-๕๓ ควรให้ลด
 หย่อนโทษบ้าง จึงพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลพระราชอาญาให้จำคุกจำเลย
 ไว้ มีกำหนด ๑ ปีพอสมควรแก่รูปคดี ๆ

01/10/2565

โจทก์เถกดี ๑ ถวายฎีกา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาหารือ เห็นว่าขอเท็จจริง
ฟังได้ดังนี้ ศาลอุทธรณ์ปกครองฯ ว่ามีตายเป็นผลก่อนคดีอาชญากรรมก่อน
แต่ด้วยคดีอาชญากรรมทำร้ายจำเลย ๑ ถูกข่มขู่ โทษะ แต่หลักแบ่งผิดได้แต่จำเลย
กระทำผิดต่อผู้ฟ้องเกินกว่าเหตุสมควร ศาลอุทธรณ์ จึงตัดสินให้จำคุก
มีกำหนด ๑ ปี ๖ เดือน ๑๕ วัน ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น ให้ยกเลย ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานรเฑาะว์

พระยาเกษมศรี

อธิบดีทรงปกครอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๓๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา กระทรวง โทษ

จำเลยกับพวกงัดคอก โคระดักทรัพย์ เจ้าทรัพย์จับจำเลย ๆ
ที่เจ้าทรัพย์บาดเจ็บ มีผิด ๒ กระทรวง ฐานพยายามดักทรัพย์
กระทรวงหนึ่ง ฐานทำร้ายร่างกายกระทรวงหนึ่ง

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกานายตุค
จำเลย อุตสาหกรรมคำพิพากษาคัดอุตสาหกรรมข้าหลวงพิเศษ

อัยการเมืองปากพนัง

โทษ

ในคดีระหว่าง

นายตุค

จำเลย

โทษฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ (ร.ศ. ๑๓๑) เวลา
กลางคืนจำเลยเบนบุรีรายงัดคอกโค เพื่อจะดักโคของนายคำ แต่
เจ้าทรัพย์ของ โครดักจน จำเลยจึงหนีไป เจ้าของโคกับพวกได้ทันจำเลย ๆ
ต่อสู้เขามัดคอกนายคำเจ้าของ โคสี่ระแวก ๑ แฉก นายคำเอาขวานฟัน
จำเลย และจับตัวจำเลยได้ ขอให้ลงโทษตามกฎหมาย ดักขณ อาญา

01/10/2565

มาตรา ๖๐-๒๑๓-๒๑๔-๒๑๕-๒๑๖ ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธว่ามีใครเป็นนายจ้าง แต่กล่าวว่าจำเลยกลับจากเก็บ
ฝู^๗ พืชขายทอด แล้วเดินเลยไปตุนากันนายชื่อ นายหมา ๓ คนด้วยกัน
พบนายคำเจ้าของ โคกับนายฮ่องเต้ง นายคำเอาขวานฟันจำเลย ๆ เขาไม่
ตีให้บ้าง นายคำ นายฮ่องเต้งจึงจับมันตีจำเลยหาว่าลักโค ๆ

ศาลเมืองปากน้ำพิจารณาแล้วชี้ขาดว่า จำเลยกับพวกโต้งลักขอกโค
ของนายคำ ๆ ตามจับจำเลย ๆ เขาไม่ตีถูกศีรษะนายคำแค่เป็นแผลไม่สาหัส
จำเลยมีความผิด ๒ กระทง คือ ฐานพยายามจะลักทรัพย์ แต่ทำร้ายร่างกาย
เจ้าทรัพย์ ต้องด้วยบท ๒๙๓ ข้อ ๑ ข้อ ๑๑ ประกอบด้วยบท ๒๙๔
ข้อ ๖ ซึ่งควรลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๒ ปี แต่เมื่อจำเลยทำการ
ลักทรัพย์ยังไม่เต็มประสงค์ ก็ต้องลงโทษเพียงฐานพยายามแบ่ง ๓ ส่วน
ลดเสีย ๑ ตามมาตรา ๖๐ ให้กำหนดโทษจำคุก ๑ ปี ๕ เดือน แต่ฐาน
ทำร้ายร่างกายนั้นจำเลยมีความผิดตามบท ๒๙๔ ให้ลงโทษจำคุกมีกำหนด ๘
เดือน รวมทั้ง ๒ ฐานเป็นกำหนดโทษ ๒ ปี ๑

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ชี้ขาดลงพิเศษปลูกชายยืนตามศาลเดิม ๆ

จำเลยทูลเกล้า ๆ ถวายฎีกา ๆ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจจำนวนตลอดแล้ว ฐานพิจารณา
ได้ความว่า เวลาค่า ๒ ยามอำแดงหอยขาวได้เห็นนายหมาที่มาที่คอกโคของ
นายคำ ๆ แดนนายฮ่องเต้งได้เห็นคนร้าย ๔ คนจำได้ ๒ คนคือ จำเลยกับ
นายชู่เขามาสดกมคอกโคอยู่ นายคำกับนายฮ่องเต้งออกได้จำเลยไปทันที

กลางทุ่ง จำเลยหันหน้าต่อสู้เขาไม่ ต่อกศัรยะนายคำแตก ๑ แผล นายคำ
เขาขวานต่อกศัรยะจำเลยแตกเหมือนกัน แล้วนายคำ นายยั้งแดงจับจำเลย
มัดมาได้ แดแจ้งความแก่นายช่วยผู้ใหญ่บ้านฉนี้ คำพยานโจทดมเหตุ
ดมฉม่นคงฟังได้ ไม่สงสัย ฯ

ฝ่ายพยานจำเลยเบิกความแตกต่าง แดแตกกับคำให้การของจำเลย ฯ
คำจำเลยให้การว่าโต ไปต่นารวม ๓ คนทั้งนายฉื่อ นายหมา แต่มีนายเนียน
พยานจำเลยรับดมข้างเข้านอกคนหนึ่ง แดคำนายเนียนนี้เองกับเบิกความ
หักล้างคำให้การของจำเลยแเดคำพยานจำเลยอื่น ๆ ให้ตกไปหมด เพราะ
นายเนียนเบิกความว่านายเนียนกับนายฉื่อแเดจำเลยรวม ๓ คนเท่านั้นที่ไปพา
กันไปต่นาในเวลาเกิดเหตุ แดคำนายหมาข่มบ้านท่าโต ไปด้วยไม่ คำ
นายเนียนเบิกความตักนายหมาออกเสีย แเดว่านายเนียนเจ้าต่นนายหมา
ซึ่งจำเลยว่าโต ไปด้วยกับจำเลยเช่นนี้ คำพยานจำเลยไม่เป็นแก่นสาร
แก่คดี ฯ

กรรมการศาลฎีกาเห็นว่าศาลล่างทั้ง ๒ ปฤกษาชอบแล้ว ฎีกาจำเลย
ฟังไม่ขึ้นไทยกเศีย ให้บังคับคดีเป็นไปตามคำตัดสินศาลล่างทุกประการ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๗ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตุ้ตติ
พระยาฤทธิกาบุกรณกิจ
พระยาเกษมศุขการี

อธิบดีทรงปลุกษา

01/10/2565

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา อายุความอุทธรณ์

จำเลยร้องอุทธรณ์อนาถา ในกำหนดอายุความ ศาลต่าง
แต่ศาลอุทธรณ์สั่งให้ยกอนาถาเสีย จำเลยยื่นอุทธรณ์ใหม่
โดยเสียค่าธรรมเนียมได้ ถึงการยื่นครั้งหลังจะเกินกำหนด
อายุความก็

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

แตกเนารุทิน (ร่วมรังอังกฤษ) โจท

ในคดีระหว่าง

แตกเช็กชาฮิบ (ร่วมรังอังกฤษ) จำเลย

คดีเรื่องนี้ โจทจำเลยต่างฟ้องแย้งที่ภาษกันเรื่องหุ้นส่วน ศาลต่าง
ประเทศตัดสินให้ยกฟ้องแย้งของจำเลย มีสืบให้จำเลยใช้เงินให้แก่โจท
๓๔๐๒๖ บาท ๙๘ สตางค์ กับดอกเบี้ยร้อยละ ๗ แล้วให้ โจทจำเลย
เลิกจากหุ้นส่วนกัน ฯ

จำเลยร้องอุทธรณ์ฐานอนาถา ฯ

ศาลต่างประเทศได้ส่วนเห็นว่า จำเลยยังไม่ใช้ถอนอนาถา ที่คนไร้หาที่พัว
นักมีได้ จึงให้ยกคำร้องอุทธรณ์ฐานอนาถานั้นเสีย ฯ

จำเลยถนัดอุทธรณ์คำสั่งศาลต่างประเทศ ฯ

คำสั่งอุทธรณ์ยกเสียอีก ฯ

คราวนี้จำเลยร้องอุทธรณ์มาใหม่เสียค่าธรรมเนียมอย่างคดีธรรมดา ฯ

ศาลต่างประเทศปฏิเสธว่าฟ้อง อุทธรณ์ของจำเลย ชาติ ขยายความเสีย
แล้ว จะรับไต่ถามกับคู่พิพาทได้ ฯ

จำเลยจึงยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์ว่า ฟ้องอุทธรณ์ของจำเลย
หาชาติขยายไม่ เหตุว่าฟ้องอุทธรณ์แต่ค่าทนายร้องขอว่าคดีอย่างคนอนาถานั้น
จำเลยได้ ยื่นลงอยู่ในกำหนดอายุความซึ่งกระทำให้อยู่คนับ อายุความชั่วคราว
หนึ่งในระหว่างนั้นได้ ฯ

ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธว่าคำร้องขอว่าความฐานคนอนาถานั้น จำเลย
แสดงไม่ได้ว่าจำเลยได้เป็นคนอนาถาจริง จะยกเอาเหตุนี้มาเป็นข้อแก้
ตัวไม่ได้ ให้ยกคำร้องของจำเลยเสีย ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาถนัดเห็นว่า ฟ้อง
อุทธรณ์ของจำเลยยังไม่ขาด ด้วยเหตุว่าจำเลยได้ ยื่นอุทธรณ์ภายใน
กำหนดอายุความตามกระบวนการพิจารณาแล้ว การได้สดวนว่าจำเลยจะเป็น
คนอนาถาหรือไม่เป็นแต่กรณีหนึ่งต่างหาก เมื่อความจริงแห่งคดีปรากฏ
ว่าจำเลยไม่ใช่คนอนาถา ฝ่ายจำเลยได้นำเงินเสียค่าธรรมเนียมอุทธรณ์

อย่างคดีธรรมดาคงนี้ จะยกเอาเหตุที่จำเลยสู้ไม่ได้ ว่าเป็นคนอนาถจริง
 นั้นมาค้ำพิงอุทธรณ์ จำเลยว่าชาคอายุความนั้น เห็นว่าปลูกฮามมีขอบ
 ด้วยบทกฎหมาย ฎีกาจำเลยฟังขึ้น ให้คำต่างรับฟ้องอุทธรณ์จำเลย
 ตั้งไปให้คำอุทธรณ์ปลูกฮามาตามกฎหมาย แต่การที่จะบังคับจำเลยตามคำ
 คัดคืนคำเดิมนี้ อย่าให้คำต่างยอมให้จำเลยทะเลาะได้ไฉนระหว่างอุทธรณ์
 ควรให้คำเนิ่นการบังคับตามคำพิพากษาคำเดิมนี้ไปโดยพลัน ให้ โจท
 ใช้ค่าธรรมเนียมขึ้นฎีกากับค่าทนายความ ๕๐ บาทด้วย ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดัดดี

พระยานเรนดีบัญชาการ

ม, ปาด

ม, เคอร์เนอร์

อธิบดีทรงปลูกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๒๑ พ.ศ. ๒๕๕๒

วิธีพิจารณา อำนาจฟ้องคดีตราเตือน ค่าธรรมเนียมน้ำประปา
น้ำสาโท ฟ้องคดีขอปกครอง

(ก) ในคดีหาว่าทำตราเตือน ยัยการจะฟ้องตัวเอง
เฉย ๆ ไม่ได้ ต้องเป็นผู้ฟ้องแทนเจ้าภาษี คือ เจ้าพนักงานตรา

(ข) ในคดีเช่นนี้ ถ้าเจ้าภาษีฟ้อง ยังไม่เรียกค่าขึ้นศาล
ถ้าชนะจำเลยเป็นคู่เสีย แต่ถ้าแพ้เจ้าภาษีต้องเสียค่าธรรมเนียม
ตลอดทั้งแทนจำเลยด้วย

(ค) การฟ้องความต้องอ้างบท จะอ้างแต่พระราชบัญญัติ
ฎีกาไม่พอ มีฉนั้นชื่อว่าฟ้องคดีขอปกครอง

(ง) คำว่าน้ำสาโทไม่มีใช้ในพระราชบัญญัติ เมื่อ
มีเหตุสงสัย โจทก์ต้องอธิบาย ถ้ามีฉนั้นถือว่าจำเลยไม่มีผิด
เพราะทำน้ำสาโทนั้น

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท
กฤตกรณคำพิพากษาศาลฎีกากรณีนี้ว่าหลวงพิเศษ

ยัยการเมืองพิชัย

โจท

ในคดีระหวาง

คดี โจทก์ฟ้องหาว่าเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ เวลากลางวัน เจ้าพนักงานไปตรวจค้นจับน้ำตาโทเถื่อนใต้ ที่ในสวนกล้วยของเจ้าเคย ๒ ไร่ ขณะตำบลเก่าไหอำเภอเมืองฯ พิษณุ ขอให้ส่งโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติอากรชั้นในจุดศักราช ๑๒๔๘ และขอให้ศาลแบ่งเงินค่าปรับเป็นรางวัลให้แก่ผู้จับ ๓๐ บาท ฯ

เมื่อได้รับฟ้องแล้ว ศาลเมืองพิษณุเห็นว่าฟ้อง โจทก์ผิดบุคคล จึงมีคำสั่งให้ โจทก์ชี้แจงว่า ฯ

๑, ยืนยันมีอำนาจแนะนำฟ้องเรื่องสุราเถื่อนอย่างไรว่าฟ้องเองฤกว่าฟ้องแทนใคร ฯ

๒, เมื่อยื่นฟ้องโตบอกให้จำเลยระวางนำออก ๑ ภูเขนแสดงฎาไม่ ฯ

๓, ให้กล่าวในฟ้องให้ชี้ชัดว่า จำเลยทำผิดด้วยมาตราใดและจะขอให้ปรับจำเลยเป็นเงินเท่าใด กับขงยอมให้ โจทก์เสียค่าฤชาธรรมเนียมฟ้องความด้วย ฯ

ยืนยัน โจทก์ยื่นคำชี้แจงว่า ฯ

๑, กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้เลิกการผูกขาดภาษีสุราเข้ามาเป็นของรัฐบาลเก็บภาษีเอง แต่กระทรวงยุติธรรมก็ได้ มีคำสั่งถึงศาลทั้งหลายแล้ว ๐1/๑๐/๒๓๖๗ ว่าคดีชนิดนี้เป็นหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมเอง โดยหน้าที่ ฯ

๒, โจทตั้งจดหมายแจ้งความให้จำเลยทราบแล้ว ๑ วัน ฯ

๓, โจทไม่ต้องอ้างบทมาตราแต่ไม่ต้องอ้างบททรัพย์สิน อย่างแก่พระราชบัญญัติภาษีชั้น ในแก้วก๊พอ ค่าด้อยอมรับตนเอง แลจำนวนเบี้ยปรับจำเลยให้แก่รัฐบาลเท่าไร แต่คำฎชาฯรรมนี้หมั้นนั้น โจทยังไม่ควรเสียในเวลายื่นฟ้อง ฯ

ศาลเมืองพิษณุพนิจวินิจฉัยว่า ในข้อ ๑ อัยการไม่ยื่นอำนาจฟ้องความในนามของอัยการเอง จะฟ้องอ้างว่าฟ้องแทนกรมตุลา เพราะขัดกับพระชนมัญญาคำยุติธรรมมาตรา ๓๕ ในข้อ ๒ หนังสือโจทบอกกล่าวนำให้จำเลยทราบนั้น ลงวันที่ ๙ กรกฎาคมวันที่ ๑๐ พฤษภาคมยื่นฟ้องต่อวงไปวันเดียว ในข้อ ๓ การที่โจทฟ้องความไม่อ้างบทมาตรานั้น ผิดคดีจนพระราชบัญญัติภาษีตุลามาตรา ๕๕ ด้วยเหตุที่ทั้งศาลเมืองพิษณุพนิจพิพากษายกฟ้อง โจทเสียว่าเป็นฟ้องเกิดอับคตม ไม่รับได้ พิจารณา ในบังคับให้จำเลยให้การแก่ฟ้อง ฯ
อัยการ โจทขอชวณคดีคืนเป็นทำนองเดียวกับคำชี้แจงของ โจทในเบื้องต้นนมน ฯ

ศาลอุทธรณ์ฯหาหลวงพิเศษวินิจฉัยว่า มีปัญหาขอเพียงแต่เฉพาะที่ โจทฟ้องว่า “ น้ำดำโทเถื่อนนั้นจะแปลว่าอะไร ” เมื่อโจทมิได้กล่าวว่ามี น้ำดำโทเป็นของคัมภีร์ตุลาอย่างใดแล้ว ควรฟังว่าโจทฟ้องความเกิดอับคตม เพราะน้ำดำโทหามี่ในพระราชบัญญัติอากรชั้น ในจุดศักราช ๑๒๔๘ มาตราหนึ่งมาตราใดไม่ คงพิพากษายืนตามศาลเดิม ให้ยกฟ้องอุทธรณ์ของ โจทเสีย ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาในด้านวงเรื่องนี้ตลอดแล้ว ลงความ

ต้นนิษฐานดังนี้ว่า ฯ

๑, ราชสุราราชเป็นของรัฐบาล ได้ตั้งพนักงานเป็นเจ้าภาษีนายประจำ
อยู่ทุกเมืองทุกมณฑล แลพนักงานผู้เป็นหน้าที่ฟ้องความไว้คดีงานในกรุงเทพ ฯ
ก็คือเจ้าพนักงานกรมสุราเองถ้าประพฤตกุศลอันใด ได้ชื่อว่าเจ้าภาษีนาย
คือพนักงานเก็บเงินส่งเข้าพระคลังตามบทพระราชบัญญัติภาษีอากรนั้น ในนั้น ฯ

๒, กศธัญญาเถื่อนเป็นกศธัญญาสินใหม่ ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียม
แต่ได้ มีกรมอื่นนั้นว่า ถ้าพนักงานกรมสุราก็เจ้าภาษีนายฟ้องยังมีให้เรียก
ค่าสินค่าดก่อน เมื่อว่าความจนระจำเลยจึงต้องใช้ค่าฤชาธรรมเนียม แต่ถ้า
ฟ้องเขาเปล่าๆ ไม่ได้ความจริง ต้องแพ้เขาแล้ว ค่าดต้องบังคับให้พนักงาน
เจ้าภาษีนายใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยด้วยตลอด มีตัวอย่างที่ศาลฎีกา
ได้บังคับในคดีที่ ๓๓๑ / ๑๒๘ เป็นบันทึกฐาน ฯ

๓, พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องความแทนเจ้าพนักงานภาษีได้ จะเปน
ผู้ฟ้องเองเฉย ๆ ไม่ชอบ อัยการจะได้อำนาจฟ้องนำแต่ใหม่ ขึ้นชื่อว่า
พนักงานอัยการ ฟังเข้าใจว่าเป็นผู้ว่าความแทน ได้อำนาจเพราะกฎหมาย
ตั้งแต่งไว้ ในคดีบางอย่างแต่ได้อำนาจเพราะมีผู้ไว้ความให้ว่าบ้าง ไม่มี
อำนาจนำแต่กำเนิด ฎีกาเกิดอำนาจเพราะได้รับมอบหัวคดีเงินเดือนเป็นข้าราชการ

ถ้าจะว่าคดีส่วนตัวตนเองเป็นเจ้าทุกข์ ขณะนั้นก็ไม่รู้ทำนุโทษยกกร คงทำ
ธุระตัวเองเหมือนพลเมืองคนหนึ่ง ๆ

๔. วจีพองความไม่อาจบพเป็นการสะเพร่า คนรักดีหาดีทาง
ความอย่าพึงเห็นดี เมื่อศาลใด โท โศภาศเพื่อขแรงแฉ่งตงชอกเกิดอบคตุม
ให้กระจำง ฎาให้ตามเติมชอกทกหล่นพลงผลตอนัน นายเมียนประพตติ
เหมือนช้างเฆมนัน เกียงคั้นทรวงัวอองแฉ่งพระราชาบัญญัติทกพอแฉ่ง กตบยอน
ให้ว่าคำตยอุมรักฎหมายตยเอง เฉพาะแต่คำพ้องยังไม่ใช้ประเด็นหาฎบท
จรมายอนอ้ายจนเอากระศาลวารอัยแฉ่งทงตนนนไม่ได้ ภาพองเกิดอบคตุม
ทำนว่าจ่าเตยเมว ทจระแก โต วาตนคองทหาเป็นความผิดบทโทษไม่เป็นยุติธรรม
แก่จ่าเตย ทำนจึงบงคัมว่าให้ โจทขแรงจ่าให้กระจำงก่อนแฉ่งจ่าให้ บงคัม
จ่าเตยแก่ เป็นน้าที่ชองฎ พพากษาระคองตกร วจีพองมิ ให้ มรวักเซนนแฉ่ง
จึงควรถบตีเป็นพ้องแฉ่งชอกหมาย แฉ่งพองชองนายเมียนอัยการตบนิ
พิศราห์เห็นได้ วาเกิดอบคตุม ๒ ประการคือ ไม่ระบุชางบทที่หาเป็น
ความผิด แต่ใช้คำว่ำดำโทฎฎาโทเถอน ซึ่งไม่มีคำใช้ ในพระราชบัญญัติ
แต่ไม่ยอมอชบาย เป็นเหตุให้เกิดสงสัยว่ำจะเป็นฉัดตอนันใดนั เมื่อศาล
ให้ อัยการขแรงกไม่ปลดเบ็ดอองชอกเกิดอบคตุมนันเสียให้ ตัน จึงพาคความ
ภาชีชากรเงินหดวงเสียไป ค่อเมื่อไรเจ้ากระทรวงเอา โทษคนหัวดีชพา
พระราชทวิพิตฎยเสียบง พนักงานฉนอัยจิงจะคิดฎ ดำนักตัว ศาลเมือง

01/10/2565

พิชัยไม่ประทับพ้องเหตุพ้องเกิดอวมงคลุม แต่ให้ โอกาสอัยการแก้ ไม่แก้ ให้
กระจำง อัยการอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษคดีฉินยศึกอุทธรณ์เสีย
เพราะเหตุเดียวกันคือไม่อ้างบทมาตรา แต่มีชี้แจงว่านำคำโต้แย้งข้อวินิจฉัย
กรรมการศาลฎีกาเห็นชอบด้วยแล้ว ฎีกาใจทพ้งไม่ขึ้นให้ยกเสีย ยืนตาม
ศาลล่างทั้ง ๒ ๖

ศาลฎีกา วันที่ ๒๗ มกราคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดัดดี

พระยาเกษมศัฎการี

พระยาฤทธิพิธานุภรณกิจ

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๖๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

ผิวเมีย ดินสมรต

ชายไม่มีทุน หญิงมีทุน วิธีแบ่งดินสมรตนี้ตั้ง
แบ่งชายคชน หญิงทาบ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา โจท
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ราชวังหลวงพิเศษ

หลวงสุภาศัยพจนพิศว์

ในคดีระหว่าง

อ่าวแดงอิม

จำเลย

โจทฟ้องศาลเมืองนครศรีธรรมราชว่า โจทจำเลยได้เป็นผิวเมียกัน
๒๐ ปีแล้ว มีดินสมรตตามใบอนุญาตท้ายฟ้อง ครั้นศก ๑๒๘ ได้ทำ
หนังสือขอย่าแบ่งดินสมรตกันแล้ว โจทได้ ๒ ส่วนจำเลยได้ส่วนหนึ่ง
แต่ได้ยกทรัพย์สินได้เป็นกลาง เพื่อจะแบ่งชั้นเมื่อขายจากกันอีกคนหนึ่ง
ภายหลังโจทจำเลยกลับคืนคืนอีกแต่ปกครองทรัพย์สินนี้ตามเดิม ครั้นศก
๑๓๐ โจทฟ้องว่าจำเลยคบชู้ฉ้อฉล โทเรชเปนชู้ ศาลเปรียบเทียบให้
โจทจำเลยยอมย่ำราคาจากผิวเมียกัน แต่ทรัพย์สินยังระคนปนกันอยู่บ้าง
ขอให้ศาลบังคับจำเลยแบ่งทรัพย์สินนี้ให้แก่โจท ๒ ส่วนจำเลย ๑ ส่วน

จำเลยให้การว่า ททรัพย์สินแบ่งปันเป็นส่วนของโจทก์ตามหนังสือขายนั้น
 โจทก์ถืออยู่เองหาได้ เกี่ยววาระคนอยู่กับจำเลยสักไร แต่ส่วนทรัพย์สินที่ยกไว้
 เป็นกลาง ซึ่งว่าจะแบ่งปันกันต่อไปนั้นจำเลยจำหน่ายทรัพย์สินบางอย่างตามที่
 โจทก์ซึ่งไม่ควรมี เป็นต้นเดิมของจำเลยบ้าง กับตัดฟ้องว่าทรัพย์สิน
 ทั้งนี้โจทก์อยู่ในจำนวนแพ่งตรงครั้งที่ ๑๒๒ / ๑๓๐ เรื่องขายสินค้านั้นแล้ว โจทก์
 จำเลยได้ทำยอมกันเด็ดขาดแล้ว โจทก์ไม่มีอำนาจจะเก็บเข้ามาฟ้องเรียก
 จากจำเลยได้อีก

ฐานพิจารณาได้ความว่า โจทก์จำเลยได้เป็นพันธมิตรกันหาญควมได้
 ครั้นเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๓ โจทก์ได้ทำหนังสือสัญญาขาย
 ราคจากจำเลย โจทก์ความว่ามีสัญญาฉบับกระทรัพย์สินอัญญาณกระทรัพย์สินอยู่ใน
 เวลานั้นเป็นมูลค่า ๔๗๘๐ บาทแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ โจทก์ ๒ ส่วน
 ได้แก่จำเลย ๑ ส่วน แต่เงื่อนไขใหญ่ ๑ หลังกับเครื่องเรือนเครื่องใช้ด้วย
 ต่าง ๆ ยกไว้เป็นกลาง ถ้าโจทก์หรือจำเลยถึงแก่กรรมลงวันใดจึงให้แบ่ง
 ภายหลัง ครั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ อ้อมฟ้องขอแบ่งเรือนและเครื่องใช้ด้วย
 บนเรือน ซึ่งยกไว้เป็นกลางตามหนังสือขายนั้นจากหลวงสุภากย์พจนพิจักร
 คำดเมืองนครศรีธรรมราชที่ดินยกฟ้องเสีย โดยวินิจฉัยว่าอ้อมกับหลวง
 สุภากย์พจนพิจักร ได้กตบกันตักกันยังเป็นพันธมิตรกันอยู่ตามกฎหมาย อ้อม
 อุตอรณต์แล้วกตบก่อนอุตอรณต์เสีย กตถึงที่สุดแล้ว ครั้น พ.ศ. ๒๔๕๓
 หลวงสุภากย์พจนพิจักรฟ้องอ้อมกับขุนญาณโทยเรชว่าคบกันเป็นฐู ขอให้ปรับแลบริบททรัพย์สิน

01/10/2565

อีกจำนวนหนึ่ง กรันสืบพยานโจทก์ไม่ได้อ้างความจริงแล้วก็ปรากฏว่าปรากฏยอมยกกัน
เพียงชั้นศาลเดิม ในจำนวนนี้หลวงศุภราชยกกลับเป็นโจทก์ฟ้องอีก เรียก
ทรัพย์สินทั้งหมดว่าเป็นดินเดิมระคนอยู่ ฎาทักไขว้เป็นกลางตามหนังสือ
ข้อยืนยันออกมาแบ่งปันกันใหม่เป็นส่วนชายหาบหญิงคนหนึ่ง อ้างว่าการขย่ำ
กันครั้งก่อนนั้นยังหาได้ขาดจากผัวเมียกันไม่ ดังนี้

ศาลเมืองนครศรีธรรมราชเห็นว่า ตามใบอนุญาตของ โจทก์หมาย ก,
ของจำเลยหมาย ข, ในจำนวนนี้ ประกอบกับคำพยานฟังได้ว่าทรัพย์สินส่วน
ของโจทก์แต่จำเลย ที่ได้แบ่งปันกันเมื่อครั้งทำหนังสือสัญญาขย่ำกันเองนั้น
เป็นอันสำเร็จเด็ดขาดไปแล้ว แต่ในระหว่างที่โจทก์จำเลยกลับคืนต่อกันนั้น
ไม่ปรากฏว่าได้เกิดมีทรัพย์สินใหม่อีก แต่ได้ความต่อไปว่า ทรัพย์สิน
บางอย่างตามใบอนุญาตหมายอักษร ก, และ ข, นั้น เป็นดินเดิมยังเป็นส่วน
ตัวของหญิงแต่ชายบ้าง เป็นดินเดิมของหญิงบ้าง พิพากษาดังนี้ (๑)
ให้เอาทรัพย์สินตามใบอนุญาตหมายอักษร ก, ๑๒ ถึง แดทรัพย์สินตามใบอนุญาต
อักษร ข, ๑๒ ถึง มารวมกันเข้าแบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่โจทก์ ๒ ส่วน
ได้แก่จำเลย ๑ ส่วน ตามหนังสือสัญญาขย่ำ (๒) ก่อนที่จะแบ่งปัน
ดินนั้นให้ประมวลราคากัน ถ้าได้เงินมากกว่าราคาที่ดินเข้ามาในบัญชี
ก็ให้เรียกค่าขึ้นศาลอีก (๓) ค่าฤชาธรรมเนียมที่คู่ความเสียมาแล้วให้
ต่างเป็นกันไป (๔) ทรัพย์สินตามใบอนุญาตหมายอักษร ก, เลขที่ ๑๑-๑๒
แสดทรัพย์สินตามใบอนุญาตหมายอักษร ข, เลข ๔๙ ถึง ๕๖ นั้น เป็นเครื่องใช้
๐๑/10/2565
ทรัพย์สินของหญิงแต่ส่วนของชาย กับที่บ้านตามใบอนุญาตหมายอักษร ก,

เลข ๑ หมายถึง ๒, เลข ๑๑ เป็นที่ดินแห่งเดียวกัน จึงไม่ควรเอา
มาแบ่ง (๕) ทวิพყตามบัญญัติอักษร ก, ข, นอกจากที่ว่าได้แก่โจท
จำเลยตามหนังสือสัญญาเช่า แลทรัพย์สินนอกจากค่างแบ่งบ้านอื่นไม่ปรากฏ
ว่ามีอยู่จริงนี้ให้ยกเสีย ๖

โจทแดงจำเลยขอทวงหนี้ ค่าต่อทวงหนี้ว่า หวงพินิจว่า เมื่อ
โจทจำเลยได้เป็นผู้อยู่อาศัยนั้น จำเลยมีที่ดินเคมฝ่ายเดียว คือตามบัญญัติ
หมายถึง ก, เลข ๑๑-๑๒ แลตามบัญญัติหมายถึง ก, เลข ๔๙
ถึง ๕๖ ที่ที่บ้านตามบัญญัติหมายถึง ก, เลข ๑ หมายถึง ก, เลข ๑๑
ซึ่งเป็นที่เดียวกันนั้น เป็นดินเคมของจำเลยฝ่ายเดียว ฝ่ายโจทไม่มีดินเคม
มาอยู่กินไม่ แม้จำนวนเรื่องรายชื่อเลขที่ ๑๒๒/๑๓๐ จะไม่ตัดอำนาจ
โจทที่จะฟ้องแบ่งดินสวรคตามคดีย่างฎีกาที่ ๕๓/๑๒๗ ก็ได้ แต่เมื่อคดี
ปรากฏว่าจำเลยมีดินเคมฝ่ายเดียวแล้ว จำเลยควรได้ส่วนแบ่งมากขึ้น โจท
ควรต้องลดลงตามบท ๖๘ แห่งกฎหมายลักษณะผัวเมีย พิพากษาให้แก้คำ
ตัดสินศาลเมืองนครศรีธรรมราชเสีย ให้แบ่งทรัพย์สินตามบัญญัติหมายถึง ก.
๓, ออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่โจทส่วนเดียว ได้แก่จำเลย ๒ ส่วน
เป็นชายคนหนึ่งหาบ ข้อความอื่นคงไว้ไม่ได้แก้ไข ๖

โจทร้องทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ๖

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนนี้คดีคดีเห็นว่า หวง
สุภาศัยพจนพิจักร โจทไปเลี้ยงอิมจำเลยเป็นหมั้นภรรยาอื่น เพราะ โจทมี
ภรรยาหลวงมีทุนดินอยู่ด้วยกันอีกบ้านหนึ่งแต่โจทไปแต่ตัวเบ้า ฝ่ายอิม
01/10/2565

มีทุนเดิมเดิมข้างเดียว โจทก์จะควรรับเงินสมรรถได้ถูกมิได้นั้น บัณฑิตหาไม่มี
 ฐนมาตั้งศาลฎีกา ฯ ข้อจำเลยพิพากษาคือตั้งว่าคดียอมเดิรจนแล้ว โจทก์ฟ้อง
 ฐนขึ้น คำตัดสินของศาลเดิมยกเลย จำเลยไม่ได้อุทธรณ์ฎีกาก็ตกไป ฯ
 ข้อพิพากษาเฉพาะน่ามีเพียงว่า ศาลเดิมตัดสินให้แบ่งเงินสมรรถแบ่งด้วยชายหาบ
 หมิงคอน ฝ่ายศาลอุทธรณ์แก้ว่า เหตุโจทก์ไม่มีทุนให้แบ่งสมรรถแบ่งชายหาบ
 หมิงหาบดังนี้ กรรมการศาลฎีกาเห็นว่า ข้อความจริงแห่งคดีไม่มีสงสัยว่า
 โจทก์ไปแค่ตัวเปล่า เป็นชายชนิดที่คิดปลอกถอกเมีย ทำอุบายพาดแต่จะ
 เขาทรัพย์สินมือ ทำความร่ำคาญหลายหรือหลายทอด จนหญิงทนทานมิได้
 แดโจทก์เป็นเจ้าของหมดความ ฟ้องแอบอ้างเอากรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เดิมโดย
 หาจริงมิได้ ฎีกาไม่เป็นความจริงให้ยกเลย แต่ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา
 ศาลอุทธรณ์เจ้าทรวงพิเศษ เพราะฝ่ายอิมจำเลยยอมตามคำตัดสินนั้นแล้ว
 ไม่ได้ถวญฎีกาขึ้นมา แต่ให้บังคับคดีจงสุภาคย์ ฯ โจทก์เสียค่าฤชา
 ธรรมเนียมส่วนตัว และแทนอิมจำเลยขึ้นศาลอุทธรณ์แต่ศาลฎีกาจงครบ
 แดให้ ไร่ค่าทนายความ ๒ ศาลอีก ๑๕๐ บาทให้แก่อิมจำเลยด้วย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
 พระยาฤทธิการุณราช
 พระยาเกษมศุกรี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๗๑
๙๗๒ พ.ศ. ๒๔๕๖
๙๗๓

วิธีพิจารณา ค่าปลุกตัวเผาผี

จำบิตาเขาตาย เขาฟ้องเรียกค่าปลุกตัวเผาผีได้
เพราะค่าปลุกตัวเผาผีนี้เป็นค่าเสียหาย ซึ่งทำนยกมาประมวล
ไว้ในมาตรา ๙๗ ลักษณะอาญา

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาโจทก์จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดสงขลา

ในคดีระหว่าง อัยการเมืองอ่างทอง โจทก์
นายเทียน นายชม จำเลย

ในคดีระหว่าง นายด้ง โจทก์
นายเทียน นายชม นายจอม นายบัวน จำเลย

ในคดีระหว่าง อัยการเมืองอ่างทอง โจทก์
นายจอม จำเลย

คดีทั้ง ๓ นั้นเป็นมรดกกรณีเดียวกัน แต่อัยการได้แยกฟ้องเป็น ๒ จำนวน เหตุว่าจำจำแต่ได้ ไม่พร้อมกัน อีกจำนวนหนึ่งนั้นนายสดบุตรผู้ตายฟ้อง เรียกค่าเสียหายเงิน ๕๐๐ บาท แต่ฟ้องทั้ง ๓ จำนวนนั้นมีความตงกัน ว่า เมื่อวันที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๕ เวลาบ่าย ๕ โมง จำเลย ได้ล้มคนกับฆ่าหลวงวิเศษ (ฮ่า) ตามขณะกำลังทำไร่ที่บ้านเขื่อน อำเภอพิเศษ ชัยชาญ แคว้นเมืองอ่างทอง แล้วจำเลยเก็บเอาทรัพย์สินไปรวมราคา ๙๑๑ บาท รอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาฐานปล้นฆ่าเจ้าทรัพย์ตาย ฐานฆ่าคนตายโดยสัญญาเจตนา และนายสดขอเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

นายบ้วนจำเลยคนหนึ่งยังไม่ได้อำนาจพิจารณา นายสดโจทก์ได้ร้อง ขอถอนชื่อ นายบ้วนออกจากฟ้องแล้ว ฯ

จำเลยที่ได้อำนาจพิจารณานั้น คือ นายชม นายจอม ให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่ ฯ

แต่นายเทียนจำเลยให้การบอกเล่าเบี่ยงลัดคดีว่า เมื่อวันเกิดเหตุจำเลย ได้ โดยด่าเรื่อ นายจอมกับพวกไม่รู้จักชื่อซึ่งเป็นชาวเมืองสุพรรณ ไปถึงบ้าน ยี่ถัน หลวงวิเศษ (ฮ่า) ผู้ตายพายเรือมา โคนเรือจำเลย แล้วเกิด ทุ้มเถียงกันขึ้น หลวงวิเศษ (ฮ่า) เขาพายตีจำเลยถูกหลัง ๑ ที จำเลย เขาพายตีตอบไป ๑ ที แล้วนายจอมกับพวกก็ช่วยกันตีหลวงวิเศษ (ฮ่า) อีก รั้งขึ้นจึงทราบว่าเป็นหลวงวิเศษ (ฮ่า) ตาม ฯ

01/10/2565

ค่ำเมืองอย่างทองพิจารณาแล้ว ได้ความว่าเมื่อวันเกิดเหตุเวลาเช้า
 หลวงวิเศษ (อ่ำ) ผู้ตั้งเป็นคนชราองหรือหมไปว่าจะเอาหนังสือสัญญาไป
 ปกษานายอำเภอวิเศษรัชชานู หลวงวิเศษ (อ่ำ) มีเงินติดตัวไป ๕๐ บาท
 แหวน ๒ วง ขันดังหน้า ๑ ใบ ตะบัน ๑ อัน ได้ยามรวมกัน เมื่อหลวง
 วิเศษ (อ่ำ) ลงเรือไปได้ครู่หนึ่งมีพยานเห็นนายเทียน นายบัวน นายจอม
 ๓ คนด้วยกันลงเรือข้ามพายตามหลวงวิเศษ (อ่ำ) ไป ครั้นถึงวัดหลวง
 พวกจำเลยได้แหวะเรือฝากพระภิกษุสงฆ์ไว้ พวกนี้เข้าไปเที่ยวตลาด แล้วก็
 กลับลงเรือพายต่อไปอีก และมีนายชมเพิ่มมาอีก ๑ คน ครั้นเวลาบ่าย
 ๓-๔ โมงมีพยานพบหลวงวิเศษ (อ่ำ) พายเรือมาตามคลองยัดน และพบ
 นายเทียน นายบัวน นายจอม นายชม รวม ๔ คนด้วยกันพายเรือตาม
 หลวงวิเศษ (อ่ำ) ไป เมื่อหลวงวิเศษ (อ่ำ) พายไปถึงที่ตรงเกิดเหตุมี
 พยานอีก ๒ คน คือ นายจัน นายจัน เบิกศควความว่าเวลานั้นพยานนั่งรถ
 หนุ่ยอยู่ในนา ได้ยินเสียงคนร้องชนว้ายพวกนี้จะทำไมก็ พยานก็ดู
 ชนมองดูเห็นชาย ๔ คนกำลังกตมรมกันต ไครแต่ไม่เห็น แต่ล้อมอยู่ตั้ง
 ไปที่ตรงกตางอง พยานจำหน้าได้ ๒ คน คือ นายเทียน นายชม อีก ๒
 คนไม่เห็นหน้า ครั้นเมื่อตกกันแล้วชายทั้ง ๔ คนก็พากันเดินมาลงเรือ เวลา
 เติร์เห็นนายชมถือดาพ เมื่อจำเลยลงเรือแล้วได้พายหลังเรือของพยานที่
 จอดอยู่ริมตลิ่งห่างกับพยานประมาณ ๑๐ วา คราวนั้นพยานได้มองดูคนใน
 เรือนนั้นจำหน้าได้ทั้งหมด คือ นายเทียน นายบัวน นายชม นายจอม พยาน

ยังใคร่ถามว่าเมื่อไหร่ พวกจำเลยไม่ตอบพยานรับพยานเรือไป
 ครั้นรุ่งขึ้นพยานกับชาวบ้านพากันไปดูตรงที่เขาค้นเห็นศพหลวงวิเศษ (ข้า)
 นอนตายมีแผลถูกตีแผลนั้น ตามคำยืนยันว่าบาดเจ็บ ๖ แห่ง เป็นแผล
 ถูกฟันที่ศีรษะ ๑ แห่ง นอกนั้นเป็นแผลที่ข้อมือที่ถูกที่ศีรษะที่หน้าและที่แขน ได้
 ความดังนี้ ศาลเมืองอ้างฟ้องเห็นว่าจำเลยมีความผิดฐานฆ่าคนตาย โดย
 ไม่เจตนา ตามลักษณะอาญามาตรา ๓๕๑ แต่ขอท้าวว่าปลดนนพยาน โจท
 ยิงหาเพียงพอไม่ ให้อภัย ให้ตั้งโทษจำคุกนายเทียน นายชม นายจอม
 มีกำหนดคดีละ ๑๕ ปี และให้ยกฟ้องของนายด้กที่เรียกค่าเสียหายนั้นเสีย
 อธิบดีศาลมณฑลกรุงเก่าตั้งชื่อเห็นชอบด้วย ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา
 ศาลเดิม ฯ

โจทจำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ภายหลังพนักงานอัยการร้องขอถอน
 อุทธรณ์ ศาลราชหลวงพิเศษได้อนุญาตให้ถอนแล้ว ปรากฏว่าแต่เฉพาะ
 ชื่ออุทธรณ์ของนายด้ก โจทกับจำเลยเท่านั้น ลงความเห็นเห็นว่าศาลเดิมพิพากษา
 ชอบแล้ว เว้นแต่กำหนดโทษจำคุกจำเลยนั้น เห็นว่าศาลเดิมวางโทษมาแรง
 ไป แตนายเทียนจำเลยก็ควรได้ เบี้ยปราณีเพราะให้การรับตัวภาพ จึงคัด
 ดินแก่ ให้ลดโทษจำเลยลงคงจำคุกมีกำหนดคดีละ ๑๐ ปี แต่นายเทียนนั้น
 ให้ลดฐานปราณี ตามมาตรา ๕๘ ลงอีกส่วน ๑ ใน ๓ คงให้จำคุก
 นายเทียนมีกำหนด ๖ ปีกับ ๘ เดือน นอกนั้นคงยืนตามศาลเดิม ฯ

๐๑/๑๐/๒๕๖๕
 นายด้ก โจทแก่จำเลยทั้ง ๓ ร้องทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาหารือกันฐานพิจารณา
 ได้ความดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าข้อหาว่าปล้นทรัพย์นั้นฝ่ายโจทก์ว่า
 ความไม่กระจำเองจึงทำให้ คดีมีทางตั้งสัย ศาลต่างไม่ฟังว่าเป็นความ
 จริงให้ยกเดียนั้นฟังได้ แต่ข้อหาว่ากัณฑ์รวมกันทำร้ายหลวงวิเศษ (ข้า) จน
 ตายนั้น ข้อเท็จจริงแห่งคดีนั้นจะเห็นว่าอัยการฟ้องคดีครอตามไปโดยดักทำ
 ร้าย แต่จะว่ามีเจตนาถึงจะทำให้ตายฤาไม่นั้น ศาลต่างทั้ง ๒ ได้วินิจฉัย
 ยยฟังว่ายังไม่ถึงเจตนาจะฆ่าให้ตาย ศาลฎีกาไม่ประสงค์จะยกชชชชชช
 คดีนี้ คงฟังตามศาลเดิมแต่ได้วางบทมาตรา ๒๕๑ ลงโทษอย่างแรงกระ
 ๑๕ ปี ศาลชั้นหลวงพิเศษมาปรึกษาแต่กำหนดโทษว่าแรงไปนั้น ศาลฎีกา
 ได้ พิเคราะห์สรุปความแล้ว เห็นว่าศาลอุทธรณ์ ไม่ควรแก้ลดกำหนดโทษ
 ลงเลย แม ข้อที่ปรึกษาบทมาตรา ๕๙ ให้เป็นเบี้ยปรับณแก่ชายเทียบ
 ว่ารับสารภาพนั้นก็ไมชอบ ความจริงชายเทียบไม่ได้ ให้การรับสารภาพ
 มีให้การ ภาคเสร็จ เบียงถึงบน การวินิจฉัยเพื่อ จะ แก่ โทษ ของมัน ให้เบาต่าง
 หาก แต่จำนวนแก่ลักษณะพยานโจทซึ่งได้เห็นชายพวกเหล่านั้นด้วยพยาน
 หลายที่ หลวงวิเศษ (ข้า) เป็นคนชราแก่คนเดียว ที่ไหนจะกล้าต่อสู้
 คานทานพวกเหล่านั้นได้ เหมอนชวร้ายแล้วอีกพวกหนึ่งวิ่งเรือพายไป ทั้งหลวง
 วิเศษ (ข้า) ใจตามยถากรรม พิเคราะห์ความสรุปคดีเห็นว่าร้ายกาจมีน้อยเลย
 มีแต่จะควรเอาโทษหนักกว่าที่ศาลเดิมวางมา ไม่มีเหตุสมควรลดลงเป็นอัน
 ชาติให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นหลวงพิเศษเสีย ให้ลงโทษจำคุกจำเลย
 ๐1/10/2565
 มคำพิพากษาศาลเดิม ฯ

อนึ่งนายต๋องเรียกค่าเสียหายเพราะนายอำบิตาคาย แต่ได้ตั้งเกศ
มาหลายเรื่องหลายรายที่ผู้พิพากษาพากันเพี้ยนมือ ฤๅช้ความงวยงไปไม่
ค่อยบังคับคดีสินให้ค่าปลงศพเผาผี ซึ่งท่านยกมารวมอยู่ในค่าเสียหายนี้
เลย แลความเรื่องนายต๋องใจทอชธรรณฎีกาขึ้นมานั้นได้ชนะคดี กรรม
การเห็นควรแก่ ให้บังคับจำเลยใช้ค่าเสียหายให้แก่ นายต๋อง ๕๐๐ บาทเต็มข้อ
หาและให้ ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแต่ค่าทนายด้วยอีก ๑๐๐ บาท ฯ

ให้ศาลเดิมออกรูเรในการบังคับตามคำพิพากษานี้ ให้เป็นการทำไป
จริงตลอด และให้ มีบอกเขามาถึงศาลฎีกาให้ทราบการบังคับโดยลำดับด้วย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมดัดดี
พระยานเรนดิบัญญัติกิจ
พระยาเกษมสุขการวี

อธิบดีทรงปลุกษา

เจ้าพนักงานศาล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๙๒ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ฉ้อโกง

เอาของชุกไม่หลุดออกจำหน่ายว่าเป็นของดี มีผิดตาม
บท ๓๑๐ ไม่ใช่บท ๓๐๔

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ศาลหลวงพิเศษ

ยุติการเมืองพมเวียง

โจท

ในคดีระหว่ง

นายหรั่ง

จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลเมืองพมเวียง หาว่าเมื่อเดือนธันวาคม พุทธศักราช
๒๔๕๕ จำเลยได้นำผ้าฝ้ายร้อยกับแหวนรวม ๒ สิ่ง ซึ่งเป็นของของ
ชุกฎาทองเทียมไม่หลุดออกจำหน่ายอ้างว่ามีไว้จำหน่ายเงินมาจาก
อ้างอ้างชับ ๕๐ บาท ขอให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมายลักษณอาญาส่วน
ที่ ๙ หมวดที่ ๔ แดมาตรา ๙๕ แต่ให้เพิ่มโทษจำเลยฐานไม่ระมัดระวัง

๐๑/๑๐/๒๕๖๕
ตามมาตรา ๗๒ ด้วย ฯ

จำเลยให้การว่าได้เอาสายสร้อย แดแหวนไปจำหน่ายอ้างซบไว้เป็นเงิน

๘๐ บาทจริง แต่จำเลยหาได้เอาของทองเทียมไปจำหน่ายไว้ ไม่ ๆ

ศาลเมืองพุมเรียงปลุกษาว่าคดีโจทก์พยานหลักฐานหลายปาก เปิดความ
ว่าได้เห็นจำเลยทำแหวนแสดสายสร้อย นิตวียดต่างก็แดง แล้วซบเป็นทองขึ้น
เมื่อทำเสร็จแล้วจำเลยได้ ไปฉานเงินตั้งแต่อ้างแดงถึงไปจำหน่าย ถึงตั้งแสดอ้างแดง
ไม่จำหน่าย จำเลยจึงนำของสองสิ่งนี้มาจำหน่ายไว้กับอ้างแดงซบ หลอดกว่า
เป็นของที่จำเลยได้มาจากผู้อื่น แต่จำเลยรับเงินจากอ้างแดงซบ ๘๐ บาท
ภายหลังอ้างแดงซบได้มีความว่าเป็นของทองซบฎาทองเทียมจึงเร่งให้จำเลยได้
จำเลยก็ไม่ได้ ผลเพียงเรื่อยมาดังนี้ เห็นว่าจำเลยทำทุจริตคดีข้อ โกงอ้างแดง
ซบจริง ไม่มีข้อสงสัย จำเลยมีความผิดฐานข้อ โกงตามประมวลอาญา
มาตรา ๓๑๐ จึงพิพากษาให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๖ เดือน แต่ให้
เพิ่มโทษฐานไม่เจตลดตามมาตรา ๗๒ อีก ๒ เดือน จำเลยคงต้องรับ
โทษมีกำหนด ๘ เดือน ให้จำเลยใช้เงินแก่อ้างแดงซบ ๘๐ บาท แต่
ให้ รับของทองซบฎาทองเทียมนั้นไว้ทั้งสิ้น ๆ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเคราะห์เห็นชอบด้วยศาลเมือง แต่
ให้เปลี่ยนบทมาตรา ๓๐๔ แทนมาตรา ๓๑๐ นอกนั้นให้คงยืนตามคำพิพากษา

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ๑

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจสำนวนคดีนี้ตลอดแล้ว ฐานพิจารณา
ได้ความครึ่งข้างกัน เห็นว่าคดีโจทก์มีหลักฐานสืบได้มั่นคงสืบถึงสืบ จำเลย
ไม่มีข้อแก้ ให้หลุดพ้นพระราชอาญาได้ ที่ศาลเดิมวางโทษจำเลยความ
มาตรา ๓๑๐ นั้นชอบแล้ว ศาลอุทธรณ์แก้ไม่ชอบ ฎีกาจำเลยฟังไม่
ขึ้น โทษกึ่งเดียว บังคับคดีตามศาลเดิม ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานเรนทิมนุชาภิเษก

พระยาเกษมสุขการี

อธิบดีทรวงปกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๐๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ฉ้อโกง

โจทก์จ้างคนขนเข้าเปลือกไปส่งเงินสหดี จำเลยอ้างตน
ว่าเป็นเงินสหดีรับเข้าเปลือกไป มีพินิจฐานฉ้อโกงตาม
บท ๓๐๒ วรรค ๑

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
ออกตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ซ้ำห้วงพิเศษ

จันทร์

โจท

ในคดีระหว่าง

จันทร์ จันทร์มา จันทร์

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยได้พุดจาหลดออกห้วงเอาเข้าเหนียวเข้าเปลือกโจท
ไป ๙๐ ตังกี ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๔-๓๐๕-๓๐๖
แถบรับเป็นเงิน ๑๙๘ บาท ๕๐ ตังกี ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธ

ฐานพิจารณาได้ความว่าเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

เงินเล็กโจทได้ ไปซื้อเขาเห็นยิวที่บ้านเนินหอม ๕๐ ดีดเปนวาเงิน ๓๘ บาท ๒๕ ดีดวงค์ จึงถวียนนายโถม นายดีเปบเงิน ๙ บาทให้บันทึกเขาไปตั้ง ที่เงินสะหลดณะบ้านหวดถาด เงินเล็กได้ เจษศตวรรษหรือของเงินสะหลดให้นายโถม นายดีถือไปด้วย ครั้นเมื่อนายโถม นายดีรับถวียนบันทึกเขาไปถึงหวดถาด โจทขอถวียนบันทึกทางเคบจอต มีเงินดีกับกับเงินบ้าจำเลยเดีรชอกมากถามนายโถม นายดีว่าเงินเขาของใคร นายโถม นายดีตอบว่าเงินเขาของโจท จำเลย ขอตัดตัว แต่เงินบ้าแต่ตั้งคนบอกแก่นายโถม นายดีว่าเป็นเงินสะหลดแล้วเขาคว ไปที่ร้านเงินดี ดีดกรหนังสือเงินดีออกมาบอกวานรองบอกวาให้ชนเขาชนยง จำเลยดีช่วยกับชนเขาเดีรจแต่ให้เงินแก่นายโถม นายดี ๙ บาทตามราคา ดีเงินเด็กจ้าง ขอทจำเลยคือสัญญาเด ขอเขาไว้จากนายโถม นายดีนั้นเป็น ชนฟังไม่ได้ ๆ

ศาลเมืองปราจีนบุรีพิเคราะห์ว่าเงินดีกับเงินบ้าจำเลย ๒ คน มีความผิดฐานฉ้อโกงตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๖ ข้อ ๑ แต่เงินดีกับจำเลยอีกคนหนึ่ง นั้นยังไม่ควรฟังว่าได้กระทำความผิด ศาลจึงให้จำคุกเงินดี เงินบ้าไว้มากำหนดกระ ๑ ปี กับให้คืนเขาๆใช้ราคาเขาเป็นเงิน ๓๘ บาท ๒๕ ดีดวงค์ให้แก่ เจ้าทรัพย์ ฝ่ายเงินดีกับนั้นไม่ฟังว่าให้ปล่อยตัวไป ทั้งไว้ตวน ๆ ๆ
 เงินดี เงินบ้าจำเลยร้องอุทธรณ์ ๆ

ศาลอุทธรณ์ชั้นหลวงพิเคราะห์ว่าข้อที่ศาลเดิมวินิจฉัยว่าเงินดีกับเงิน บ้างความผิด แล้วไม่ทำให้ปล่อยตัวไปตั้งนี้ ศาลชั้นหลวงพิเศษ

ต้นนิษฐานว่าตั้งให้ปล่อยจนถึงก็พ้นโทษไป ศาลอุทธรณ์คงปฎิษาแต่เฉพาะ
ข้ออุทธรณ์ของจำเลยที่ข้อ โทษเท่านั้น ตรงความเห็นว่าศาลเดิมตัดสิน
ชอบแล้ว แต่วางโทษแรงไป ให้แก้ลดโทษลงคงเป็นจำคุกจำเลยมี
กำหนดคดี ๖ เดือน

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา มีเนียบบันทึกด้วยรับรองว่าเป็นปัญหาข้อ
กฎหมายแต่ข้อเท็จจริงด้วย ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่าข้อเท็จจริง
โจทก์ได้ความชัดเจนตั้งกล่าวแล้วข้างต้นไม่มข้อเคลือบแคลง แต่ศาลได้
วางบทกฎหมายชอบแล้ว ฎีกาจำเลยไม่เป็นแก่นสาร เนียบบันทึกด้วยรับรอง
ฎีกาที่ใช้จำนวนคดีเรื่องนี้ไม่เรียกวงช่วยนำวินิจฉัยกรม ถ้าไม่ฟังคำคัดค้าน
บ้างเห็นจะเหลือมือ ให้ยกฎีกาจำเลยเสีย ให้จำเลยเสียค่าทนายแทน
โทษ ๓ ศาลปนเงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยาเกษมศรีสุการี

พระยาพิพากษาศาลฎีกาธิบดี

อธิบดีทรงปฎิษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๒๓ พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่ดิน มรดก อายุความ

ผู้ซื้อใบโฉนดตาย ที่ดินนั้นตกแก่ทายาทของผู้ตายเขา
จะได้ โอนมรดกแต่หอฐ์เบียรแล้วฤยง ไม่มีใครมาแย้งได้
เจ้าของที่ดินตาย ญาติต้องฟ้องขอแบ่งมรดกในกำหนด
อายุความ จะยกพระราชบัญญัติออกโฉนดมาตรา ๕๒ มา
ตบด้างอายุความมรดกไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

อ้างตงนถ

โจท

ในคดีระหว่ง

นายจอน อ้างตงอ่อง

จำเลย

กรณี โจทฟ้องเรียกทรัพย์มรดกของตงนถอ้างตงตาดตบตรีโจท นายชิน
นายเหลียงมผู้ตายหลานนายโจท ว่าเป็นทรัพย์ยังระคนกัน ซึ่งตกอยู่กับจำเลย
๐๑/๑๗/๒๕๖๕
ตอกมาแบ่ง ๑

จำเลยคดีว่าโจทก์ฟ้องขาดอายุบรรณชำระศาล และทั้งโจทก์ไม่มีอำนาจที่จะได้รับส่วนทรัพย์สินมรดกด้วย ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าจำเลยนกโจทก์เป็นมารดาจำเลยศาล จำเลยศาลได้ให้นายหมวกเป็นสามี เกิดบุตรด้วยกัน ๒ คน คือ นายอิน นายเหี้ยม แด่นายหมวกมาได้ จำเลยจึงเป็นภรรยาอีกคนหนึ่งเกิดบุตรด้วยกัน คือ นายจอน จำเลย ฝ่ายจำเลยของจำเลยนั้นเป็นภรรยา นายเหี้ยมผด้าย ฯ

จำเลยศาลมีที่ดินโฉนดที่ ๓ โฉนด ๆ หนึ่งตั้งชื่อจำเลยศาลมารดา นายอินบุตร อีก ๒ โฉนดตั้งชื่อจำเลยศาลมารดานายเหี้ยมบุตร แต่ปรากฏว่านายหมวกจำเลยอินพ่อแม่ลูกทั้ง ๓ นี้ตายมาได้ ๗-๘ ปีเศษแล้ว ที่ส่วนทั้ง ๓ โฉนดนั้นตกอยู่กับนายเหี้ยมผด้าย นายเหี้ยมผด้ายได้ปกครองทำกินมา แต่จำเลยอินยังเป็นชื่อเดิมอยู่ นายเหี้ยมผด้ายทำได้ โฉนดลงชื่อชื่อนายเหี้ยมผด้าย ๒ เรบดินนายเหี้ยมผด้ายลง นายจอนซึ่งเป็นน้องชายต่างมารดากับนายเหี้ยมผด้าย ฝ่ายจำเลยของภรรยา นายเหี้ยมผด้ายแบ่งทรัพย์สินมรดกภาคญาติ เพราะนายเหี้ยมผด้ายไม่มี ฝ่ายจำเลยนกมารดาจำเลยศาลผู้ขาย นายเหี้ยมผด้ายนั้นคำร้องขอขอเข้ามามีส่วนแบ่งบ้าง ในคดีนี้นั้นนายจอนกับจำเลยของประณีประณอมเลิกความคัดง้างแบ่งกันเอง ระหว่าง ๒ คน จำเลยนกจึงฟ้องเป็นคดีขึ้นมาใหม่ เรียกคนทั้ง ๒ เป็นจำเลย ฯ

ศาลฟังพยานหลักฐานว่าที่ดินโฉนดแผนที่ซึ่งเป็นที่ทรัพย์สินมรดกพิพาทนั้นผู้รับมรดกยังมีได้ จตุการ โฉน โฉนดลง เป็นชื่อของจำเลยรับมรดกเต็มตาม พระราช

01/10/2565

บัญญัติออกโฉนดที่ดินสัก ๑๒๗ มาตรา ๕๒ มีความว่าต้องให้ผู้รับมรดก
 ขึ้นเรื่องราวขอโฉนดโฉนดก่อนพนักงานระเบียบที่ดินก่อน จึงจะเรียกว่าได้
 รับมรดกตามบทมาตรา ๓๙ เมื่อผู้รับมรดกไม่ได้ โฉนดนั้นแล้ว จะอ้างว่า
 ตนได้ที่ดินตามโฉนดโดยถูกต้องไม่ได้ คดีจึงให้เอาที่ดิน ๓ โฉนดออก
 มาแบ่ง ส่วนที่มีชื่อของอึ้งแดงศาลฟังว่าเป็นมรดกของอึ้งแดงศาล ให้
 ได้แก่โจทก์เป็นมรดกอึ้งแดงศาลคนเดียว ส่วนที่มีชื่อนายอิน นายหึงยม
 นน ให้ ได้แก่เจ้าเดยทั้ง ๒ ให้ขายทอดตลาดที่ดินแล้วแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน
 โจทก์ได้ครึ่งหนึ่ง เจ้าเดยได้ ครึ่งหนึ่ง ฯ

นายจอนจำเลยผู้เดียวร้องอุทธรณ์ ว่าศาลไม่ควรยกพระราชบัญญัติ
 ออกโฉนดที่ดินขึ้นวินิจฉัย ชอบแต่จะวินิจฉัยตามลักษณะปกของ และ
 ลักษณะมรดกขาดอายุความเท่านั้น ฯ

ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธว่าศาลฟังคดีขึ้นชอบแล้ว และว่าศาลฎีกาได้
 วินิจฉัยไว้เป็นบันทึกฐานแล้ว ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๑ ปี ๑๒๙ เป็นต้น
 ให้ยกอุทธรณ์จำเลยเสีย ฯ

นายจอนจำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาถ้อยคำนี้ ฐานพิจารณาได้ความ
 ดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลล่างทั้ง ๒ คดีดินใช้บทกฎหมายออกโฉนด
 ที่ดินสัก ๑๒๗ หลงไป การออกโฉนดแผนที่ไม่มีคัมไว้ชัดว่าจะต้อง
 ประพฤติตามพระราชบัญญัติเก่าใหม่ทุกประการ กรรมการเห็นว่าหัวใจ

ความแห่งคดีนี้ บทอาชญากรรมถูกเป็นใหญ่ครอบงำคดีซึ่งกว่าทในกฎหมาย
 ที่ดิน และจะเอาพิธี โอน โฉนดมาดบังอาชญากรรมไม่ได้ คดีนี้
 อ้างแดงศาลตายแล้วกว่า ๘ ปี ทพยอมมรดกอ้างแดงศาลตกแก่บุตรผู้เป็น
 ทายาท คือ นายเหี้ยม ฝ่ายโจทเป็นมารดาอ้างแดงศาลไม่ว่ากว่าชวดชญา
 มรดกมานานแต่บัดนี้แล้ว บัดนี้จะรอฟ้องคดีมรดกไม่ขึ้นได้เป็นอันขาดอาชญา
 ความ ข้อที่ศาลอุทธรณ์อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๓/๑๒๙ ว่าเป็น
 บทที่ฐานนั้น คือ มาตรา ๒๖๖ ตรี ผิดผิดทางไม่เข้ากับคดีนี้เลย แต่ให้ฟังทรง
 จำไว้ว่าผู้มีชื่อในโฉนดตาย ทพยอมมรดกอันนั้นของตกแก่ทายาทของ
 ผู้ตายนั้น ทายาทนั้นจะได้ โอนมรดกแก่หรือระบุเบียดผู้ถูกอ้าง ก็ไม่
 มีใครมีอำนาจมาแย่งเอาของเขาไปได้ เป็นอันขาด ข้อที่ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธ
 มาผิด ที่ตกลงหมั้นยกเอาบัญญัติที่กินบท ๕๒-๓๙ มาตีอำนาจผู้เป็นทายาท
 ของอ้างแดงศาลเสียเอง กลับว่าเขาไม่เป็นเจ้าของ แต่ชี้ชัดว่าเป็นทพยอม
 มรดกยังไม่ได้ แม้ กิติ ยังเป็นของอ้างแดงศาล ซึ่งตายไม่มีตัวแล้วตั้ง ๘ ปีว่า
 ผู้รับเป็นเจ้าของที่ดินอยู่แล้วก็ กิติ ยินยอมที่จะคืนที่ดินความจริง ผิดด้วยทาง
 พิจารณาบัญญัติ วิเคราะห์มาฎหมายเป็นควมหลังอันใหญ่หลวง คำวินิจฉัย
 ของศาลอุทธรณ์นั้นถ้าปล่อยไว้ก็ลบเลือนบทอาชญากรรมเสียสิ้น เสมอ
 ว่าอาชญากรรมไม่มีประโยชน์อะไรเลยในทางอรรถคดี แต่ข้อที่โจทฟ้อง
 ขอส่วนทพยอมมรดกนายเหี้ยมผู้หลานชายนั้น ศาลต่างได้ตัดสินยกเสีย

แสดงเหตุว่าโจทก์ไม่มีอำนาจได้รับส่วนแบ่ง โจทก์ไม่ได้ร้องฎีกาคัดค้านชั้นมา
ในชั้นนี้ นับว่ายอมแล้ว จึงไม่เป็นปัญหาที่ศาลฎีกาจะพึงวินิจฉัย ฎีกานาย
จอนพงษ์นั้น ทกประการ ให้ยกคำพิพากษาศาลต่างทั้ง ๒ แลยกฟ้องโจทก์เสีย
ให้ โจทก์เสียค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยฝ่ายเดียว กับค่าทนายความด้วย
รวม ๓ ศาลเพียงเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พุทธศก. ๒๕๕๖

กรมตุลาการ

พระยานรเณศินัญชาภิกขุ

พระยาเกษมสุขุภาวิ

อธิบดีทรวงปฎกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๖ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา คำพยาน

คำพยานซึ่งจำเลยไม่มีโอกาสได้ชี้ค้านนั้น ศาลจะ
ฟังชั้นลงโทษจำเลยไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจท
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

กรมอัยการ

โจท

ในคดีระหว่าง

จันตง

จำเลย

โจทฟ้องหาว่าเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖ เวลาห้าโมง
จำเลยได้ลัดงกระเบาเลื้อยขึ้นแก่งซอดตักเงินไป ๓ บาท ๖๒ สตางค์ ที่ตำบล
บ่อนอิศรากรทุ่งเทพฯ ขอให้ตั้งโทษตามกฎหมายถึงขั้นอาญามาตรา ๒๙๓ ฯ
จันตงจำเลยให้การปฏิเสธอย่างราบที่ขลุ่ย ฯ

ในชั้นศาลพระราชอาญาพิจารณาย้ายโจทไม่สามารถนำตัวจันตงซอด
เจ้าทรัพย์มาเป็นพยานเบิกความได้ โจทจึงร้องขออ้างสำนวนการไต่สวน

01/10/2565

ขึ้นศาล ไปรักษาประคบกับคำพดกระเวร เจ้าทรัพย์ ให้ถอยคำว่าณวัน
 เวลาที่โจทหา จันเเกงชวดแต่จันอุ้มยันทงที่ข้างโรงบ่อนอิศรา มีคนร้าย
 มาตั้งกระเบาเสื่อจันเเกงชวดเอาเงินไปได้ ๓ บาท ๖๒ ถดวังก์ จันเเกงชวด
 จับมือคนร้ายแค้นร้ายตบคตได้ แล้วหนีไป ไปทางไหนไม่เห็นเพราะคน
 อัดแอ แต่จันเเกงชวดแต่จันอุ้มยันทงที่ข้างโรงบ่อนอิศรา คือ จำเลย จันเเกงชวด
 จึงได้ ไปตามตรวจค้นพบจำเลยอยู่ใน โรงยาหมื่น ในครอกอิศรา แล้วบอก
 ให้พดกระเวรจับตัวไป นายชวงพดกระเวรเบิกความว่า ได้เห็นจัน
 เจ้าทรัพย์ได้จำเลยมาทางปากครอกอิศราจึงบอกให้พยานจับ พยานก็จับ
 ไว้ได้ แต่พยานหาได้คนคือจำเลยว่าจะมีอะไรบ้าง ฯ

ศาลพระราชอาญาปรึกษาว่า แม่จันเเกงชวดเจ้าทรัพย์ จันอุ้มย
 ไม่ได้ มาเบิกความเปนพยานในชั้นศาลดี แต่หลักฐาน โจทสืบได้ มีคน
 พังได้ ว่าจำเลยได้ตั้งกระเบาเสื่อถกเงินขอจันเเกงชวดไปจริง แต่มีขอ
 พิฐที่ชิงหนีเป็นคน ถือว่าจำเลยไม่เป็นคนร้ายแล้วจะชิงหนีด้วยเหตุใด
 รัชกาลว่าจำเลยมีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๙๓ ข้อ ๑ ให้จำคุก
 จำเลย ๑ ปี กับเพิ่มโทษฐานไม่กล่าวจำตามมาตรา ๗๓ ข้อ ๒ เดือน ๑

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปรึกษาว่ากรณีตั้งกระเบาโจทไม่
 มีถกรพยานนอกจากจันเเกงชวดเจ้าทรัพย์แต่จันอุ้มย ซึ่งไม่ ได้ ควบคุมมาเบิกความ
 ๐1/10/2565
 เปนพยานในศาลพระราชอาญา พยานพดกระเวรเปนพยานคอนหลัง เมื่อ

จันทองบอกว่าตามพบจำเลยใน โรงยาแล้ว แต่กรณีที่เกิดขึ้นในตอนโรงยา
 ฝ่ายจำเลยมีต้นหน้าเปนมพยานได้ดูบาดแผลบอกความว่าจำเลยได้ชกที่ โรงยา
 ของพยานจันทองชกกับพวกเข้าไปขอยาฝิ่นจำเลย ๆ ครอบงำไม่มี จันทอง
 ชกทำกริยาเป็นนักเลง โค้ชชกชกชกจำเลย พยานเห็นดังนั้นก็ได้จำเลย
 จันทองชกกับพวกออกไปนอกโรงยาฝิ่น เมื่อจำเลยออกไปนอกโรงยาฝิ่นแล้ว
 จันทองชกได้ตามจะทำร้ายจำเลย ๆ จึงชิงหนี จันทองชกของให้พลตระเวร
 จับ แต่หาว่าจำเลยดองกระเบ้าเงิน คดีจะลงต้นนี้ฐานว่าจำเลยได้
 ดองกระเบ้าจริงยังมีชอบ การที่จำเลยชิงหนีก็มีเหตุ เพราะจันทองชกมี
 พวกมาก ฝ่ายจำเลยชกคนเดียวจึงชิงหนี คดีจะฟังเอาจำเลยเป็นพิรุธเพราะ
 เห็นขโมยไม่ได้เป็นทีเคลือบแคลงอยู่ ให้ยกคำพิพากษาคัดเดิมแดงยกฟ้อง
 โจทก์ปล่อยจำเลยพ้นโทษไป ฯ

กรมอัยการโจทก์อุทธรณ์ว่า ถวายฎีการ้องคัดค้านว่า ถ้าไม่ฟังคำพยาน
 ในศาลไปริตถา ศาลนั้นจะตั้งขึ้นไว้เพื่อประโยชน์อื่นใดเป็นต้น ฯ
 กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนนั้น เห็นว่ารับที่พระยา
 อรรถการรังจรินให้ฟังคำพยาน ในศาลไปริตถาซึ่งจำเลยไม่มีโอกาสได้
 ชักใช้ แต่จำเลยรังจิตใจขอชกพยาน โจทก์ในชั้นศาลมีบันทึกอยู่โค้ง ๆ
 ช่างไม่กระตาคใจนักเรียนกฎหมายสำนักชกชกบ้างละฤฯ ทั้งคดีดองกระเบ้า
 เช่นนั้นเมื่อจับไม่ได้ คามีต ก็ยอมรั้อยู่แก่ใจว่าเบนการยากที่จะว่าชานเอา

๑๒๔

ความจริงเขาโทษได้ แต่คดีโจทก์นี้ยังเดินหนัก ๆ ไป ฝ่ายจำเลยมีพยาน
สืบแก้ตัวได้ หรือพยานมตทิน ฎีกาใจท้วงไม่ขึ้นให้ยกเสีย ให้ปล่อย
จำเลยไปตั้งศาลอุทธรณ์ไปดูขามารชอบด้วยทางพิจารณาแล้ววันนี้ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๒

กรมหลวงดิศ

พระยานเรนตัมยงศักดิ์

พระยาพิพากษาศาลฎีกาธิบดี

อธิบดีทรวงยุติธรรม

เจ้าพนักงาน

ครั้นวันที่ ๑๙ เดือนนี้ข้าแควงเฮาชาติใจตายด้วยความชอกช้ำที่นายค่นกระทำ
ฝ่ายนายเหลื่อม นั้นเมื่อได้ทราบเหตุกลับได้ส่วนแถบอกรายงานเท็จไป ยังเมือง
ว่าข้าแควงเฮาตายด้วยโรคลงท้อง ประสงค์จะบังคับยังมีให้นายค่นกระขาย
ต้องราชทัณฑ์ขอให้ลงโทษตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑ และ ๓
ที่ ๒ หมวดที่ ๒ ฯ

นายค่นกระจำเลยให้การว่าข้าแควงเฮาเป็นลูกจ้าง บิดพดลทั้งการงาน
จำเลยได้เอาไม่เรี่ยวเขียนเป็นถวส่งสอนหาได้ กับกระไม่ แลข้าแควงเฮา
ตายเพราะโรคลงท้อง ฯ

นายเหลื่อมให้การปฏิเสธว่าไม่ได้ ได้ส่วนแถบอกรายงานเท็จไปยัง
เจ้าพนักงานผู้ใหญ่ฝ่ายเมือง ฯ

อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลนครราชสีมาชั้นศาลเมืองบุรีรัมย์พิจารณา
คดีได้ความว่า ระยะเวลาโจทก์ข้าแควงเฮาจะได้อะไรให้เป็นที่ไม่
พอใจนายค่นกระนั้นไม่ปรากฏ ฯ แต่ว่านายค่นกระให้นายโพยมบุตรข้าแควงเฮา
เขียนแม่ ข้าแควงเฮาร้องไห้บอกแก่บุตรว่าให้ทานเขียนเองเถอะ นาย
ค่นกระได้ยื่นตั้งหน้าด้วยหวายชอกมาเขียนข้าแควงเฮาเอง ๑ ที่ แลกระช้ำลูกที่
ท้องน้อยอีก ๓ ที่ ความปรากฏอีกว่าเวลานั้นข้าแควงเฮามีตัวรักได้ ๒ เดือน
ข้าแควงเฮาสมดังปลง แลตั้งแต่ลูกเขียนลูกกระแล้ว ให้มีอาการจุกเสียด
เป็นเนืองนิตย์ รุ่งขึ้นวันที่ ๑๙ เดือนนี้ข้าแควงเฮาชาติใจตาย มีพยาน
ได้ ๒ คน ศพที่ท้องน้อยมีรอยช้ำดำเขียวยาว ๓ นิ้ว กว้าง ๒ นิ้วเศษหมอมดจุก
ครรถเบื่อกความว่าข้าแควงเฮาตายเพราะจะแทงลูก เนื่องจากเหตุที่จำเลยกระ ฯ

ฝ่ายนายเห็ดหอมไปตรวจการกตัญญูมา ได้ทราบเรื่องแล้วเรียกพยาน
มาได้ถ้วนครบถ้วนเต็มต่อหน้าให้พยานอำพรางความจริงปิดความร้าย ให้พูด
ว่าอำแดงเฮงตายเพราะโรคลงท้อง แล้วท้าวรายงานบอกไปยังเมืองด้วย
ความเท็จดังนี้ ฯ

ได้ความตั้งขึ้นศาลเมืองบริบูรณ์ ปรากฏว่า พยานโจททหลายปากยืนยัน
ว่าอำแดงเฮงไม่ได้ตายเพราะโรคลงท้อง อำแดงเฮงตายเพราะจะแทงตอก
เนื่องจากเหตุที่จำเลยเถระ นายคุ่นจำเลยมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่
เจตนาตามลักษณะอาญามาตรา ๒๕๑ นายเห็ดหอมมีความผิดตามลักษณะ
อาญามาตรา ๑๔๒ แต่ ๑๔๔ ข้อ ๑ ข้อ ๒ ซึ่งขาดตัดสินให้คุกชายคุ่นไว้
กำหนด ๕ ปี นายเห็ดหอมกำหนด ๒ ปี ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษปรากฏว่า ข้อที่นายคุ่นเขียนมาเถระ
อำแดงเฮงนั้นไม่เป็นปัญหา เพราะนายคุ่นไม่มีอำนาจที่จะทำได้ ต้องมี
ความผิดเต็มข้อ แต่เหตุอำแดงเฮงตายลงนี้ศาลอุทธรณ์เห็นว่าอำแดงเฮง
ตายเพราะโรคลงท้อง ไม่ใช่ตายเพราะถูกแทง เพราะฉะนั้นจะปรากฏ
คดีถึงว่านายคุ่นได้ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนายังมีข้อบ นายคุ่นมีความผิด
เต็มข้อเพียงฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา ๒๕๔ เท่านั้น ให้จำคุกชายคุ่น
มีกำหนด ๑ ปี แต่นายเห็ดหอมไม่มีความผิดให้ปล่อยตัวไป ฯ

โจทก์กล่าว ๑ ถวายฎีกา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ ประชุมปรึกษาถ้อยความคดีนี้ ฐานพิจารณา

ได้ความดังกล่าวนั้น เห็นว่าศาลชั้นอุทธรณ์พิเคราะห์ข้อพิพาทคดีด้วยทาง

พิจารณา คดีนี้ โจทก์ฟ้องขอให้判令ให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องด้วยเหตุที่

จำเลยยื่นอุทธรณ์คดีความนี้ว่า ข้อเท็จจริงไม่ได้ด้วยด้วยโรคชราของ

เป็นมันแน่ ข้อเท็จจริงถูกอ้างจำเลยแต่กรณีอาการเจ็บท้องจะทั้ง

ถูกจึงตาย เมื่อได้ความจริงเป็นต้น ความผิดของจำเลยจะพินาศมาตรา ๒๕๑

ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาไปไม่ได้ ฝ่ายจำเลยแต่กรณีนั้นพยานโจทก์

ยืนยันว่าจำเลยแต่กรณีได้จัดการได้ส่วนเรื่องนี้ เรียกพยานมาเดิมก่อน

ให้ ๆ ตาม ว่าข้อเท็จจริงตายเพราะ โรคชราของ ด้วยหวังจะช่วยคุ้มครองของ

ชายไม่ให้ต้องรับราชทัณฑ์ทั้งนี้ จำเลยแต่กรณีมีความผิดตามมาตรา ๑๔๒

ศาลเดิมปรากฏว่าได้บทขอรับแล้ว แต่วางกำหนดโทษจำเลยยังแรงไป ๑

อาศัยเหตุฎีกาโจทก์ฟ้อง ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นอุทธรณ์

พิเศษเสีย วรรคตคดีนี้ให้จำคุกจำเลยกำหนด ๓ ปี (สามปี) ให้จำคุก

จำเลยแต่กรณีกำหนด ๑ ปี (หนึ่งปี) นับแต่วันต้องรับเป็นต้นไป ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานเรนตีบุญชากิจ

พระยาเกษมสุขการี

01/10/2565

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๔๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา แบบ

หนังสือถนัดนั้นเขียนด้วยเส้นดินสอก็ใช้ได้ เพราะ
ประมวลอาญามาตรา ๖ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ได้ตั้ง
ประกาศทำตัวกรรมวิธีที่ จุฬาลงกรณ์ ๑๒๓๒ ได้บ้างแล้ว

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
พิจารณาคำพิพากษาคาดอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ

นายจ้ง โจท
ในคดีระหว่าง นายที จำเลย

กรณีโจทฟ้องศาลเมืองนครนายก ว่าจำเลยยืมเงินของโจทไป ๔๐๐
บาท มอบตราสองให้ โจทยึดไว้เป็นด้าค้ำจำเลยได้ ใช้ ๘๐ บาทแล้ว
ยั้งแต่ ๓๒๐ บาทไม่ยอมใช้ให้ โจท ขอให้ศาลบังคับให้จำเลยใช้ทั้งต้น
เงินแต่ดอกเบี้ยโดยจำนองนี้ ๆ

จำเลยให้การว่าได้ ยืมเงินของโจทไป ๓๒๐ บาทจริง แต่แก้ว่าได้
ใช้ให้เสร็จสิ้นแล้ว ๆ

ศาลเมื่อนครนายกพิจารณาแล้วปรากฏว่า หนังสือเช็คค่าธรรมเนียม
 ที่จำเลยทำไว้ โจทก์นั้นเขียนด้วยเส้นดินสอ มีใต้เขียนด้วยเส้นดำ
 นาน้ำหมึก ถึงแม้ว่าโจทก์มีพยานสืบประกอบก็ยังใช้ไม่ได้ตามประกาศทำสาร
 กรมธรรม์ทนายลูกคนบึงดึกที่ราช ๑๒๓๒ ข้อ ๑-๕ แต่คดีนายทศปดิมข้อ
 คดีว่าโตเขาเขาเปิดอีกโจทก์ให้ โจทก์แล้ว ๑๘๘๓ เดือน ๕ ๐ ๑๓ จึงพิพากษา
 ให้อยกฟ้องนายวงเล็ก ให้นายวงคนตราของให้นายที่จำเลยไป ฯ

นายวงวิธของทนาย

ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษพิจารณาวัง คดีเป็นความขมขื่นไม่จำเป็น
 ต้องทำหลักฐานเป็นกรมธรรม์ลงเงินตำหนัก เพียงแต่หนังสือเช็คค่าธรรมเนียม
 ก็นับเองแต่มีพยานพยานเป็นทศปดิมแล้วพอโต แม้แต่เขียนด้วยเส้นดินสอก็
 ได้ ข้อเท็จจริง แห่งคดีนายที่จำเลยนำสืบไม่ได้สืบข้อคดีว่าโต ใช้เงินให้
 โจทก์เต็มแล้ว เมื่อหนังสือหลักฐานยังอยู่ในมือโจทก์ทราบโต คดีควรฟัง
 ว่าโจทก์ยังไม่ได้รับเงินใช้เงินจากจำเลยทราบนั้น จึงพิพากษาให้อยกคำตัดสิน
 ศาลเดิม ให้จำเลยใช้เงิน ๓๒๐ บาทให้ โจทก์ แต่เมื่อโจทก์ได้ รับเงิน
 ข้าราชการรับจำนวนแล้วให้ คืนตราของแก่จำเลย ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียม
 นิยามแต่คำทนายแทนโจทก์ ๒ ค่า ๓๗ บาท ฯ

นายที่จำเลยทศปดิม ๑ ถวายฎีกา คดีค้านว่าหนังสือเช็คค่าธรรมเนียม
 พังเป็นประมาณ เพราะทำไม่ถูกต้องของตัวข้อคดีกับประกาศที่กรม
 ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนหนึ่งโดยถกกันแล้วเห็นว่านาย
 ที่โต ทำหนังสือขอมอบบวราชองให้ ไว้กับโจทก์เป็นประกัน มาบัดนี้ถึง
 ว่าหนังสือนั้นทำด้วยเส้นคนต้อไม่ควรเชื่อฟังตงหรือขมิ้น พระราชบัญญัติ
 บัญญัติกรราช ๑๒๓๒ ที่บังคับให้ทำหนังสือบางอย่างด้วยเส้นนาหมกนั้น ประ
 มวญานาฎมาตรา ๖ ข้อ ๑๔ ข้อ ๒๐ ย่อมบังคับใช้ได้จริง คือ คำว่า
 หนังสือ นั้นท่าน หมายความว่า บันทึกรายความที่จะใช้ เป็นพยาน แห่งข้อคำที่
 เขียนไว้ นั้นโต แต่หนังสือสำคัญนั้นท่านหมายความว่า บันทึกรายความซึ่งเป็น
 สำคัญแก่การตั้งกรรมสิทธิ์ที่ดิน แต่บันทึกหนังสือที่เป็นหลักฐานแก่การ
 เปลี่ยนแก่ ฎาเลอต่าง โอนกรรมสิทธิ์ ฎาที่ดินคดอย่าง อาศัยรับทวงตราทั้ง
 ๒ นี้แต่แบบบันทึกฐานซึ่งมีมาอนันต์ จึงพร้อมกันวินิจฉัยว่าหนังสือนี้ไม่
 จำเป็นต้องเขียนด้วยน้ำหมกส่งมอบไปดังที่ได้ ฎากำเจมพงไม่ขมิ้น โหยกเดี่ยว
 มังกับคดีตามคำต่อทวงตราหลวงพิเศษทุกประการ ให้จำเลยใช้ค่า
 ทนายความแทน โจทก์ ค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานรเณศบัญชาการ

พระยาเกษมสุขการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๕๑ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ปล้น ค้ำชั่งตรา

ในคดีเรื่องปล้นโจทก์ไม่จำเป็นต้องสืบว่าเครื่องมีที่จำ
เลยถือเป็นค้ำชั่งตราหรือไม่ ถ้าเจ้าทรัพย์มีฉันทะ ภูษณะอัน
เกิดแต่เครื่องประหารเป็นพยานอันประจักษ์อยู่แล้ว

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจทก์
อุทธรณ์คำพิพากษาคำอุทธรณ์
กรมอัยการ โจทก์
ในคดีระหว่าง จำเลย
จีนฮ้อ

กรณีโจทก์ฟ้องหาว่าเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศัศ ๒๔๕๖ เวลา
ห้าโมง จำเลยกับพวก ๔ คนมีค้ำชั่งตราเข้าปล้นบ้านเงินเก่าเก็บเอาทรัพย์
ไปรวมราคา ๑๐๔ บาท ๕๐ สตางค์ ณะคำมตคดีของมอญบางเขน แขวง
กรุงเทพฯ ฯ ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๑ ฯ

๐๙/10/2๓๕๕
จำเลยให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ ฯ

ศาลพระราชอาญาพิจารณาแล้วปรากฏว่าคดีโจทก์จับชู้พยานเบิกความ
 เป็นหลักฐานมั่นคงว่าณะวันเวตาโจทก์หาพยานได้ เห็นจำเลยกับพวก ๕ คนถือ
 ไม่เข้าบ้านจันทา จำเลยเป็นผู้ถือคบเพลิงเดินนำหน้า เห็นจันทา
 เจ้าทรัพย์นอนหลับอยู่คราน้ำโรง จำเลยได้เข้าไปตักดีดจันทาแตก แด
 พวกจำเลยได้ขโมยเอาของออกแล้ววิ่งประคองโรงเข้าไปกับของ หนึ่งเวลา
 พนักงานกองตระเวนไปจับจำเลย ๆ หนึ่ง แต่คงกริยาพิรุณต่าง ๆ แดโจท
 ค์ได้บอกความว่าจำเลยเป็นคนมีกำลังเท่ากับจันทาเจ้าทรัพย์ด้วย พยานจำเลย
 ไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานโจทก์ได้ จึงชี้ขาดคดีริบว่าจำเลยมีความผิดตาม
 ลักษณะอาญามาตรา ๓๐๑ ตอนต้น ให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๑๐ ปี (สิบปี)
 กับให้ ไซทรัพย์แก่เจ้าทรัพย์ด้วย ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปรากฏว่าข้อเท็จจริงแห่งคดีข้างเดิม
 ปรากฏว่าควรวังพยานโจทก์นั้น ศาลอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย แต่ข้อเท็จจริงว่า
 จำเลยมีความผิดฐานปล้นนั้นยังไม่เห็นด้วย เพราะทวงพิจารณาไม่ปรากฏ
 ว่าคนร้ายได้ มีคดีราวุชที่เป็นเครื่องประหารชีวิตว่าคนร้ายถือไม่ทุกคนนั้นไม่
 ปรากฏว่าเป็นโมฆะคดี บทผลของจันทาไม่ถึงลำดับ จะฟังว่าเป็น
 คดีราวุชตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖ ข้อ ๑๕ ไม่ได้ คดีของฟังว่าจำเลย
 มีความผิดตามมาตรา ๓๐๐ ฐานชิงทรัพย์ คดีอื่นแก่ข้างเดิม ให้จำคุก
 จำเลยมีกำหนด ๕ ปี ฯ

กรมอัยการโจททุกเกล้า ๆ ถวายฎีกา ๆ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนนี้ เห็นว่าพยาน โจทนั้น
คง จำเลยเป็นพริชตตายกระทรง คดีได้ความจริงไม่มีที่สงสัย ศาล
อุทธรณ์ ไม่ควรอุทธรณ์หรือจำเลยแต่พวกถือไม่เป็นอาวฤฎาไม่ ชนเป็นเหตุ
แก่บทแดงโทษจำเลย เพราะเจ้าทรมยมีฉนระภินระอนเกิดแต่เครื่องประหาร
เป็นพยานแท้จริงอยู่ฉน จะถอยมาว่าฉนฉนว่าโจทต้องสืบให้ ได้ความจริง
ว่าไม่อะไร ฉนฉนเห็นฉนว่าโจทสืบได้แต่ตัว คือ ไม่ เป็นเครื่องประหาร
พอทำให้ สัตระแตกมีบาดแผลตามคำฉนฉนฉนได้ ฉนจะคิดคำฉนเพียงแต่
แดงแต่ฉนฉน ดูหรือว่าไม่ซ้ำศาลอุทธรณ์จะวางคนเป็นทนายจำเลยนำพยาน
ฉนเองเสียคอกกระมัง ปรึกษาอุทธรณ์หรืออุทธรณ์นี้ไม่ชอบเลย เพราะไม่
ให้มีเหตุที่พิภาษในฉนวนฉนด้วย ฎีกากรมอัยการ โจทฟังฉน ให้ยกคำ
พิพากษานั้นเสีย ให้บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลพระราชาญาทุก
ประการ ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตวัติ

พระยานรินคิณบัญชา

พระยาเกษมสุขการ

คำพิพากษารัฐีกาที่ ๑๐๕๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา เจตนา พยายาม

จำเลยเมาสุรามาทะเลาะทุ้มเถียงกับโจท แล้วเอาปืน
ยิงไปทางโจทกระสุนปืนห่างโจทถึง ๕ วา จะสันนิษฐานว่า
เป็นเจตนา ถึงพยายามฆ่าหนึ่งไม่ไ้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ

	นายตอย	โจท
ในคดีระหว่าง		
	นายพอน	จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องศาลมณฑลปาจิณบุรี หมายว่าเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์
พุทธศก ๒๔๕๕ เวลาถดงคืนจำเลยเอาปืนยิงโจท ๒ นัดกระสุนปืนเฉียด
โจทไป แลเหตุนี้เกิดที่ตำบลเฮวตะเซ่ แขวงเมืองฉะเชิงเซา ขอให้
ตโทษจำเลยตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๗ แลมาตรา ๖๐ ฐานพยายาม
ฆ่าคน ๆ

จำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อหา ข้อตั้งว่าพวกโจทก์ได้เอาไม้ขว้าง

โรงนาจำเลย แต่เขาเป็นยิงเข้าเข้าไปในโรงจำเลยก่อน จำเลยจำตั้งยิงยิงคอม
เพื่อมันของมัน แต่พ้องแย้งว่านายต้อยโจทก์เขาเป็นยิงจำเลย ฯ

ศาลมณฑลพิจารณาคดีแล้วพิเคราะห์ได้ความว่า บ้านโจทก์จำเลย
อยู่คณะฟากคลองบางขวัญ ห่างกันประมาณ ๑๐ เส้นในวันเกิดเหตุคุณ
กลางวันจำเลยไม่ได้อยู่บ้าน มีกระบือประมาณ ๑๐ กระบือมาย่านหน้าของ
จำเลย ครั้นเวลา ๒ โมงเศษจำเลยมาดูรากถ่มมาได้ทราบจากภรรยาว่า
มีกระบือมาย่านหน้าจำเลยก็สงสัยว่าเป็นกระบือของนายต้อยโจทก์ จึงร้อง
คำ่ว่าโจทก์เป็นคำห้ามห้ามต่าง ๆ นายต้อยจึงส่งมายื่นหนังสือของร้องถาม
จำเลยว่า เหตุใดจึงได้คำหานายต้อยแล้วก็อ้างเกิดเหตุถึงกัน และ
ในขณะที่โจทก์กับจำเลยทะเลาะกันชยนั้นมเสียงบนคังชน ๒ นิต เมื่อบนคังนค
แรกจำเลยร้องว่ามร้ายปล้น แต่เสียงบนนคหลังจำเลยรับว่าจำเลยยิงเอง
พิเคราะห์ถึงค้ำพยานทั้ง ๒ ฝ่าย คดีนี้จำเลยเสียงบนคังมาจากโรงจำเลย
อ้างแต่ภรรยาจำเลยแต่นายเที่ยงเบิกความว่าเห็นโจทก์เป็นผู้ยิง แต่พยาน
๒ ปากนี้แตกต่างกันไม่ควรฟัง ถ้าวค้ำพยานว่ากระสุนปืนถูกเข็มได้เข้า

ทุก ๆ ครึ่งเมื่อเวลานั้นเที่ยงมาตรวจจำเลยกลับแจ้งว่าไม่ถูกระไร แต่
 เวลาเย็นนั้นก็มืดคลุ้มเห็นตัวกันไม่ได้ การยิงทิ้งมีพอดระงับนิษฐานได้ว่าจำเลย
 เป็นผู้ยิง แต่จำเลยจะได้ ยิง โดยเจตนาหรือโดยมิเจตนา ทางพิจารณาได้ความว่า
 จำเลยไม่ได้ มีสาเหตุอันหนึ่งอันใดมาทำอันนั้นอย่างไร นอกจากจะได้เกิด
 เหตุระวิวาทกันในเรื่องนี้แล้ว เวลานั้นจำเลยเมาสุรามาก คือน่าจะโดยใจเอง
 เบิกว่ากระสุนขึ้นห่างจากตัวใจไปสัก ๕ วา ก็ยังไม่พอพัวรัดจำเลยได้ดัง
 ใจจะมีใจที่จะยิงโดยจำเลยฐานพยายามฆ่าคนตามข้อหาอันนี้ยังไม่ผิดนัก ฝ่าย
 ตำรวจชั้นของนายพอนก็ยังไม่พิจารณาไม่ได้เข้าไป จึงพิพากษาให้ยกฟ้อง
 ทั้ง ๒ ตำแหน่ง ฯ

นายต้อยใจต่อทรรณ

ศาลต่อทรรณราชหลวงพิเศษปกครองว่า การที่จำเลยยิงมีควรฟังว่า

จำเลยได้ใจยิงใจโดยเจตนาร้าย เพราะจำเลยได้ปืนกระบอกปืนไป
 ทางใจ ทั้งได้เป็นฆาตกรเหี้ยมอำมหิตจะว่าจำเลยยิงเขาไปโดยอุทธานั้นเป็น
 เหตุกันก็ไม่ได้จำเลยก็มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ แต่ ๖๐
 ฐานพยายามฆ่าคนตาย โดยเจตนาจึงพิพากษาให้ยกคำตัดสินศาลเดิม ให้
 จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๑๐ ปี

นายพอนจำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่ากรณีได้
 ความว่ากระสุนปืนไปห่างจากตัวใจถึง ๕ วา เป็นการห่างเห็นมากยังไม่
 ควรฟังว่าตั้งใจยิงให้ตาย และได้ลงวินิจฉัยฐานว่าเป็นกริยาถึงพยายาม
 ฆ่าคนตั้งฟ้องนั้นยังไม่ได้ ศาลมณฑลปราจีนวันจึงมีมติว่าฎีกาจำเลย
 ฟ้องชน จึงชี้ขาดให้ยกคำตัดสินศาลราชหลวงพิเศษโดยปล่อยจำเลยไป ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมด่วนคดี

พระยาพรเนติบัญญัติ

พระยาเกษมศุนทร

พระยาพิพากษาดัตตยาธิบดี

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๘ พ.ศ. ๒๕๕๖

วินิจฉัย บาท แสตมป์ หัตถ์ เหตุ ปรานี

แสตมป์ที่ส่งร่ำขายอยู่ที่นครเชียงใหม่ จะพึงว่าเป็น
แสตมป์หัตถ์เสมอไปไม่ได้

จำเลยเป็นคนชราอายุ ๕๐ ปี ไม่เคยรับอาญามาก่อน
ก่อนเลย เป็นเหตุควรปรานีลดโทษตามบท ๕๘ ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
ตรวจคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

	นายเถา	โท
ในคดีระหว่าง		
	นายรศ	จำเลย

กรณีโจทก์ฟ้องศาลเมืองรัษฎาบึงหวาร เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม
พุทธศักราช ๒๔๕๖ เวลาหกโมงเย็น นายรศจำเลยได้เข้ามาค้นนายเถาด้วย
ความอาชวามาตรา นายเถาถูกฟันแฉ่งดวง นายรศยังฟันซ้ำอีก แต่
พธินปลงยี่มือไปถูกดินเสีย นายเถาจึงไม่เป็นอันตราย รอให้ตั้งโทษตาม
ลักษณะอาญามาตรา ๒๕๔-๒๕๖

นายรศจำเริญให้การต่อสู้ว่าณะวันเวตาโจทหา จำเริญคายนัญญา
ส่วนอยู่ นายเถาโจทเสัพสุราเมามาเอาไม้ค้ำจำเริญก่อน จำเริญจึงเอา
ไม้ค้ำนั้นไปตีหนึ่งเพื่อป้องกันตัว ฯ

ศาลเมืองรัษฎาบุรีพิจารณาแล้วพิพากษาว่า เติมนายเถาโจทเค้นบ้น
อยู่ข้างโรงอั้งตั้งใหม่ว่ากระบวนเหยียบค้ำไม้ นายนวนรศ. อจขอบแต่มัด
เค้นส่วนไป ได้ ยินนายเถาบ้นอยู่เจ้าใจเชื่อว่านายเถาว่ากระไว้ ไม่ปรากฏ
นายรศจึงพิศุดชอบว่าแบกจอบมาจะทำกระไว้ แต่ก็เกิดเป็นปากเสียงท่มเถียง
กันจน นายรศ. ต. อามตพ่นนายเถาก่อน นายเถาจึงเอาไม้ ค้ำนายรศ.
เพื่อขังกันตัวนายเถานับขาดแต่ที่ติดๆ ต้องรักษาอยู่เค้นคุมเคียบเป็นมาตผลด
๑ หนั นายรศ. นั้นท่มบวม ๒ แห่ง เห็นว่านายรศ. จำเริญมีความผิดตาม
ลักษณะอาญามาตรา ๒๕๖ บัดสินให้จำคุกนายรศ. นั้นกักหนด ๒ ปี แต่นายรศ.
มีอายุชราถึง ๕๖ ปี แต่ยังไม่เคยต้องโทษเคยควร ได้รับความเป็นธรรม
ตามมาตรา ๕๙ ลดลงกึ่งหนึ่งเหลือ ๑ ปี และให้รอกการลงอาญาจำเริญ
ไต่ตามมาตรา ๕๑-๕๒ ฯ

โจทอุทธรณ์ว่าไม่ควร รอกการลงอาญาจำเริญ ฯ
ศาลอุทธรณ์ก็วินิจฉัยตามศาลเดิม ฯ
โจททุดเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

07/10/2565

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุกษาด้านคดีนี้ เห็นว่าข้อความจริง
 แห่งคดีนี้ซึ่งศาลต่างทั้ง ๒ ได้ฟังเบาะแสมา ว่า นายรศจำเลยได้พัวนายเกา
 ก่อนจริง หากให้นายเกาค้นนายรศก่อนไม่ แต่บุตรและธิดานายเกานี้กรรมการ
 เห็นว่ายังไม่ไร้ภาคผลดีแท้ เพราะไม่ได้ความว่านายเกาเจ็บปวด
 ค้างทนทุกข์เวทนาอันถึงตายเกินกว่า ๒๐ วัน เหตุที่รักษามาตผลอยู่เดือนเศษ
 จึงหายอย่างเดียวนั้นไม่เป็นหลักแห่งการวินิจฉัยว่าภาคผลดี หักตามใจความ
 แห่งบทกฎหมาย จึงแก้คำชี้ขาดว่านายรศจำเลยมีความผิดตามมาตรา ๒๕๔
 แห่งคำต่างสั่งให้รอการลงอาญาจำเลยไว้ กรรมการเห็นยังไม่เป็นเหตุอัน
 สมควร ให้อภัย กรณีที่ว่าทนายรศขอรับแต่จากฉบับเข้าใจ ๗
 เพียงแต่คัดขอเท่านั้น แต่ขอที่ว่าควรปรานีจำเลยตามมาตรา ๕๙ ในฐานะ
 ที่ยังไม่เคยต้องโทษแต่เป็นคนสูงอายุนั้นว่าขออภัยบ้าง ๗

ด้วยเหตุนี้ ฎีกา โจทพงษ์น จึงชี้ขาดตัดสินให้จำคุกนายรศจำเลย
 ไว้ มีกำหนด ๓ เดือน กับให้เสียค่าธรรมเนียม แค้นใจด้วย จำพิพากษา
 ศาลต่างซึ่งไม่ตองกับศาลนี้ ให้อภัย ๗

ศาลฎีกา วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมหลวงดิ
 พระยาภฤตีกานกรณกิจ
 พระยาพิพากษาศักดิ์ยาริปตัย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๑๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา จำหน่าย

ทำหนังสือสัญญาจำหน่ายของรูปพรรณ ในตอนท้าย
สัญญามีว่า ถ้าผู้รับจำหน่ายต้องการเงินเมื่อใด ผู้จำหน่ายจะรับ
ไถ่ไม่ให้ขาด ทัดสินว่าเป็นจำหน่ายกันตามธรรมดา ไม่ใช่กู้ยืม

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พลเรือนกรมการคดีจำหน่าย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นหลังพิเศษ

ฮ้างแดงทรัพย์ โจทก์

ในคดีระหว่าง

เย็น ภรรยาพระยาศรีธรรมศุกรราช จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลเมืองศรีอยุธยาว่า จำเลยได้กู้เงินของโจทก์ไป
๑๖๐๐ บาท แต่เอาของทองรูปพรรณให้ โจทก์ยึดได้เป็นประกัน มี
หนังสือสัญญาว่าจำเลยจะไถ่คืน แต่จำเลยหาไถ่ไม่ ขอให้ศาลบังคับจำเลย
นำคืนเงินต้นดอกเบี้ยรวม ๒๔๔๐ บาทมาไถ่ของคืนไป ฯ

จำเลยให้การ ว่าได้นำ ของ ทอง รูปพรรณ จำนำไว้กับโจทก์รับ เงิน มา
๑๖๐๐ บาทจริง จำเลยได้ตั้งดอกเบี้ยเดิมอมารวมเป็นเงิน ๖๐๐ บาท บัดนี้
จำเลยขาดเงินไม่มีเงินพอที่จะไถ่ของคืน ขอมให้ของทองรูปพรรณนั้นหลุดเป็น
สิทธิแก่โจทก์ ฯ

ศาลเมืองสุโขทัยพิจารณาแล้วปลุกษาว่า จำเลยได้จำนำช่างทอง
 รูปพรรณใส่ กับ โจทก์จริง แต่มีหนังสือสัญญากันว่า จะไต่กันไม่ให้ขาดทั้งนี้
 เห็นว่า โจทก์มีอำนาจขอ ให้จำลงบังคับได้ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕ ๙ / ๑.๓๐
 ยิน. บ.บ.น.ท.ฐาน แดงดอกเบียดจำเลยว่าได้ตั้งโจทแล้ว ๒๐๐ บาทนั้น
 จำเลยไม่มีพยานมาสนับสนุน จึงไม่ควรฟังว่า ได้ตั้งแล้วจริง รัชกาล
 ๑๓๓๓ ให้จำเลยมี เงินมาได้แต่ใช้ดอกเบียดซึ่งละ ๑ บาทต่อเดือนกว่าจะชำระเงิน
 เด็ดจึงแก้ให้เกินกว่าจำนวน ต้นเงินสัญญา มีเงินให้เขาของทองรูปพรรณนั้นขาย
 ทอดตลาด ถ้าเงินไม่พอก็ให้จำเลยใช้จ้ดกรม ฯ

จำเลยร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์รับฟังพิเศษคดีขึ้นตามศาลเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ ว่าการรับรองที่จะได้ของนั้นเป็นการ
 รับรองธรรมดาแห่งการจำนำของถ้าไม่เกิน ๓ ปีแล้วโจทฟ้องขอให้ ได้ได้ ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุกษาด่วนนั้น ได้ความว่าจำเลยทำ
 หนังสือสัญญาจำนำของทองรูปพรรณรับเงิน โจทไป ๑๒๐๐ บาท แลใน
 ตอนท้ายของหนังสือนั้นมีคำว่า ถ้าโจทจะต้องการเงินเมื่อใดจำเลยจะรับ
 ได้ไม่ให้ขาด กรมการเห็นว่าสัญญานี้เข้าลักษณะจำนำกันตามธรรมดา
 หากโจทแก้ ยกฟ้องเป็นฐานก็ เพราะทองงราคา แลข้อความที่ว่า

จำเลยรับรอนั้น หาได้ตรงกับคดีมีบันทึกฐานฎีกาที่ ๕๐๙/๑๓๖ นั้นไม่
 เพราะคดีนี้มีผู้ฎีการับรองไว้เป็นพิเศษอีกกระทงหนึ่ง ฎีกาจำเลยฟังขึ้น
 ใจมักได้ ๆ ของเหตุตงแล้วไม่พอใจ ยังมาฟ้องหาเรียกดอกเบี้ยมากมายให้
 ขากแก่ความเนื่อง พิจารณาไม่ได้ความตงดังนี้ จึงชี้ขาดตัดสินให้ยกคำพิพาก
 ษาคาดต่างทั้ง ๒ ให้ยกฟ้องโจทเดี่ย ให้ โจทใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทน
 จำเลยกับค่าทนายความ ๓ ค่ารวม ๕๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

กรมหลวงดิ
 พระยาฤทธิวิเศษศักดิ์
 พระยานรณรงค์มัญจาคีรี
 พระยาเกษมสุขการี
 พระยาพิพากษาธิบดีฯ

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๖๕ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา ลูกหนี้ นายประกัน

ในสัญญาว่ามีว่า ข้าพเจ้าได้ รับกู้เงินให้ จันเจียง ๒๔๐๐ บาท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับรอง ได้ลงชื่อพระยาเวียงใน ทั้งนี้ พระยาเวียงในจะถือว่าเป็นแต่เพียงนายนำถ้านายประกัน ไม่ได้ ตัดสินว่าเป็นลูกหนี้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย อุตธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

นายหนู

โจท

ในคดีระหว่าง

พระยาเวียงในนฤบาท

จำเลย

กรณีโจทฟ้องศาลแพ่งขอให้บังคับจำเลยใช้เงิน ๔๖๘๐ บาท กล่าว ว่าเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๔๘ จำเลยทำสัญญากู้เงินโจท ไป ๒๔๐๐ บาท ดอกเบี้ยค้างตั้งแต่วันยกยอดมาอีกคิด ๒๒๘๐ บาท แลขอเรียกดอกเบี้ยแต่วันขึ้นฟ้องจนกว่าจำเลยจะได้ชำระแล้วอีกด้วย ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธ ข้อที่ว่าเงินรายวันเงินเจียงเป็นผูก จำเลย
เป็นแค่นายนำเงินเจียง แต่จำเลยได้หักเงินไร้นทุนเงินเจียงเสร็จแล้ว ได้รับ
ประทวนแต่ประทวนหาย ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาดังปรากฏ เห็นว่าข้อต่อสู้ของจำเลยว่าเป็นผู้
แทนเงินเจียงนั้นฟังไม่ได้ เพราะหนังสือสัญญาปรากฏข้อความว่าจำเลยเป็นผู้
กู้ของ ข้อซึ่งจำเลยแก้ว่าได้ออกเงินไร้นไปแล้วจำเลยก็มีได้ มีหนังสือ
เอกสาร ฎา หลักฐาน อันใด มาแสดงตบถ้าง หลักฐาน โฉก ที่ มีน คง อยู่ ฟังได้
พิพากษาให้จำเลยใช้คืนเงินแต่ดอกเบี้ยเต็มตามฟ้อง กับให้ คิดดอกเบี้ย
ต่อไปอีกจนกว่าจำเลยจะชำระเงินเสร็จ แต่มีให้เกินกว่าคืนเงิน ฯ

จำเลยขอทบทวน ฯ

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ทัดสินยืนตามศาลแพ่ง ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษา จำนวนคดีเห็นว่าหนังสือ
สัญญาพระยาเวียง ไนทให้ ไว้แก่โจทก์มีความว่า “ข้าพเจ้าได้ รับเงินของ
คุณหนูให้ เงินเจียงเงิน ๒๕๐๐ บาท ฎา ๓๐ ซึ่ง ได้เขียนชื่อลงตายมือไว้
สัญญาจะใช้ ใน ๑ เดือนข้าพเจ้าเป็นผู้รับรอง ได้เขียนชื่อลงตายมือไว้
เป็นสำคัญ ลงชื่อพระยาเวียง ไนทญาติ ” ซึ่งเห็น ได้ชัดเจนว่าพระยา
เวียง ไนจำเลยหยิบยกคำ ว่า “ให้ เงินเจียงขึ้นเป็นข้อต่อสู้ว่าเป็นแต่เพียง
นายนำเงินเจียงคงนี้ดู ไม่ขึ้น ข้อซึ่งจำเลยแก้ ว่าได้ออกเงินไร้นเสร็จแล้วนั้น

จำเลยมิได้มีหลักฐานอันใดแสดงถึงตัวเอกสารสัญญาที่โจทก์ยึดไว้นั้นได้ แต่
 ศาลพึงได้ข้อมให้จำเลยนำพยานบุคคลมาสืบก็สืบไม่דם ทั้งล้มศ ในคดี
 จำเลยอ้างว่าได้จัดไว้ นั่นก็คดีสืบเป็นคดี ๑๒๕ (พุทธศก ๒๔๔๙) ซึ่งไม่
 ตรงกับคำให้การแก้ แต่อาจเต็มดวงเมื่อใดก็ได้ เพราะจำเลยจดเอา
 เองไม่มีโจทก์ขอด้วยเป็นหลักฐานทั้งนี้ จะพึงว่า โจทก์ได้ รับเงิน ไซ้เงิน ไป
 แล้วทั้งจำเลยก็ยังไม่ได้อีก ศาลต่างทั้ง ๒ ปฎักษาว่าชอบแล้วฎีกา
 จำเลยพึงไม่ยื่นโทษยกเสีย ให้จำเลยใช้ ค่าทนายความแทน โจทก์นี้ศาล
 ฎีกา ๒๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๖

- กรมตุลาการ
- พระยาฤทธิวิเศษศักดิ์
- พระยาฤทธิวิเศษศักดิ์
- พระยาอนุชิตนฤนาถ
- พระยาเกษมศรีสุทนต์
- พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีกระทรวงศึกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๗๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ยั่วโทษ

นายบ้ายแห่งนายตวงแล้วตั้งหนีไป นายสายบิตานายตวง
เห็นตั้งนั้น โศตเจ้าพื่นนายรอดพรรคพวกนายบ้ายตาย ตัดสิน
ว่านายสายทำโทษตามมาตรา ๕๕ ได้ ฯ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาคำอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง โจท
อัยการมณฑลราชบุรี จำเลย
นายตวง นายสาย

กรณีในชั้นศาลเดิมตั้งฟ้องหาพิพาทกันเป็น ๔ ส่วนองค์ในชั้นที่สุด
นักงมแต่นายตวง นายสายจำเลย ๒ คนหลุดเกล้าฯ ถวายฎีกาลำนวนเดียว
เท่านั้น ฯ

มุดกรณีเมื่อณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศก ๒๔๕๓ เวลาทำกิน
มีผู้รายลอบเขาโตถุนเรือนนายไผตเอามัดแทงรอดต้องเรือนขึ้นไป มีดเกือบ
จะถูกนายไผต ครันตักประมาณ ๔ ทุ่มเศษนายบ้าย นายรอด นายไปถ่
พากันถัดมาจากฝั่งสวนมาบ้าน นายไผตเล่าเรื่องผู้รายเอามัดแทงรอดต้อง
ชันนานน ให้พวกเพื่อนทั้ง ๓ คนหนีฟัง พอชายทั้ง ๓ ก้ำดังเค็รจะข้ามคูไปบ้าน

นายไต้ มีเมียได้เข้าบ้นึงมา ๑ นั้ นายบ้าย นายรอด นายไต้
 ออกเที่ยวหากนราย แต่ได้ ไปแจ้งเหตุแก่ผู้ใหญ่บ้าน ๆ จึงคิดเกราะสัญญา
 เรียกลูกบ้านประชุม นายทองจำเลยก็ได้ ไปประชุมด้วย แล้วได้ช่วยกัน
 ค้นหาเมีย แต่หาพบไม่ จึงยื่นประมุ่กันอยู่ที่บ้านนายไต้ ในทันใด
 นั้น นายบ้ายได้เข้ามวอกเห็ดถั่งนางนายทองจำเลยถูกคิดอยู่กับหลัง แล้ววิ่ง
 หนีไป อ้างอ้างกรวยานายข่มผู้ใหญ่บ้านเห็นดังนั้นก็เข้าไปช่วยถอนนมวอก
 นายดำจำเลยซึ่งเป็นบิดานายทองได้ ยืนเสียงเฮะอะดังเรื่อหนึ่งมาณะที่เกิดเหตุ
 ถือคาพิศมิมอมาด้วย นายทองจึงบอกนายดำบิดาว่านายบ้ายแห่งเอา นาย
 ดำมีศกรม โกรธคาดโทษพูดว่าเขามันให้ตายแล้วโคตออกไป อ้างอ้าง
 ยึดบ้นเฮ้อไว้ นายดำสับดีหุดทศตรงเข้าไปพันนายรอดซึ่งเป็นหลานนายบ้าย
 แล้วนายทองได้เข้าช่วยนายดำพันนายรอดด้วย นายรอดก็อดใจบ้นึงถูก
 นายทอง ๓ แห่ง แล้วตัวนายรอดเองโคตกลงไปในคูดอน แล้วการวิวาท
 นั้นต่างเลิกกันไป นายรอดอยู่ได้ ๑๒ วันขาดใจตายด้วยบาดแผล ตาม
 คำสันคัจฉานว่านายรอดถูกพัน ๒ แห่ง เป็นแผลถกรรจ์ปางตาย ๓ แห่ง
 นายทองถูกพันแดงรวมบาดแผล ๗ แห่ง มีแผลถกรรจ์แผลเดียว ๆ
 ได้ความครั้งนี้ศาลมณฑลราชบุรี ปฎกษรว่านายทอง นายดำจำเลย
 มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๒๔๘ ฐานฆ่าคนตายโดยสัญญา ด้วย
 เหตุว่าถึงแม้ภรณ์เดิมเกิดแก่นายบ้ายได้แกงนายทองก่อนก็ดี แต่นายดำ
 นายทองหาได้กระทำชอบแก่นายบ้ายไม่ นายดำ นายทองไฟโตไปกระทำ

แก่นายรอดผู้ซึ่งไม่โตเถยของตัว เพราะฉนั้นจะฟังว่าจำเลยกระทำเพราะ
ศาลโทษมิได้ ควรวินิจฉัยว่าเป็นกรณีหนึ่งต่างหาก แต่ก่อนที่นายชายจะ
ลงมือกระทำร้าย นายชายได้ออกวาจาว่าเขามันให้ตายตั้งนี้ ครั้นเมื่อได้
ลงมือกระทำแล้ว นายรอดก็ได้อายตรงตมกับเจตนาประสงค์ของจำเลย
จึงมีชาคกดกลืนให้จ้าวกอายุตง ชายชายมีกำหนดขณะ ๑๕ ปี ศาลอุทธรณ์
ชี้ขาดลงพิเศษเห็นชอบด้วย ฯ

ชายตง ชายชายทุตเถดำ ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาถึานฉนี้ เห็นว่าข้อที่ศาลต่าง
ปรึกษาว่าจำเลยพ้นนายรอดผู้ซึ่งไม่โตเถยของ จะเรียกว่าจำเลยกระทำ
เพราะโทษมิได้ตง กรรมการฎีกายังเห็นชอบด้วยมิได้ เพราะคดีนี้
พยานในฐานตง ๓๐ คนเป็นคนตง ไม่โตเขาขางโตขางหนึ่ง ได้ความ
จริงปรากฏชัดว่า นายบ่วย นายรอด นายไปถ่ นายไฟดเป็นพรรคพวกเถย
กัน ก่อกรณีนายบ่วยเขาตมกตงนายตงคนตมกตงคตถึง นายชาย
เป็นพ่อนายตงได้ยื่นตงเถอะตงเถอนมา ได้เห็นการข่มเหงฉนี้ไม่เป็น
ธรรมปานฉนี้ ใครเถยจะชดถถึงโทษอยู่ได้ ออกวาจาตงไปโดยก่าตง
แค้นว่าเขามันให้ตายตั้งนี้แล้ว ตงเข้าพันตอขบทน โดยก่าตงศาลโทษมิด
หน้าถึกนายรอด ฯ ได้ตอขตงพันตงถึกนายตงอื่กข่า แต่นายบ่วยตงแล้วตง
หนีไป ทั้ง ๒ ฝ่ายตงมีบาดแผลตง่าหัดตงด้วยกัน หากบาดเจ็บนายรอด

01/10/2565

๑๕๑

ฉกรรจ์อยู่ได้ ๑๒ วันตาย เห็นว่าคำซึ่งนายส่ายออกวาจาในขณะกำลังขาด
โทษมีค่านั้น ยังไม่ควรถือเอาเป็นประมาณว่าเป็นการเพ่งเล็งเจตนาฆ่าได้
ควรฟังแต่เพียงแต่คงเจตนาว่า นายส่ายจะทำร้ายทดแทนแก่คนให้ถึง
ขนาดเพราะต้องขังขังหนึ่งในเหตุไม่เป็นกรรม คดีนี้เข้าบทมาตรา ๒๕๑ กับ
มาตรา ๕๕ ถัดลงตามฐานทำร้ายจนเขาตาย โดยมีให้เจตนาจะฆ่าให้ตาย
เพราะถูกขังโทษ ๆ

ถ้าครั้นเหตุถึงกล่าวแล้วข้างต้น ฎีกาจำเลยฟังจน จึงชี้ขาดให้ยก
คำพิพากษาศาลล่างทั้ง ๒ เดิม แต่ตัดสินใหม่ว่าให้ตั้งโทษจำคุกจำเลย
ตามมาตรา ๒๕๑ มีกำหนดศตวรรษ ๔ ปี ลดโทษตามมาตรา ๕๕ ลงกึ่งหนึ่ง
คงให้จำคุกจำเลย จำเลยคงจำเลยมีกำหนดศตวรรษ ๒ ปี ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒

กรมตุลาการ

พระยานเรนทิพย์ธำมณี

พระยาเกษมคุ้มการี

อธิบดีกระทรวงศึกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๗๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

สัญญา คนนอก อำนาจฟ้อง

ผู้รับมรดกมีอำนาจเอาหนึ่งสี่ต่อสัญญาที่ผู้ตายรับจำนำที่ดิน
ของจำเลยฟ้องจำเลยได้

ปลัดอำเภอมีอำนาจทำหนังสือยกที่ดินให้ ใต้ ในเวลา
ที่นายอำเภอไม่อยู่ วิธีทำการแทนเช่นนี้ แม้ไม่มีกรม
มอบหมายนำที่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่ นายอำเภอที่ฟังได้ว่า
ชอบด้วยกฎหมาย

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาโจท
ตุกรรณคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เจ้าหลวงพิเศษ

จับฉนวนนิคานุ่มบุตร ของหนุณนิมฉนวนบุตร โจท

ในคดีระหว่าง

จับเทศ

จำเลย

โจทฟ้องขอเรียกเงินดอกเบี้ยค้าง ถ้ามั่น ให้จำเลยไถ่ที่ดินทั้งคืน
เงินแต่ดอกเบี้ยรวม ๒๐๔๐ บาท กล่าวมูลกรณีว่าเมื่อพุทธศก ๒๔๕๓

ข้าแค้นมิมีขาย หมกมิช้วนโจทได้ มีควมเด่นหา ยกหนังสือรับขายฝากที่ดินจาก
จำเลยให้แก่หมกมิช้วน ข้าแค้นมิมีตาย หมกมิช้วน โจทได้รับหนังสือ
สัญญาฉบับนี้เป็นมรดก โจททวงดอกเบี้ยจำเลยบิตพลด ๗

จำเลยให้การปฏิเสธหนังสือสัญญาขายฝากฉบับนั้น แลก็คัดค้านว่า
โจทเป็นคนนอกสัญญา ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยได้ ๗

ศาลเมืองเพชรบุรีพิจารณาดูเห็นว่า จำเลยได้ทำหนังสือสัญญาขาย
ฝากนาคับตนหมดชอกกรวยพิภพพานี้ให้แก่ข้าแค้นมิมี ๗ ได้ยกหนังสือสัญญา
ให้แก่หมกมิช้วน ๗ ได้รับมรดกข้าแค้นมิมี หนังสือสัญญานี้มีอายุ ๑๐ ปี
ยังหาเกินกำหนดไม่ พิพากษาว่าให้จำเลยทำหนังสือสัญญาเปลี่ยนให้ โจท
ใหม่ ถ้าไม่ทำก็ให้จำเลยส่งคืนเงินแต่ดอกเบี้ยให้ โจทครั้งละ ๑ บาทต่อเดือน ๗

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ราชหอดวงพิเศษมีคำสั่ง ๒ ครั้ง ๗ แรกให้
ศาลเดิมไต่สวนตั้งนักครอง ครั้งที่ ๒ ตั้งให้ศาลเดิมสืบพยานเพิ่มเติมว่า
หนังสือ สัญญา ขายฝาก นั้น ปลัด อำเภอลำปางได้รับนาคับ ท้าวแทน นายอำเภอลำปาง ถูกตั้ง
กฎหมายฎาไม่ ๗

เมื่อศาลเดิมพิจารณาคำสั่งนั้นแล้ว ศาลอุทธรณ์ราชหอดวงพิเศษ
ปลุกษาว่า ข้าแค้นมิมีได้ยกหนังสือสัญญาขายฝากให้แก่หมกมิช้วน โจท
แล้วจริง แต่หนังสือสัญญาฉบับนั้นนายรวมปลัดอำเภอลำปางทำเอาเอง โดยมิ

ได้รับคำมอบหมายนำที่ราชการจากนายอำเภอเป็นตายดักขณอักษ มิค
ด้วยพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่นที่มาตรา ๔๘-๓๘ จะพึงเป็นสัญญาใช้
บังคับค่าเลยไม่ได้ พึงได้แค่เพียงว่าหนังสือสัญญานี้เป็นหลักฐานที่แท้จริง
ของอำนาจนั้นส่วนหนึ่ง ให้ยกคำพิพากษาคาดเค้นแดงที่ของ โจทเดี่ยว ฯ

โจททเดี่ยว ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาหารือตลอดแล้วเห็นว่า ศาลอุทธรณ์
จังหวัดพิษณุโลกโย้ย ตั้งให้ศาลเดิมพิจารณาใหม่ แต่มาทมิณดักขณปกครอง
ท้องถิ่นที่มาตรา ๔๘-๓๘ ขันวินาณียัดหนังสือสัญญาแห่งนั้น ปรึกษา
ความเป็นท่านเองเกินแก่จะให้ หรือฟ้องแดงตั้งประเด็นใหม่ไม่เข้ากร แท้จริง
โจทเดี่ยวก็ว่าหนังสือสัญญารายฝัก (แต่ความประพฤตก่อนเป็นกิริยาจำนำ)
ฉบับนั้นนี้ ทำที่ว่าการอำเภอ ได้ประทับตรานายอำเภอ นายรองปลัดอำเภอ
เป็นนึ่งทำตามนำที่แทนหลวงโสมธรมายอำเภอ ในเวลาที่นายอำเภอ
ไม่อยู่เต็มอคงนี้ เป็นหลักฐานพอแก่ประ โยชน์พระราชบัญญัติกฎหมาย
บังคับแล้ว หนังสือสัญญานี้เป็นสัญญาอันถูกต้องครบถ้วนใช้ ได้ โดย
ชอบแดงความจริงแห่งคดีได้ความรัดว่า หนุกิมช้วน โจทได้รับหนังสือสัญญา
สืบมรดกของอำแดงนึ่งผู้ตายเป็นยายของหนุกิมช้วนโดยแน่นอน ศาลอุทธรณ์
จังหวัดพิษณุโลกควรตั้งประเด็นใหม่แดงปรึกษาตัดสินความ อุทวิ โยโย้ย โยโย้ย

๐๑/๑๐/๒๕๖๕
บทกฎหมาย

เพราะกฎหมายของพระมหากษัตริย์เจ้าไม่มีอำนาจ

๑๕๕

มีแต่ความเพียงธรรมแปรอนันต์เดียว ฎีกาใจท้งรับ ให้ยักคำพิพากษาคัด
อุทธรณ์เจ้าหลวงพิเศษเดีย คัดสินยื่นตามศาลเดิม ให้จำเลยใช้คำอุทธรณ์
ธรรมเนียมจงครบแต่ค่าทนายความ ๓ ศาล ๓๐๐ บาทแทนใจท ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมชัวัด

พระยานเรนคิมัญชากิจ

พระยาฤทธิพิทักษ์

พระยาเกษมสุรการ

อธิบดีทรงบัญชา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๑ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา ค่าเสียหาย ค่าเผาผี

เมื่อผู้ตายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยผู้ทำร้ายผู้เขาได้ เพราะเสียชีวิตจากผู้สนับสนุนค่าชู้ทั้งคน เป็นการเสียหาย ใหญ่ ๆ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย อุตธรณ์คำพิพากษาคัดอุทธรณ์ศาลจังหวัดพิษณุ

ขัยการเมืองสระบุรี แด่ข้าแคว้น คำ โจท

ในคดีระหว่าง

นายก่อ นายจัน นายมา จำเลย

คดีนี้ขัยการ โจทฟ้องศาลเมืองสระบุรี หัวงเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พุทธศก ๒๕๕๓ เวดากกลางวัน จำเลยได้เอาผิดพันนายจันมีบาดแผล ๗ แห่ง รากใจตายก ก็ ให้ตั้งโทษจำเลยตามกฎหมาย ฝ่ายข้าแคว้นคำกรรษา นายจันผิด ขึ้นฟ้อง.บนจำนวนหนึ่ง ขอเรียกค่าเสียหายจากจำเลยเป็น เงิน ๕๐๐ บาท ฯ

นายเค่อจำเลยให้การรับว่าได้พบนายจันกายจริง เพราะนายจันได้เข้ามา
ทำร้ายร่างกายจำเลยก่อน จำเลยได้ มีบาดแผลถูกนายจันตีเหมือนถ้ำ

ฝ่ายนายจัน นายมาให้การปฏิเสธ ๑

ศาลเมืองสระบุรีพิจารณาได้ความว่า นายจันผู้ตายเป็นคน โกรธกับ
นายเค่อจำเลยเรื่องเป็นความกัน ฝ่ายนายเค่อแท้ เมื่อวันเกิดเหตุนายจัน
ได้นำธนูมาทิ่มสระ ฝ่ายนายเค่อถือคทาเดินมาพบนายจันเข้าจึงพูดว่า “เป็น
ชามกันให้สบาย มีน้ำจะไม่ให้ใครอาบ” ในทันใดนั้นนายจันก็ขึ้นมา
จากน้ามอกกับนายนิมว่าอาบเกิด แต่อย่าทำให้คันเจ้าหูก เพราะนายจัน
ปลุกได้ พุคแล้วนายจันก็ตีระกอบบ้าน ในขณะนั้นพยาน โททเมื่อกความ
ฟังได้ว่า นายเค่อจำเลยได้ตรงเข้าพบนายจันก่อน ฝ่ายนายจันผู้ตายน
ถอยพลาง ภายหลังเพียงเท่านั้น นายเค่อก็พบนายจันได้ตายที่ นายจัน
ถูกขึ้นได้ จึงหนีไปลงนงชาติใจกายที่น่าจะโตเรียน ได้ความดังนี้ศาลเมือง
เห็นว่านายเค่อจำเลยมีความผิดตามลักษณะอาชญามาตรา ๒๕๙ ควรให้
จำคุกนายเค่อมีกำหนด ๑๕ ปี นายจันกับนายมานั้นพิจารณาไม่ได้ความ
ว่าเกี่ยวข้องด้วย ควรให้ปล่อยตัวไป ฝ่ายอัยการตั้งเห็นว่าต้องเรียกค่า
เสียหายจากจำเลยไม่ได้ ควรยกฟ้อง อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลกรุงเก่า
เห็นชอบด้วยความเห็นศาลเมือง เว้นแต่ขอกำหนดโทษให้จำคุกอัยเค่อ
๑๕ ปีเห็นเห็นว่าเบาไป ควรให้จำคุก ๒๐ ปีจึงจะสมควรแก่ความผิด แต่
เป็นความเห็นฐาน้อย จึงให้บังคับคดีลงโทษจำเลยตามความเห็นศาลเมือง ๑

01/10/2565

นายเค่อจำเลยผู้ต้องหา ๑

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษคดีเห็นว่าโทษย้ายเค่อมาไปตั้งความเห็นของ
อธิบดีศาลมณฑล จึงแก้คำตัดสินศาลเมืองให้จำคุกย้ายเค่อมีกำหนด ๒๐ ปี
นอกนินยอมตาม ๑

ย้ายเค่อร้องทูลเกล้า ๑ ถวายฎีกา ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ ฐานพิจารณาได้
ความถึงกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลข้าหลวงพิเศษคดีชอบแล้ว ฎีกา
จำเลยไม่เป็นแก่นสาร ก็คืนแต่โทษจะหนักกว่านี้ หากโทษไม่ถวายฎีกา
จึงควรระงับไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์นั้น ให้ยกฎีกาจำเลยเสีย อนึ่ง
ในกรณีนี้อำนาจคำเนิ่นผู้ทนายเรียกค่าเสียหายด้วย ๔๐๐ บาท ศาลดวงทั้ง ๒
ไม่บังคับให้เสีย แต่อ้างคงคำมีได้อุทธรณ์ฎีการับมาในเรือนคดี แต่จะ
ต้องรอเดือนศาลดวงที่ทรงไม่พิจารณา แต่บังคับขอทนายเรียกค่าเสียหายให้
แก่หญิงซึ่งเสียผู้ทนายนั้น โดยเราใจดวงว่าฟ้องไม่จริง ไม่เสียหนี้ยังมีขอบ
ด้วยกฎหมาย ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
พระยาฤทธิพานุกรมกิจ
พระยาเกษมสุขการวี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๗๓ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาญา ค่าเสียหาย ค่าเผ่าผี

เมื่อผู้ตายต้องเสียชีวิตไป จากผู้อุปถัมภ์กำชู้ เรียกว่า
ได้ รับความเสียหายอย่างอุกฤษฏ์ ย่อมมีอำนาจฟ้องเรียก
ค่าเสียหายจากผู้กระทำผิดได้เสมอไป

มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา

อัยการเมืองเพชรบุรี แด่ท่านผู้พิพากษา โจท

ในคดีระหว่าง

๑ นายยวง ๒ นายเย็น ๓ นายหรั่ง จำเลย

คดีนี้อัยการเปนมโจทหาว่าเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศก ๒๕๕๕
เวลาดวงคืนจำเลยได้ ไร่ที่ติดราวจุฬารัตนนายเย็นมณีน้อยอำเภอเมืองเพชรบุรี ที่ตำบล
ดงมะม่วงแขวงอำเภอเมืองเพชรบุรี ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะอาญาส่วน
ที่ ๗ หมวดที่ ๑ แด่ท่านผู้พิพากษารายนายเย็นมณีน้อยเปนมโจทจำเลยคนหนึ่ง
01/10/2565
ฟ้องนายยวงนายเย็นเรียกค่าเสียหาย ในการที่ฆ่าตัวตายเปนมเงิน ๕๐๐ บาท ฯ

นายของจำเลยที่ ๑ ให้การปฏิเสธแก้ว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุนายของ ได้ใส่ชุดราหมาไปทำทายนายเข็อมผู้ตายจริง แต่นายเข็อมมิได้พูดตอบว่า อย่างไรจำเลยก็กดขี่ ภายหลังนายเข็อมกดดันก็มีมาพันจำเลย ๆ จึงหนี นายหมู่ผู้ช่วยข้างหลังได้ คึดสู้พันนายเข็อมตาย ๆ

นายเข็อมจำเลยที่ ๒ เป็นบุตรนายของจำเลยที่ ๑ ให้การปฏิเสธแก้ ว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุนายของใส่ชุดราหมา จำเลยไม่ชอบก็เดินแยกทางไป เสีย อีกประเดี๋ยวหนึ่งได้ ยืนเสียดนายของร้องทำทายนายเข็อมแต่จึกเงียบ ไป จำเลยกดดันมาตู่พันนายเข็อมผู้ตายได้พันนายของ ๆ จึงหนี จำเลย ก็วิ่งตามไปบ้าง แต่ให้การแก้ว่านายหมู่เป็นผู้กดขี่พันนายเข็อม ๆ

ฝ่ายนายหมู่จำเลยที่ ๓ ให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ไกล ๆ

อธิบดีผู้พิพากษาคำถามณศาลราชบุรี นิ่งนะคำถามเมืองเพชรบุรี พิจารณาคดีแล้วตัดสินพร้อมด้วยผู้พิพากษาคำถามเมืองเพชรบุรี ได้ความว่า เมื่อวันที่เกิดเหตุนายของได้ ไปร้องทำทายนายเข็อมยังบ้านนายเข็อม ฝ่าย นายเข็อมจึงมิได้ตอบประการใด ครั้นเวลาบ่ายเห็นนายของมาร้องทำทัก ในครั้งหลังนั้นอ้างแถลงสินภรรยาผู้ตายเบิกความว่า เมื่อได้ ยืนเสียดร้องทำ นายเข็อมไม่ได้ตั้งเรือนไป ในขณะนั้นเผชิญบุตรอ้างแถลงสินคืน อ้างคงยื่น เสร็จไปกถูกให้ นมดุก ในระหว่างนั้นอ้างคงสินยังได้ ยืนเสียดร้องกล่าวทำทัก

พนันอุกเมียนนายเยอหม้อก เมื่ออำตงตั้งให้ลูกกินนมแล้วอำตงเดินออกมา
 ว่างนอกรู้ไม่เห็นจำเลย เห็นแต่ นายเยอหม้อกพนอนอยู่ที่โต๊ะทานอาหาร ย้ำให้
 การโต้วนายของนายหรุ่นเป็นผู้พนอน ก็มีพนอน อีก ๒ คนจำหน้าไม่ได้
 พนังงานไปทำคำรับผู้คนปากแผลว่า แผลที่ ๑ ถูกพนอนที่หน้ามากกว้าง ๑ นิ้ว
 ยาว ๘ นิ้ว กระตุกขาด แผลที่ ๒ ที่โหนกขวา กว้าง ๓ นิ้ว กิ่งยาว ๗ นิ้ว
 กระตุกขาด แผลที่ ๓ ตะปุ่มขวา กว้าง ๑ กระเบียดยาว ๑ นิ้ว อำตงเดิน
 ได้เสียคำยาให้แก้หม้อรักษามาคแผล ๑๐ บาท แต่ นายเยอหม้อกทนบาดเจ็บ
 ไม่ได้รำคาญใจตายในคืนนั้นเอง พดตำรวจภูธรเมื่อทราบเหตุการณ์ ได้ชัก
 คิดตามจับนายของนายเยอหม้อกได้ ที่บ้านนายถน เดือนนายของทนายออก
 เป็นคนยังมีโลหิตเป็นรอย นอกจากนั้น คำนายเที่ยงตำรวจวัดเป็นพยานเบิก
 ความว่า เมื่อวันเกิดเหตุ เวลาเย็น นายของนายเยอหม้อกได้เกิดทะเลาะเช่น
 ปากเสียงที่นำโรงพยาบาล แต่ยังไม่ได้เวลาต่อสู้กัน นายเที่ยงห้ามเสียทันที
 ครั้นเวลาเย็นที่นายของ นายเยอหม้อก นายหรุ่น มาตบประคองเรียกพยานหรือซื้อตุ๋น
 พยานไปเยอหม้อก นายหรุ่นก็เข้าคักเอง นายของนอกให้พยานทำรายงาน
 พ้องนายอำเภอก แดงตั้งความโกรธว่านายเยอหม้อกเป็นไม่วุ่ควรตุนั้น เวลา
 นั้นนายของ นายหรุ่นกำลังถือมีดคนละเล่ม นายของพูดจ่ามดเถื่อนนั้นจะได้เงิน

กษัตริย์ นายเชอมน พุดแดงจำเลยทั้ง ๓ พากันเดินไปทางบ้านนายเชอมนผู้ตาย
 ดักคู่หนึ่งพยานโต ยืนเคียงนายชวงร้องทักทาย แล้วโต้ ยืนเคียงคนวิ่ง
 ให้ช่วย พยานจึงได้ออกไปดูเห็นนายเชอมนถูกพันตอกอยู่ใต้สะพานอรุณพงศ์
 พยานถามนายเชอมนให้ ลอยคำว่านายชวงเป็นผู้พัน นายชวงก็มาด้วยแถม
 พวกอีก ๒ คนจำหน้าไม่ได้ ฯ ย้ำตรงด้วยพยานเบี่ยงความประกอบว่า เมื่อ
 โต ยืนเคียงเซอะพะยานเห็นนายชวงเรือมาตรงของนายชวง มาจากสะพาน
 อรุณพงศ์ห่างกับที่นายเชอมนตกมาแค่เจ็บประมาณ ๑๐ วา เมื่อโจกมีพยาน
 หลักฐานประกอบคำผู้ตายมี ๓ ทั้งนี้ ก็เป็นอันฟังได้ว่าจำเลยทั้ง ๓ ได้
 ช่วยกันก่อกรรมทำร้ายร่างกายนายเชอมนตายโดยฉ้อเจตนา พิศคามลักษณะ
 ฐานามาตรา ๒๔๙ แต่ความปรากฏว่านายชวงผู้ตายเป็นผู้พันนายเชอมน
 จึงควรปรานีนายชวงนายเชอมนให้มีโทษเบาลงตามลักษณะฐานามาตรา ๕๙
 ๒๘ ๒๘ ตัดสินจำคุกชายชวงไว้ มีกำหนด ๓๐ ปี (ยี่สิบปี) ให้จำคุก
 ชายชวงมีกำหนด ๑๕ ปี (สิบห้าปี) นายชวงเดิมยังเป็นเด็กอยู่ให้ตัดโทษ
 ลงอีกคงให้จำคุกไว้ มีกำหนดเพียง ๑๐ ปี (สิบปี) นับแต่วันตั้งรับเป็นคดีไป
 กับให้ชายชวงชวยเยมิ ใช้ค่าเสียหายให้แก่ข้าแดงสิ้นภรรยาผู้ตาย ๒๐๐ บาท
 และให้เสียค่าธรรมเนียมค่าทนายความ ๒๕ บาทแทนอั้งแดงสิน ฯ

จำเลยทั้ง ๓ ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์จำหดวงพิเศษกดับปฤกษา
 ว่า ฎีกา/๑๐/๒๕๖๕
 ฎีกา กิริยานายชวงฆ่านายเชอมนตายนั้นต้องด้วยบทลักษณะฐานามาตรา ๒๕๐

ข้อ ๓. ฐานเจตน์ฆ่าคนตายด้วยความพยายามตามหมาย ให้ตั้งโทษประหาร
 ชีวิตหรืออายของวงศ์มาทำให้กายตกไปตามกัน อายหรือนอ ยะเยมผิดฐาน
 เป็นผู้ชักชวนตามมาตรา ๒๕ ข้อ ๒ ควรให้ตั้งโทษลงตามลักษณะอาญา
 มาตรา ๓๗ ข้อ ๑ ให้จำคุกชายหรือนายเฒ่าไม่เกินสองปี คดี
 อ้างคดีเป็นโจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายนั้น ซึ่งฟ้องไม่ขึ้นตามลักษณะอาญา
 มาตรา ๔๗ ข้อ ๒ ตอน ๒ โหยงฟ้องของอ้างคดีนี้เสีย ค่าธรรมเนียม
 ให้เป็นภัพไป ฯ

จำเลยทั้ง ๓ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้พร้อมประชุมปรึกษาจำนวนคดี ฐานพิจารณา
 ได้ความทรงกล่าวถึงข้างต้น เห็นว่าคดีอาชญาซึ่งฟ้องพิเคราะห์ขาดแยก
 คดีอายของเป็นคดีอาชญา อายหรือนายเฒ่าเป็นฐานผู้ชักชวนนั้นชอบอยู่
 แต่คดีเฉพาะอายของคดีอาชญา นั้น ยังปลุกษาคถาเกิดอนุบทกฎหมายแตกต่าง
 พิจารณา ข้อความจริงแห่งคดีนี้มีสาเหตุโกรธาแก่นเคืองในเบื้องต้น ปรากฏ
 จนถึงติดตามไปคำพิพากษาให้ออกมาพ้นคดีถึงบ้านผู้ตาย ถ้าฉานายเฒ่า
 ผู้ตายไม่ออกไปให้ทำวิเวก จำเลยจะมีราชเจ้าไปทำร้ายถึงสำนักเคหะสถาน
 ได้เสียฎีกาก็ได้ แต่คำพยานเนนผู้ตายเองบอกความว่า นายเฒ่ามี
 คชตงเรือนออกไปเมื่อพยานให้มั่นคงกัน จะฟังว่าออกไปเพื่อให้เขาพ้น

เล่นข้างเตียงกับหญิงคน ๑ คน ควรฟังได้ ความตายรวมทั้งออกไปต่อสู้เป็นพวก
 วิวาทกันเสียอีก หากนายเยื่อมเสียที่เจ้าเดิมมิได้ จึงถูกบาดเจ็บถึงตาย
 เพราะฉะนั้นประ โยคปองร้ายนั้นมาชดถางคืน ไม่สำเร็จเป็นกิริยาอันติดคือเป็น
 ด่าคืบ แลจะจับเอาความพยานเมืองคนมวชนกับคดีทำนายเยื่อมเองรวมทั้งให้
 โอกาสออกมาต่อวิวาทนั้น ก็ไม่ถูก ท่านอง นิตินัย ที่ไร พิพากษา ความอาญา
 เพราะเหตุนี้จึงเห็นว่าความผิดร้ายของซึ่ง ได้ทำร้ายฆ่านายเยื่อมตาย โดย
 เจตนา นั้น เรียบท ๒๔๙ ความที่ศาลเดิมอุทธรณ์มา ขอรับ ให้แก้คำ
 พิพากษาศาลอุทธรณ์ดังกล่าว ให้จำคุกช้อยวงมีกำหนด ๒๐ ปีตามคำพิพากษา
 ศาลเดิม บุคคลช้อยหรือนายเยื่อมซึ่งศาลอุทธรณ์อุทธรณ์มาว่ามีความผิด
 สมควรชดเชย ให้ลงโทษลด ๑๖ ปีนั้นเห็นว่าขอรับแล้ว ยังขอที่ศาล
 ข้างหลวงพิเศษอ้างเอา ลักษณะอาญามาตรา ๘๗ ขึ้นคดีฟ้อง อ้างเงิน นั้นนำ
 พิเศษยังมี พิพากษาไว้ขอรับไป ได้ถึงเพียงนี้ไม่ถูกเสียเลย จึงกลับ
 ศึกษาหาคดีใหม่เอาใจตัวเองครอง อย่าอาศรัยมีคนอื่นหาใจ ก็นั้น
 อ้างเงินคดีของเสียผู้ไปตั้งราคาอยู่ปกกันภักคำ ข้างเงิน ได้ รับความเสีย
 หายเป็นอย่างอุกฤษฏ์ ย่อมมีอำนาจอันชอบธรรมที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหาย
 จากผู้กระทำความผิดได้เสมอ เพราะฉะนั้นจึงแก้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เรื่องนี้ว่า
 ให้บังคับช้อยวงช้อยเยื่อมพ่อตกไซ้ ค่าเสียหาย ให้แก่อ้างเงิน ๒๐๐ บาทตาม

๑๖๔

ที่ศาลเมืองเพชรบุรีได้ตัดสินให้ไว้หนึ่งดุษฎี แต่ให้จำเลยใช้คำอุทธรณ์เขียน
แทนคำร้องเดิมตลอดทุกคำด ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยาจักรีปานศิริคดีวิสุทธิ

พระยาภักดีนิคม

พระยาอนันตมนตรี

พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีกรมตุลาการ

เจ้าพนักงาน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๔ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา พยาน เอกสาร

อ้างหนังสือเป็นพยาน ไม่คัดสำเนาให้อีกฝ่ายหนึ่ง
ทราบล่วงหน้าตามมาตรา ๓๐ วิธีพิจารณาความแพ่ง หนังสือ
นี้ยังฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ฯ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าห้วงพิเศษ

อ้าแดงรุน อ้าแดงไฟ โจท

ในคดีระหว่าง

อ้าแดงอยู่ อ้าแดงฟู ฟูใหญ่คราม จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องศาลแพ่งกรุงเก่า กล่าวฉนวนยอมมาบิดาโจทตาย มีที่นา
เป็นมรดกอยู่ ๒ แปลง ซึ่งควรได้แก่โจทผู้เป็นบุตร โจทได้อนุญาตให้อ้าแดง
ฟูกับอ้าแดงอยู่จำเลยอาศัยทำกิน แต่โฉนดสำหรับที่นา โจทฝากไว้กับผู้
ใหญ่ครามบิดาอ้าแดงฟูอ้าแดงอยู่จำเลย มีต้นจำเลยทั้ง ๓ ต้มคบกันไปลง
ให้เจ้าพนักงานให้ โอนโฉนดนา ๒ แปลงนี้ลงชื่อจำเลยเสีย ขอให้ศาลบังคับ
ให้จำเลยถอนชื่อออกจากโฉนด แต่รับได้จำเลยออกจากที่นา ฯ

จำเลยให้การต่อสู้คดีของคำพิพากษาว่า โจทก์ ๒ แปลงนายมาซึ่งเป็นคารของ
 อำแดงฟูแถมอำแดงอยู่ได้ยกให้จำเลยหมักตาม แต่เมื่อนายมาตายแล้วโจทก์ยัง
 ข้ำได้ทำหนังสือมอบที่นา ๒ แปลงนี้ให้แก่จำเลยยินยอมให้เป็นไปตามความ
 ประสงค์นายมาผู้ตาย จำเลยจึงได้ไปโอนโฉนดเป็นชื่อของจำเลยเดี๋ยงแล้ว ๆ

ฐานพิจารณาได้ความว่า นายมาเมื่อปี ๕ คน ก็คือ นายมาผู้ตาย
 อำแดงแก้วผู้ตายเป็นมารดาจำเลยแถมโจทก์ทั้ง ๒ นายมาก็มีอำแดงไม่มีชื่อใน
 โฉนดเป็นเจ้าของนา ๒ แปลง แลนายมาตายเมื่อปีพุทธศก ๒๔๔๕ ต่อมา
 โจทก์ทวงหนี้คือสัญญามอบที่นา ๒ แปลงนี้ให้เป็นสิทธิ์แก่อำแดงฟู แดอำแดง
 อยู่จำเลยผู้เป็นหลาน เห็นว่าให้ถือระตามความประสงค์ของนายมา ครั้น
 เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พุทธศก ๒๔๕๕ อำแดงฟู อำแดงอยู่ไปขอเปลี่ยน
 โฉนดโอนเป็นชื่อจำเลย จำเลยเองเคยได้ถือประกาศโฆษณา โจทก์
 ร้อยปีแลมิได้คัดค้านประการใดเลย พนักงานได้ โอนโฉนดรับมรดกเดี๋ยง
 แล้ว ๆ

ศาลแห่งกรุงเก่าพิจารณาแล้วปลุกษาว่า สัญญาที่จำเลยอ้างว่าโจทก์
 ได้ทำมอบที่นาให้จำเลยนั้นใช้ ไม่ได้ตามกฎหมายมีรอยรบเป็นพิรุไม่ควรฟัง
 เมื่อคดีไม่ได้ความว่านายมาผู้ตายได้หยิบยกที่นาให้แก่ผู้ใด ทั้งฟังว่าเป็น
 ทริพย์มรดก ควรได้แก่โจทก์จำเลยซึ่งเป็นบุตรแต่หลานได้ปกครองมาด้วยกัน
 จึงพิพากษาให้แบ่งที่นามรดกนี้เป็น ๓ ส่วน ให้ โจทก์ได้รับคนละส่วน ให้
 จำเลย ๒ คนได้รับในชื่อของอำแดงแก้วมารดาจำเลยส่วนหนึ่งคำธรรมเนียม
 ค่างให้ปนกับไป ๆ

จำเลยขอทบทวน ๗

ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษชี้ขาดว่า คดีพหังงือสัญญาที่โจทก์ทำมอบ
ที่นา ๒ แปลงนี้ให้แก่จำเลยนั้นใช้ โศกทำไม่ผิดกฎหมาย แต่การสืบสัญญา
นี้จำเลยมิได้คัดค้านแต่โจทก์ให้ทราบถึงวงนาคก่อนฉันทพิจารณาทำผิดด้วยวิธี
พิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๐ แต่คำพิพากษายกที่ ๑๖๖๙/๑๓๓ ชี้
ขาดว่าไม่ให้พหังงือสัญญาเป็นหลักฐานได้ เมื่อไม่พหังงือสัญญานี้คดีก็
ได้ความว่าเมื่อจำเลยขอโอนหรือในโอนคดี โจทก์ได้ยินยอมด้วยการโอนนั้น
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงพิพากษายืนตามศาลเดิมยกอุทธรณ์จำเลย คำ
กรรมเนียมช่นอุทธรณ์ ให้เป็นภัพไป ๗

จำเลยทูลเกล้าฯ ๗ ถวายฎีกา ๗

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุ่กษาด้านฉันท โดยฉันทฉันทฉันท ฐาน
พิจารณาได้ความถึงคดีฉันทฉันท เห็นว่าศาลล่างปลุ่กษาคดีไม่ชอบทาง
พิจารณาแต่บทกฎหมาย ข้อยกขบทมาตรา ๓๐ วิธีพิจารณาความแพ่งว่า
ไม่คัดค้านพหังงือสัญญาให้ อีกฝ่ายหนึ่งทราบก่อนฉันทฉันทฉันท ฉันทฉันท
ไม่ให้พหังงือสัญญาที่จำเลยอ้างออกมาด้วยดีเสียเพียงฉันทฉันทฉันทฉันท
ข้อความในมาตราฉันทฉันทฉันทไว้ เพื่อความสะดวกแก่การพิจารณา แต่คำ
ฉันทฉันทฉันทว่าศาลมีอำนาจให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้ตรวจดูพหังงือสัญญา
ฉันทฉันท ฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันท
01/10/2565
ฉันทฉันท ฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันทฉันท

ที่ท่ารถตบกบกวร่องจะต้องบังคับให้เสียค่าธรรมเนียมพยานตั้งนี้ ไม่คุ้มค่า
 ในทันทีซึ่งว่าสัมพันธ์เอกสาร ไม่คุ้มค่าเน่าตั้งให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง
 ก่อนแล้ว ไม่ให้รับสัมพันธ์นั้นแต่หนังสือที่ข้างนั้นฟังไม่ได้โดย แดการ
 พิจารณาคดีนี้ เมื่อจำเลยนำคดีนี้มาขึ้นต่อศาล ๆ ได้ ให้ฝ่ายโจท
 ทรขอต่อคู่ต้นฉบับ ก็ไม่ได้ คัดค้านประการใด มีรายงานบันทึกไว้ปรากฏ
 แล้ว แดจำเลยมีพยานสืบประกอบหนังสือสัญญาฉบับนี้คงฟังได้ จำเลย
 ขาศรัยความตกลงแล้วนี้ได้ โฆษณาแอโอนโคโนนครับมรฎอเสร็จแล้ว โดย
 ชอบด้วยวิธีโอนตามราชบัญญัติ โจททรวนอนอยู่คดีนี้ได้ คัดค้านโดย โจทไม่
 พอที่จะฟังถมยหมอความกลับปลดคดี ทำลายสำมัตต์ปรองแต่เดิมนี้เสีย
 สัญญาโจททำให้จำเลยนั้นฟังได้ โดยชอบ แดการ โอน โคโนนครเป็นชื่อจำเลย
 รับมรฎอที่นำก็ทำโดยชอบด้วยวิธีทุกประการ ให้ยกคำพิพากษาคาดต่าง
 ทั้ง ๒ แดยกฟ้องโจทเสีย ให้โจทใช้ค่าธรรมเนียมแทนจำเลยแต่ค่าทนาย
 ความ ๓ ค่า ๓๐๐ บาท ฯ

อนึ่งขออธิบายในข้อที่ศาลตั้งอ้างคำพิพากษาศฎฎาที่ ๑๐๖๘/๑๓๑ ว่า
 เป็นบันทึกฐานแห่งมาตรา ๓๐ วิธีพิจารณาว่าถึงคดีไม่ให้รับหนังสือไว้ ดังนั้น
 ความจริงคดีนั้นคดีหลายประการ คือ ขาดอายุความ ฟ้องเกิดอับคลุมโดย
 อาการเท็จ แดไม่คุ้มค่าเนาหนังสือตั้งให้แก่จำเลยก็อันด้วย ทำเอาเปรียบ
 จนผิดคำพิพากษานั้นหวนลงท้ายไว้ คำแรงไป จึงเป็นเหตุให้ศาลอุทธรณ์

ถือเอาใจความพาดพิงไป แต่เพียงกรบกรพ้องในบท ๓๐ วิจัยพิจารณา
นั้น เห็นว่าไม่ตรงกับคดีไม่ให้ พงษ์หนึ่งนอนนี้ได้ แดกคชซึ่งอยู่เฉพาะหนาน
ควรทรงจำไว้ว่าหนึ่งนอนอยู่ฝ่ายจำเลยนำข้อต่อสู้ด้วย จะเทียบบทแต่คำ
พิพากษานักกานหนักยังไม่ตรงกันแต่ แต่ไม่หมัดถกควรจะบังคับได้ตรงดัง
นั้นเลย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดัดดี

พระยาฤทธิพิทักษ์

พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีกรมศึกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๑๗ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ปล้นทรัพย์ ฉ้อฉลทรัพย์

คนร้าย ๗ คนมีอาวุธครบมือเดินสวนทางกับเจ้าทรัพย์
คนหนึ่งตรงเข้าฟันไม้คานที่บ้านเจ้าทรัพย์ขาดห่อผ้าตก อีกคน
หนึ่งเข้าฉวยห่อผ้าพาดก้นวิ่งหนีไป ทัดสินว่าจำเลยมีผิดฐาน
ปล้นทรัพย์ กิริยาที่ถือศัสตราเข้าฟันไม้คานที่บ้านนั้น ชื่อว่า
เป็นกิริยาขู่ฉ้อ ฯ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ
อัยการเมืองสระบุรี
ในคดีระหว่าง

โจท

นายตา นายโท นายชู นายโต นายแพง นายเทิ้ม จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องศาลเมืองสระบุรีหาว่าเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๕
เวลากลางวัน จำเลยถืออาวุธเข้าแย่งชิงทรัพย์สินของ ฯ จำแดงม้วนไป
ราคา ๓๙ บาท ๑๕ สตางค์ ที่ตำบลบ้านหนองแก อำเภอพระพุทธรักษา
ขอให้ลงโทษจำเลยตามลักษณะอาญาส่วนที่ ๙ หมวดที่ ๒-๖ ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธ อ้างฐานที่อยู่ ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๕ เวลา กลางวัน ข้าแตรงมวันกับพวกพากันไปนมัสการพระพุทธรูปที่วัดไปตาม ทางพบชาย๗คนมีอาวุธครบมือเดินสวนมา ชายคนหนึ่งร้องขอข้าแตรงมวัน กับข้าแตรงมวันตอบว่าไม้มั้น ที่นั้นคนร้ายคนหนึ่งตรงเขวฟันไม้คานที่ฆ่า ข้าแตรงมวันขาดหัวม้าตกลงเพื่อนคนร้ายอีกคนหนึ่งเขวฟันเอาหัวม้าหนึ่งหัวเข้า บ่าไปพดตำกรวดกรวดใหญ่บ้านเห็นคน ๔ คนวิ่งเกาะช่วยหนีไป ดังชี้ว่า เป็นคนร้ายจึงส่งครอยตาม ไปพบนายตา นายโต จำเลยที่บ้านนายนวน มีอาการเห็นอัยภระหิดกระหอบกับทั้งหัวม้าของกลางด้วยจึงจับกุมตัวมาให้เจ้า ทพพิศุคว์แดงของ ข้าแตรงมวันกับพยานอื่นเบิกความยืนยันว่า จำเลย ทั้ง ๒ คนนี้เป็นผู้ร้ายทพ ไม้คานแดงพอยาไป แดงจำนำของกลางได้ แดงฝ่ายจำเลยอีก ๔ คนนั้นจำไม่ได้ ฯ

ศาลเมืองสระบุรีพิจารณาแล้วทำความเห็นดังอธิบายคู่ พพากษาคำถามน ชาดกรุงเกล้าว่า นายตา นายโต จำเลยมีความผิดฐานเป็นโจรปล้นทรัพย์ ตามลักษณะอาญามาตรา ๓๐๑ ควรให้จำคุกไว้ มีกำหนดคนละ ๑๐ ปี แด ให้ ไร่ราคาทรัพย์ให้แก่เจ้าทรัพย์ ๓๕ บาท จำเลยนอกนั้นพยานหลักฐาน โจทไม่เพียงพอควรให้ปล่อยไป ฯ

๐1/10/๑565
อธิบดีศาลมณฑลกรุงเก่าเห็นชอบด้วยแล้ว ให้บังคับเป็นคำพิพากษา

นายดา นายโทจำเลยรัชชอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์จังหวัดพิษณุ
ปลุกษาว่าข้อที่ศาลเดิม คัดสิน รัชชอุทธรณ์ว่าจำเลยมีความผิดฐานปล้น นั้นยังมีข้อ
เพราะการที่จำเลยเขามีพันไม้คานหักแล้วด้วยทรัพย์สินไป จะเรียกว่าจำเลย
ใช้กำลังอาวุธเขี่ยยังไม่ได้ จำเลยมีความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินมาครา
๒๙๗ พิพากษาแก่ ให้จำคุกจำเลยไว้ มีกำหนด ๓ ปี กับให้ ไร่
ราคาทรัพย์สิน ๓๙ บาทแก่เจ้าทรัพย์สินด้วย

โจทก์อุทธรณ์ ๑ ถวายฎีกา ๑

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุกษาด้านฉนวนคดีนี้ ฐานพิจารณาได้
ความถึงแล้วแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลจังหวัดพิษณุปลุกษาคดีนี้คำตัดสิน
ศาลเดิมว่าจำเลยมีความผิด ฐาน ฉ้อโกง มีไม่ ชอบด้วยทาง พิจารณาเขต
กฎหมาย เพราะกิริยาจำเลยใช้ กำลังพันไม้คานจนขาดแล้วเขี่ยเอาทรัพย์สิน
ไป เห็นได้ รัชชอุทธรณ์ว่า ๓ คนแลมีอาวุธ คดีเข้าฐานปล้น ฎีกาโจท
พงษ์ชั้น รัชชอุทธรณ์ว่าคดีนี้ศาลจังหวัดพิษณุปลุกษาพิพากษาคดีอื่น
ตามคำตัดสินศาลเดิมโดยบทมาตรา ๓๐๑ ให้จำคุกด้วยตา ชายใหม่กำหนด
๑๐ ปี แต่ให้ ไร่ทรัพย์สินด้วยนั้น ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๙ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมดำรงคดี

พระยานวณิชบัญชาการ

พระยาเกษมศุกรการ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๓๖ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา อุทธรณ์

หลานย่า พี่งย่า เป็นอุทธรณ์ ประทับฟ้องไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจท
อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง
อำเภอโขงเจียม หนองหาน หนองฮี หนองฮี โจท
อำเภอโขงเจียม จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลเมืองชุมพร ขอให้แบ่งทรัพย์สิน มรดกนายแบน ตามบัญชี
ท้ายฟ้อง กล่าวอ้างว่า นายแบน เป็นสามี ข้าแวงโยแลมิดา หนอง
หนองฮี หนองฮี นายแบนตาย จำเลยผู้เป็นมารดานายแบนรวมเอา
ทรัพย์สินมรดกไว้ฝ่ายเดียว ไม่ยอมแบ่งให้ โจทบ้าง ฯ

จำเลยให้การต่อสู้ว่าทรัพย์สินตามบัญชีท้ายฟ้องเป็นของจำเลย เว้นแต่
เงินเก็บของนายแบนแต่กระเบื้องเป็นของคนอื่นฝากไว้ ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า นายแบนผู้ตายเป็นบุตรนายเมืองอำเภอ
หนองหาน จำเลย เมื่อนายแบนมีอายุ ๑๗ ปี ยังอยู่ในอภิบาลมารดาหลวงศุภมาศรา
๒๕๕ ๐1/19/2555
ได้ตั้งคอกกบช้างบา ได้ชวนนายเมืองมิดานายแบนเป็นหุ้นส่วนช่วยจับด้วย

หลวงศุภมาตราได้แบ่งช้างให้เป็นส่วนนายเมือง ๒ เชือก ถิ่นเสีย ๑ เชือก
 คงเหลือ ๑ เชือก นายเมืองได้มอบให้นายแบนเป็นผดียงรักษาช้างนั้น
 ตลอดมา ภายหลังนายเมืองตาย นายแบนจึงเอาช้างนั้นไปแลกกับช้าง
 หลวงศุภมาตราได้ช้างพังบางที่โจทพ้องเรียกชื่อนั้น ต่อมานายแบนได้
 อำแดงเต่าเป็นภรรยาเกิดบุตรด้วยกัน ๑ คน คือ หนูบั้น อำแดงเต่าตาย
 นายแบนมาได้ อำแดงโยเป็นภรรยา เกิดบุตรด้วยกันอีก ๓ คน คือ หนูห้วง
 หนูเขื่อน แดหนูแย้มโจท กรมเมื่อเดือน ๘ ค่ำ ๑๓๑ นายแบนตาย
 ททรัพย์มรดกมรดกกับภรรยาคนเดียว แดนาท้โจทพ้องเรียกนั้นพิจารณาได้
 ความว่าเป็นของจำเลย หาไรของนายแบนไม่ แดกรมเมื่ออำแดงโย
 โจทกล่าวอ้างว่าเป็นสมรสโจทหาได้ ในระหว่างชยกับนายแบนนั้น ก็ได้
 ความว่าเป็นภรรยาของนายแบน ๆ ฝ่ายนายแบนได้ แดได้เอาคืนไปแล้ว
 เมื่อนายแบนตาย ฯ

ศาลเมืองชุมพรพิจารณาแล้วปลุกษาว่า ช้างพังนั้นกับควรวัง
 ว่าเป็นมรดกของนายแบน ควรแบ่งปันระหว่างญาติ พินาศษาให้
 ประมุขชายทอดคตดาช้างพังกับบั้นแก่บ ได้เงินเท่าใดให้หักใช้ค่าธรรมเนียม
 แดค่าทนายความฝ่ายละ ๒๐ บาท เหลือเงินให้แบ่งเป็น ๓ ภาค ๆ ภรรยา
 ให้แก่อำแดงโย ภาคมรดกให้แก่จำเลย ภาคบุตร ให้ ได้แก่หนูบั้น
 หนูห้วง หนูเขื่อน แดหนูแย้มตามส่วนเท่า ๆ กัน ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ราชหลวงพิเศษปลุกษาว่า
 พินาศษาเป็นของนายแบนผดียงนั้นยังไม่ยอม

ที่ศาลล่างชี้ขาดว่าช้างพังราย
 เพราะช้างนั้นควรวังว่าพลน

01/10/2365

ของนายเมืองมิตาน ได้ รับส่วนแบ่งนั้นมาแต่เดิม นายแบนยังเป็นเด็กอยู่ใน
 ปกครองมิตานไปช่วยด้วยก็ตั้งชื่อเขาว่ามิตานมิต ได้ เมื่อนายเมืองตายข้าง
 นั้นต้องตกเป็นของอำนาจนั้นจำเลยผู้กรวยา คงจะฟังว่าข้างเป็นมรวุก
 นายแบนยังไม่ได้ คงมีแต่เงินเก็บของนายแบนกรวยบอคนเดียว ซึ่งโจทก์
 ראהเพียง ๑๐ บาท คงจะให้แบ่งนั้นก็จะเป็นการหมิ่นหมิ่นนัก ควรให้
 จำหน่ายเป็นค่าทำบุญปลงศพนายแบน จึงพิพากษาให้ยกค่าตัดดินศาลเดิม
 นั้นเก็บตกอยู่กับใคร ให้ผู้นั้นเขาจำหน่ายทำบุญศพนายแบนจงดีน ๆ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมปลุกเสกงานจนคดีนี้ตลอดแล้ว ฐาน
 พิจารณาคงได้ความดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลเจ้าหลวงพิเศษปลุกเสก
 มาขอด้วยวิธีพิจารณาตามกฎหมายแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้นให้ยกเสีย
 ให้ โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแก่ทนายแทนจำเลย ๕๐ บาท อนึ่งขอ
 เตือนศาลต่างว่าฟ้องนี้ได้ ถึงเสียถึงแต่ชั้นประทับฟ้องอยู่แล้ว เพราะพวก
 หลานยานันฟ้องอำนาจนั้นผู้เป็นยาไม่ไต่ เป็นยัตถุม ยอว่าได้ทำเนตเออ
 คำนับยอม ๆ ควรจะตั้งวรตอไปให้จงดี ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๑ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยานรเฑิมัญชาภิก

พระยาเกษมศุภการี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๓๘
๑๒๓๘ พ.ศ. ๒๔๕๖

มรฎก อายุความ

ทรัพย์สินมรฎกของผู้ตายตกอยู่แก่ญาติ ซึ่งมีใช้ทายาทของผู้ตาย ทายาทของผู้ตายฟ้องเรียกก็ได้ ถึงจะเกินอายุความมรฎก ๑ ปี ก็ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ

นายหลัก โจท
ในคดีระหว่าง จำเลย
นายยก ฮ้างแดง

คดีนี้โจทได้แยกฟ้องจำเลยเป็นคดีต่างคน โจทความ (๑) ว่า นายฮ้างแดง โจทได้ มีหุ้นส่วน เป็นเจ้าของห้างพิงค้วนกับ นายยกจำเลยคนละกึ่ง ภายหลังห้างพิงค้วน ตกถูกเป็นห้างพิงค้วนอีกชื่อหนึ่ง รวมราคาห้างแม่ตูก เป็นเงิน ๒๐๐๐ บาท ตกอยู่กึ่งนายยกจำเลย (๒) ว่ามีคาโจทที่มีที่นายยกจำเลย ทำหระ แขวงเมืองชุมพร ๒ แปลง หมายอักษร ก. แด ช. กับกระมีชผู้

รวม ๒๙ กระจับอยู่ที่อำเภอเมืองบ้านจำเอย บิดาโจททนายได้ประมาณ ๕-๖ ปี
เศษแล้ว จำเอยกลับกิตทุกจวติจะเอาทรัพย์สินมรดกของบิดาโจททซึ่งได้ปักน้ก
รักษามาด้วยกันเสีย จึงขอให้ศาลบังคับเรียกทรัพย์สินจากจำเอย ฯ

นายยกจำเอยให้การรับว่าเดิมบิดาโจทท มีส่วนอยู่ในห้างพังค้อนคนละ
กึ่งกับจำเอยจริง แต่จำเอยได้ยกส่วนในห้างพังค้อนมรดกทรัพย์สินให้เป็น
สิทธิ์ แก่นายจำเอยบิดาโจทท แยกเปลี่ยนกับห้างพังค้อนเป็นสิทธิ์แก่จำเอยฝ่ายเดียว
แล้ว ฯ

ฝ่ายอำเภอเมืองให้การแก้ว่าที่นายยกโจทท ก. เป็นที่รวางว่างเปล่า
จำเอยได้ขออนุญาตก่อนนายบัน โคนัดรวางทำมา ๑๘-๑๙ ปีแล้ว แต่ที่นาย
ยกแปลงที่นายยกโจทท ข. นั้นจำเอยไม่ได้เกี่ยวข้องด้วย กระจับ ๒๙
กระจับนั้นความจริงเดิมมีอยู่ที่จำเอย ๓ กระจับ แต่โจททได้เรียกเอาไป
ขายเสีย ๒ กระจับแล้ว อีกกระจับหนึ่งนั้นได้ยกค้าย นอกนั้นเป็นของ
จำเอยทั้งสิ้น ฯ

ศาลเมืองชุมพรพิจารณาแล้วได้มีความจริงว่า ที่นายยกโจทท ก.
เป็นมรดกของนายดำตกอยู่กับอำเภอเมือง แต่ที่นายยกโจทท ข. นั้นพัง
โค้วอำเภอเมืองไม่ได้เกี่ยวข้อง กระจับนั้นได้ความว่าตกอยู่กับอำเภอเมืองจริง
แต่จะเป็นที่ตัวนั้นไม่ปรากฏ ห้างพังค้อน กับเลขรัง ๒ เรือนนั้นพังโค้ว
บิดาโจทท มีหุ้นส่วนเป็นเจ้าของอยู่กึ่งหนึ่ง แต่ปฤกษาคัดฟ้องว่าทรัพย์สิน
มรดกทั้งนี้ นายดำบิดาโจททตายมา ๕-๖ ปีแล้วเป็นอันขาดอายุมรดก
จึงควรยกคดีนี้ให้ยกฟ้อง โจททเสียทั้ง ๒ ส่วนน ฯ

โจทอุทธรณ์ ๖

ศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษปกครองว่าจำเลยในคดีนี้ เป็นเดิมดเพียงชั้น
 หลานนายฉ่ำ ๆ ยิงมีบุตร คือโจท ซึ่งเปนทายาทผู้รับทรัพย์มรดกทั้งหมด
 ถึงแม้ โจทจะเพียงเกิน ๑ ปีก็ไม่ขาดอายุความ ด้วยเหตุว่าบทตัดอายุความ
 มรดก ๑ ปีนั้น ใช้ตัดจำนวนได้แก่เฉพาะผู้ที่มีอำนาจ จะได้รับส่วนแบ่งมรดก
 ด้วยกัน นายจำเลยนี้หาอำนาจไม่เลยชั้นจะได้ รับมรดกนายฉ่ำ จึงมี
 ชาติให้ยกข้อความในศาลเดิมถึงกับคดีนี้ว่า (๑) ให้นายยกจำเลยแบ่ง
 ราคาข้างพันถ้วน แต่ถูกข้างพลายให้ โจทโดยราคา ๒๐๐๐ บาท กิ่งหนึ่ง
 เป็นราคา ๑๐๐๖ บาทตามโจทหา ถ้านายยกเห็นว่า โจทคือราคาข้างพันไป
 จะให้ศาล ขายทอดตลาดข้างนั้น แล้วแบ่งเงิน ขณะกิ่ง ก็ชอบ (๒) ให้
 ค่าคงมีเงินกระเบื้อง ๒๙ กระเบื้อง กับนา ๑ แปลง ให้แก่โจท ถ้านักกระเบื้อง
 ไม่ได้ ให้ คิดราคาตัวละ ๑๐ บาท ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ก็คดีนี้ว่ายังมีได้ สืบพยานจนเสร็จ
 ด้านอน แล้วว่าพิพากษาคดีกฎหมาย ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ มีคำสั่งยื่นด้านอน ให้ศาลเดิมสืบพยานจำเลยอีก
 เพราะ โจทจำเลยยังไม่ได้ ทำคำตั้งข้ออ้างแย้งกัน ครั้นเมื่อศาลเดิมสืบพยาน
 สิ้นกระแสดความแล้วตั้งด้านอนกลับขึ้นมา เมื่อกรรมการ ได้ประชุมปรึกษา
 เห็นว่าพยานจำเลยเบิกความไม่เต็ม ข้อต่อสู้จะหักล้างคำพยานหลักฐานฝ่ายโจท
 มิได้ คือ (๑) ข้างพันถ้วนกับถูกข้างนั้นพยานจำเลยกลับประคบมิโจทฟังเป็น
 ยุติได้ ว่านายฉ่ำมีด รนกิ่งหนึ่งแน่ (๒) ที่นาตำบลท่าพระ ๑ แปลงและกระเบื้อง

01/10/2565

นั้นยังเป็นของนายอำมิตา โจทคคงอยู่กับอำแดงบั้นจำเลย แต่จำนวนกระเบื้อง
 พยานโจทก์สืบแตกแยกกัน ศาลเจ้าหลวงพิเศษฟังว่าสมโจทก์ แต่บังคับให้
 คืบนาแลกระเบื้อง ๒๙ กระเบื้องนั้นยังหมิ่นอยู่ กรรมกรได้ พิเคราะห์ที่คำ
 พยานโจทก์จำเลยในข้อหาด้วยกระเบื้องนี้ คำนายอินพยานโจทก์บอกความว่า
 กระเบื้องจริงก็เคียงกันประมาณ ๓๐ กระเบื้อง โจทก์บอกว่าเป็นของโจทก์
 ๑๙ กระเบื้อง จำเลยบอกเป็นของจำเลย ๑๑-๑๒ กระเบื้อง คำนี้ดำกัญ
 มั่นกว่าคำพยานโจทก์อื่น ๆ แต่พยานจำเลยมาสืบในชั้นหลังนี้ได้ความว่า
 กระเบื้องเดิมเมื่อมีกลายเพราะ โรคภัยเกิดขึ้นเพียง ๑๐ กระเบื้องทั้งนี้ แดโจทก์
 ก็ไม่ได้สืบหลังนี้ คิดควรฟังว่าให้จำเลยจำหน่ายได้ก็เพราะอุบัติเหตุเกิด
 โรคภัยพันวิษย์บริหารรักษา กรรมกรจึงแก่ดำให้บังคับอำแดงบั้นคืบกระเบื้อง
 เฉพาะที่เหลือ ๑๐ กระเบื้องๆ ใช้ราคาเพียง ๑๐๐ บาท นอกจากที่แก่ไร
 มาดังนี้ให้บังคับคดีตามคำตัดสินศาลเจ้าหลวงพิเศษ ถ้าจำเลยฟังไม่รับ
 โทษยกเสีย ให้จำเลยใช้คงฤชาธรรมเนียมแต่คำทนายอีกคนละ ๕๐ บาท
 ทั้ง ๒ ด้านจน ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานรเณตวิบูลย์ราชกิจ

พระยาเกษมศุกราวี

อธิบดีทรงปลูกษา

01/10/2565

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๔๒๒ พ.ศ. ๒๔๕๖

อาญา ทักการ สมัคร

พวกของจำเลย ไปทำร้ายเขา จำเลยยื่นคอยเฝ้าของ
ห่างจากที่เกิดเหตุ & เส้น คัดสินว่าจำเลยเป็นผู้สมัคร พวก
เป็นทักการ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

	อัยการเมืองเชียงใหม่	โจท
ใบคดีระหว่าง	หนานจี่	จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องศาลต่างประเทศเมืองเชียงใหม่ ท้าวว่าเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๔๕๓ จำเลยกับพวกได้ถือศีลตราอุทธรณ์มือไปทำร้าย
มีศเคอร์มิดเตอร์แถมมีศเคอร์ชัคชินชัคนไนร่วมชงอังกฤช ที่ตำบลดพห้วย
แม่ตานแขวงเมืองลำพูนมีศเคอร์มิดเตอร์ถูกระงับเป็นค้ายอยู่กับที่ มีศเคอร์
ชัคชินชัคนถูกระทำร้ายมีบาดแผลสาหัส ขอให้ลงโทษจำเลยตามลักษณะ
อาญาล่วงวันที่ ๗ หมวดที่ ๑ แลตั้งแต่วันที่ ๘ หมวดที่ ๒ ๓

พยานจึงจำเลยให้การรับว่า จำเลยได้รู้เห็นแลไปในกรณีด้วยจริง
กรณีจำเลยออกเดินไปตามทางถึงแม่หาดจำเลยบวยเท้า จึงหยุดอยู่เฝ้าฯ
พวกจำเลยระหว่างทาง เมื่อพวกเพื่อนอีก ๔ คนไปทำร้ายเสร็จแล้วกลับ
มายังที่จำเลยเฝ้าฯของแล้ว จำเลยกับพวกจึงพากันหนีจากแม่หาดเดินต่อไป
ระยะทางประมาณ ๖๘๐ เส้น ฯ

ศาลต่างประเทศเมืองเวียงใหม่พิจารณาแล้วปลุกษาว่า ข้อที่จำเลยแก้คดี
ว่าทำบวยไม่ได้เกิดข้อไปจนถึงที่เกิดเหตุนี้ไม่ควรฟังว่าเป็นความจริง เพราะ
ปรากฏระยะทางตั้งแต่ที่จำเลยหยุดกับที่เกิดเหตุนี้ห่างกันเพียง ๕ เส้นเท่านั้น
ถ้าจำเลยเดินต่อไปอีกเพียงระยะทาง ๕ เส้นไม่ได้จริงใช้ โทษโดยจำเลย
จะกลับเดินหนีต่อไปได้ ถึง ๖๘๐ เส้น คดีควรฟังว่าจำเลยได้ ไปถึงที่เกิด
เหตุนี้ด้วย มีความผิดเป็นคดีฐานฆ่าคนตายโดยฉ้อเจตนาตาม
ลักษณะอาญามาตรา ๒๔๙ แต่มาตรา ๖๓ พิพากษาให้ประหารชีวิตจำเลย
ให้ศาลตกไปตามกัน ฝ่ายอธิบดีพิพากษามีความเห็นแย้งว่า ฐาน
พิจารณาไม่ได้ ความจริงที่จำเลยได้ ไปในที่เกิดเหตุด้วย จำเลยควรมี
ความผิดแต่เพียง ฐานเป็นผู้สมรู้ตามมาตรา ๖๕ แห่งลักษณะอาญาควรให้
จำคุกมีกำหนด ๑๖ ปี ฯ

จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ปลุกษาชี้ขาดข้อเท็จจริงฟังว่า
จำเลยไม่ได้ ไปถึงที่เกิดเหตุหยุดอยู่ห่าง ๕ เส้นเพื่อเฝ้าฯ แต่ไม่ควรฟัง
คำริษของชายหนานบัญญัติแต่บทกฎหมายที่ระวางโทษจำเลยนั้น ศาลอุทธรณ์

ปฤษาว่าจำเลยมีความผิดหนักกว่ามาตรา ๒๕ ข้อ ๒ เพราะจำเลยได้
 เป็นผู้ร้ายได้ สมคบกันเป็นช่องโจรตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป เพื่อทำความผิดซึ่งจำแนก
 ไว้ โดยมาตรา ๑๗๘ ทั้งจำเลยได้ ไปประชุมกติกานการยิงทำร้ายรายนี้มีผล
 ดำรงต่อประดงค์ของมันตามมาตรา ๑๘๑ ท่านว่ามันทุกคนมีความผิดเสมอ
 กันทั้งนี้แสดงความผิดของจำเลยในคดีฐานฆ่าคนตายนี้ ศาลต่างปฤษาวาง
 บท ๒๔๘ วรรคโทษ ๓ สถาน ๆ หนึ่งให้ประหารชีวิต สถานหนึ่งให้
 จำคุกตลอดชีวิต สถานหนึ่งให้จำคุกตั้งแต่ ๑๕ ปี ถึง ๒๐ ปี ศาลอุทธรณ์
 ว่าจำเลยมิได้เป็นผู้ลงมือยิง จำเลยคอยเฝ้าของระวางเหตุการอยู่ข้างหลัง
 ไม่ควรที่จะลงโทษจำเลยถึงประหารชีวิตจึงแก้ คดีคดีนี้ศาลเดิมให้จำคุกจำเลย
 ไว้ตลอดชีวิต ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา อ้างตนว่าเป็นคนอนาถ ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ ประชุมปฤษาค้น โดยถัดวันแล้ว ก็ประชุม
 ที่วินิจฉัยตามสัญญาทางพระราชไมตรี ระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ
 พ.ศ. ๒๔๕๑ เพราะผู้ตายเป็นสัญชาติอังกฤษก็ความถวายฎีกาได้ แต่ใน
 บัญญัติกฎหมาย ทางที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยคดีนี้ด้วยนำเอาบท
 มาตรา ๑๗๘-๑๘๑ ว่าด้วยสมคบกันเป็นช่องโจรเข้ามาประกอบพั่งว่าเป็น
 ความจริง เพราะเหตุนี้จำเลยจึงมีผิดเป็นคดีการควรลงอาญาตามความผิดนั้น
 ๑๙/10/256๓
 แต่กรรมการเห็นว่ากรวกที่ศาลอุทธรณ์แบกบททั้ง ๒ ฐานปฤษาค้นนั้น ทำ

ถ้าเตียงจำเลยอาจเสียเปรียบได้ เพราะฟังมาอย่างอื่นไว้ ในศาลอุทธรณ์
 เดิมได้ กล่าวหาเป็นความผิด ในเวลาพิจารณานะศาลเดิม จำเลยมิได้
 โอกาสแก้ตั้งตนตั้งได้เลย ศาลอุทธรณ์นำบทมาตราที่ ๒ นี้มาใช้
 เพื่อจะหลบเลี่ยง ไม่วินิจฉัยถึงความจริงพิจารณาได้ ความเพียงนี้ กดีจำเลย
 จะรับบทมาตรา ๒๓ เป็นตัวการ ๓๕ ฐานเดิม กรรมการเห็นว่าเมื่อข้อ
 ความเท็จจริงฟังว่าจำเลยได้ หักข้ออยู่ฝ่ายของทั้ง ๕ เดิมจากที่ยัง เวลานั้น
 เป็นคำคืน จำเลยหาเป็นตัวการไม่ เป็นแต่เพียงผู้สมัครตามบท ๒๕ ในความ
 ผิดฐานฆ่าคนตาย โดยตั้งใจคนา กอสมด้วยความพยายามฆ่าตายตามบท
 ๒๕๐ ข้อ ๓ ซึ่งได้วางมาแล้วในคำพิพากษาคดีย้ายหนานบุญญาว่าเดิมผู้
 ฆาตรัษเฑาะแถมพระอัยการตั้งได้ กล่าวอ้างมานี้ จึงพิพากษาว่าให้จำคุก
 ย้ายหนานจำเลยไว้ มีกำหนด ๒๐ ปี ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เสีย

ศาลฎีกา วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมอัยการ
 พระยานเรนทิเบญจาทิจ
 พระยาภักดียานไมตรี
 ม. เคอร์เนอร์

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒ ๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

ที่ดิน กรรมสิทธิ

สัญญาทางพระราชไมตรี พระราชบัญญัติ

เวสเทินท์ ฝรั่งเศษออกหนังสือให้ โจทก์กรรมสิทธิ
ที่ดินแปลงหนึ่งในเมืองตราด เมื่อครั้งเมืองตราดยังอยู่ใน
ความปกครองของฝรั่งเศษ ภายหลังเมืองตราดตกคืนมา
เป็นพระราชอาณาเขตสยามอีก จำเลยได้ เข้าอยู่ปกครอง
ในที่รายนี้ โดยได้เข้ามาจากที่ว่าการเมือง ทัดสินว่าที่ดิน
เป็นสิทธิแก่โจทก์ เมืองไม่มีอำนาจยกให้จำเลย หนังสือ
กรรมสิทธิเวสเทินท์ฝรั่งเศษใช้ได้

สัญญาทางพระราชไมตรีนี้จะมีผลใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้
ทำคำแลกเปลี่ยนพระราชบัญญัติกันแล้ว เพียงแต่ได้ทำ
หนังสือสัญญาไว้แล้วเท่านั้น ไม่ชื่อว่าสำเร็จบริบูรณ์

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

จันทันชัยเส็ง (ร่วมจงฝรั่งเศษ) โจท

ในคดีระหว่าง

นายอ้อม ชุนพาทิสุดธิแพ่ง จำเลย

โจทก์ฟ้องศาลเมืองตราดกล่าวหาว่าเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๐
ครั้งเมืองตราดตกอยู่ในความปกครองของฝรั่งเศส เวลานั้นได้ขออนุญาต
ให้ที่ดินเป็นสิทธิแก่โจทก์แล้ว ครั้นเดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๕๓
จำเลยมีอาชีพปลูกเรือนโรงตั้งในที่ของโจทก์ ขอให้ศาลขอยึดจำเลย ฯ

จำเลยให้การว่าจำเลยได้เช่าที่พิพาทนี้จากศาลากลางเมืองตราด เพื่อ
ปลูกโรงทำคดตากขายของ โจทก์ควรฟ้องศาลากลางเมืองตราดจึงจะชอบ
อนึ่งถ้าแม้ศาลจะตัดสินให้ที่ดินเป็นสิทธิแก่โจทก์แล้ว ขอให้ศาลบังคับโจท
ไว้ค่าเสียหายแก่จำเลยเป็นเงิน ๑๒๐๐ บาท ฯ

ศาลเมืองตราดพิจารณาดังกล่าวความเห็นตั้งไปยังศาลต่างประเทศสมณฑล
จันทบุรี ฯ ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๐ แต่ครั้งเมือง
ตราดยังอยู่ในความปกครองของประเทศฝรั่งเศส โจทก์ยื่นเรื่องวางขอ
กรรมสิทธิ์ที่ดินคือที่ดินที่ฝรั่งเศส เวลานั้นฝรั่งเศสได้ตั้งขออนุญาตให้
แดงโจทก์ ปกที่นั้นตลอดมา ครั้นเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๐

01/10/2565

เมืองตราดกลับคืนมาอยู่ในพระราชอาณาเขตประเทศสยามตามเดิม จำเลย
ในคดีนี้ ได้ ยื่นเรื่องราว ต่อศาลากลางเมือง ตราดขอเข้า ทพิภยานัน ปลดโรงทำ
ตลาด เมื่อ โจทได้ ทราบความดังนั้นจึงนำหนังสือที่เรดิเคนที่ฝรั่งเศสทำให้นั้น
ไปแสดงแก่ข้าหลวงเทศาภิบาลว่าคดี โจทมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ กระทรวง
มหาดไทยมีคำสั่งให้นำ โจทของจำเลยที่คืนต่อเรดิเคนที่ฝรั่งเศสชั่วคราวเท่านั้น
จะถือเอาเป็นกรรมสิทธิ์ได้ตราด ไม่ได้ ได้ความดังนั้นศาลต่างประเทศ

มณฑลจันทบุรีจึงเห็นว่า หนังสือที่เรดิเคนที่ฝรั่งเศสทำให้แก่โจทนั้น เป็น
หนังสืออนุญาตให้ กรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดิน เรดิเคนที่ฝรั่งเศสมีอำนาจ
ที่จะออกหนังสือนี้ได้ โดยชอบ เพราะเวลานั้นเมืองตราดยังอยู่ในความ
ปกครองของประเทศฝรั่งเศส แต่การที่เมืองตราดกลับคืนมาอยู่ในพระ
ราชอาณาเขตประเทศสยามตามเดิมนั้น หากทำให้ โจทขาดกรรมสิทธิ์ใน
จึงมีราคาที่ดิน ให้บังคับปรับได้จำเลยหรือตลาดออกจากที่พิภยานัน ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ตัดสินยืนยันตามคำพิพากษา
ศาลต่างประเทศมณฑลจันทบุรี แต่เพิ่มเติมในข้อบังคับตอนท้ายว่า โจท
มีอำนาจเรียกค่าเช่าจากจำเลยตั้งแต่วันตลาดเปิดขายจนถึงจำเลยหรือตลาด
ไป ให้ศาลล่างเป็นผู้กำหนดค่าเช่าแล้วบังคับตามนั้น ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ แลพนักงานอัยการยื่นคำร้องคัดแย้ง
เข้ามาขอว่าความในหน้าที่รักษาประโยชน์รัฐบาล กรมการได้ปรึกษาพร้อม
กันเห็นความพองงานเจ้าหน้าที่ได้ รุกรณ พ้องร้องกันแต่ ชั้นศาลเดิม ศาลอุทธรณ์

ยังมีได้ ซ้ำภาคคดีนี้ แต่เพิกเฉยละเลยโดยมิได้ เคารพ มาจนชั้นศาล
ฎีกาจะร้องต่อตแย้งเข้าเป็นจำเลยด้วยนั้นไม่ชอบที่ จึงมีคำสั่งให้ยกคำที่
ร้องนั้นเสียไม่อนุญาต ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาหารือกัน เห็นว่าคดีนี้จะต้อง
วินิจฉัยตามหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่าง กรุงสยาม แด กรุงฝรั่งเศส ปี
พ.ศ. ๒๔๔๙ ซึ่งมีข้อความว่า ... ความจะถวายฎีกาได้แต่เฉพาะข้อพิพาท
ด้วยบัญญัติกฎหมาย ออกกฎหมายอันจะพึงประกาศมีอยู่โดยเดียวว่า จะใช้
กฎหมายฝรั่งเศษตามกฎหมายสยามบังคับคดี จำเลยคัดค้านว่า โจทขอจับ
ของคดีนี้ เมื่อเวลาภายหลัง กรุงฝรั่งเศสได้ ทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี
ยกเมืองคราตินมาเป็นพระราชอาณาเขตประเทศสยามแล้ว แดเวตีแทนที่
ฝรั่งเศษไม่มีอำนาจออกหนังสืออนุญาตคดีนี้ให้แก่โจทได้ แม้จะร้อง
เถียงว่าเวลานั้นหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีนั้นยังมีได้แลยกเปลี่ยนพระราช
บัญญัติ (แควตเฟชั่น) ถัดกัน แต่คำแควตเฟชั่นนั้นจำเลยเห็นว่าเป
นการรับรองสัญญาเดิมเท่านั้น ไม่เป็นประโยชน์แก่คดีโจทได้ กรรมการ
ศาลฎีกาจะยกเอาปัญหาอันเช่นนี้มาเทียบด้วยหลักสัญญาโดยอรรถาธิบาย
ดังนี้ ฯ

(๑) อันว่าทำสัญญากันธรรมคานนี้ เมื่อคดีสัญญา ๒ ฝ่ายได้
ตกลงกันแล้ว ได้ชื่อว่าสำเร็จบริบูรณ์ หากยังมีคำปฏิญญา (แควตี
เฟชั่น) ซ้ำไม่ แต่สัญญาทางพระราชไมตรีระหว่างพระนครนั้นมิได้ผลออกไป

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีจำกัดต้องมีคำปฏิญาณ (แรดพิเทศน์) แต่พระเจ้าแผ่นดินเป็นข้อสำคัญ ถ้าหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีใดได้กระทำตกลงแล้ว แต่ยังมีได้มีคำปฏิญาณ (แรดพิเทศน์) หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีนั้นยังหาสำเร็จบริบูรณ์ไม่ คือเมื่อได้ยกเลิกเปลี่ยนคำปฏิญาณ (แรดพิเทศน์) กันแล้ว นั้นแต่ครั้งจะเป็นผลสำเร็จตามสัญญา นับเวลาขึ้นเราไปจำเดิมแต่จนที่ใดลงชื่อในสัญญาไมตรีนั้น ผลอนั้นจะเห็นได้แต่เฉพาะระหว่าง ๒ พระนครคู่สัญญา แต่จะใช้ล่ขึ้นนอกสัญญาไม่ได้ด้วย จนบรรรมเนียมเป็นบรรทัดฐานดังนี้ เมื่อยกขึ้นปรึกับคตินว่า เสด็จเทศน์ฝรั่งเศษได้ยกหนังสืออนุญาตกรรมสิทธิ์ที่ดินแก่โจทก์ในเวลาระหว่างที่ ๒ พระนครได้ทำสัญญากันเมืองตราดแล้ว แต่ยังมีได้ยกเลิกเปลี่ยนพระราชปฏิญาณ เมืองตราดนั้นยังมีได้ซึ่งคินองเป็นอาณาเขตฝรั่งเศษคือกฎหมายฝรั่งเศษบังคับปกครองเรดิเทศน์ฝรั่งเศษมีอำนาจออกอนุญาตให้จับจองที่ดินได้ หนังสืออนุญาตกรรมสิทธิ์นั้นจะลงถ้างทำตายเสียมิได้ เพราะข้างนับเวลายอนจำเดิมแล้วลงในหนังสือสัญญา เหตุว่าถ้าจะคงคิมคิตด้วยธรรมเนียมใด ๆ ที่เขียนไปจากนี้ ผลอาจมิได้ ว่างการปกครองบ้านเมืองจะต้องหยุดยั้งไปทั้งสิ้น ราววันที่จะได้รับคำปฏิญาณสัญญาซึ่งบางที่ก็คอยหาแปล่า ไม่ได้ทำยกเลิกเปลี่ยนกันเลยก็มีได้ดังนี้ ๆ

(๒) ข้อความจริงแห่งคดี ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ได้ชี้ชัดว่าเรดิเทศน์ฝรั่งเศษได้อนุญาตให้กรรมสิทธิ์แก่โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินทั้งนี้ เป็นบัญญัติข้อเท็จจริงที่ศาลฎีกาไม่มีอำนาจแก้ไขลงถ้างเสียได้ แต่มีประเด็นที่จะ

เพิ่มเติมความว่า โจทก์ถือกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดินยอมมีน้ำหนักซึ่งประพุดติ
ให้ถูกต้องตามพระราชกำหนดกฎหมายในลักษณะของห้ามที่ดินทุกประการ มี
เสียภาษีอากรเป็นต้น ฯ

ศาลฎีกาได้แสดงมานี้ จึงพิพากษาว่าฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น ให้
ยกเสีย ให้มีบังคับตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ทุกประการแต่ให้จำเลย
เสียค่าฤชาธรรมเนียมแทนยกรวม ๓ ค่าดเป็นเงิน ๑๑๐ บาท แทนโจทก์ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมต่งดี
พระยานรเณศินัญราชกิจ
ม. ด็กินเนชเดอเนอ์
พระยาทัตยานไมตรี

อธิบดีกระทรวงศึกษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๕๙ พ.ศ. ๒๔๕๖

พินัยกรรม วิเคราะห์ภาษา

ในพินัยกรรมของผู้ตายมีความว่า “ถ้าบุตรคนโตจะมี
เรือนในเวลาที่เขาพเจ้ายังมีชีวิตอยู่ ข้าพเจ้าจะตกแต่งให้
ทรัพย์ไปพอสมควรแล้ว ไม่ให้ ได้รับส่วนแบ่งในหนังสือ
พินัยกรรมอีกต่อไป” ข้อความดังกล่าวนี้คดีอำนาจบุตรที่มีเรือน
ในระหว่างผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ไม่ให้ ได้รับมรดกอีก ทรัพย์
สมบัติที่บุตรนั้นได้ ไปมากน้อยเพียงใดชื่อว่าสมควรแล้ว ไม่
ใช้หน้าที่ศาลจะชี้ขาดว่าสมควรฤยัง เป็นหน้าที่ของผู้ตายโดยแท้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ขุนวิจิตรวิทยาลัย ศิริ โจอ

ในคดีระหว่าง

นายพร ชำแดง กับ จำเลย

มรดกนี้โจทก์ฟ้องศาลแพ่งว่า ประมาณ ๒๐ ไม่นับเงินให้บิดา
โจทก์ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ ให้แก่บุตรธรรมา จึงให้ตายแล้ว กลับมามีราคา
ได้ปกครองทรัพย์มรดกนั้นตั้งมา ภายหลังกลับตายได้ทำพินัยกรรมไว้ อีก
01/10/2565

ฉบับหนึ่งยกทรัพย์สินมรดกให้แก่บุตร ๕ คน คือ โจทจำเลยและนายแม่ได้
ปกครองมาด้วยกัน บิดจำเลยนำพนักงานเกษตรวิจิตรคนหนึ่ง โจทได้รับ
ตามพินัยกรรมเพื่อจะตั้งชื่อจำเลยในโฉนดเป็นเจ้าของแก่ ๒ คน โจทขอให้
ศาลแบ่งที่ดิน แต่ตกเป็นมรดกกับบุตรหนึ่งก่อนแล้ว ให้แบ่งเป็นมรดกชั้นมารดา
โจทจำเลย ตามส่วนที่โจทควรได้เป็นจำนวนเงิน ๑๐๙๕๗ บาทเศษ ฯ

จำเลยทั้ง ๒ ให้การต่อสู้ว่า ทรัพย์สินมรดกควรให้แก่จำเลยตามพินัย
กรรมของกตัญญูมารดาฝ่ายเดียว แต่โจทไม่มีส่วนได้ อีกตามพินัยกรรมนั้น
เพราะได้รับส่วนแบ่งมันเสร็จไปแล้ว แต่คัดค้านว่าพินัยกรรมฉบับของ
บิดานั้นใช้ ไม่ได้ตามกฎหมาย ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ค.ศ. ๑๑๑ จึงให้
ทำพินัยกรรมฉบับหนึ่งยกทรัพย์สินให้แก่บุตรภรรยา พินัยกรรมนั้นเจ้าพระยา
เทเวศร์วงศ์วิวัฒน์และพระยารัตนาธิเบศร์ได้ลงชื่อเป็นพยาน จึงให้ด้วยแล้ว กตัญ
ญูเป็นภรรยาได้เป็นอธิการปกครองทรัพย์สินนั้นมา ครั้นเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม
ค.ศ. ๑๑๗ กตัญญูมารดา โจทจำเลยทำพินัยกรรมอีกฉบับหนึ่งยกทรัพย์สินให้แก่บุตร
ชายหญิง ๕ คนด้วยกัน โจททั้ง ๒ ได้ มีเรือน ในเวลาเมื่อกตัญญูทำพินัยกรรม
แล้วและยังมีชีวิตอยู่ ก็คือที่ทำงานสัมพันธ์กับหลวงอาทวศิศราชครู กตัญ
ญูได้ โหล่งแห่งตัวแดงเครื่องเขียนแก่ศิริประมาณราคา ๓๐๐ บาท ฝ่ายขุน
วิเศษแต่งงานได้รับทองหมั้นหนัก ๑๒ บาทกับดินสอด ๕ ชั่งเงินรับไหว้ทอง
๕
ที่ ๒ คน ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาคดีว่า พันยกรรรมซึ่งคน ๒ คนฟ้อง
ไม่ได้ตามกฎหมายลักษณะมรฎกบทที่ ๔๙ เพราะมีผู้ตั้งชื่อเป็นพยานแค่
๒ คนไม่ครบบริบูรณ์ จึงต้องฟังว่าทรัพย์มรฎกที่ผู้สมัครอ้างแต่คงได้เป็น
อิสระปกครอง อ้างแต่คงได้ทั้งพันยกรรรมยกทรัพย์ให้แก่บุตร ๕ คนได้ตาม
ประสงค์ ในพันยกรรรมอ้างแต่คงได้มีความว่า “บุตรคนโตที่ข้าพเจ้าตกแต่ง
ให้มาเข้าเรือนแล้วให้ทรัพย์ไปพอด่มศวรรแล้ว ไม่ให้ได้รับทรัพย์ส่วนแบ่ง
ตามพันยกรรรมอีกดังนี้” ศาลแพ่งจึงพิเคราะห์ว่าอย่างไรจะเรียกว่าได้รับทรัพย์
ไปพอด่มศวรรแล้วอันหมายความว่าผู้สมัครจะพึงชดเชยคดีนี้ให้ตรงตามความ
ประสงค์ของพันยกรรรมไว้ แต่ศาลแพ่งพิเคราะห์เห็นว่าโจทก์ยังไม่ได้รับ
ทรัพย์ไปพอด่มศวรรตามทุกถ้อยคำได้ตั้งใจว่าจะยกทรัพย์ให้ เพราะฉะนั้น
โจทก์ควรได้ส่วนแบ่งอีก พิพากษาให้พระมุตชายทอดตลาดคดีนี้แต่ยกพิพากษา
เอาเงินหักใช้ค่าฤชาธรรมเนียมกับค่าทนายความให้ โจทก์เสียก่อน เหลือเงิน
เท่าไรให้แบ่งเป็น ๕ ส่วน ให้แก่โจทก์จำเลยและนายแม่คนละส่วนเท่ากัน ฯ

จำเลยอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ ฯ คดีเอาถ้อยคำศาลแพ่งคดีนี้ยื่นไปตามนั้น ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา คดีค้านว่าโจทก์ได้ออกเรือนตกแต่งแต่
ได้รับทรัพย์ไปพอด่มศวรรแล้ว พันยกรรรมนั้นคดีนี้ให้ ได้รับส่วนทรัพย์อีก ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้โดยถ้อยแถลงว่า เห็นว่าความหนังสือพินัยกรรมว่าแบ่งที่ดินแก่ข้าชีวิตว่า ถ้าบุตร ๕ คนนั้นคนใดคนหนึ่งจะมีเรือนในเวลาที่ข้าพเจียยังมีชีวิตอยู่ ข้าพเจ้าจะยกแบ่งให้ทรัพย์สินไปพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าไม่ให้ส่วนแบ่งในหนังสือพินัยกรรมนี้ต่อไปดังนี้

ศาลแห่งมาเถื่อนถามว่า “ให้ทรัพย์สินพอสมควรแล้ว” เมื่อแต่งงานแล้วสมมติตนเองว่าเป็นผู้จะตัดสินว่าอย่างไรพอสมควร แบ่งทรัพย์สินยกกรรม หันหวนตั้งไปทางไหน ยิ่งซ้ำอ้างว่าจะตัดสินให้ โท่กับความประสงค์ของข้าแต่กกับผู้ทำพินัยกรรมเป็นที่น่าสงสัยยิ่งนัก แต่ความประสงค์ของผู้ทำพินัยกรรมนั้นเมื่อพิเคราะห์ที่สำคัญแห่งภาษาคำว่า “ถ้าบุตรคนหนึ่งคนใดจะมีเรือน (ในเวลาที่ข้าพเจียยังมีชีวิตอยู่) ข้าพเจ้าจะยกแบ่งให้ทรัพย์สินไปพอสมควรแล้ว ไม่ให้ได้รับส่วนแบ่งในหนังสือพินัยกรรมนี้อีกต่อไป” เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งที่ใจว่าบุตรคนใดจะแต่งงาน อันแต่กกับจะได้ให้ทรัพย์สินไปพอสมควร แล้วไม่ให้ได้รับส่วนแบ่งอีกเป็นใจความสำคัญ แต่ใครจะเป็นผู้ตัดสินว่าพอสมควรฤาไมั้น ข้าแต่กกับมารดาคนเคียวผู้ จะยกแบ่งให้ ทรัพย์สินไม่ไร่ถูกไม่ไร่ศาลแห่งศาลอุทธรณ์จะตัดสินในเวลานี้ ถูกคนใดได้ชักเวียนเมื่อข้าแต่กกับมารดายังมีชีวิตอยู่ ข้าแต่กกับได้ยกแบ่งให้ทรัพย์สินไปเองกับมือ ใครจะซึ่งรู้ดีไปกว่าข้าแต่กกับว่า ยังไม่พอสมควรถูกคนนั้น ตาม

01/10/2565

ภาษาและความประสงค์แห่งหนังสือพินัยกรรมข้าแต่กกับตัดว่าไม่ให้ ได้ วน

๑๙๕

แบ่งอีก ศาดต่างปลูกษาคัดผิดทางพิจารณา คคนี้เกิดเพราะแรงหมอความ
กถันความให้แตกร้างไม่พอที่พอทาง ฎีกาจำเลยพั่งขึ้น ให้ยกคำพิพากษา
ศาดต่างแยกพ้องโจท ให้ โจทใช้ค่าฤชาธรรมเนียมตลอด ๓ ศาดแต่คำ
ทนายความแทนจำเลยเพียง ๑๒๐๐ บาทพอหมอปากหมอมคอ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๔ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานเรนตีบญราภิชา

พระยาเกษมศังการ

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๖๐ พ.ศ. ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ศาล ฎีกา

คนร่วมของอังกฤษรัฐเบียร์ภายหลังสัญญาทางพระราชไมตรี พ้องคนไทย ตกศาลต่างประเทศ คู่ความหลุดเกล้า ๆ ถวายฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ คดีคนไทยเป็นโจทฟ้องแย้งคนร่วมของอังกฤษตกศาลมีอำนาจ คู่ความฎีกาได้แต่ในปัญหาพิพาทด้วยข้อกฎหมาย

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

เจ้ารัตนมนตรีวันทิพย์

โจท

ในคดีระหว่าง

เงินแดง

จำเลย

มูลกรณีโจทฟ้องขอใหม่บังคับจำเลยใช้เงินค่าไม่ช้อนหลักตามหนังสือบังคับใช้เงิน ซึ่งจำเลยทำให้ โจทยึดได้เงินเต็ม ๘๓๑๑ บาท กับทั้งค่าบวดยการด้วยแปดเงิน ๑๐๑.๖๒ บาท ฯ

เงินแดงจำเลยให้การปฏิเสธ แลฟ้องแย้งขอตั้งว่าเมื่อ ๔ ปี มาแล้ว ๒๐๑/๑๐/๒๕๖๕ เงินแดงทำสัญญารับซื้อไม่ช้อนหลักจากเจ้าวันทิพย์ ได้ ให้เงินค่า

ไม่ต้องนำไปแล้ว เจ้าแวนทิพย์ ไม่ส่งไปตามสัญญา จึงแดงจึงหักเงิน
ดองนำค่าไม้ ไช้เงินซึ่งเจ้าแวนทิพย์ฟ้องเรียกเงิน ๘๓๑๑ บาทแล้ว ยังคง
เหลือเงินอีก ๖๓๘๙ บาท เจ้าแวนทิพย์ยังกดขี่เบียดเบียนเงินแดง จึง
ขอให้ศาลบังคับให้เจ้าแวนทิพย์ใช้ ๗

ศาลต่างประเทศพิจารณาดำเนินคดีว่า เจ้าแวนทิพย์หนึ่งต่อสัญญา
ของเงินแดงทำผิดใช้เงินให้ โจทก์ได้ไปหมดฐานถึง ๓ ขันมี พัน
มุกดเต็มประกอบว่าโจทก์ได้ ไปทองเงินรายนี้จากจั่วเลยเนื่อง ๆ แต่จำเลยผิด
เพียงคนเดียวผิด ฝ่ายเงินแดงอ้างว่ามีใบเสร็จใช้ ๆ เงินซึ่งเจ้าแวนทิพย์
ได้ทำให้ยึดไว้ เมื่อหักกันแล้วเหลือฐานจั่วเลยแก่ ก็ไม่น่าเชื่อฟังว่า
ไปใบเสร็จที่แท้จริงโดยเหตุหลายประการ คือเมื่อเจ้าแวนทิพย์ ยินยอม
คดีเงินแดงก็ให้ทนายผู้ตรงเคย ๆ มิได้คดีว่าใช้เงินหักกันแล้วต่อเมื่อโจท
ขอยึดไม่รอนัดไว้ก่อนคำพิพากษา จึงได้เพิกบายฟ้องแย้งเรียกเงิน ๖๓๘๙
บาท กล่าวว่าได้ ให้ดองนำเป็นค่าไม้ ไม้ แต่เกิดรับขึ้นว่าเงินที่
นั้นจริง แต่เพียงกล่าวได้หักใช้กับเงินดองนำค่าไม้แล้ว มิใช่ใบเสร็จใช้เงิน
ซึ่งว่าโจทก์ทำ ให้เป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามโจทก์มีความจำเป็น
เขียน ใบเสร็จฉบับนี้ แต่คำนายผู้ตัดสินแตกต่างกับพยานอื่น จนที่ตัดสิน
กับคำจำเลยของพัวเป็นจริงไม่ได้ทั้งนี้ แต่ใบเสร็จสำคัญฉบับเงินแดงก็มีได้
เขวออกตรงขึ้นยื่นแก่โจทก์ จนกระทั่งสืบพยานโจทก์เสร็จแล้ว อนึ่งถ้าเงิน
แดงได้หักเงิน ไช้เงินรายที่ โจทก์ฟ้องนี้จริงแล้ว โฉนดเงินแดงจะไม่เรียก

01/10/2565

หนังสือสมัครใช้เงินคืน เมื่อได้ความจริงดังนี้ คิดควรฟังว่าเงินแดงยังเป็นหนี้
เจ้าแฉ่งทิพย์อยู่เต็มตามจำนวนในใบหนังสือสมัครใช้เงินลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม
พุทธศก ๒๔๕๓ แต่ฟ้องของเงินแดงเป็นฟ้องเท็จแก่เถิด จึงพิพากษาให้
เงินแดงจำเลยใช้เงินให้เจ้าแฉ่งทิพย์เต็มตามฟ้อง แต่ใช้ค่าฤชาธรรมเนียม
กับค่าทนายแทนโจท ๔๖๐ บาท กับให้ยกฟ้องแย้งของเงินแดงเสีย ๑

เงินแดงอุทธรณ์ ๑

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ๑ คัดค้านยื่นคัดค้าน ๑

เงินแดงอุทธรณ์ ๑ ถวายฎีกาทิ้ง ๒ ส่วนฉนวน ๑

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาคดีนี้ เห็นว่าคดีเจ้าแฉ่งทิพย์ โจท
ฟ้องเงินแดงจำเลยตกกระหกรวงคดีคัดต่างประเภท เพราะเจ้าแฉ่งทิพย์เป็น
คนอังกฤษบุตรเขยภายหลังหนังสือสัญญาไมตรี คู่ความอุทธรณ์ ถวายฎีกา
พิพากษด้วยข้อเท็จจริงได้ แต่คดีเงินแดง โจทฟ้องแย้งเจ้าแฉ่งทิพย์จำเลยตก
กระหกรวง ศาลมีอำนาจได้ พิจารณาตาม สัญญาไมตรี แลยื่นอุทธรณ์ ต่อศาล
อุทธรณ์กรุงเทพ ๑ เป็นศาลสูงสุดที่จะชี้ขาดปัญหาข้อเท็จจริงในคดีนี้ ตามหนังสือ
สัญญาทางพระราชไมตรีระหว่าง กรุงสยามแลกรุงอังกฤษพุทธศก ๒๔๕๑
คู่ความจะถวายฎีกาได้แต่ก็มีปัญหาพิพากษด้วยกฎหมาย กรรมการเห็นว่าคดี
แย้งกันทั้ง ๒ ส่วนฉนวนนี้ ไม่มีปัญหากฎหมายเลยพิพากษกันว่าได้เป็นฉนวนจริงฎ
หมายได้ เหตุนี้จึงมีแต่เฉพาะคดีเจ้าแฉ่งทิพย์ โจทฟ้องเงินแดงที่จะฟังวินิจฉัย
ต่อไป กรรมการได้ พินิจพิจารณาซึ่งเท็จจริงแห่งคำพยาน โดยตั้งฉนวนแล้ว

เห็นว่าคำสั่งทั้ง ๒ ปฏิเสธการขอด้วยวิธีพิจารณาโดยทฤษฎีหมายแล้ว ไม่
มีเหตุที่จะให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นอย่างอื่น ฎีกาแดงฟังไม่ขึ้นให้ยกเสียทั้ง
๒ ฉบับ ให้ ใช้คำอุทธรณ์นิยมแต่คำทำนายความแทนเจ้าแฉ่งทิพย์ขึ้น
ศาลฎีกาดำเนินคดี ๕๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๔ มีนาคม พุทธศั ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานรเณศินัญชากิจ

พระยาภักดียานไมตรี

ม. เสด็จออก

อธิบดีกรมตุลาการ

จำเลยให้การต่อสู้ว่า โฉนดที่ดินหมายเลขที่ ๑๑๘๕ เป็นของจำเลย มีชื่อในโฉนดคนเดียว แดงเงิน ๑๙๒๐ บาทที่แบ่งไว้ ในพินัยกรรมมิได้ อยู่แก่จำเลย ททรัพย์อื่น ๆ ทำมาหาได้ ในระหว่างที่จำเลยอยู่กินเป็นสามี ภรรยา กับนายเตียงม เป็นของจำเลย แต่คดีค้านว่า โจทก์ทำพินัยกรรมปลอม ไม่ควรฟัง ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาแล้วปรากฏว่า นายเตียงมได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ พักให้แก่โจทก์ทั้ง ๒ โดยถูกต้องชอบด้วยกฎหมาย แต่โฉนดหมายเลข ที่ ๑๑๘๕ ซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นของจำเลย นั้น เดิมมีชื่อนายเตียงมกับจำเลย รวมอยู่ด้วยกันครบเมื่อ นายเตียงมตายแล้ว จำเลยนำโฉนดไปโอนลงชื่อ จำเลยเป็นผู้รับมรดกแต่ชื่อเดียว โจทก์ได้ ยินยอมพร้อมใจด้วยทั้งนี้ จะ ฟังว่าการ โอนนั้นถูกต้องตามกฎหมายยังไม่ได้ ควรฟังว่าโฉนดที่ ๑๑๘๕ แดงเงิน ๑๙๒๐ บาทตามหนังสือรับจำนำที่ดินนายแขกไว้ นั้น เป็นดินส่วมรดก ระหว่างนายเตียงมกับจำเลย ส่วนทรัพย์อื่นที่ โจทก์ฟ้องเรียกนั้น โจทก์ไม่มี พยานหลักฐานมาแสดง ให้ชัดชัด โจทก์ไม่มีอำนาจเรียกร้องเอามาแบ่งได้ จึงพิพากษาให้แบ่งที่ดิน โฉนดหมายเลขที่ ๑๑๘๕ แดงเงิน ๑๙๒๐ บาทเป็น ๓ ส่วน ให้เป็นของนายเตียงม ๒ ส่วนของจำเลย ๑ ส่วน ๆ ของ นายเตียงมให้ โจทก์รับไปตามพินัยกรรม ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแก่ กำนายแทนโจท ๑๕๐ บาท ฯ

โจทก์จำเลยร้องอุทธรณ์ ฝ่ายโจทก์ขอให้ศาลแบ่งทรัพย์สินหมายเลขที่ ๓-๔-๕-๖-๗-๘ เป็นสินเดิมรดด้วยอ้างเหตุว่าจำเลยให้การรับชู้แล้ว ว่าทรัพย์สิน พักตร์ เหล่านี้ เป็น ทรัพย์สิน ที่ ทำ มา ทา ได้ ในระหว่างที่ จำเลยอยู่ กับกับ นายเสงี่ยม ฯ

ฝ่ายจำเลยร้องแก้ฐานคดี โจทก์ใหม่ว่า เมื่อ นายเสงี่ยมมาอยู่กินกับ จำเลยไม่มีทุนสินเดิม จำเลยมีทุนฝ่ายเดียวควร ได้ ส่วนแบ่งสินรด ๒ ส่วน ขอให้ศาลสืบพยานในข้อนี้ ฯ

ศาลอุทธรณ์ กรุงเทพ ฯ ปฏิเสธว่า ทรัพย์สินหมายเลขที่ ๓-๔-๕-๖-๗-๘ ที่โจทก์อุทธรณ์ขอให้แบ่งเป็นสินเดิมรดด้วยนั้นฟังได้ เพราะ จำเลยได้ ให้ การรับ แล้ว ในด้านอื่น ข้อที่จำเลย ร้องอุทธรณ์ขอให้ สืบพยาน จำเลยเพิ่มเติมความเมื่อจำเลยกับนายเสงี่ยมมาอยู่กินด้วยกัน จำเลยมีทุนสิน ฝ่ายเดียวนี้ไม่สมควรอนุญาต เห็นว่าจำเลยฟังจะยกทำคดีอุทธรณ์ มิได้ เป็นประเด็นแต่คดีต่าง จึงพิพากษาให้แก้ คำตัดสินศาลแพ่ง ให้เอาทรัพย์สิน พักตร์หมายเลข ๓ ถึง ๘ รวมเข้าเป็นสินเดิมแบ่ง ให้ นายเสงี่ยม ๒ ส่วน จำเลย ๑ ส่วน ฯ นายเสงี่ยมให้ โจทก์รับไป นอกนั้นก็ยื่นตามคำตัดสินศาลเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมพร้อมกันปรึกษาถ้อยคำนั้น เห็นว่าถ้า จำเลยเอาความจริงออกต่อสู้ ขอให้ คัดตั้งทางคดีพินัยกรรมอันผู้ตายได้ ทำ ไว้จริง ก็จะมีทางได้ส่วนแบ่งทรัพย์สินมากกว่าที่ศาลได้ตัดสินให้ ศาลอุทธรณ์

01/10/2565

ทั้ง ตาม คำจำเลย รับเอง ในด้านอื่น ว่า ทรัพย์สิน พักตร์ นั้น ทำมาทาได้ ใน ระหว่าง

ผัวเมียอยู่ด้วยกันวินิจฉัยว่าเป็นดินมรดก นายเสี้ยมผัวยอมมีสิทธิเป็น
 ส่วนชายหาหญิงคนหนึ่ง บังคับให้แบ่ง ๒ ส่วนให้แก่ใจทงตามพินัยกรรมจำเลย
 ได้ ๑ ส่วนจำเลยฟังมาได้ความคดียกฟ้องคดีใหม่ว่านายเสี้ยมมาอยู่ไม่มีทุน
 บังคับว่าเงินรับจำนำเป็นสินเดิมของจำเลยบ้าง ในชั้นศาลอุทธรณ์แดงรอง
 ประเด็นสืบใหม่ครั้งนี้ ควรแก้ที่ศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาต ถ้าศาลโดยยอม
 ให้ทำได้ดังนี้ คู่ความก็จะพ้นจากกันไม่สู้ที่ชั้นศาลอุทธรณ์ได้โดย กรรมการ
 เห็นชอบด้วยคำตัดสินศาลอุทธรณ์ปรากฏมานั้น เว้นแต่ความข้อ ๑ ซึ่งจำเลยร้อง
 คัดค้านขึ้นชื่อว่า ศาลแบ่งส่วนที่ไม่โดนคดีซึ่งมีนายเสี้ยมกับจำเลยเป็น
 เจ้าของรวมกันนั้นควรแบ่งคดีถึงแก่กัน เห็นว่าจึงตั้งขึ้นเพราะ กติกา
 ผัวเมียตายจากกัน มีใช้คดีอย่าง จึงควรวินิจฉัยเอาลักษณะออกโดนคดีดินเป็น
 ใหญ่ให้แก้คำพิพากษาศาลต่างว่า เมื่อได้ประมัตต์ส่วนคดีลงราคาเท่าใดแล้ว
 ให้แบ่งส่วนให้ ใจทงจำเลยได้ฝ่ายตรงกัน นอกจากนั้นก็ตั้งให้คงบังคับ
 ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คำกรรมเขียนขึ้นศาลนี้ให้เป็นกฏไป เพราะ
 ฝ่ายทนาย ใจทงเดิมมิได้กระดิกคำค่าแก่ ฎีกายื่นเลย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิการ
 พระยานรเทศบัญญัติ
 พระยาเกษมศุกรารี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๐๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่ดิน จำนำ ขายฝาก

ทำหนังสือสัญญาจำนำที่ดินกันไว้แล้วหลายฉบับสัญญาไม่
ไม่ส่งตอก ผู้รับจำนำจึงเข้าทำนาก่างตอกขึ้นมา ๗ ปี
กิริยาครั้งนี้เป็นขายฝาก ผู้ทมิ่สวนในที่ดินนั้นอาจขอไถ่ได้
ใน ๑๐ ปี ผู้รับจำนำจะอ้างข้อความในหนังสือสัญญามา
คัดค้านอาจไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์วิชาหลวงพิเศษ

อ้างตั้งจ่าย

โจท

ในคดีระหว่ง

อ้างตั้งอัน

จำเลย

มูลกรณีโจทฟ้อง ศาลมณฑลนครไชยศรี ว่าเมื่อวันที่ ๒ กันยายน
พุทธศัศ ๒๕๕๗ นายใจเอาที่นาโฉนดที่ ๔๗๔๓ ซึ่งโจทมีตัวตนเป็นเจ้าของ

ไปจำหน่ายไว้แก่จำเลยเป็นเงิน ๑๐๔๐ บาทนายโจทยพดามสัญญาไป ฝ่าย
จำเลยขายคอกที่หนานนี้ทำค่างคอกเบียดมา ณบัดนี้โจทขอให้นำคิน
จำเลยไม่ยอมให้ ได้ จึงขอให้ศาลบังคับ ฯ

จำเลยให้การต่อสู้ว่า นายโจทนายโจจำหน่ายไว้แก่จำเลย ชาติสง
คอกเบียดมา ๓ ปี นายโจมอบคอกให้เป็นสิทธิ์แก่จำเลยแล้ว โจทไม่มี
อำนาจขอได้ ฯ

ศาลมณฑลนครไชยศรีพิจารณาเห็นว่าคดีเรื่องนี้ไม่จำเป็นต้องสืบพยาน
บุคคล เพราะข้อวินิจฉัยอาศัยอยู่กับคดีครั้งก่อน ๆ ซึ่งฟังเป็นจริงได้ว่า
ที่นำพิกษานี้เดิมเป็นของนายเจ้าตำมีช้างแควงหริศภรรยา นายเจ้าข้าหริศตาย
ที่นารายนี้ตกเป็นมรดกให้แก่ช้างแควงเสงภรรยา นายโจกับช้างแควงเทศแควงจ้อย
คละส่วนเท่ากัน ครั้นต่อมาเมื่อปี ๑๒๓ นายโจตำมีช้างแควงเสงเอาที่นา
รายนี้ ไปทำหนังสือสัญญาจำหน่ายไว้แก่ ช้างแควงอื่นจำเลยเป็นเงิน ๑๐๔๐ บาท
แล้วนาย โจทก็ขายตามสัญญาไป ช้างแควงอื่นจำเลยจึงขายคอกที่หนานค่างภรรยา
คอกเบียดมา ครั้นเมื่อเดือนกันยายน คศ ๑๒๕ โจทในคดีนี้ฟ้องรับได้
อำนาจยื่นจำเลยกับนายโจทคือศาลราชโองการ ฯ คดีต้นให้ โจทแพ้ ฐ
เหตุว่าเมื่อขายโจจำหน่ายที่หนานโจทได้รู้ เห็นยินยอมด้วย โจทต้องรับผิดชอบ

๒๐๗

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ เห็นว่ามรดกคดีเป็นราย
ฝากอยู่ในกำหนด ๑๐ ปี โจทก์มีอำนาจได้แค่เพียง ๑ ส่วนแบ่ง ๔ ส่วน
แห่งหนึ่งตามราคาที่ดิน ความที่ศาลดวงปลุกษามานั้นชอบแล้ว แต่ไม่
เห็น มีปัญหายากมากเพียงใดนอกจากเนติบัณฑิตจะชอบมีใจรับรองฎีกาให้ยาว
ความ ฎีกาจำเลยพิงไม่ชน ไทยกเดี่ยว ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียมแต่ค่า
ทนายความแทนโจท ๕๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๘ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยานรเทศนิพัทธกิจ

พระยาเกษมศังการ

อธิบดีทรงปลุกษา

๒๐๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๒๙ พ.ศ. ๒๕๕๖

ชาญ เจตนา

ใช้ มีดแทงถูกหน้าอกใต้สับักขวาซึ่งเป็นที่สำคัญแต่เขา
ตายเพราะบาดแผลในระหว่างเวลาครึ่งนาฬิกาตั้งนี้ วินิจฉัย
ว่ามีเจตนาจะฆ่าเขาโดยแท้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ในคดีระหว่าง อัยการเมืองนครเขื่อนขันธ์ โจท
นายมูบ จำเลย

กรณีนี้โจทก์หาว่าจำเลยฆ่าคนตายโดยเจตนา ศาลเมืองนครเขื่อนขันธ์
พิจารณาแล้วส่งจำนวนให้ศาลพระวราชอาณาคดีสิน ศาลพระวราชอาณา
ปฤถษาฟังว่า จำเลยได้เอามีดแทงเข้าหน้าอกที่หน้าอกตายจริง แต่หาได้
มีเจตนาจะฆ่าให้ ถึงตายไม่ จำเลยก็ยังมีคุณสมบัติตามลักษณะอาญามาตรา

๒๕๑ ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา รัชชาคดีตัดสินให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๑๕ ปี ค่าฤทธาธิ์เห็นชอบด้วย ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาฐานคนอนาถ ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาด้วยกัน เห็นว่าตามทางพิจารณา แม้จะไม่ได้ความปรากฏว่าจำเลยได้มีสติ เหตุอันบังเกิด แต่ภริยาที่จำเลย แหงเงินเท่านั้น จำเลยเลือกทางเอาตรงนำออกได้ส่งภรรยาซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่ใช้กำลังทวงอ้อมกอด เป็นเครื่องประหาร เงินทำกุศลคงอยู่ได้ ไม่ถึงครึ่ง ชั่วโมงถึงชาติไปตายตั้งนี้ เห็นว่าจำเลยมีความผิดความถึงชนชาติมาตรา

๒๔๙ ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาแก่ ก่าพิพากษาค่าฤทธาธิ์ถึงดาอ้อม อ้อมอ้อมไว้จำนวนเห็นเป็นความผิดถึงฐานเจตนา แต่มีคดีไม่อาจไว้ เพราะพนักงานอัยการ โจทก์ไม่ขอทูลฎีกาขึ้นมอ กรรมการเห็นว่าควรแก้บท ที่ปลุกชาววงมาไม่ชอบนั้น แต่กำหนดโทษจำเลยคงให้จำคุกจำเลย ๑๕ ปี ตามคำพิพากษา ศาลล่างไม่แก้ ขึ้น เพราะ อัยการ โจทก์พอใจแล้ว โหยก ฎีกา อนาถจำเลยเสีย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
พระยานวเนติบัญชาการ
พระยาเกษมศุกรี

อธิบดีทรงปลุกษา
01/10/2565

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๗ พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่ดิน กรรมสิทธิ์

ตอบเขาซื้อที่ดินลงในหนังสือซื้อขายกับผู้อื่นซึ่งเขามอบให้ตนมาเป็นผู้ซื้อแทน เขามีได้วากจำนอง แต่มิได้ยอมให้ตนใช้อำนาจในที่ดินนั้นเลยดังนั้น ตนจะอ้างสิทธิในที่ดินนั้นไม่ได้

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์
หลวงนิติวิธานการ โจทก์
ในคดีระหว่าง พระยาเดภัยร ชูรามันกิจ จำเลย

มรดกคดีโจทก์ฟ้องศาลแพ่งว่าเมื่อ ๗-๘ มีนาคม โจทก์จำเลยเข้าหุ้นกันรับ เติหลัง ที่ดิน ตำบลวัดคัมภีร์วนพ จากของ หม้ายกระต๊องยุดิกรรมเป็นราคา ๓๒๔๐ บาท โจทก์จำเลยมีชื่อลงในหนังสือซื้อที่ดินด้วยกัน บัดนี้ จำเลยนำพนักงานเกษตรรังวัดที่จะรับโฉนดในนามจำเลยผู้เดียว รขอบังคับ จำเลยขายทอดตลาดคดี แบ่งเงินให้ โจทก์กึ่งหนึ่ง ฯ

จำเลยให้การต่อสู้ว่า ที่รายนี้จำเลยได้ออกเงินมอบให้ โจทก์ไปรับ
เดหลังมา โจทก์กลับเอาชื่อใส่ในหนังสือสัญญาซื้อขายด้วยจำเลยมิได้ ว่ากล่าว
เพราะเห็นว่าโจทก์เป็นน้อง แต่จำเลยก็ยังมีใจมอบที่ดินรายนี้ แม้แต่ส่วน
ใดส่วนหนึ่งให้ โจทก์ปกครอง ฯ

ศาลแพ่งพิจารณาดำเนินคดีว่า โจทก์อ้างคดีหนังสือซื้อที่ดินจากกอง
หมายซึ่งมีชื่อ โจทก์จำเลยเป็นผู้ซื้อ ก็มิใช่แต่ราคาที่ดิน โจทก์ใช้เงินให้กองหมาย
๒ ฉบับมาดัดแปลงเป็นหลักฐาน แต่ไม่มีพยานบุคคลสืบประกอบหนังสือนี้
ว่าโจทก์ได้ออกเงินเช่าที่ดินกับจำเลย ฤ็าได้ ใช้จำนวนจากปกครองที่นั้นแต่อย่างไร
อย่างหนึ่งเลย ด้วยจำเลยนำพยานสืบได้ความสมควรต่อสู้ว่า จำเลยได้มอบ
เงินให้ โจทก์ไปรับเดหลังที่รายนี้มาได้ แต่เวลาทำหนังสือซื้อขายจำเลย
ไม่ยอมให้ โจทก์เป็นธุระ โจทก์มอบเอาชื่อตนลงในหนังสือซื้อที่ดินด้วย แต่
จำเลยได้ ใช้จำนวนจากปกครองที่นั้นมาขายแต่ด้วย ดังนั้นจะพึงว่าโจทก์มีส่วนเป็น
เจ้าของที่ดินด้วยไม่ได้ อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๔/๑๒๓ เป็นบัน
ทึกรฐานพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ ให้ โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแต่ค่าทนาย
แทนจำเลย ๑๐๐ บาท ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ตัดสินยืนตามศาลแพ่ง

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาคัดค้านว่า กติการวินิจฉัยตามบันทึกรฐาน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๖/๑๒๗ แต่พระราชบัญญัติรักษาคดีที่ ๔ ฯ

01/10/2565

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาคดีนี้ เห็นว่าโจทก์มีข้อโต้แย้ง
 ว่าได้ชำระเงิน ชำชนกับเจ้าเล่ห์ชื่อที่ฎีกาได้ปกครองกันมาแล้ว มีแต่ชื่อในหนังสือ
 ซึ่งคนตอบเอาลงไว้แล้ว จะรวมมือเป็นเฉย ๆ นี้ยังไม่ได้ ข้ออ้างพระราช
 บัญญัติรัชกาลที่ ๔ แต่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๖/๑๒๗ นั้นมีถูกแก่รูปคดีนี้
 เลย ศาลแพ่งวินิจฉัยว่าเจ้าของที่ดินใดแม้จะได้ยอมให้ตั้งชื่อตนเองกับ
 ชื่อผู้อื่นในหนังสือสำคัญด้วยกัน แต่ยังคงถือหนังสือสำคัญนั้นอยู่ ย่อมได้
 แบ่งปันที่ดินให้ อีกฝ่ายหนึ่งเช่าปกครอง ผู้หนึ่งยังคงถือว่าเป็นเจ้าของ
 กรรมสิทธิ์อยู่แต่ข้อความบันทึกฐานฎีกาที่ ๒๒๔/๑๒๓ ดังนี้ กรรมการ
 เห็นชอบด้วยทุกประการ แต่พิพากษายืนตามเหตุผลที่ศาลแพ่งได้ยกขึ้นแสดง
 ไว้ใน ใบบัญชีศาลฎีกาเดียว ให้ โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแต่ค่าทนายชั้น
 ศาลฎีกาแทนจำเลย ๑๐๐ บาท

ศาลฎีกา วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์
 พระยานเรนทิพย์ราชา
 พระยาเกษมศรีธการ

อธิบดีกระทรวงยุติธรรม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๗ พ.ศ. ๒๕๕๖

วิธีพิจารณา เจตนา ค่าเสียหาย

เข้าชุดแร โดยคิดว่าตนได้วางเงินค่าประมวลขอประทานบัตร
ทำเหมืองไว้แล้วดังนั้น ไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์ แต่
มีผิดตามพระราชบัญญัติเหมืองแร่มาตรา ๘๐ แลแรกที่ชุด
ไปมากน้อยเท่าไรก็ต้องใช้ราคาฤกษ์ตั้งคืน เพราะเป็นคดีเข้า
ลักษณะที่ทรัพย์สินท่าน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

อัยการมณฑลนครศรีธรรมราช โจท

ในคดีระหว่าง

๑. สิ้นทองเฮ้ง ๒. สิ้นเคียงชีวิต

๑. สิ้นจุ่ม (ร่วมรังชังกฤษ)

จำเลย

กรณีโจทฟ้องว่าไม่มีพหุศก ๒๔๕๔ ระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม
ถึงวันที่ ๑๗ ตุลาคมจำเลยได้กระทำความผิด ก็ขอข ๑ สิ้นทองเฮ้งกับสิ้นเคียงชีวิต
01/10/2565

ได้คุมพรรคพวกเข้าตีที่วัดสุทัศน์ จากเหมืองแปลงที่ ๗ ของรัฐบาลไป
 ๔๐๐ หาบ หรือ ๒ จันจวบเป็นฝูรับส่งแร่จุดแฟรมน้อออกไปขาย หรือ ๓
 เจ้าพนักงานได้ห้ามจำเลย ๆ ขัดขืนไม่ยอมกระทำตามคำสั่ง ขอให้ตั้งโทษ
 จำเลย ตามพระราชบัญญัติเหมืองแร่ ศก. ๑๓๐ และลักษณะอาญามาตรา
 ๒๘๘-๒๘๙-๓๐๓-๓๒๗-๓๒๘-๓๓๖-๓๔๐-๓๔๑-๓๕๑-๓๕๒-๓๕๓-๓๕๔-๓๕๕-๓๕๖-๓๕๗-๓๕๘-๓๕๙-๓๖๐-๓๖๑-๓๖๒-๓๖๓-๓๖๔-๓๖๕-๓๖๖-๓๖๗-๓๖๘-๓๖๙-๓๗๐-๓๗๑-๓๗๒-๓๗๓-๓๗๔-๓๗๕-๓๗๖-๓๗๗-๓๗๘-๓๗๙-๓๘๐-๓๘๑-๓๘๒-๓๘๓-๓๘๔-๓๘๕-๓๘๖-๓๘๗-๓๘๘-๓๘๙-๓๙๐-๓๙๑-๓๙๒-๓๙๓-๓๙๔-๓๙๕-๓๙๖-๓๙๗-๓๙๘-๓๙๙-๔๐๐-๔๐๑-๔๐๒-๔๐๓-๔๐๔-๔๐๕-๔๐๖-๔๐๗-๔๐๘-๔๐๙-๔๑๐-๔๑๑-๔๑๒-๔๑๓-๔๑๔-๔๑๕-๔๑๖-๔๑๗-๔๑๘-๔๑๙-๔๒๐-๔๒๑-๔๒๒-๔๒๓-๔๒๔-๔๒๕-๔๒๖-๔๒๗-๔๒๘-๔๒๙-๔๓๐-๔๓๑-๔๓๒-๔๓๓-๔๓๔-๔๓๕-๔๓๖-๔๓๗-๔๓๘-๔๓๙-๔๔๐-๔๔๑-๔๔๒-๔๔๓-๔๔๔-๔๔๕-๔๔๖-๔๔๗-๔๔๘-๔๔๙-๔๕๐-๔๕๑-๔๕๒-๔๕๓-๔๕๔-๔๕๕-๔๕๖-๔๕๗-๔๕๘-๔๕๙-๔๖๐-๔๖๑-๔๖๒-๔๖๓-๔๖๔-๔๖๕-๔๖๖-๔๖๗-๔๖๘-๔๖๙-๔๗๐-๔๗๑-๔๗๒-๔๗๓-๔๗๔-๔๗๕-๔๗๖-๔๗๗-๔๗๘-๔๗๙-๔๘๐-๔๘๑-๔๘๒-๔๘๓-๔๘๔-๔๘๕-๔๘๖-๔๘๗-๔๘๘-๔๘๙-๔๙๐-๔๙๑-๔๙๒-๔๙๓-๔๙๔-๔๙๕-๔๙๖-๔๙๗-๔๙๘-๔๙๙-๕๐๐-๕๐๑-๕๐๒-๕๐๓-๕๐๔-๕๐๕-๕๐๖-๕๐๗-๕๐๘-๕๐๙-๕๑๐-๕๑๑-๕๑๒-๕๑๓-๕๑๔-๕๑๕-๕๑๖-๕๑๗-๕๑๘-๕๑๙-๕๒๐-๕๒๑-๕๒๒-๕๒๓-๕๒๔-๕๒๕-๕๒๖-๕๒๗-๕๒๘-๕๒๙-๕๓๐-๕๓๑-๕๓๒-๕๓๓-๕๓๔-๕๓๕-๕๓๖-๕๓๗-๕๓๘-๕๓๙-๕๔๐-๕๔๑-๕๔๒-๕๔๓-๕๔๔-๕๔๕-๕๔๖-๕๔๗-๕๔๘-๕๔๙-๕๕๐-๕๕๑-๕๕๒-๕๕๓-๕๕๔-๕๕๕-๕๕๖-๕๕๗-๕๕๘-๕๕๙-๕๖๐-๕๖๑-๕๖๒-๕๖๓-๕๖๔-๕๖๕-๕๖๖-๕๖๗-๕๖๘-๕๖๙-๕๗๐-๕๗๑-๕๗๒-๕๗๓-๕๗๔-๕๗๕-๕๗๖-๕๗๗-๕๗๘-๕๗๙-๕๘๐-๕๘๑-๕๘๒-๕๘๓-๕๘๔-๕๘๕-๕๘๖-๕๘๗-๕๘๘-๕๘๙-๕๙๐-๕๙๑-๕๙๒-๕๙๓-๕๙๔-๕๙๕-๕๙๖-๕๙๗-๕๙๘-๕๙๙-๖๐๐-๖๐๑-๖๐๒-๖๐๓-๖๐๔-๖๐๕-๖๐๖-๖๐๗-๖๐๘-๖๐๙-๖๑๐-๖๑๑-๖๑๒-๖๑๓-๖๑๔-๖๑๕-๖๑๖-๖๑๗-๖๑๘-๖๑๙-๖๒๐-๖๒๑-๖๒๒-๖๒๓-๖๒๔-๖๒๕-๖๒๖-๖๒๗-๖๒๘-๖๒๙-๖๓๐-๖๓๑-๖๓๒-๖๓๓-๖๓๔-๖๓๕-๖๓๖-๖๓๗-๖๓๘-๖๓๙-๖๔๐-๖๔๑-๖๔๒-๖๔๓-๖๔๔-๖๔๕-๖๔๖-๖๔๗-๖๔๘-๖๔๙-๖๕๐-๖๕๑-๖๕๒-๖๕๓-๖๕๔-๖๕๕-๖๕๖-๖๕๗-๖๕๘-๖๕๙-๖๖๐-๖๖๑-๖๖๒-๖๖๓-๖๖๔-๖๖๕-๖๖๖-๖๖๗-๖๖๘-๖๖๙-๖๗๐-๖๗๑-๖๗๒-๖๗๓-๖๗๔-๖๗๕-๖๗๖-๖๗๗-๖๗๘-๖๗๙-๖๘๐-๖๘๑-๖๘๒-๖๘๓-๖๘๔-๖๘๕-๖๘๖-๖๘๗-๖๘๘-๖๘๙-๖๙๐-๖๙๑-๖๙๒-๖๙๓-๖๙๔-๖๙๕-๖๙๖-๖๙๗-๖๙๘-๖๙๙-๗๐๐-๗๐๑-๗๐๒-๗๐๓-๗๐๔-๗๐๕-๗๐๖-๗๐๗-๗๐๘-๗๐๙-๗๑๐-๗๑๑-๗๑๒-๗๑๓-๗๑๔-๗๑๕-๗๑๖-๗๑๗-๗๑๘-๗๑๙-๗๒๐-๗๒๑-๗๒๒-๗๒๓-๗๒๔-๗๒๕-๗๒๖-๗๒๗-๗๒๘-๗๒๙-๗๓๐-๗๓๑-๗๓๒-๗๓๓-๗๓๔-๗๓๕-๗๓๖-๗๓๗-๗๓๘-๗๓๙-๗๔๐-๗๔๑-๗๔๒-๗๔๓-๗๔๔-๗๔๕-๗๔๖-๗๔๗-๗๔๘-๗๔๙-๗๕๐-๗๕๑-๗๕๒-๗๕๓-๗๕๔-๗๕๕-๗๕๖-๗๕๗-๗๕๘-๗๕๙-๗๖๐-๗๖๑-๗๖๒-๗๖๓-๗๖๔-๗๖๕-๗๖๖-๗๖๗-๗๖๘-๗๖๙-๗๗๐-๗๗๑-๗๗๒-๗๗๓-๗๗๔-๗๗๕-๗๗๖-๗๗๗-๗๗๘-๗๗๙-๗๘๐-๗๘๑-๗๘๒-๗๘๓-๗๘๔-๗๘๕-๗๘๖-๗๘๗-๗๘๘-๗๘๙-๗๙๐-๗๙๑-๗๙๒-๗๙๓-๗๙๔-๗๙๕-๗๙๖-๗๙๗-๗๙๘-๗๙๙-๘๐๐-๘๐๑-๘๐๒-๘๐๓-๘๐๔-๘๐๕-๘๐๖-๘๐๗-๘๐๘-๘๐๙-๘๑๐-๘๑๑-๘๑๒-๘๑๓-๘๑๔-๘๑๕-๘๑๖-๘๑๗-๘๑๘-๘๑๙-๘๒๐-๘๒๑-๘๒๒-๘๒๓-๘๒๔-๘๒๕-๘๒๖-๘๒๗-๘๒๘-๘๒๙-๘๓๐-๘๓๑-๘๓๒-๘๓๓-๘๓๔-๘๓๕-๘๓๖-๘๓๗-๘๓๘-๘๓๙-๘๔๐-๘๔๑-๘๔๒-๘๔๓-๘๔๔-๘๔๕-๘๔๖-๘๔๗-๘๔๘-๘๔๙-๘๕๐-๘๕๑-๘๕๒-๘๕๓-๘๕๔-๘๕๕-๘๕๖-๘๕๗-๘๕๘-๘๕๙-๘๖๐-๘๖๑-๘๖๒-๘๖๓-๘๖๔-๘๖๕-๘๖๖-๘๖๗-๘๖๘-๘๖๙-๘๗๐-๘๗๑-๘๗๒-๘๗๓-๘๗๔-๘๗๕-๘๗๖-๘๗๗-๘๗๘-๘๗๙-๘๘๐-๘๘๑-๘๘๒-๘๘๓-๘๘๔-๘๘๕-๘๘๖-๘๘๗-๘๘๘-๘๘๙-๘๙๐-๘๙๑-๘๙๒-๘๙๓-๘๙๔-๘๙๕-๘๙๖-๘๙๗-๘๙๘-๘๙๙-๙๐๐-๙๐๑-๙๐๒-๙๐๓-๙๐๔-๙๐๕-๙๐๖-๙๐๗-๙๐๘-๙๐๙-๙๑๐-๙๑๑-๙๑๒-๙๑๓-๙๑๔-๙๑๕-๙๑๖-๙๑๗-๙๑๘-๙๑๙-๙๒๐-๙๒๑-๙๒๒-๙๒๓-๙๒๔-๙๒๕-๙๒๖-๙๒๗-๙๒๘-๙๒๙-๙๓๐-๙๓๑-๙๓๒-๙๓๓-๙๓๔-๙๓๕-๙๓๖-๙๓๗-๙๓๘-๙๓๙-๙๔๐-๙๔๑-๙๔๒-๙๔๓-๙๔๔-๙๔๕-๙๔๖-๙๔๗-๙๔๘-๙๔๙-๙๕๐-๙๕๑-๙๕๒-๙๕๓-๙๕๔-๙๕๕-๙๕๖-๙๕๗-๙๕๘-๙๕๙-๙๖๐-๙๖๑-๙๖๒-๙๖๓-๙๖๔-๙๖๕-๙๖๖-๙๖๗-๙๖๘-๙๖๙-๙๗๐-๙๗๑-๙๗๒-๙๗๓-๙๗๔-๙๗๕-๙๗๖-๙๗๗-๙๗๘-๙๗๙-๙๘๐-๙๘๑-๙๘๒-๙๘๓-๙๘๔-๙๘๕-๙๘๖-๙๘๗-๙๘๘-๙๘๙-๙๙๐-๙๙๑-๙๙๒-๙๙๓-๙๙๔-๙๙๕-๙๙๖-๙๙๗-๙๙๘-๙๙๙-๑๐๐๐

จำเลยทั้ง ๓ ให้การปฏิเสธ ทัดตั้งว่าจำเลยได้รับเบ็ดหลวงได้อนุญาต
 ให้เข้าทำแร่ในแปลงที่ ๗ นี้ แต่ได้วางเงินประมูลไว้ ๖๐๐๐ บาท ฯ

คดีมีอำนาจมณฑลนครศรีธรรมราชพิจารณาได้เห็นว่า เดิม
 จันตองเองได้วางประมูลเงินขอทำแร่แปลงที่ ๗ แต่วางเงินค่าประมูลล่วงหน้า
 ไว้ ๖๐๐๐ บาท แต่ผู้ว่าราชการเมืองนครศรีธรรมราชก่อนแต่ที่จะรับเงิน
 ล่วงหน้าไว้นั้น ได้ทำคำประกาศอธิบายข้อความให้จำเลยฟังเป็นที่เข้าใจแล้ว
 ว่า การที่จะอนุญาตให้ทำแร่ได้ฤาไม้นั้น ต้องเป็นอันดีที่ชัดที่สุดแต่คำดา
 รัฐบาลมณฑลฯ เจ้ากระทรวงจะเห็นชอบอนุญาต แต่ขอทบทวนบัตรตั้ง
 ให้ถึงมือแล้วจึงจะทำการขุดแร่ได้ แต่เหมืองแร่แปลงที่ ๗ นี้ได้ความว่ารัฐบาล
 ยังไม่ได้อนุญาตให้สหทงผู้ใดทำ ครม.วันที่ ๒๒ เมษายน พุทธศก ๒๔๕๔

ผู้ว่าราชการเมืองนครศรีธรรมราชได้นำคำตั้ง ไปยังนายอำเภอถลางฉบับ

หนึ่ง ให้ห้ามจำเลยไม่ให้ชุดแร่แก่ให้ รือโรงชอกจากที่เหมืองนั้น และ
ได้มีหนังสือถึงจำเลยเองฉบับหนึ่งให้มารับเงิน ๖๐๐๐ บาทคืนไป แต่บังคับ
ให้ ออกจากที่แปลง ๗ ภายในกำหนด ๗ วัน จำเลยได้รับหนังสือฉบับนั้นแล้ว
ก็เพิกเฉยเสีย จนนายอำเภอออกตามต้องออกไปห้ามแต่บังคับให้จำเลยหรือโรง
จำเลยหายยอมทำตามคำสั่งไม่ กลับทำให้ฟ้องจับได้จึงจะออกคังนี้ และ
โจทก์ได้มีความว่าจำเลยได้ชุดแร่แก่เหมืองนั้นส่งออกไปขายยังเมืองดังโคปรั ๒
ครั้งแล้ว แต่คนจับได้แรกจนลงหิน ๕๖ กระสอบด้วย ๑ คำคมอำนาจ
มณฑลนครศรีธรรมราชจึงปลูกษาชชาติว่า จำเลยยังไม่ผิดในฐานลักทรัพย์
เพราะว่าเร้นนั้นไม่ได้ อยู่ในความรักษาของรัฐบาล ๑

- (๑) จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติเหมืองแร่มาตรา ๔ แด
มาตรา ๘๐ ให้ปรับจำเลย ๓ คนเป็นพินัยทดวงศะ ๒๐๐ บาทกระทงหนึ่ง ๑
- (๒) เจ้าพนักงานได้ห้ามปรามจำเลยแล้ว จำเลยชักขวางไม่ยอม
ทำตามคำสั่ง มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๓๓๔ ข้อ ๒ ให้ปรับ
จำเลยทั้ง ๓ เป็นพินัยทดวงศะ ๕๐ บาทอีกกระทงหนึ่ง ๑
- (๓) ให้จำเลยทั้ง ๓ ใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐบาลเป็นเงิน ๑๐๐๐๐
บาท ๑
- (๔) ให้ปรับแร่ ๕๖ กระสอบที่ยึดไว้เป็นทดวง ๑
- (๕) ให้ปรับแร่ ๒๕๐ กระสอบที่จำเลยเก็บไว้ อีก ๑

(๖) ห้ามมิให้จำเลยเก็บแ้วในแปลงที่ ๗ ต่อไป ฯ

(๗) ให้รับได้จำเลยออกจากเหมืองแปลงที่ ๗ ภายใน ๑ เดือน นับ
แต่วันคดีนี้ ฯ

(๘) ให้จำเลยเสียค่าอุทธรณ์เนียมแทน โจทก์ครบ ฯ

(๙) ให้ โจทก์เงิน ๖๐๐๐ บาทที่จำเลยส่งเป็นดงนำไว้แทนค่า
เสียหายที่จำเลยจะต้องใช้ ฯ

โจทก์จำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ ปฏิเสธว่าแ้วที่ขึ้นอยู่ในความรักรักษาแห่งรัฐบาด
แต่จะพึงว่าจำเลยมีสิทธิฐานตกทรัพย์สินได้ เพราะจำเลยด้กัญว่าตนประสงค์
ทำแ้วในที่เหมืองนี้ได้ และได้วางเงินเป็นประจำดงนำไว้แล้วเขาก็ทำก่อนได้
ไม่พักรอรับประทานบัตรคดีนี้ เห็นว่าจำเลยมีได้ มีเจตนาร้าย ฯ จำเลย
ย่อมมีความผิดแต่เพียงในพระราชบัญญัติเหมืองแ้วมาตรา ๕๐ แต่ลักษณะ
อาญามาตรา ๓๓๕ ข้อ ๒ ฐานชก้างเจ้าพนักงาน ฯ แต่ค่าเสียหายที่
รัฐบาดต้องเสียแ้วเพราะจำเลยชกเองไปเองนั้น เห็นว่าแ้วที่จำเลยดงออก
ไปขายยังมีของดงกไปวันนี้ความปรากฏว่าจำเลยได้เสียภาษีแล้ว เงินที่
จำเลยวางไว้เป็นประกัน ๖๐๐๐ บาทนั้นเป็นค่าเสียหายพอสมควรแล้ว จึง
แก้คำคดีนี้ศาลเดิมว่า

(๑) ให้ รับแ้ว ๕๖ กระสอบที่ยึดไว้ นั้นเป็นหลวง ถ้าแ้วที่โรง

จำเลยยังมีอีกมากนชยเท่าใดก็ให้ รับด้วย ฯ

(๒) ให้รับได้จำเลยออกจากที่แปลง ๗ ๑

(๓) ให้ปรับเงินคองเฮ่งจำเลยที่ ๑ แล้งเงินเพียงชื่อจำเลยที่ ๒ ตาม
มาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติห้ามฝังแร่เป็นเงินคดระ ๒๐๐ บาท แต่ข้อ
ที่จำเลยรับคำสั่งเจ้าพนักงานเป็นความผิดในลักษณะของฎานั้น ศาลอุทธรณ์
เห็นว่าเปนความผิดเนื่องในกระทงเดียวกัน ไม่ต้องตั้งโทษจำเลยในฐานะอื่นอีก ๑
ฝ่ายจำเลยจำเลยที่ ๓ นั้นไม่ควรมีความผิด เพราะได้ความว่าใน
คำบดนั้นมิพนักงานตำรววจภูธรรักษาอยู่แข็งแรง จำเลยที่ ๓ นำแร่ออกไป
พดตำรววจชวเห็นแต่ควมใต้จับ จึงไม่ควรฟ้องปรับจำเลยที่ ๓ ให้มีกระชหา
จำเลยจำเลยเต็ม ให้จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแก่ทนาย
๕๕๐ บาท แทนโทษทั่วย ๑

เงินคองเฮ่งกับเงินเพียงชื่อพดเกล้า ๑ ถวายฎีกา ๑

กรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจจำนวนนี้โดยถักวันแล้ว คำนาน
แห่งมุดคตคนนากจะควพคองอยู่บ้าง ในข้อที่พระยาศิริธรรมฤเจ้าพนักงาน
ผู้จัดการให้ประมุดเหมืองแร่ ๑๓ แปลงนั้น ไม่มีใครได้เจดัยวะระถักถึง
เงินช่นหงวนซึ่งได้รับชษาชญาบัตรตรวจหาแร่ แต่ได้พบแร่จุดแพร่ ๔ แปลง
นักอนรัฐชบาดได้ชอรับประทานบัตรวางเงินค่าชกรรมเนียมประจำไว้๑๓๙๐บาท
จนกระทงได้ ออกทอชกรวให้ มกหตถิเชครให้แต่ในเดือนมิถุนายน คก ๑๒๙

นี่ กรณีการว่าประมูลเงินบำรุงการโยธาตกลงเป็นเงินของเองจำเลยว่าได้
 แปลงที่ ๗ กับกรมการผู้ มีชื่อว่าได้แปลงที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๑๒ แล้ว ในระหว่าง
 เวลาที่รอบออกเข้ามาขออนุญาตประทานบัตรนั้น จึงเกิดความลำบากแก่
 รัฐบาลอันจะต้องปิดเบ้า เพราะเงินชู้นของนพวงพระยาศิริธรรมกับผู้มีชื่อ
 ๔ คนเป็นจำเลยโดยอ้างว่าทับอำนาจในอนุญาตบัตร กระทรวงมหาดไทย
 ได้ ทาคัดเข้ามาว่ากล่าวเปรียบเทียบ เงินชู้นของนพวงพระยาศิริธรรม
 แปลงที่ ๗ แห่งเดียว แปลงอื่น ๆ คงให้แก่ผู้ว่าประมูลได้ และยอมถอน
 พ้องเด็กแล้วแก่กัน ในคดีที่เงินชู้นของนพวงพระยาศิริธรรมก็เป็นผู้จำเลยได้
 แต่งนายทึ่เป็นทนายแก่ต่างซึ่งได้ตั้งชื่อ โนยอมมันต์ด้วย เมื่อพิเคราะห์ทาง
 ธรรมดาที่จำของทั้งจำของเองก็ด้วยยอมด้วย แต่ความจริงเงินของเอง
 เวลานี้ยอมเมืองเงิน ๆ จากกระทรวงกับพระยาศิริธรรมจัดการไว้เพื่อเงินของเอง
 ผู้ประมูลได้แปลงที่ ๗ นั้น จำจะคืนประมูล ๒๐๐๐ บาทไม่ต้องให้เสีย
 อีกเลย แลจะแจกเอาเหมืองแปลงที่ ๑๐ ให้ ได้ทำเปล่า ๆ กรณีในเดือน
 มิถุนายน คค ๑๓๐ เงินของเองกลับเข้ามาถึงเมืองนคร พระยาศิริธรรมได้
 มีหนังสือแจ้งความให้ทราบดังนี้ แต่เงินของเองไม่พึงเปรียบเทียบโดยคดี
 แตกต่าง ตั้งข้อจนเหลือมือ พระยาศิริธรรมจะผ่อนผัน ให้เป็นการ เรียบร้อยได้
 เป็นไปทั้งนี้เพราะเงินของเองไม่รู้อะไรที่เสียเอาแต่มาจะตั้งต้น ฝ่ายเมืองจึง
 อดมีทุนหันถึงแก่พองหาเป็นอาณานาฐานลักระ โมยเอาเป็นความใหญ่ไปกว่าเหตุ

ดังนี้ แต่จริงถ้าจะว่าเพียงแต่เพียงซบไปแต่เอาผิดในพระราชบัญญัติ همینอย่าง
 ก็กระพองามกับความปลอดภัยนั้นจะให้มันดีสุดถ้าเรา ๆ กล่าวมาทางนี้เพื่อจะ
 ให้เห็นว่ารัฐบาตเดิมเอาใจดีต่อเงินของเอง หวังจะให้ไปเป็นยุติธรรมตลอด
 มา แต่เงินของเองจะแก้ตัวไม่ได้ เราใจกว้างประกาศก่อนว่าประมุขในรัฐ
 ทว่าดีที่ซบเอาแต่กระทรงแนกพงไม่ได้ เงินของเองร้อยคิดว่าตนยังไม่ได้
 รับประทานบัตรเจ้าพนักงานได้ ห้ามปรามเป็นหลายครั้งก็ไม่ฟังว่า ผ่าฟันไป
 ภายเดียวจึงเกิดโทษภัยได้ ถ้าหากยากแค้นเพราะทำไม่ได้ตัวเองถึงเพียงนี้ ๆ

พระวชิรภักดิ์ก็เปนเนคิบนชิตยมี ชำนาญในทางว่าความ ฟังไป

เห็นฟ้องบ่มบ่มทอชดแหบพทั้งซ้ายในคราวนี้ ทำให้คลายความขุ่นหมื่น
 ของเราไปบ้าง ๆ รัชชานในฐานะถนัดนั้นคำถอชวณ ซบว่า จำเลยสำคัญ
 ว่าคนประมุขเหมือนได้ ได้วางเงินประจำตัว ไม่พักชประทานบัตรก่อน
 เขาทำไปพลงโดยหาเถยระจิตรเจตนารายมีได้เช่นกัน จำเลยไม่ควรมีความ
 ผิดตามบทอาญาซึ่งอ้างมาในฟ้องนี้ ๆ เงินของเอง เงินเพียงตัวจำเลยมี
 ความผิดในบท ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติ همینอย่างกระทงด้วย แม้ขอหาว่า
 รัชคว่างเจ้าพนักงานก็เป็นความผิดเนื่องในกระทงนี้เอง ให้รับจำเลยเต็ม
 ตามบทนั้นเป็นการชอบแล้ว ๆ แต่ขอพิพากษาสำคัญซึ่งทนายจำเลยยกขึ้นคัด
 คานและที่จะเป็นโทษหนักยิ่งกว่าถนัดอื่นแก่จำเลยนั้น ก็คือขอทำให้ ไร่ค่า

01/10/2565
 เลียหายแก่รัฐบาต ๖๖๖ บาท ความชอนกรรมาการตั้งอยู่ในฐานะที่วินิจฉัย

แต่ในทำนองของกฎหมายแท้ เห็นว่าเป็นเหมือนเงาตามตัว ถึงแม้ใน
 ข้อหาว่าลักจะไม่เป็นพิรุณก็ดี เมื่อพิจารณาได้ความจริงว่าจำเลยคู่ทรัพย์สิน
 ท่านไป ก็จำต้องบังคับให้จำเลยตั้งคืนฤไใช้ราคาตามจำนวนซึ่งพิจารณา
 ได้ตั้งความจริงนั้นเสมอ มีอาจะหลีกเลี่ยงได้โดย ด้วยเหตุทั้งแต่คงมานี้
 จึงพิพากษายืนตามใบตั้งคดีต้นของศาลอุทธรณ์ทุกประการ ฎีกาจำเลย
 พังไม่ขึ้นให้ยกเลิก ค่าทนายในศาลฎีกาไม่ให้ เพราะฝ่ายทนาย โจทก์ตั้งเสีย
 ไม่ได้แก่ฎีกา

อนึ่งเมื่อระตุกอยู่ว่าความปรากฏในด้านจนว่าเงินบำรุงการ โยชาจำนวน
 เหมืองแปลงที่ ๗ นั้น จำนวนทองคำได้รับใช้เท่าเดิมแต่ประการหนึ่ง แล
 เรื่องราวจำเลยร้องทุกข์ว่าได้ ขึ้นในเดือนมิถุนายน ซึ่งจำเลยร้องขอสืบจน
 เมื่อวันก่อนจะคดีต้น แต่ศาลไม่ได้มาสืบนั้น จำเลยอ้างว่าสมเด็จพระเจ้า
 น้อยยาเธอสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี ได้ทรงสั่งไว้ว่า 'ถึงจำเลยจะคิดออกไปก็ไม
 ชาติทนมมาก เพราะได้ทำบางสิ่ง' จะจริงเท็จนั้นโตมีอาจะหยั่งรู้ ได้
 ประการหนึ่ง ประกอบกับประพฤติก่อนมีอยู่รอบทั้งมณฑล ขอให้กรรมการ
 ได้ความดังนี้ชราฐาเชื่องมันว่ารัฐบาลมิได้ฟังถึงจะ วิจารณ์เพราะความผิด
 ของจำเลย ขอทูลต้นของแต่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี
 เจ้ากระทรวงมหาดไทยทรงไว้ ซึ่งอำนาจ ได้โปรดทรงพิจารณาด้วย
 พระเมตตาปราณีว่า ที่เสียหายไปจริงเท่าใดควรเอาไร แต่เท่านั้น จะควร

๒๒๑

ตทหย่อนผ่อนผันฉันใด เป็นทางบันฑิตไทยให้แก่คนคือคนเรตา แต่มิใช่
โจรร้ายกาจ แลรักษาความตั้งใจอันดีแต่เดิมของรัฐบาลให้เต็มอค้นเสมอ
ปถาย เป็นพระเกียรติยศสืบไปทั้งนี้สุดแล้วแต่จะโปรดเกล้า ฯ

ทำตฎีกา วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๖

กรมตวัดติ

พระยานรเทศบัญญัติ

ม. เคอร์เนอ์

ม. ไคยง

ตวัดติทรงปฤกษา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๑๗ พ.ศ. ๒๕๕๖

ผัวเมีย สินสมรส วิธีแบ่ง

ชายตระร้างหญิงเสีย แลเก็บทรัพย์ไปฝ่ายเดียว แล
มีภรรยาใหม่ด้วยดังนี้ ชื่อว่าทำผิดลักษณะผัวเมียบทที่ ๕๕
ต้องแบ่งสินสมรสตกถึง หาใช่ชายทาบหญิงคนไม่

มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

อ่าวแดงทรัพย์

โจท

ในคดีระหว่าง

นายจำเลย

จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องว่า โจทจำเลยได้ทำงานสมรสเป็นสามีภรรยากัน มีเงิน
ทุนฝ่ายละ ๒๐๐๐ บาท อยู่กินณะบ้านเรือนมารดาโจทได้ประมาณ ๑ ปี
จำเลยก็คนออกใจได้ ยักยอกทุนสินเดิมของ โจทกับสินสมรสไปไว้ยังบ้านเรือน

รวมจึงเลย แต่จำเลยไม่ได้ภรรยาใหม่ไม่เลี้ยงดูโจทก์ ๆ จึงไปขอเรียกทุน
เงินเดิมต้นรูดคืน จำเลยคืนให้แค่เงินทุนมาบ้างเท่านั้น จึงขอให้ศาลเรียก
เอาเงินเดิมต้นรูดออกมาแบ่ง แต่ให้ โจทก์จำเลยอย่าขาดจากตัวมีภรรยา
กัน ๆ

นายจำเลยจำเลยให้การว่า จำเลยได้เก็บทรัพย์ไปจากบ้านโจทก์จริง
เพราะมารดาโจทก์ก็จะชวนเร้นทรัพย์ จำเลยได้ มีภรรยาใหม่คือเมื่อโจทก์
จำเลยได้อย่าขาดจากตัวมีภรรยาแล้ว ส่วนทรัพย์ต่าง ๆ นั้นมีใหญ่
น้อย โจทก์จำเลยได้พร้อมกันแบ่งมันเป็นการจำเริญเด็ดขาด มีได้เกี่ยวข้องกัน
แล้ว ๆ

ประเด็นที่ระดับในคดีนี้คือว่า โจทก์จำเลยได้อย่าขาดจากตัวมีภรรยา
แต่แบ่งมันทรัพย์กันแต่จู่ๆหาไม่ ศาลแพ่งพิจารณาคดีความว่าเมื่อจำเลยได้
มาเสียจากบ้านโจทก์นั้น มารดาโจทก์ได้ติดตามมาขอให้จำเลยคืนทุน จำเลย
ยอมคืนทุนให้ ๒๐๐๐ บาทเท่านั้น แต่ยังไม่แบ่งมันทรัพย์อย่างอื่นอีกไม่
แต่ทั้งไม่ได้ ว่ากล่าวถึงข้อจะอย่าขาดจากตัวมีภรรยากันเลย ก็ก็เป็นอันฟัง
ว่าไม่ส่งประเด็นจำเลยข้อนี้ คงฟังได้ว่า โจทก์จำเลยยังเป็นตัวมีภรรยากัน
อยู่ หากว่าเร้นร้าง แต่ทำให้การของจำเลยซึ่งยื่นจำหน่ายทรัพย์ตามบัญญัติ
ท้ายฟ้องนั้น ศาลแพ่งไม่ยอมรับไว้ วินิจฉัยอีก เหตุว่ายื่นพยานกำหนดเขต
คำให้การ แต่ขอถอนฟ้องวินิจฉัยให้เด็ดขาดอีกข้อหนึ่ง ก็ขอของหมั้นไป

ใบอนุญาตหมายเลข ร. ซึ่งโจทก์เบิกความว่ามารดาโจทก์ให้แก่โจทก์เมื่อได้
 อยู่กินกับจำเลยแล้ว ๓ วันนั้นจะเป็นดินเดิมฤๅดินสมรด คำแดงเห็นว่า
 ของหมั้นนั้นกฎหมายถือว่าเป็นของบิดามารดาหญิง ไม่ใช่ของตัวหญิงเอง
 เมื่อบิดามารดาตกลงยกให้หญิงเมื่อเธอยู่กินเป็นสามีภรรยาแล้วนั้น ควรต้อง
 พิจารณาว่าของหมั้นเป็นดินสมรด จึงชี้ขาดคดีดังนี้ว่า ให้จำเลยส่งทรัพย์สินแลตัว
 เงินตามบัญชีท้ายฟ้องหมายเลข ร. ก. มาแบ่งเป็นดินสมรด ให้ชายได้
 ๒ ส่วนหญิงได้ ๑ ส่วน ค่าธรรมเนียมให้ หักออกจากทรัพย์สินที่แบ่ง ฯ

โจทก์จำเลยต่างร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ได้พิจารณารายงาน
 ได้ความว่าจำเลยได้ตั้งโจทก์ แลเก็บเอาทรัพย์สินไปฝ่ายเดียวแลมีภรรยา
 ใหม่ทั้ง โจทก์ไว้ดังนี้ จำเลยได้กระทำการตามลักษณะผู้เมียมาคร่า ๕๕ บาท
 คำแดงไม่แบ่งเป็นดินสมรดเป็นคดีนี้เห็นเหตุสมควรด้วยบทกฎหมายไม่ จึง
 ชี้คดีนี้แก่ ให้แบ่งเงินทรัพย์สินตามบัญชีหมายเลข ร. ก. ดินสมรดให้โจทก์
 จำเลยคดีนี้ ค่าฤชาธรรมเนียมให้จำเลยเป็นผู้ ใช้แทนโจทก์ฝ่ายเดียวทั้ง
 ๒ คำด กับค่าทนาย ๕๐ บาทเพราะจำเลยเป็นผู้ผิด ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนนี้ ฐานพิจารณาได้
 ความคงถาวรแล้วข้างต้น เห็นว่าศาลอุทธรณ์วินิจฉัยมาจะแจ้งด้วยบท

๒๒๕

กฎหมายนี้ให้ ฎีกาจารย์เพียงไม่ขึ้นโทษก็ได้ แต่ให้ ใช้ค่าทนายแทน

โทษนี้ศาลฎีกาออก ๑๐๐ บาท ๑

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๒

กรมต่งวัด

พระยาเกษมศรีสงคราม

พระยาพิพากษาศาลฎีกา

อธิบดีกรมปลุกษา